

URZĄD STATYSTYCZNY W BIAŁYMSTOKU

**INFORMACJE
I OPRACOWANIA
STATYSTYCZNE**

**OCHRONA
ŚRODOWISKA
I LEŚNICTWO**

**W WOJEWÓDZTWIE
PODLASKIM**

W 2015 R.

**ROK XII
BIAŁYSTOK 2016**

WYDAWCA

Urząd Statystyczny w Białymstoku

DYREKTOR

Ewa Kamińska-Gawryluk

OPRACOWANIE PUBLIKACJI

Grzegorz Błachowski, Małgorzata Jelska, Agata Kawałko, Aneta Rakowska,
Ewa Sobiech, Elżbieta Tomaszewska, Anna Maria Witkowska
– Ośrodek Statystyki Leśnictwa i Ochrony Przyrody

Dorota Giziewska, Anna Godlewska – Podlaski Ośrodek Badań Regionalnych

REDAKCJA TECHNICZNA, SKŁAD, KOREKTA I WYKRESY

Ewa Kępa, Joanna Orłowska, Anna Szeszko – Podlaski Ośrodek Badań Regionalnych

OPRACOWANIE WERSJI ELEKTRONICZNEJ

Ewa Kępa – Podlaski Ośrodek Badań Regionalnych

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

Publikacja dostępna również w formie książki

URZĄD STATYSTYCZNY W BIAŁYMSTOKU

15-959 Białystok, ul. Krakowska 13

tel. 85 749 77 00, faks 85 749 77 99

e-mail: Sekretariat USBST@stat.gov.pl, Internet: <http://bialystok.stat.gov.pl/>

PRZEDMOWA

„Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2015 r.” to dwunasta edycja wydawanego corocznie opracowania, a jednocześnie kolejna publikacja Urzędu Statystycznego w Białymstoku dotycząca zagadnień związanych ze środowiskiem.

Opracowanie składa się z uwag metodycznych oraz części tabelarycznej wzbogaconej o mapy i wykresy. Uwagi metodyczne zawierają omówienie zakresu, źródeł i zasad grupowania danych, metod badań i ich organizacji oraz wyjaśnienia ważniejszych pojęć i interpretacje wskaźników statystycznych prezentowanych w publikacji. W części tabelarycznej zamieszczono charakterystykę poszczególnych elementów środowiska, skali ich degradacji oraz działań służących ochronie, a także informacje dotyczące zanieczyszczeń. Dane zaprezentowano dla województwa ogółem oraz w ujęciu przestrzennym, głównie w układzie powiatów i gmin, a wybrane informacje zostały przedstawione na tle kraju oraz według podregionów i miast o dużej skali zagrożenia środowiska.

Podstawowym źródłem danych zawartych w opracowaniu są materiały oparte na badaniach i sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego. W celu wszechstronnego przedstawienia problematyki związanej z ochroną środowiska i leśnictwem, wykorzystano również dostępne dane odpowiednich ministerstw, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, informacje opracowane przez służby meteorologiczne, geodezyjne i ochrony przyrody, a także wyniki pomiarów, kontroli, ocen i analiz laboratoryjnych wykonanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku.

Przekazując w Państwa ręce niniejszą publikację, pragnę serdecznie podziękować wszystkim osobom i instytucjom za przekazywane informacje oraz uwagi i wnioski, które przyczyniają się do kształtowania i wzbogacania treści jej kolejnych edycji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

PREFACE

“Environmental Protection and Forestry of Podlaskie Voivodship in 2015” is the twelfth edition of the study presented yearly, but also the next publication of the Statistical Office in Białystok concerning environment.

The study consists of methodological notes and the tabular part enriched with maps and graphs. Methodological notes include elaboration of scope, resources and methods of classifying data, survey methods and their organization, but also explanation of major terms and interpretation of statistical indices presented in the publication. The tabular part includes characteristics of individual elements of the environment, the scale of their degradation and activities to protect as well as information on pollution. Data are presented for the voivodship in general as well as in the spatial division, mainly into powiats and gminas. Selected information is shown against the background of the country as well as by subregions and urban areas with a high risk to the environment.

Materials based on surveys and reports of the Central Statistical Office are the main source of data introduced in the publication. In order to thoroughly present issues on environmental protection and forestry, there was used available data of appropriate ministries, the General Directorate of State Forests, the Bureau for Forest Management and Geodesy, information prepared by meteorological, geodesic and environmental protection services as well as results of surveys, controls, assessments and laboratory analyses made by the Voivodship Inspectorate for Environmental Protection in Białystok and the Voivodship Sanitary-Epidemiological Station in Białystok.

Presenting the publication, I would like to sincerely thank all individuals and institutions for provided information as well as suggestions and conclusions that contribute to shaping and enriching contents of its subsequent editions.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Tabl. Table	Str. Page
Przedmowa	<i>Preface</i>	x	3–4
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	14
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska (2000–2015)	<i>Major data on status, threats to environment and environmental protection (2000–2015)</i>	I	16
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniach i ochronie środowiska według podregionów (2014, 2015)	<i>Major data on status, threats to environment and environmental protection by subregions (2014, 2015)</i>	II	24
SPIS TABLIC			
DZIAŁ I. WARUNKI NATURALNE			
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	27
Powierzchnia i granice w 2015 r.	<i>Area and borders in 2015</i>	2	27
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	3	27
Większe i głębsze jeziora	<i>Principal and deeper lakes</i>	4	28
Temperatury powietrza (1971–2015)	<i>Air temperatures (1971–2015)</i>	5	30
Średnie miesięczne temperatury powietrza (1971–2015)	<i>Average monthly temperatures (1971–2015)</i>	6	30
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie (1971–2015)	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness (1971–2015)</i>	7	31
Miesięczne sumy opadów atmosferycznych (1971–2015)	<i>Monthly atmospheric precipitation (1971–2015)</i>	8	31
DZIAŁ II. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY. KOPALINY			
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	x	32
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Geodesic status and use of voivodship land (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1/9/	35
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni według powiatów w 2015 r.	<i>Geodesic status and use of land by powiats in 2015</i>	2/10/	36
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne wyłączone na cele nieleśne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3/11/	38
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4/12/	38
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji według powiatów w 2015 r.	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation by powiats in 2015</i>	5/13/	39
Powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych według powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area of drained agricultural land by powiats (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6/14/	39
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w gospodarstwach rolnych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15)	<i>Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in agricultural farms in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15)</i>	7/15/	40
Zasobność gleb w przyswajalne makroelementy w latach 2012–2015	<i>Soil resources of absorbable macro-elements in 2012–2015</i>	8/16/	40
Pożary upraw rolnych, łąk, rżysk i nieużytków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Fires of arable crops, meadows, stubble and wastelands (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9/17/	40
Powierzchnia, zasoby i eksploatacja złóż torfów w 2015 r.	<i>Area, resources and exploitation of peat deposit in 2015</i>	10/18/	41
LIST OF TABLES			
CHAPTER I. ENVIRONMENT			
CHAPTER II. USE AND PROTECTION OF LAND SURFACE AND SOIL. MINERALS			

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ III. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD	CHAPTER III. RESOURCES, CONSUMPTION, POLLUTION AND WATER PROTECTION		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	x	42
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Exploitable underground water resources (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1/19/	45
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2/20/	46
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by powiats (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3/21/	46
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4/22/	47
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w miastach w 2015 r.	<i>Water consumption for needs of the national economy and population in urban areas in 2015</i>	5/23/	47
Zużycie wody w zakładach przemysłowych i ich wyposażenie w zamknięte obiegi wody (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water consumption in plants equipped with closed water cycles (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6/24/	48
Gospodarowanie wodą w zakładach przemysłowych według sekcji i działów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water management in plants by sections and divisions (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7/25/	48
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych według powiatów i gmin (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds by powiats and gminas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8/26/	49
Melioracje podstawowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Primary melioration (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9/27/	51
Melioracje podstawowe wymagające odbudowy lub modernizacji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Primary melioration requiring rebuilding or modernisation (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10/28/	52
Miasta i ludność w miastach wyposażonych w sieć wodociągową i kanalizacyjną (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Urban areas and urban population fitted with water supply and sewage systems (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11/29/	52
Ludność w miastach korzystająca z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej według powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Urban population using water supply and sewage systems by powiats (2005, 2010, 2014, 2015)</i> ...	12/30/	53
Wodociągi i kanalizacja według powiatów i gmin (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water supply and sewage systems by powiats and gminas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13/31/	54
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14/32/	61
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground by powiats (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15/33/	61
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w miastach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground in urban areas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16/34/	62
Ścieki przemysłowe odprowadzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Industrial waste water discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	17/35/	62
Ścieki przemysłowe według powiatów i gmin (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Industrial waste water by powiats and gminas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	18/36/	63
Ścieki przemysłowe według sekcji i działów w 2015 r.	<i>Industrial waste water by sections and divisions in 2015</i>	19/37/	66
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Industrial waste water treatment plants (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	20/38/	66
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Waste water pretreatment plants (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	21/39/	67

	Tabl. Table	Str. Page
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych odprowadzonych do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2014, 2015)	22/40/	67
Osady z przemysłowych oczyszczalni i podczyszczalni ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	23/41/	67
Ścieki komunalne oczyszczane i nieoczyszczane (2005, 2010, 2014, 2015)	24/42/	67
Ścieki komunalne oczyszczane oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów i gmin (2005, 2010, 2014, 2015)	25/43/	68
Komunalne oczyszczalnie ścieków według powiatów i gmin (2005, 2010, 2014, 2015)	26/44/	74
Miasta obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków oraz ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (2005, 2010, 2014, 2015)	27/45/	84
Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód rzek w latach 2010–2015	28/46/	85
Klasyfikacja stanu ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód jezior w 2015 r.	29/47/	89
DZIAŁ IV. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA		
	CHAPTER IV. AIR POLLUTION AND PROTECTION	
Uwagi metodyczne	x	90
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	1/48/	92
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według wielkości emisji zanieczyszczeń (2005, 2010, 2014, 2015)	2/49/	93
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według stopnia redukcji wytworzonych zanieczyszczeń (2005, 2010, 2014, 2015)	3/50/	93
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015) ..	4/51/	94
Emitory na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wielkości emisji (2005, 2010, 2014, 2015)	5/52/	94
Emisja zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015)	6/53/	94
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według rodzajów substancji (2005, 2010, 2014, 2015)	7/54/	95
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według powiatów w 2015 r.	8/55/	96
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w miastach w 2015 r.	9/56/	97
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według sekcji i działów w 2015 r.	10/57/	97
Poważne awarie (2005, 2010, 2014, 2015)	11/58/	98

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ V. ODPADY	CHAPTER V. WASTE		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	x	99
Odpady według grup odpadów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Waste by group of waste (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1/59/	101
Odpady według powiatów w 2015 r.	<i>Waste by powiats in 2015</i>	2/60/	102
Odpady według sekcji i działów w 2015 r.	<i>Waste by sections and divisions in 2015</i>	3/61/	103
Odpady w miastach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Waste by urban areas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4/62/	103
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Municipal waste and liquid waste (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5/63/	104
Kontrolowane składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Controlled municipal landfill areas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6/64/	105
Odpady komunalne, nieczystości ciekłe i składowiska odpadów komunalnych według powiatów w 2015 r.	<i>Municipal waste, liquid waste and municipal landfill areas by powiats in 2015</i>	7/65/	105
DZIAŁ VI. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ	CHAPTER VI. PROTECTION OF ENVIRONMENT AND BIODIVERSITY		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	x	106
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area of special nature value under legal protection (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1/66/	110
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona oraz pomniki przyrody według powiatów i gmin (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area of special nature value under legal protection as well as nature monuments by powiats and gminas (2005, 2010, 2014, 2015)</i> ...	2/67/	110
Parki narodowe w 2015 r.	<i>National parks in 2015</i>	3/68/	115
Parki narodowe według kategorii gruntów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>National parks by category of land (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4/69/	116
Parki narodowe według kategorii ochronności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>National parks by category of protection (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5/70/	116
Parki narodowe według form własności gruntów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>National parks by forms of land ownership (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6/71/	117
Stan liczebny głównych gatunków zwierząt łownych i chronionych w parkach narodowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Animals of major game and protected species in national parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7/72/	117
Regulacja populacji zwierząt łownych w parkach narodowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Regulation of population of game species in national parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8/73/	118
Ochrona lasu w parkach narodowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Forest protection in national parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9/74/	118
Pozyskanie drewna w parkach narodowych według kategorii cięć (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Removals in national parks by category of cutting (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10/75/	119
Turystyka w parkach narodowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Tourism in national parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11/76/	119
Działalność dydaktyczna parków narodowych w 2015 r.	<i>Didactic activity of national parks in 2015</i>	12/77/	120
Szkodnictwo i ochrona przed szkodnictwem w parkach narodowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Pest damage and protection against pest damage in national parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13/78/	120
Rezerваты przyrody w 2015 r.	<i>Nature reserves in 2015</i>	14/79/	121
Rezerваты przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15/80/	127
Parki krajobrazowe w 2015 r.	<i>Landscape parks in 2015</i>	16/81/	127
Parki krajobrazowe według kategorii gruntów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Landscape parks by category of land (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	17/82/	128
Obszary chronionego krajobrazu w 2015 r.	<i>Protected landscape areas in 2015</i>	18/83/	128

		Tabl. Table	Str. Page
Obszary chronionego krajobrazu według kategorii gruntów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Protected landscape areas by category of land (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	19/84/	129
Obszary Natura 2000 w 2015 r.	<i>Natura 2000 areas in 2015</i>	20/85/	130
Pomniki przyrody według powiatów (2010, 2014, 2015)	<i>Nature monuments by powiats (2010, 2014, 2015)</i>	21/86/	138
Ważniejsze zwierzęta chronione (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Major animals protected (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	22/87/	138
Tereny zieleni w miastach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Green belts in urban areas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	23/88/	139
Parki i ogrody historyczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Parks and historical gardens (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	24/89/	139
DZIAŁ VII. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA I OCENA SKUTKÓW DEGRADACJI ŚRODOWISKA	CHAPTER VII. INSPECTION AND CONTROL ACTIVITIES AS WELL AS EVALUATION OF EFFECTS OF ENVIRONMENTAL DEGRADATION		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	x	140
Stan sanitarny hoteli (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Sanitary condition of hotels (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1/90/	140
Stan sanitarny basenów kąpielowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Sanitary condition of swimming pools (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2/91/	141
Działalność kontrolna Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Control activities of the Voivodship Inspectorates for Environmental Protection (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3/92/	141
Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, obiektów produkcji i obrotu przedmiotami (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Sanitary condition of food and dietary establishments, manufactures and trade establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4/93/	142
Ocena sanitarna niektórych artykułów spożywczych i przedmiotów użytku (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Sanitary evaluation of selected foodstuffs and usable items (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5/94/	143
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6/95/	144
Zachorowania na choroby zawodowe (2010, 2014, 2015)	<i>Incidence of occupational diseases (2010, 2014, 2015)</i>	7/96/	144
DZIAŁ VIII. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA	CHAPTER VIII. ECONOMICAL ASPECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	x	145
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1/97/	149
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz kierunków inwestowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as directions of investing (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2/98/	150
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz powiatów w 2015 r.	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection by sources of financing as well as powiats in 2015</i>	3/99/	152
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania oraz powiatów w 2015 r.	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection by directions of investing as well as powiats in 2015</i>	4/100/	153
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według rodzajów inwestycji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection by kind of investments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5/101/	154
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według grup inwestorów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection by groups of investors (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6/102/	154

	Tabl. Table	Str. Page
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według sekcji i działów w 2015 r.	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management by sections and divisions in 2015</i>	7/103/ 155
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz źródeł finansowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Outlays on fixed assets in water management by directions of investing as well as sources of financing (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8/104/ 155
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania oraz powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Outlays on fixed assets in water management by sources of financing as well as powiats (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9/105/ 156
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz powiatów w 2015 r.	<i>Outlays on fixed assets in water management by directions of investing as well as powiats in 2015</i>	10/106/ 158
Uzyskane efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska według powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Tangible effects of environmental protection investments by powiats (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11/107/ 159
Uzyskane efekty rzeczowe inwestycji gospodarki wodnej według powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Tangible effects of water management investments by powiats (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12/108/ 160
Realizacja inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Realization of environmental protection and water management investments in rural areas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13/109/ 161
Nakłady na środki trwałe na małą retencję wodną (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Outlays on fixed assets in water low retention (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14/110/ 162
Efekty rzeczowe inwestycji małej retencji wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Tangible effects of water low retention investments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15/111/ 163
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – wpływy i wydatki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund – incomes and expenditure (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16/112/ 163
Gospodarowanie powiatowymi i gminnymi środkami z tytułu ochrony środowiska i gospodarki wodnej – wpływy i wydatki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Management of the powiat and the gmina environmental protection and water management funds – incomes and expenditure (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	17/113/ 164
Gromadzenie i wykorzystanie środków pieniężnych z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych (2014, 2015)	<i>Accumulation and use of money on account of the protection of agricultural and forest land (2014, 2015)</i>	18/114/ 164
Opłaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną oraz ich redystrybucja (2014, 2015)	<i>Payments for using the environment and other incomes for environmental protection and water management as well as their redistribution (2014, 2015)</i>	19/115/ 165
Wpływy na ochronę środowiska i gospodarkę wodną z tytułu kar oraz ich redystrybucja (2014, 2015)	<i>Incomes for environmental protection and water management funds from fines as well as their redistribution (2014, 2015)</i>	20/116/ 166
Wykorzystanie środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Use of resources of Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	21/117/ 166
DZIAŁ IX. LEŚNICTWO I ŁOWIECTWO	CHAPTER IX. FORESTRY AND HUNTING	
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	x 167
Powierzchnia gruntów leśnych i przeznaczonych do zalesienia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Forest land and land designated for afforestation (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1/118/ 168
Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów i gmin w 2015 r.	<i>Forest land and forest cover by powiats and gminas in 2015</i>	2/119/ 169
Powierzchnia lasów według wieku drzewostanów	<i>Forest land by age of stand</i>	3/120/ 173
Powierzchnia lasów według gatunków panujących w drzewostanie	<i>Forest land by dominant species in stand</i>	4/121/ 174
Zasoby drzewne na pniu według wieku drzewostanów	<i>Growing stock of standing wood by age class of tree stands</i>	5/122/ 174
Zasoby drzewne na pniu według gatunków panujących w drzewostanie	<i>Growing stock of standing wood by dominant species</i>	6/123/ 175

		Tabl. <i>Table</i>	Str. <i>Page</i>
Zasobność i przeciętny wiek drzewostanów według gatunków panujących	<i>Resources and average age of tree stand by dominant species</i>	7/124/	175
Powierzchnia lasów według typów siedliskowych lasu	<i>Forest land by forest habitat types</i>	8/125/	176
Powierzchnia Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area of the State Forests National Forest Holding – State Forests (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9/126/	176
Powierzchnia rezerwatów i lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area of reserves and protective forests managed by State Forests (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10/127/	177
Wybrane dane o lasach prywatnych i gminnych według powiatów i gmin w 2015 r.	<i>Selected data on private and gmina forests in 2015</i>	11/128/	178
Powierzchnia lasów ochronnych prywatnych i gminnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Private and gmina protective forests (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12/129/	188
Powierzchnia lasów prywatnych i gminnych objęta nadzorem według powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Private and gmina forest land under supervision by powiats (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13/130/	188
Powierzchnia gruntów leśnych w lasach prywatnych według powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Forest land in private forests by powiats (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14/131/	189
Odnowienia i zalesienia według form własności gruntów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Renewals and afforestation by forms of land ownership (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15/132/	189
Odnowienia, zalesienia, inne prace hodowlane i pozyskanie drewna w lasach prywatnych według powiatów w 2015 r.	<i>Renewals, afforestation, other forest breeding work and removals in private forests by powiats in 2015</i>	16/133/	190
Powierzchnia wykonanych zalesień oraz gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia według powiatów w 2015 r.	<i>Area of afforestation made as well as non-forest land designated for afforestation by powiats in 2015</i>	17/134/	191
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Removals (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	18/135/	191
Skup owoców i grzybów leśnych według gatunków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Procurement of forest fruits and mushrooms by species (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	19/136/	192
Wybrane dane o zadrzewieniach według powiatów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Selected data on plantings by powiats (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	20/137/	192
Pożary lasów według przyczyn powstania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Forest fires by causes (2005, 2010, 2014, 2015) ...</i>	21/138/	193
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association as well as hunting districts (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	22/139/	193
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Major game species (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	23/140/	194
Odstraża ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Shooting of major game species (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	24/141/	194
Ubytki ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Loss of major game species (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	25/142/	194

SPIS MAP I WYKRESÓW**LIST OF MAPS AND GRAPHS**

		<u>Str.</u> <u>Page</u>
Podział administracyjny województwa podlaskiego w 2015 r.	<i>Administrative division of Podlaskie Voivodship in 2015</i>	26
Podregiony i powiaty w województwie podlaskim w 2015 r.	<i>Subregions and powiats in Podlaskie Voivodship in 2015</i>	27
Kierunki wykorzystania powierzchni województwa w 2015 r.	<i>Use of voivodship land in 2015</i>	60
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w gospodarstwach rolnych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych (2000/2001–2014/15)	<i>Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in agricultural farms in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land (2000/2001–2014/15)</i>	60
Struktura poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000–2015)	<i>Structure of water withdrawal for needs of the national economy and population (2000–2015)</i>	61
Struktura ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania odprowadzonych do wód lub do ziemi (2000–2015)	<i>Structure of industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground (2000–2015)</i>	61
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2000–2015)	<i>Emission of air pollutants from plants especially noxious (2000–2015)</i>	98
Struktura odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w 2015 r.	<i>Structure of waste (excluding municipal waste) in 2015</i>	98
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Area of special nature value under legal protection by subregions and powiats in 2015</i>	99
Struktura powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w 2015 r.	<i>Structure of area of special nature value under legal protection in 2015</i>	99
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska na 1 mieszkańca według powiatów w 2015 r.	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection per capita by powiats in 2015</i>	154
Struktura nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania w 2015 r.	<i>Structure of outlays on fixed assets in environmental protection by directions of investing in 2015</i>	154
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej na 1 mieszkańca według powiatów w 2015 r.	<i>Outlays on fixed assets in water management per capita by powiats in 2015</i>	155
Struktura nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania w 2015 r.	<i>Structure of outlays on fixed assets in water management by directions of investing in 2015</i>	155
Struktura powierzchni gruntów leśnych w 2015 r.	<i>Structure of forest land area in 2015</i>	168
Lesistość według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Forest cover by subregions and powiats in 2015</i>	168
Struktura powierzchni lasów	<i>Structure of forest area</i>	169

*

* *

W wersji angielskiej: przedmowa i spis treści.***In English version: preface and contents.***

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska	(-)	— zjawisko nie wystąpiło.
Zero:	(0)	— zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
	(0,0)	— zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05;
	(0,00)	— zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,005.
Kropka	(.)	— zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	x	— wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	Δ	— oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
„W tym”		— oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	=	tysiąc	art.	=	artykuł
mln	=	milion	bhp	=	bezpieczeństwo i higiena pracy
			cd.	=	ciąg dalszy
zł	=	złoty	dok.	=	dokończenie
			gm.	=	gmina
szt.	=	sztuka	itp.	=	i tym podobne
			lp.	=	liczba porządkowa
g	=	gram	M.	=	miasto
kg	=	kilogram	m.in.	=	między innymi
t	=	tona	np.	=	na przykład
			nr (Nr)	=	numer
mm	=	milimetr	ok.	=	około
m	=	metr	poz.	=	pozycja
mb.	=	metr bieżący	str.	=	strona
km	=	kilometr	tabl.	=	tablica
			tj.	=	to jest
ha	=	hektar	tzn.	=	to znaczy
km ²	=	kilometr kwadratowy	tzw.	=	tak zwany
			w.	=	wiek
m ³	=	metr sześcienny	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
dam ³	=	dekametr sześcienny	PKD	=	Polska Klasyfikacja Działalności
hm ³	=	hektometr sześcienny	EKG	=	Europejska Komisja Gospodarcza
°C	=	stopień Celsjusza	EUROSTAT	=	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej
s	=	sekunda	EWG	=	Europejska Wspólnota Gospodarcza
h	=	godzina	ONZ	=	Organizacja Narodów Zjednoczonych
r.	=	rok			

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w publikacji dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.
2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.
3. Dane prezentowane dla województwa, podregionów, powiatów i gmin odpowiadają poziomom: 2, 3, 4 i 5 **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)**, opracowanej na podstawie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r.) z późniejszymi zmianami. NTS obowiązująca od 1 I 2015 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów zmieniającym rozporządzenie w sprawie Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) z dnia 3 XII 2014 r. (Dz. U. poz. 1992) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.

Podregiony (poziom 3) grupują jednostki szczebla powiatowego.
4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
5. Informacje w podziałach według **podregionów, powiatów i gmin** oraz na **miasta i wieś** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.
6. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
7. **Przy przeliczeniach na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczeniach danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r., od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r. Taką samą zasadę zastosowano przy prezentacji danych dotyczących stanu i struktury ludności.
8. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.
9. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

10. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

11. W stosunku do obowiązującej Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007 zastosowano skróty; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
	sekcje
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
	działy
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIACH I OCHRONIE ŚRODOWISKA

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
		woje					
WARUNKI							
1	Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	1210,7	1209,4	1207,7	1205,1	1202,4	1199,7
2	miasta: w tysiącach	710,0	710,4	711,3	710,8	710,8	710,0
3	w % ludności ogółem	58,6	58,7	58,9	59,0	59,1	59,2
4	wieś: w tysiącach	500,7	499,0	496,4	494,3	491,6	489,7
5	w % ludności ogółem	41,4	41,3	41,1	41,0	40,9	40,8
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	60	60	60	60	60	59
Ludność (stan w dniu 31 XII) – w tys. – w wieku:							
7	przedprodukcyjnym	314,9	303,3	291,7	279,7	269,1	259,8
8	produkcyjnym	702,0	710,6	719,0	727,3	734,3	740,4
9	poprodukcyjnym	193,8	195,5	197,0	198,1	199,0	199,5
10	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,9	9,6	9,3	8,9	8,9	9,1
11	Zgony ^a na 1000 ludności	9,7	9,6	9,4	9,7	9,7	9,8
12	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,3	6,4	7,2	6,3	7,1	5,6
13	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,2	-0,0	-0,1	-0,8	-0,9	-0,7
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:							
14	mężczyźni	70,49	70,61	70,68	70,73	71,23	71,04
15	kobiety	79,14	79,92	80,39	79,94	80,07	80,41
WYKORZYSTANIE I OCHRONA							
16	Powierzchnia ogólna ^b w tys. ha	2018,0	2018,0	2018,0	2018,7	2018,7	2018,7
w tym:							
17	użytki rolne	x	x	1231,7	1233,4	1242,4	1239,7
18	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione ...	x	x	607,4	609,0	609,8	613,1
19	grunty pod wodami powierzchniowymi	x	x	27,2	26,9	27,4	27,4
20	użytki kopalne	x	x	2,6	2,6	2,6	2,5
21	tereny komunikacyjne	x	x	56,9	56,5	55,9	55,3
22	tereny osiedlowe ^c	x	x	24,7	23,1	14,8	15,3
23	nieużytki	x	x	60,2	59,2	59,2	59,1
24	Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne ^d w ha	58	18	17	29	103	43
25	grunty rolne	52	11	10	10	41	28
26	grunty leśne	6	7	7	19	62	15
27	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania (stan w dniu 31 XII) w ha	2845	2850	2836	2857	2848	2887
28	Grunty zrehabilitowane (w ciągu roku) w ha	14	47	16	27	30	58
29	Grunty zagospodarowane (w ciągu roku) w ha	13	74	4	2	30	8

^a Łącznie ze zgonami niemowląt. ^b Dane według kierunków wykorzystania powierzchni podano według ewidencji i gleby. Kopaliny” na str. 32. ^c Mieszkaniowe, przemysłowe, inne zabudowane, zurbanizowane niezabudowane, rekreacja

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		Lp.
wództwo										Polska	

DEMOGRAFICZNE

1196,1	1192,7	1191,5	1189,7	1203,4	1201,0	1198,7	1195,0	1191,9	1188,8	38437,2	1
711,6	710,1	710,1	715,8	724,8	724,0	723,3	721,8	720,9	719,9	23166,4	2
59,5	59,5	59,6	60,2	60,2	60,3	60,3	60,4	60,5	60,6	60,3	3
484,5	482,6	481,4	474,0	478,6	477,0	475,4	473,1	471,0	468,9	15270,8	4
40,5	40,5	40,4	39,8	39,8	39,7	39,7	39,6	39,5	39,4	39,7	5
59	59	59	59	60	59	59	59	59	59	123	6
250,6	242,3	235,1	228,7	229,1	223,3	218,5	214,0	210,5	207,4	6901,8	7
744,7	747,8	751,4	754,1	764,8	764,7	763,3	759,6	755,6	750,4	24002,2	8
200,8	202,6	205,0	206,9	209,5	212,9	217,0	221,3	225,9	231,0	7533,3	9
9,2	9,3	10,0	10,2	9,9	9,3	9,3	8,9	9,2	9,1	9,6	10
9,9	9,8	9,7	10,2	9,8	9,7	9,9	10,2	9,9	10,3	10,3	11
6,2	5,0	5,3	4,7	4,5	4,8	4,1	4,6	4,5	4,5	4,0	12
-0,7	-0,5	0,3	0,0	0,1	-0,4	-0,6	-1,3	-0,7	-1,2	-0,7	13
71,00	71,54	72,02	71,91	72,51	73,25	73,09	73,22	73,97	73,76	73,58	14
80,53	80,88	81,42	81,48	81,90	81,82	82,32	82,26	82,78	82,59	81,57	15

ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY

2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	2018,7	31268,0	16
1236,5	1233,4	1225,7	1223,4	1219,9	1217,2	1216,6	1215,9	1215,4	1214,1	18682,8	17	
621,7	623,8	632,7	635,5	640,0	641,8	642,3	642,9	643,5	643,8	9674,3	18	
26,7	27,2	27,3	27,4	27,6	27,6	27,5	27,5	27,6	27,7	644,8	19	
2,4	2,5	2,3	2,3	2,2	2,1	2,1	2,0	1,9	1,8	28,5	20	
55,1	55,2	55,1	54,7	54,7	55,0	55,0	55,0	55,7	56,0	917,2	21	
15,6	16,3	15,6	15,9	16,2	16,6	17,0	17,3	17,5	17,8	706,4	22	
58,2	56,7	55,9	55,6	54,5	54,4	54,3	54,2	54,1	54,0	472,3	23	
36	138	159	68	60	66	88	60	89	87	3851	24	
30	112	143	56	50	55	65	42	72	67	3113	25	
6	26	16	12	10	11	23	18	17	20	738	26	
2821	2803	2864	2825	2855	2828	2807	2764	2759	2632	63374	27	
32	53	20	41	31	63	33	52	159	89	1807	28	
32	12	10	10	6	35	25	50	105	40	852	29	

gruntów obowiązującej od 2002 r.; patrz uwagi metodyczne do działu „Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi cyjno-wypoczynkowe. d W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIACH I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
		woje					
WYKORZYSTANIE, ZANIE							
1	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³	90,2	87,1	89,0	89,0	88,8	92,7
	na cele:						
2	produkcyjne ^a	15,2	14,0	14,3	14,0	14,3	14,0
3	nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	18,3	17,9	18,1	18,0	19,7	22,2
4	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	56,7	55,2	56,7	57,1	54,8	56,5
	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych:						
5	w hektometrach sześciennych	34,3	33,2	34,1	34,9	34,1	35,4
6	miasta	24,4	23,1	22,8	22,7	21,9	21,7
7	wieś	9,9	10,1	11,3	12,2	12,2	13,7
8	na 1 mieszkańca w m ³	28,3	27,4	28,2	28,9	28,3	29,4
9	miasta	34,3	32,4	32,1	31,9	30,8	30,5
10	wieś	19,8	20,3	22,6	24,7	24,8	27,9
11	Miasta ogółem (stan w dniu 31 XII)	36	36	36	36	36	36
	z ogółem wyposażone w sieć:						
12	wodociągową	36	36	36	36	36	36
13	kanalizacyjną	34	34	35	35	36	36
14	obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków	33	33	34	35	36	36
15	mechaniczne	–	–	–	–	–	–
16	biologiczne	27	27	24	23	20	20
17	z podwyższonym usuwaniem biogenów	6	6	10	12	16	16
18	nieobsługiwane przez oczyszczalnie ścieków ...	3	3	2	1	–	–
19	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c (stan w dniu 31 XII)	55,4	56,5	57,9	60,2	61,2	62,1
20	w tym w miastach w % ludności miast	88,5	89,3	90,4	93,3	93,7	94,3
21	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w hm ³	40,8	39,1	38,8	40,2	40,4	39,3
	w tym:						
22	wody chłodnicze (umownie czyste)	0,8	0,6	0,7	0,8	0,7	0,5
23	ścieki wymagające oczyszczania	40,1	38,5	38,1	39,3	39,8	38,8
24	oczyszczane	39,4	38,1	37,7	39,0	39,6	38,5
25	mechanicznie	0,3	0,3	0,3	0,8	0,7	0,7
26	chemicznie ^d	–	–	–	–	–	–
27	biologicznie	31,3	30,0	13,4	13,7	10,9	9,8
28	z podwyższonym usuwaniem biogenów	7,9	7,7	24,0	24,5	28,0	28,0
29	nieoczyszczane	0,6	0,4	0,4	0,3	0,1	0,3
	odprowadzone:						
30	bezpośrednio z zakładów	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
31	siecią kanalizacyjną	0,6	0,4	0,4	0,2	0,1	0,2

^a Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^d Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		Lp.
wództwo										Polska	
CZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD											
92,8	91,7	93,8	94,6	92,9	93,9	98,3	96,6	98,5	100,5	10502,6	1
13,9	14,3	13,1	12,7	12,7	12,9	12,3	11,9	12,6	12,7	7463,3	2
18,6	19,0	21,8	23,7	21,2	22,4	26,7	25,6	26,2	26,0	991,8	3
60,3	58,5	58,9	58,2	59,0	58,7	59,3	59,1	59,8	61,8	2047,4	4
36,6	36,1	36,8	36,9	37,0	37,1	37,0	37,5	38,3	40,2	1236,5	5
22,0	21,6	21,4	21,9	21,6	21,5	21,4	21,2	21,2	21,3	794,8	6
14,6	14,5	15,4	15,0	15,4	15,6	15,5	16,3	17,1	18,9	441,7	7
30,6	30,2	30,9	31,0	31,1	30,9	30,8	31,3	32,1	33,7	32,2	8
30,9	30,3	30,2	30,6	30,1	29,7	29,6	29,3	29,4	29,6	34,3	9
30,1	30,1	31,9	31,6	32,7	32,7	32,6	34,4	36,2	40,1	29,0	10
36	36	36	38	39	40	40	40	40	40	915	11
36	36	36	38	39	40	40	40	40	40	915	12
36	36	36	38	39	40	40	40	40	40	913	13
36	36	36	38	38	40	40	40	40	40	913	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	15
18	18	17	19	21	22	22	21	22	22	389	16
18	18	19	19	17	18	18	19	18	18	523	17
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	18
62,8	62,4	63,7	62,5	62,4	63,6	65,5	66,4	66,8	67,4	72,7	19
94,5	93,5	93,8	92,7	92,0	93,5	95,3	95,9	96,1	96,6	94,6	20
39,7	41,2	40,6	41,0	40,6	40,4	40,3	39,4	39,1	39,1	8827,8	21
0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	6705,7	22
39,0	40,7	40,2	40,5	40,1	40,2	40,0	39,1	38,9	39,0	2122,1	23
38,8	40,0	40,0	39,5	40,1	40,2	40,0	39,1	38,9	39,0	2015,1	24
0,7	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	510,4	25
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	87,0	26
7,7	8,2	8,1	7,7	7,1	7,2	7,8	6,1	6,8	6,8	328,2	27
30,4	31,0	31,1	31,0	32,2	32,2	31,3	32,1	31,2	31,2	1089,4	28
0,2	0,6	0,1	1,0	0,0	-	0,0	-	-	-	107,0	29
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-	-	-	102,9	30
0,1	0,6	0,1	1,0	-	-	0,0	-	-	-	4,1	31

własnych. *b* Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. *c* Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIACH I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
		woje					
ZANIECZYSZCZENIE							
1	Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ogółem (stan w dniu 31 XII)	52	51	48	49	56	57
	z ogółem:						
	posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:						
2	pyłowych	42	40	37	38	43	43
3	gazowych	5	5	5	6	7	7
	nieposiadające:						
4	określonej emisji dopuszczalnej	1	1	1	5	8	7
	wyników pomiarów emisji:						
5	pyłów	10	10	6	7	8	10
6	gazów	10	10	6	6	7	8
7	wyników pomiarów imisji	49	46	44	45	51	52
8	Emisja zanieczyszczeń pyłowych ^a w tys. t	2,0	2,0	2,0	2,0	2,2	2,0
9	w tym ze spalania paliw	1,7	1,6	1,7	1,6	1,8	1,6
10	Emisja zanieczyszczeń gazowych ^a w tys. t	1709,0	1901,9	1873,8	1983,5	1874,1	1799,8
	w tym:						
11	dwutlenku siarki	6,2	7,4	6,4	6,6	5,5	5,3
12	tlenków azotu ^b	3,2	3,6	3,3	3,7	3,5	3,6
13	tlenku węgla	3,4	2,7	2,5	2,7	3,0	3,2
14	dwutlenku węgla	1694,9	1887,6	1861,1	1970,0	1861,6	1787,3
	Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń ^a :						
	w tysiącach ton:						
15	pyłowe	102,4	121,0	121,2	137,2	121,8	118,4
16	gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,7	0,7	0,7	0,8	1,5	1,6
	w % zanieczyszczeń wytworzonych:						
17	pyłowe	98,1	98,4	98,4	98,6	98,2	98,3
18	gazowe (bez dwutlenku węgla)	4,8	4,9	5,1	5,6	10,9	11,2
ODP							
	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t:						
19	wytworzone w ciągu roku	717,8	744,6	807,1	927,5	887,4	927,9
	w tym:						
20	poddane odzyskowi ^c	531,9	539,3	642,4	778,1	722,3	795,1
21	unieszkodliwione ^c	133,5	136,4	111,5	106,1	105,2	69,8
22	w tym składowane ^d	110,4	109,3	88,3	54,4	57,4	47,3
23	magazynowane czasowo	52,4	68,9	53,2	43,3	59,9	63,0
24	dotychczas składowane (nagromadzone ^e ; stan w końcu roku)	2331,0	2417,0	2466,7	2415,5	2468,0	2474,8
25	Tereny składowania odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) niezrekultywowane (stan w końcu roku) w ha	32,5	35,3	35,5	35,7	36,9	36,5
26	Tereny składowania odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) zrekultywowane w ciągu roku w ha	2,7	3,0	1,5	1,5	1,5	1,5
27	Odpady komunalne zebrane ^f w tys. t	325,8	338,1	342,7	323,1	292,9	268,0

^a Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. ^b W przeliczeniu na dwutlenek azotu. ^c Od 2014 r. – w kach (hałdach, stawach osadowych) własnych. ^f Dane szacunkowe.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		Lp.
wództwo										Polska	

I OCHRONA POWIETRZA

55	57	58	56	56	57	56	60	66	66	1816	1
43	41	44	42	42	42	40	40	43	43	1204	2
5	5	6	6	7	8	7	5	5	6	246	3
7	7	6	5	6	7	7	8	11	13	308	4
9	12	13	12	14	15	13	15	19	18	583	5
8	11	12	11	13	14	13	14	17	15	514	6
49	52	55	51	49	53	53	54	61	64	1698	7
1,7	1,7	1,3	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	44,3	8
1,4	1,3	1,0	0,9	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	27,9	9
1703,9	1716,2	1602,8	1597,6	1616,6	1646,1	1480,0	1975,0	2014,6	1978,2	211566,3	10
4,8	4,3	3,7	3,4	3,3	3,3	2,8	2,5	2,7	2,9	392,3	11
3,4	3,4	3,0	3,1	3,2	3,2	2,7	3,1	3,2	2,8	268,8	12
3,3	4,6	4,0	2,2	2,4	2,2	2,1	3,1	3,3	3,0	350,6	13
1692,2	1703,4	1591,6	1588,5	1607,3	1636,9	1472,0	1965,2	2004,4	1968,6	209961,6	14
116,8	117,1	83,5	68,9	86,6	99,0	84,9	85,5	84,9	88,0	19396,1	15
1,1	1,5	0,7	0,8	1,4	1,5	1,2	1,3	0,9	0,9	2274,8	16
98,5	98,5	98,4	98,4	98,8	99,0	98,9	99,0	98,9	99,0	99,8	17
8,8	10,3	5,8	8,2	13,4	13,7	12,8	12,1	8,4	8,6	58,6	18

ADY

957,4	1057,2	838,3	737,9	713,5	707,6	1467,5	1827,5	1266,7	871,1	130958,2	19
853,2	935,3	729,6	665,3	617,0	641,9	1393,3	1514,8	395,7	304,9	28636,0	20
58,3	69,0	50,2	24,7	60,3	24,7	33,6	7,3	4,2	9,1	26471,0	21
40,9	42,3	6,3	5,3	35,6	3,8	29,2	0,7	0,3	2,5	22025,5	22
45,9	52,9	58,5	47,9	36,2	41,0	40,6	305,4	305,9	183,0	1821,9	23
2423,2	2426,9	2383,4	2367,0	2350,2	2333,4	2355,4	2354,3	2327,6	2337,4	1681410,9	24
35,4	34,1	40,7	31,6	30,5	29,6	29,6	23,8	23,8	28,8	8341,7	25
2,2	2,2	0,3	–	–	–	–	–	–	–	59,0	26
277,6	262,2	247,0	246,6	242,9	252,1	241,9	251,7	274,9	286,4	10863,5	27

własnym zakresie przez wytwórcę. *d* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. *e* Na składowis-

I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIACH I OCHRONIE ŚRODOWISKA (dok.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
		woje					
OCHRONA PRZYRODY							
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a (stan w dniu 31 XII):						
1	w tysiącach hektarów	644,0	644,3	644,3	644,7	644,3	645,0
2	w % powierzchni ogólnej	31,9	31,9	31,9	31,9	31,9	32,0
3	Parki narodowe (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	92,2	92,2	92,2	92,2	92,1	92,1
4	Rezerwaty przyrody ^b (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	14,0	14,3	14,3	22,9	22,9	23,6
5	Parki krajobrazowe (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1
6	Obszary chronionego krajobrazu (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	462,7	462,7	462,7	462,7	462,7	462,7
7	Pomniki przyrody (stan w dniu 31 XII)	2051	2066	2053	2058	2110	2112
EKONOMICZNE ASPEKTY							
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) – w mln zł – służące:						
8	ochronie środowiska	126,4	118,0	92,6	114,9	86,5	98,9
9	gospodarce wodnej	36,8	36,1	21,8	31,4	48,6	41,9
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) – w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową – służące:						
10	ochronie środowiska	5,5	5,9	4,2	4,6	3,1	3,0
11	gospodarce wodnej	1,6	1,8	1,0	1,3	1,7	1,3
LEŚNI							
12	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	604,5	605,6	606,1	607,7	609,6	614,2
13	w tym lasy	595,6	596,7	597,4	598,5	600,2	604,6
14	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	29,5	29,6	29,6	29,7	29,7	30,0

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000. ^b Część powierzchni rezerwatów przyrody została chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		Lp.
wództwo										Polska	

I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

645,0	645,1	645,1	645,5	645,6	645,6	646,0	646,1	645,1	642,3	10176,0	1
32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	31,8	32,5	2
92,1	92,1	92,1	92,1	92,1	92,1	92,2	92,2	92,2	92,2	314,7	3
23,6	23,7	23,7	23,5	23,5	23,5	23,8	23,9	23,6	23,6	166,9	4
88,1	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1	88,1	2606,1	5
462,7	462,7	462,7	462,7	462,7	462,7	462,7	462,7	461,9	459,2	7093,9	6
2112	2076	2184	1916	2058	2031	2015	2012	1998	1993	36510	7

OCHRONY ŚRODOWISKA

155,8	139,1	174,9	140,6	257,4	246,0	309,6	242,8	374,0	379,7	15160,0	8
67,6	66,9	53,4	34,2	118,0	76,5	45,3	60,6	67,4	36,6	3294,6	9
4,2	3,3	3,6	3,0	5,1	3,8	5,6	4,4	5,4	5,5	5,6	10
1,8	1,6	1,1	0,7	2,3	1,2	0,8	1,1	1,0	0,5	1,2	11

CTWO

617,6	620,8	622,3	624,0	626,2	627,2	628,4	629,0	630,0	630,9	9420,1	12
607,9	611,0	612,4	614,1	616,2	617,3	618,4	619,1	620,1	620,9	9214,9	13
30,1	30,3	30,3	30,4	30,5	30,6	30,6	30,7	30,7	30,8	29,5	14

wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów

II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIACH I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG PODREGIONÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo	Podregiony			
		białostocki	łomżyński	suwalski	
Powierzchnia ogólna (stan w dniu 31 XII) w km ²	2014 2015	20187 20187	5132 5132	8818 8818	6237 6237
WARUNKI DEMOGRAFICZNE					
Ludność (stan w dniu 31 XII)	2014 2015	1191918 1188800	510749 510873	405312 403015	275857 274912
w % – w wieku:					
przedprodukcyjnym	2014 2015	17,7 17,4	17,2 17,2	17,6 17,3	18,5 18,1
produkcyjnym	2014 2015	63,4 63,1	64,0 63,5	62,4 62,3	63,8 63,6
poprodukcyjnym	2014 2015	19,0 19,4	18,8 19,3	20,0 20,4	17,7 18,2
na 1 km ² powierzchni ogólnej	2014 2015	59 59	100 100	46 46	44 44
w miastach w % ogółu ludności	2014 2015	60,5 60,6	74,4 74,4	47,1 47,1	54,5 54,5
Urodzenia żywe:					
w liczbach bezwzględnych	2014 2015	11029 10825	4865 4839	3703 3476	2461 2510
na 1000 ludności	2014 2015	9,2 9,1	9,5 9,5	9,1 8,6	8,9 9,1
Zgony:					
w liczbach bezwzględnych	2014 2015	11850 12302	4750 4958	4495 4677	2605 2667
na 1000 ludności	2014 2015	9,9 10,3	9,3 9,7	11,1 11,6	9,4 9,7
w tym zgony niemowląt:					
w liczbach bezwzględnych	2014 2015	50 49	22 22	16 16	12 11
na 1000 urodzeń żywych	2014 2015	4,5 4,5	4,5 4,5	4,3 4,6	4,9 4,4
Przyrost naturalny:					
w liczbach bezwzględnych	2014 2015	-821 -1477	115 -119	-792 -1201	-144 -157
na 1000 ludności	2014 2015	-0,7 -1,2	0,2 -0,2	-1,9 -3,0	-0,5 -0,6
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA					
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem w hm ³	2014 2015	98,5 100,5	35,3 35,3	31,4 32,9	31,8 32,4
w tym – w % ogółem – na cele:					
produkcyjne ^a	2014 2015	12,7 12,6	8,1 8,0	21,6 21,1	9,1 9,1
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	2014 2015	60,7 61,5	70,3 71,2	65,9 66,4	45,0 45,9

^a Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

**II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIACH I OCHRONIE ŚRODOWISKA
WEDŁUG PODREGIONÓW (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo	Podregiony			
		białostocki	łomżyński	suwalski	
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (cd.)					
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII):					
wodociągowej:					
w kilometrach	2014	13260,0	3540,1	5480,6	4239,3
	2015	13443,3	3620,2	5546,7	4276,4
na 100 km ² w km	2014	65,7	69,0	62,2	68,0
	2015	66,6	70,5	62,9	68,6
kanalizacyjnej ^a :					
w kilometrach	2014	3332,2	1392,2	1033,6	906,4
	2015	3436,2	1453,1	1069,0	914,1
na 100 km ² w km	2014	16,5	27,1	11,7	14,5
	2015	17,0	28,3	12,1	14,7
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych (stan w dniu 31 XII):					
wodociągowe	2014	190504	66199	83008	41297
	2015	193513	67263	84288	41962
kanalizacyjne	2014	87220	40684	27851	18685
	2015	89956	42212	28625	19119
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w hm ³	2014	38,3	15,3	14,1	8,9
	2015	40,2	16,1	14,7	9,4
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi ogółem w hm ³	2014	38,9	17,8	13,6	7,5
	2015	39,0	17,7	13,6	7,6
w tym oczyszczane w % ogółem	2014	100,0	100,0	100,0	100,0
	2015	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów	2014	97,7	98,3	95,9	99,6
	2015	97,7	98,3	95,6	100,0
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^b (stan w dniu 31 XII)	2014	66,8	81,8	53,0	59,3
	2015	67,4	82,2	53,9	59,9
w tym biologicznych i z podwyższonym usuwaniem biogenów	2014	66,8	81,8	53,0	59,3
	2015	67,4	82,2	53,9	59,3
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. t:					
pyłowych	2014	0,9	0,2	0,4	0,4
	2015	0,9	0,2	0,3	0,4
gazowych	2014	2015,6	1177,1	542,6	294,9
	2015	1978,2	1176,5	520,4	281,3
w tym: dwutlenku siarki	2014	2,7	1,0	0,8	0,9
	2015	2,9	1,3	0,8	0,8
tlenków azotu ^c	2014	3,2	1,6	0,6	0,9
	2015	2,8	1,2	0,6	0,9
dwutlenku węgla	2014	2004,4	1173,0	539,5	291,9
	2015	1968,6	1172,4	517,7	278,5

^a Łącznie z kolektorami. ^b Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^c W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

**II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIACH I OCHRONIE ŚRODOWISKA
WEDŁUG PODREGIONÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo	Podregiony			
		białostocki	łomżyński	suwalski	
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)					
Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych ^a :					
pyłowe	2014	98,9	99,4	86,9	99,3
	2015	99,0	99,4	89,5	99,2
gazowe (bez dwutlenku węgla)	2014	8,4	11,9	1,9	9,6
	2015	8,6	6,9	0,7	17,2
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t:					
wytworzone w ciągu roku	2014	1266,7	504,5	270,2	492,0
	2015	871,1	393,3	187,1	290,7
w tym:					
poddane odzyskowi ^b	2014	395,7	96,4	85,7	213,6
	2015	304,9	120,4	10,6	173,9
unieszkodliwione ^b	2014	4,2	0,5	3,5	0,2
	2015	9,1	2,3	6,7	0,1
w tym składowane ^c	2014	0,3	–	0,2	0,1
	2015	2,5	2,3	0,2	–
dotychczas składowane (nagromadzone ^d ; stan w końcu roku)	2014	2327,6	2327,2	–	0,4
	2015	2337,4	2337,4	–	–
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^e (stan w dniu 31 XII):					
w hektarach	2014	645058	154441	190460	300158
	2015	642314	154440	190458	297416
w % powierzchni ogólnej	2014	32,0	30,1	21,6	48,1
	2015	31,8	30,1	21,6	47,7
Pomniki przyrody (stan w dniu 31 XII)	2014	1998	210	1505	283
	2015	1993	210	1499	284
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) – w mln zł – służące:					
ochronie środowiska	2014	374,0	256,8	64,8	52,5
	2015	379,7	234,3	118,6	26,8
gospodarce wodnej	2014	67,4	25,5	20,9	20,9
	2015	36,6	14,2	19,1	3,3
LEŚNICTWO					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w ha	2014	630018	174343	264975	190701
	2015	630864	174417	265647	190799
w tym lasów	2014	620080	171351	261585	187144
	2015	620904	171420	262279	187206
publicznych	2014	427664	128154	155238	144271
	2015	427764	128142	155238	144384
prywatnych	2014	202354	46188	109737	46429
	2015	203100	46275	110410	46415
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	2014	30,7	33,4	29,7	30,0
	2015	30,8	33,4	29,7	30,0

a W zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. *b* We własnym zakresie przez wytwórcę. *c* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. *d* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. *e* Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000.

DZIAŁ I. WARUNKI NATURALNE

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	W stopniach i minutach	W kilometrach
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:		
na północ (szerokość geograficzna północna) – gm. Wiżajny ...	54°25′	x
na południe (szerokość geograficzna północna) – gm. Mielnik	52°17′	x
na zachód (długość geograficzna wschodnia) – gm. Turośl	21°36′	x
na wschód (długość geograficzna wschodnia) – gm. Białowieża	23°57′	x
Rozciągłość: z południa na północ	2°08′	236
z zachodu na wschód	2°21′	161

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Białymstoku.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2015 R.

Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych	W odsetkach
Powierzchnia w km ²	20187,0	x
Długość granic w km	936,4	100,0
z Białorusią	245,9	26,3
z Litwą	104,3	11,1
z województwami: lubelskim	4,0	0,4
mazowieckim	357,9	38,2
warmińsko-mazurskim	224,4	24,0
Na 1 km granicy przypada powierzchnia w km ²	21,6	x

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Białymstoku.

TABL. 3. WIĘKSZE RZEKI

RZEKI ^a	Długość ^b w km		Odbiornik ^c	Powierzchnia ^b zlewni w km ²	
	ogółem ^d	w tym w woje-wództwie		ogółem ^d	w tym w woje-wództwie
Narew	455,9	292,6	Wisła	53890,0	17567,5
Narewka	43,1	43,1	Narew	460,9	460,9
Orlanka	54,6	54,6	Narew	512,4	512,4
Biała	36,2	36,2	Orlanka	207,3	207,3
Supraśl	111,4	111,4	Narew	1844,9	1844,9
Słoja	38,1	38,1	Supraśl	220,3	220,3
Sokołda	51,1	51,1	Supraśl	488,8	488,8
Płoska	34,1	34,1	Supraśl	216,6	216,6
Nereśl	47,2	47,2	Narew	298,9	298,9
Ślina	43,6	43,6	Narew	355,7	355,7
Biebrza	174,9	174,9	Narew	7072,0	5058,8
Sidra	38,8	38,8	Biebrza	299,5	299,5

^a Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^b Obliczono na podstawie Mapy Podziału Hydrograficznego Polski. ^c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. ^d Długości rzek oraz powierzchnie zlewni zostały podane dla rzek i zlewni w granicach Polski.

TABL. 3. WIĘKSZE RZEKI (dok.)

RZEKI ^a	Długość ^b w km		Odbiornik ^c	Powierzchnia ^b zlewni w km ²	
	ogółem ^d	w tym w województwie		ogółem ^d	w tym w województwie
Narew (dok.)					
Biebrza (dok.)					
Netta	118,4	115,2	Biebrza	1301,6	1240,7
Blizna	20,3	20,3	Netta	353,0	353,0
Szczeberka	60,1	60,1	Blizna	226,5	226,5
Brzozówka	66,1	66,12	Biebrza	693,7	693,7
Kumiałka	41,5	41,5	Brzozówka	220,6	220,6
Jegrznia	135,7	43,8	Biebrza	1062,4	359,5
Ełk	125,0	29,5	Biebrza	1556,8	352,7
Wissa	57,1	57,1	Biebrza	516,0	470,7
Gać	23,3	23,3	Narew	431,6	431,6
Jabłonka	33,7	33,7	Gać	224,7	224,7
Pisa	150,9	53,0	Narew	4516,6	848,1
Skroda	57,9	57,9	Pisa	406,1	406,1
Ruż	41,1	20,6	Narew	358,7	264,4
Bug	621,1	89,9	Narew	19273,8	3731,8
Leśna	36,4	36,4	Bug	355,8	355,8
Pulwa	13,3	13,3	Bug	201,1	201,1
Nurzec	110,0	110,0	Bug	2081,8	2067,1
Nurczyk	40,4	40,4	Nurzec	279,5	279,5
Leśna	27,3	27,3	Nurzec	320,9	320,9
Mianka	27,9	27,9	Nurzec	210,6	210,6
Brok	89,1	41,1	Bug	811,4	442,3
Czarna Hańcza	131,0	131,0	Niemen	1617,0	1617,0
Marycha	79,5	79,5	Czarna Hańcza	441,4	441,4
Świsłocz	43,5	43,5	Niemen	340,8	340,8
Szeszupa (Szeszupie)	27,6	27,6	Niemen	305,2	305,2

^a Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^b Obliczono na podstawie Mapy Podziału Hydrograficznego Polski. ^c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. ^d Długości rzek oraz powierzchnie zlewni zostały podane dla rzek i zlewni w granicach Polski.

Źródło: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

TABL. 4. WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA

JEZIORA	Położenie		Powierzchnia w ha	Głębokość maksymalna w m	Objętość w tys. m ³
	dorzecze	zlewnia			
WEDŁUG POWIERZCHNI					
Wigry	Niemen	Czarna Hańcza	2118,3	73,2	336726,7
Rajgrodzkie ^a	Wisła	Jegrznia	1503,2	52,0	142623,2
Gaładus ^b	Niemen	Biała Hańcza	728,6	54,8	92474,7
Sajno	Wisła	Netta	522,5 ^c	27,0	52446,8
Dręstwo	Wisła	Jegrznia	504,2	25,0	42734,6
Białe Augustowskie	Wisła	Netta	476,6	30,0	41716,5
Serwy	Niemen	Czarna Hańcza	460,3	41,5	67181,5
Necko	Wisła	Netta	400,0	25,0	40561,4

^a Jezioro na pograniczu województw warmińsko-mazurskiego i podlaskiego; powierzchnia na terenie województwa podlaskiego wynosi 919,4 ha. ^b Jezioro graniczne – na terytorium Polski 548,6 ha. ^c Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzedniej edycji publikacji.

TABL. 4. WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA (cd.)

JEZIORA	Położenie		Powierzchnia w ha	Głębokość maksymalna w m	Objętość w tys. m ³
	dorzecze	zlewnia			
WEDŁUG POWIERZCHNI (dok.)					
Szelment Wielki	Niemen	Szeszupa	356,1	45,0	53492,0
Rospuda Filipowska	Wisła	Netta	341,7	38,9	49731,8
Hańcza	Niemen	Czarna Hańcza	311,4	108,5	120364,1
Pomorze	Niemen	Marycha	295,4	23,5	25280,5
Wiżajny	Pregoła	Węgorapa	293,1	5,3	7746,1
Kolno	Wisła	Netta	264,4	3,3	3303,4
Studzieniczne	Wisła	Netta	250,1	30,5	22073,6
Blizno	Wisła	Blizna	238,5	28,8	24191,1
Tajno	Wisła	Netta	235,6	6,6	6224,5
Pierty	Niemen	Czarna Hańcza	228,2	38,0	23677,2
Mieruńskie Wielkie	Wisła	Netta	189,4	25,5	12717,9
Gremzdy	Niemen	Czarna Hańcza	188,1	14,3	8885,2
Szelment Mały	Niemen	Szeszupa	168,5	28,5	12577,3
Długie Augustowskie (Kalejty)	Wisła	Blizna	159,7	12,0	7492,6
Hołny	Niemen	Biała Hańcza	158,1	15,2	9231,4
Garbas (Garbaś)	Wisła	Netta	152,5	48,0	31809,7
Bolesty	Wisła	Netta	138,8	16,2	9716,4
Krzywe Wigierskie	Niemen	Czarna Hańcza	138,4	28,5	11867,5
Białe Filipowskie	Pregoła	Węgorapa	132,4	52,0	22662,3
Mikaszewo	Niemen	Czarna Hańcza	126,0	15,0	7087,6
Okmin	Niemen	Czarna Hańcza	111,8	42,4	14310,4
Rospuda Augustowska	Wisła	Netta	104,0	10,5	5383,1
Zelwa	Niemen	Marycha	103,7	12,3	5972,0
Białe Wigierskie	Niemen	Czarna Hańcza	100,2	34,0	13193,5
WEDŁUG GŁĘBOKOŚCI					
Hańcza	Niemen	Czarna Hańcza	311,4	108,5	120364,1
Wigry	Niemen	Czarna Hańcza	2118,3	73,2	336726,7
Gaładus ^a	Niemen	Biała Hańcza	728,6	54,8	92474,7
Rajgrodzkie ^b	Wisła	Jegrznia	1503,2	52,0	142623,2
Białe Filipowskie	Pregoła	Węgorapa	132,4	52,0	22662,3
Ożewo (Użewo)	Niemen	Czarna Hańcza	53,6	49,6	9326,4
Garbas (Garbaś)	Wisła	Netta	152,5	48,0	31809,7
Busznica	Wisła	Blizna	49,4	48,0	3350,6
Szurpiły	Niemen	Szeszupa	80,9	46,2	8168,0
Szelment Wielki	Niemen	Szeszupa	356,1	45,0	53492,0
Długie Sejneńskie (Długie Krasnopolskie)	Niemen	Czarna Hańcza	102,4	45,0	7669,4
Okmin	Niemen	Czarna Hańcza	111,8	42,4	14310,4
Dmitrowo	Niemen	Marycha	61,2	42,0	6476,6
Serwy	Niemen	Czarna Hańcza	460,3	41,5	67181,5
Rospuda Filipowska	Wisła	Netta	341,7	38,9	49731,8
Pierty	Niemen	Czarna Hańcza	228,2	38,0	23677,2
Białe Wigierskie	Niemen	Czarna Hańcza	100,2	34,0	13193,5
Boczne k. Przerośli	Pregoła	Węgorapa	58,3	33,5	8891,5
Studzieniczne	Wisła	Netta	250,1	30,5	22073,6
Białe Augustowskie	Wisła	Netta	476,6	30,0	41716,5

^a Jezioro graniczne – na terytorium Polski 548,6 ha. ^b Jezioro na pograniczu województw warmińsko-mazurskiego i podlaskiego; powierzchnia na terenie województwa podlaskiego wynosi 919,4 ha.

TABL. 4. WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA (dok.)

JEZIORA	Położenie		Powierzchnia w ha	Głębokość maksymalna w m	Objętość w tys. m ³
	dorzecze	zlewnia			
WEDŁUG GŁĘBOKOŚCI (dok.)					
Blizno	Wisła	Blizna	238,5	28,8	24191,1
Szelment Mały	Niemen	Szeszupa	168,5	28,5	12577,3
Krzywe Wigierskie	Niemen	Czarna Hańcza	138,4	28,5	11867,5
Sajno	Wisła	Netta	522,5 ^a	27,0	52446,8
Mieruńskie Wielkie	Wisła	Netta	189,4	25,5	12717,9
Dreństwo	Wisła	Jegrznia	504,2	25,0	42734,6
Necko	Wisła	Netta	400,0	25,0	40561,4

^a Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzedniej edycji publikacji.

Ź r ó ł o: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

TABL. 5. TEMPERATURY POWIETRZA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stacje meteorologiczne	
	Białystok	Suwałki
Wzniesienie stacji nad poziom morza w m	148	184
Temperatury w °C:		
średnie ^a : 1971–2000	6,9	6,3
1991–2000	7,2	6,8
2001–2010	7,5	7,1
2005	7,1	6,7
2010	6,8	6,2
2014	8,0	7,8
2015	8,6	8,2
skrajne w latach 1971–2015: maksimum	35,5	35,2
minimum	-35,4	-30,6
amplitudy temperatur skrajnych w latach 1971–2015	70,9	65,8

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

TABL. 6. ŚREDNIE MIESIĘCZNE^a TEMPERATURY POWIETRZA

STACJE METEOROLOGICZNE L A T A	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w °C											
Białystok												
1971–2000	-3,5	-2,7	1,0	6,8	12,8	15,7	17,2	16,5	11,9	7,0	1,8	-1,6
1991–2000	-2,3	-1,6	1,4	7,7	12,7	16,2	17,7	17,0	12,0	7,1	1,4	-2,1
2001–2010	-3,5	-2,5	1,4	7,8	13,1	15,8	19,2	17,7	12,5	7,3	3,0	-2,0
2005	-0,1	-4,8	-1,9	7,8	12,3	14,8	18,7	15,9	13,6	7,7	2,3	-1,7
2010	-10,2	-3,4	1,8	7,9	13,6	17,0	21,1	19,2	11,5	4,4	4,5	-6,3
2014	-4,6	0,1	5,2	8,9	13,3	14,7	19,8	17,1	12,7	7,5	2,5	-0,9
2015	0,0	-0,1	4,2	7,2	11,6	15,7	17,9	20,0	14,1	5,9	4,2	2,9
Suwałki												
1971–2000	-4,0	-3,4	0,1	6,0	12,1	15,1	16,6	16,3	11,5	6,6	1,3	-2,2
1991–2000	-2,7	-2,3	0,5	7,1	12,1	15,6	17,4	17,0	11,8	6,7	0,8	-2,6
2001–2010	-3,9	-3,3	0,5	7,2	12,6	15,4	18,9	17,7	12,6	6,8	2,5	-2,3
2005	-0,3	-5,5	-3,2	7,2	11,6	14,4	18,4	16,1	13,9	7,6	2,4	-2,0
2010	-10,6	-4,0	0,6	7,4	13,3	16,2	21,0	19,0	11,4	4,3	3,7	-7,4
2014	-5,5	-0,3	4,7	8,7	12,9	14,2	19,8	17,2	13,1	7,3	2,4	-1,2
2015	-0,7	-0,6	4,1	6,8	11,1	15,2	17,2	19,7	13,8	5,6	4,3	2,4

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.

Ź r ó ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

TABL. 7. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stacje meteorologiczne	
	Białystok	Suwałki
Roczne sumy ^a opadów w mm:		
1971–2000	577	591
1991–2000	573	575
2001–2010	613	619
2005	546	539
2010	851	729
2014	500	554
2015	526	593
Średnia prędkość wiatru w m/s:		
2005	2,6	3,7
2010	2,6	3,5
2014	2,4	3,3
2015	2,4	3,5
Usłonecznienie w h:		
2005	1836	1810
2010	1734	1766
2014	1813	1654
2015	1962	1697
Średnie zachmurzenie w oktantach ^b :		
2005	5,1	4,9
2010	5,4	5,4
2014	5,1	5,0
2015	5,1	5,1

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. ^b Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

TABL. 8. MIESIĘCZNE SUMY^a OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH

STACJE METEOROLOGICZNE L A T A	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w milimetrach												
Białystok	1971–2000	29	24	31	39	52	72	85	62	57	46	40	39
	1991–2000	26	33	38	52	58	64	69	53	60	42	40	38
	2001–2010	39	31	31	25	75	64	84	87	53	47	42	36
	2005	34	32	38	7	99	46	60	69	60	12	30	59
	2010	33	29	30	33	110	109	124	126	115	25	81	36
	2014	44	24	31	21	66	82	69	60	21	4	26	53
	2015	45	3	41	29	103	26	63	5	34	36	81	61
Suwałki	1971–2000	33	25	34	37	49	74	83	64	53	49	46	43
	1991–2000	32	32	41	45	45	60	73	57	51	45	48	45
	2001–2010	42	31	35	23	66	63	92	87	47	57	41	35
	2005	45	19	33	23	74	69	47	104	40	25	22	40
	2010	24	29	30	34	136	80	87	125	51	25	61	48
	2014	59	20	36	16	66	129	87	37	20	17	21	46
	2015	60	9	48	49	50	12	82	34	118	12	71	49

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

DZIAŁ II. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY. KOPALINY

Uwagi metodyczne

Dane o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** opracowano na podstawie ewidencji gruntów i budynków wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 454) z późniejszymi zmianami, sporządzonej przez Departament Mienia i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Dane te prezentowane są według powierzchni geodezyjnej. Zgodnie z wyżej wymienioną ewidencją, dane o:

- 1) **użytkach rolnych** dotyczą: gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych zajętych pod budynki mieszkalne oraz inne budynki i urządzenia budowlane służące produkcji rolniczej, nie wyłączając produkcji rybnej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (kotłownie, komórki, garaże, szopy, stodoły, wiaty, spichlerze, budynki inwentarskie, place składowe i manewrowe w obrębie zabudowy itp.), a także ogródków przydomowych w gospodarstwach rolnych, gruntów pod stawami obejmującymi zbiorniki wodne (z wyjątkiem jezior i zbiorników zaporowych z urządzeniami do regulacji poziomu wód) wyposażone w urządzenia hydrotechniczne, nadające się do chowu, hodowli i przetrzymywania ryb obejmujące powierzchnię ogroblowaną wraz z systemem rowów oraz z terenami przyległymi do stawów i z nimi związanymi, a należącymi do obiektu stawowego, gruntów pod rowami, do których zalicza się otwarte rowy pełniące funkcję urządzeń melioracji wodnych dla gruntów wykorzystywanych do produkcji rolniczej;
- 2) **gruntach leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych** dotyczą:
 - a) lasów, do których zalicza się grunty określone jako „las” w ustawie z dnia 28 IX 1991 r. o lasach (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 1153, z późniejszymi zmianami),
 - b) gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, do których zalicza się grunty porośnięte roślinnością leśną, których powierzchnia jest mniejsza od 0,10 ha, a także: śródpolne skupiska drzew i krzewów niezaliczone do lasów, tereny torfowisk, pokrytych częściowo kępami krzewów i drzew karłowatych, grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym i krzewiastymi formami wierzb w dolinach rzek i obniżeniach terenu, przylegające do wód powierzchniowych grunty porośnięte drzewami lub krzewami, stanowiące biologiczną strefę ochronną cieków i zbiorników wodnych, jary i wąwozy pokryte drzewami i krzewami naturalnie lub sztucznie w celu zabezpieczenia przed erozją, niezaliczone do lasów, wysypiska kamieni i gruzowiska porośnięte drzewami i krzewami, zadrzewione i zakrzewione tereny nieczynnych cmentarzy, poza zwartymi kompleksami lasów, skupiska drzew i krzewów mające charakter parku, niewyposażone w urządzenia i budowle służące rekreacji i wypoczynkowi;
- 3) **gruntach pod wodami powierzchniowymi** dotyczą:
 - a) gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi, do których zalicza się grunty pod wodami płynącymi w rzekach, potokach górskich, kanałach i innych ciekach, o przepływach stałych lub okresowych oraz źródła, z których cieki biorą początek, a także grunty pod wodami znajdującymi się w jeziorach i zbiornikach sztucznych, z których cieki wypływają lub do których wpływają,
 - b) gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi, do których zalicza się grunty pod wodami w jeziorach i zbiornikach innych niż określone powyżej;

4) **gruntach zabudowanych i zurbanizowanych** dotyczą:

- a) terenów mieszkaniowych, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki mieszkalne, urządzenia funkcjonalnie związane z budynkami mieszkalnymi (podwórza, dojazdy, przejścia, przydomowe place gier i zabaw itp.), a także ogródki przydomowe,
- b) terenów przemysłowych, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki i urządzenia służące produkcji przemysłowej, a także ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, stacje transformatorowe, czynne hałdy i wysypiska, urządzenia magazynowo-składowe, bazy transportowe i remontowe itp.,
- c) innych terenów zabudowanych, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki i urządzenia związane z administracją, służbą zdrowia, handlem, kultem religijnym, rzemiosłem, usługami, nauką, oświatą, kulturą i sztuką, wypoczynkiem, łącznością itp., czynne cmentarze, grzebowiska zwierząt oraz inne grunty zabudowane (nieujęte w pozycjach dotyczących terenów mieszkaniowych i przemysłowych),
- d) zurbanizowanych terenów niezabudowanych, do których zalicza się grunty niezabudowane, ale przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę, wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej,
- e) terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, do których zalicza się niezajęte pod budynki:
 - tereny ośrodków wypoczynkowych, tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zielńce (poza pasami ulic),
 - tereny o charakterze zabytkowym: ruiny zamków, grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp.,
 - tereny sportowe: stadiony, boiska sportowe, skocznie narciarskie, tory saneczkowe, strzelnice sportowe, kąpieliska itp.,
 - tereny spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp.,
 - ogrody zoologiczne i botaniczne,
 - tereny zieleni nieurządzonej niezaliczone do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych,
- f) terenów komunikacyjnych, do których zalicza się grunty zajęte pod:
 - drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne, w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych oraz do obiektów użyteczności publicznej, place postojowe i manewrowe przy dworcach kolejowych, autobusowych i lotniczych, portach morskich, rzecznych i innych oraz ogólnodostępne dojazdy do ramp wyładowniczych i placów składowych,
 - tereny kolejowe,
 - inne tereny komunikacyjne obejmujące: porty lotnicze i inne budowle oraz urządzenia służące komunikacji lotniczej, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty, budowle i urządzenia górskich kolei linowych, torowiska tramwajowe poza pasami ulic i dróg, a także obiekty i urządzenia związane z komunikacją miejską, urządzone parkingi poza lasami państwowymi, dworce autobusowe, wały ochronne wód przystosowane do ruchu kołowego,
- g) użytków kopalnych, tj. gruntów zajętych przez czynne odkrywkowe kopalnie, w których odbywa się wydobycie kopalin;

5) **użytkach ekologicznych** dotyczą prawnie chronionych pozostałości ekosystemów, takich jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp. Użytki ekologiczne mogą być ustanowione w drodze uchwały rady gminy (do 2008 r. – w drodze rozporządzenia

województwa albo uchwały rady gminy) na podstawie przepisów o ochronie przyrody;

6) **nieużytkach** dotyczą:

a) niezakwalifikowanych do użytków ekologicznych: bagien (błota, topieliska, trzęsawiska, moczary, rojsty), piasków (piaski ruchome, plaże nieurządzone, piaski nadbrzeżne, wydmy), naturalnych utworów fizjograficznych, takich jak: urwiska, strome stoki, uskoki, skały, rumowiska,

b) nieprzeznaczonych do rekultywacji wyrobisk po wydobywaniu kopalin;

7) **terenach różnych** dotyczą wszystkich pozostałych gruntów, których nie można zaliczyć do innych użytków, takich jak: grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego. Do terenów przeznaczonych do rekultywacji zalicza się zdegradowane lub zdewastowane grunty, takie jak: nieczynne hałdy, wysypiska, zapadliska, tereny po działalności przemysłowej i górniczej oraz po poligonach wojskowych, dla których właściwe organy zatwierdziły projekty rekultywacji.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytku rolnego pod względem jego przydatności do produkcji rolniczej. Klasa I określa najwyższą wartość rolniczą, a klasa VI – najniższą.

Dane o **gruntach rolnych wyłączonych na cele nierolnicze i leśnych wyłączonych na cele nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty, wyłączonych w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 1205).

Ochrona gruntów rolnych i leśnych w myśl wyżej wymienionej ustawy polega na:

- ograniczeniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej lub leśnej, a także w drzewostanach, powstającym wskutek działalności nierolniczej lub nieleśnej oraz ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- przywracaniu i poprawianiu wartości użytkowej gruntów, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej, a także na zapobieganiu obniżania produktywności gruntów leśnych,
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Dane nie uwzględniają ubytku gruntów rolnych niezwiązanego ze zmianą właściciela, np. ubytku tych gruntów w ramach rozwoju budownictwa indywidualnego na gruntach własnych gospodarstw rolnych. Prezentowane dane nie obejmują gruntów, które zostały wyłączone na cele nierolnicze i nieleśne z pominięciem powołanych wyżej przepisów prawnych.

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 II 1995 r. chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r., zgodnie z art. 12, ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej.

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntem zdegradowanemu lub zdewastowanemu wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zreultywowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolnictwu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

TABL. 1/9/. STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		
	w hektarach				w odsetkach	na 1 mieszkańca ^a w ha
Powierzchnia ogólna	2018620	2018702	2018702	2018702	100,0	1,69
Użytki rolne	1239701	1219915	1215435	1214084	60,1	1,02
grunty orne	792953	772680	771371	770162	38,2	0,65
sady	6047	5535	4516	4419	0,2	0,00
łąki trwałe	208001	207115	207315	207107	10,3	0,17
pastwiska trwałe	193386	192837	192925	192578	9,5	0,16
grunty:						
rolne zabudowane	30240	32483	30261	31089	1,5	0,03
pod stawami	928	1500	1666	1740	0,1	0,00
pod rowami	8146	7765	7380	6991	0,3	0,01
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	613075	639978	643480	643803	31,9	0,54
lasy	601754	624856	629184	630047	31,2	0,53
grunty zadrzewione i zakrzewione	11321	15122	14296	13756	0,7	0,01
Grunty pod wodami powierzchniowymi	27441	27570	27615	27670	1,4	0,02
płynącymi	24559	24415	24640	25732	1,3	0,02
stojącymi	2882	3155	2976	1939	0,1	0,00
Grunty zabudowane i zurbanizowane	73114	73139	75207	75609	3,7	0,06
tereny:						
mieszkaniowe	7579	7374	7967	8054	0,4	0,01
przemysłowe	1972	2445	2739	2784	0,1	0,00
inne zabudowane	2983	4052	4661	4769	0,2	0,00
zurbanizowane niezabudowane	1193	744	692	741	0,0	0,00
rekreacyjno-wypoczynkowe	1532	1561	1481	1429	0,1	0,00
tereny komunikacyjne:						
drogi	49516	49175	50557	50885	2,5	0,04
kolejowe	5310	5421	5079	5031	0,2	0,00
inne	521	132	105	107	0,0	0,00
użytki kopalne	2508	2236	1926	1810	0,1	0,00
Użytki ekologiczne	635	1825	1826	1920	0,1	0,00
Nieużytki	59066	54457	54062	53992	2,7	0,05
Tereny różne	5588	1818	1077	1623	0,1	0,00

^a Ludność według stanu w dniu 31 XII 2014 r.

Źródło: dane Departamentu Mienia i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

TABL. 2/10/. STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WEDŁUG
Stan w dniu 1 I

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Użytki rolne			
			razem	w tym		
				grunty orne	sady	łąki i pastwiska trwałe
w hekta						
1	WOJEWÓDZTWO	2018702	1214084	770162	4419	399684
	POWIATY					
2	Augustowski	165939	72266	41084	23	30350
3	Białostocki	297644	152278	85836	952	58806
4	Bielski	138509	102849	61063	364	38055
5	Grajewski	96762	65084	35979	200	26630
6	Hajnowski	162353	63892	37188	40	25435
7	Kolneński	94010	68090	42004	55	23708
8	Łomżyński	135459	96912	64842	320	28241
9	Moniecki	138179	82275	44972	143	35308
10	Sejneński	85517	41166	28514	124	11035
11	Siemiatycki	145946	87106	62692	219	20795
12	Sokólski	205450	137120	87410	1240	44346
13	Suwalski	130700	91231	66135	317	22221
14	Wysokomazowiecki	128891	98199	76357	303	17980
15	Zambrowski	73312	47365	30713	64	14235
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
16	Białystok	10213	2941	1606	22	1168
17	Łomża	3267	1846	903	25	845
18	Suwałki	6551	3465	2864	7	526

a Mieszkaniowe, przemysłowe, inne zabudowane, zurbanizowane niezabudowane, rekreacyjno-wypoczynkowe.

Źródło: dane Departamentu Mienia i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

POWIATÓW W 2015 R.

Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty pod wodami powierz- chniowymi	Grunty zabudowane i zurbanizowane			Użytki ekologiczne	Nieużytki	Tereny różne	Lp.
		tereny		użytki kopalne				
		osiedlowe ^a	komuni- kacyjne					
rach								
643803	27670	17777	56023	1810	1920	53992	1623	1
78430	5785	697	3274	30	37	5381	39	2
121315	4165	3140	8827	375	20	7331	193	3
29012	413	749	4563	153	9	738	23	4
23332	1696	830	2375	61	62	3283	39	5
89153	1117	1179	4470	149	670	1692	31	6
21861	358	439	2322	62	65	810	3	7
31567	1211	668	3657	131	64	1157	93	8
30277	1269	450	3131	63	–	20690	24	9
37053	3723	307	1633	1	–	1627	7	10
52080	790	707	4284	150	58	737	34	11
55964	439	898	5800	354	99	4136	640	12
24323	5976	545	3179	38	831	4246	331	13
24077	393	749	3877	96	–	1479	21	14
22464	141	535	2261	90	5	446	5	15
1947	83	3669	1456	1	–	59	57	16
33	33	949	332	–	–	47	26	17
915	78	1266	582	55	–	133	57	18

TABL. 3/11/. GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE WYŁĄCZONE NA CELE NIELEŚNE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w hektarach			
OGÓŁEM	43	60	89	87
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW				
Grunty rolne	28	50	72	67
W tym użytki rolne	17	30	39	34
klasy bonitacyjne:				
I-III	7	11	5	7
IV	6	16	28	22
V-VI	4	3	6	5
Grunty leśne	15	10	17	20
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA				
Na tereny:				
osiedlowe	19	33	31	38
przemysłowe	2	13	23	15
komunikacyjne	5	–	2	1
Pod użytki kopalne	9	8	19	20
Na inne cele	8	6	13	13

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 4/12/. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w hektarach			
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2887	2855	2759	2632
zdewastowane	2772	2746	2655	2528
zdegradowane	115	109	104	104
Grunty zrekultywowane (w ciągu roku)	58	31	159	89
w tym na cele: rolnicze	7	9	119	68
leśne	49	20	15	6
Grunty zagospodarowane (w ciągu roku)	8	6	105	40
w tym na cele: rolnicze	8	6	76	25
leśne	–	–	13	4

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 5/13/. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI WEDŁUG POWIATÓW W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grunty wymagające rekultywacji w ha		
	ogółem	zdewastowane	zdegradowane
W O J E W Ó D Z T W O	2632	2528	104
POWIATY			
Augustowski	57	57	–
Białostocki	334	334	–
Bielski	314	314	–
Grajewski	112	112	–
Hajnowski	276	259	17
Kolneński	84	84	–
Łomżyński	194	194	–
Moniecki	53	53	–
Sejneński	14	14	–
Siemiatycki	182	182	–
Sokółski	515	515	–
Suwalski	254	254	–
Wysokomazowiecki	80	80	–
Zambrowski	75	75	–
MIASTO NA PRAWACH POWIATU			
Suwałki	87	–	87

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

TABL. 6/14/. POWIERZCHNIA ZMELIOROWANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grunty orne				Łąki i pastwiska		
		razem	w tym		razem	w tym		
			zdrenowane	nawadniane		zdrenowane	nawadniane	
		w hektarach						
W O J E W Ó D Z -	2005	359288	184631	180901	77	174657	29253	65508
T W O	2010	350508	185169	181424	90	165339	29670	61124
	2014	350637	185383	181637	89	165255	29689	61094
	2015	350478	185253	181508	89	165225	29679	61086
POWIATY								
Augustowski		28582	11643	11598	–	16938	2430	6461
Białostocki ^a		54185	25902	25573	–	28282	6108	10037
Bielski		40706	24049	23001	1	16657	3872	5518
Grajewski		16104	5651	5472	–	10453	700	5326
Hajnowski		22705	12106	11626	–	10598	2424	3024
Kolneński		11447	871	682	55	10576	546	7257
Łomżyński ^a		15008	6208	5675	21	8801	1209	3430
Moniecki		13955	2812	2731	12	11144	1247	4804
Sejneński		8091	2990	2990	–	5101	606	347
Siemiatycki		25169	17329	17198	–	7841	2273	2045
Sokółski		19700	2425	2388	–	17275	3116	5421
Suwalski ^a		13132	9132	8932	–	4000	1013	91
Wysokomazowiecki		53261	44840	44495	–	8421	2745	1695
Zambrowski		28433	19295	19147	–	9138	1390	5630

^a Łącznie z miastem na prawach powiatu.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku.

TABL. 7/15/. ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10	2013/14	2014/15	
				ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
W TONACH					
Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	95606	112402	124729	93835	91617
azotowe	52492	64738	68193	54177	53062
fosforowe	20541	24148	25195	17430	16992
potasowe	22573	23517	31340	22228	21564
Nawozy wapniowe ^b	65863	15252	22845	21606	19570
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg					
Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	87,1	105,0	115,7	88,7	87,9
azotowe	47,8	60,5	63,3	51,2	50,9
fosforowe	18,7	22,5	23,4	16,5	16,3
potasowe	20,6	22,0	29,1	21,0	20,7
Nawozy wapniowe ^b	60,0	14,2	21,2	20,4	18,8

a Łącznie z wieloskładnikowymi. *b* Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

TABL. 8/16/. ZASOBNOŚĆ GLEB W PRZYSWAJALNE MAKROELEMENTY W LATACH 2012–2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przebadanych próbek w szt.	Bardzo niska	Niska	Średnia	Wysoka	Bardzo wysoka
		w % badanych próbek				
Fosfor	46882	15	29	25	14	17
Potas	46882	27	35	24	8	6
Magnez	46882	10	15	29	22	24

Źródło: dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

TABL. 9/17/. POŻARY^a UPRAW ROLNYCH, ŁĄK, RŻYSK I NIEUŻYTKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Liczba pożarów:				
upraw rolnych, łąk, rżysk	275	68	108	317
nieużytków	298	234	254	632
Powierzchnia – w ha – objęta pożarami:				
upraw rolnych, łąk, rżysk	229	41	163	230
nieużytków	232	130	262	491

a Powstałe w wyniku wypalania pozostałości roślinnych.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

TABL. 10/18/. POWIERZCHNIA, ZASOBY I EKSPLOATACJA ZŁÓŻ TORFÓW W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zasoby				Trwałe użytki zielone		Inne użytki rolne		Nieużytki rolnicze	
	ogółem		w tym eksploatowane		razem	w tym eksploatowane	razem	w tym eksploatowane	razem	w tym eksploatowane
	udokumentowane w ha	szacunkowe w mln m ³	w ha	w mln m ³						
WOJEWÓDZTWO	187148	2587,4	1553	15,8	135458	1218	16946	273	34744	62
POWIATY										
Augustowski	25628	387,1	–	–	15228	–	5011	–	5389	–
Białostocki	23134	290,1	–	–	23071	–	–	–	63	–
Bielski	9328	116,5	–	–	9323	–	–	–	5	–
Grajewski	22239	283,4	607	6,8	18442	504	1340	76	2457	27
Hajnowski	7055	75,2	–	–	7055	–	–	–	–	–
Kolneński	8661	73,9	367	3,3	8357	305	189	40	115	22
Łomżyński	5570	68,5	232	1,4	4027	196	1136	35	407	1
Moniecki	39546	501,6	118	1,0	13208	34	6327	72	20011	12
Sejneński	5280	114,7	–	–	3377	–	–	–	1903	–
Siemiatycki	3349	35,2	–	–	3339	–	–	–	10	–
Sokólski	18661	232,5	–	–	17062	–	–	–	1599	–
Suwalski	8002	156,1	–	–	3592	–	1658	–	2752	–
Wysokomazowiecki	2295	23,8	50	0,9	1740	50	540	–	15	–
Zambrowski	8290	227,9	179	2,4	7527	129	745	50	18	–
MIASTO NA PRAWACH POWIATU										
Białystok	110	0,9	–	–	110	–	–	–	–	–

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

DZIAŁ III. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

Uwagi metodyczne

W dziale zawarto informacje dotyczące: zasobów wodnych i głównych kierunków ich wykorzystania, ścieków przemysłowych i komunalnych oraz stopnia ich oczyszczania, wyposażenia miast i wsi w instalacje wodne i oczyszczalnie ścieków, a także stanu czystości wód powierzchniowych (rzek i jezior).

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych to część zasobów, które z uwzględnieniem zasad ich ochrony i warunków technicznych mogą być pobierane z określonego poziomu wodonośnego bez naruszania równowagi hydrogeologicznej.

Przyrost zasobów wód podziemnych jest to ilość wody dodatkowo udokumentowana w wyniku prowadzonych w danym roku prac hydrogeologiczno-studziennych przy budowie ujęć wód podziemnych i przekazana do wykorzystania.

Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne” – poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

Dane o **recyrkulacji wody w przemyśle** dotyczą zakładów przemysłowych wyposażonych w zamknięte obiegi wody oraz ilościowego udziału wody ujętej w obiegach zamkniętych w ogólnym zużyciu wody na cele produkcyjne.

Przez **obieg zamknięty** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzana do odbiornika, lecz zawracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu celem powtórnych rotacji i wykorzystania.

Wskaźnik ujęcia pobieranej wody w obiegi zamknięte obliczono dzieląc ilość wody pobieranej w ciągu roku na uzupełnienie obiegów zamkniętych z tytułu strat wody (bezzwrotnych i w sieci – np. zrzutów wód zanieczyszczonych dla odświeżenia obiegu zamkniętego) przez ilość wody zużytej w ciągu roku na cele produkcyjne. Wyrażona w procentach wartość tego wskaźnika może być zawarta w granicach od zera (obieg otwarty) do 100 (wartość teoretyczna w warunkach całkowitego zamknięcia obiegów i braku uzupełniającego poboru wody). Z uwagi na to, że część zakładów pobierających wodę i odprowadzających ścieki nie posiadała urządzeń pomiarowych, bądź też nie dokonywała pomiarów z wystarczającą częstotliwością, dane pochodzące z tych zakładów były ustalane pośrednio – na podstawie wydajności pomp, ilości wody zużytej na jednostkę produkcji itp., a zatem są to dane szacunkowe.

Dane o **ludności korzystającej w miastach z wodociągów i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych podłączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągów przez źródła podwórzowe i uliczne, a z kanalizacji przez wpusty kanalizacyjne.

Informacje o **długości sieci wodociągowej** dotyczą przewodów ulicznych bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np. hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

Zdrój uliczny jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

Dane o **ściekach przemysłowych** dotyczą ścieków odprowadzonych z jednostek, które według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostały ujęte w „Przemysłe” obejmującym sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, jak również w pozostałych sekcjach, których udział w ilości odprowadzonych ścieków jest niewielki. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o poborze wód i wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków.

Jako **ścieki przemysłowe wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i zanieczyszczonymi wodami wykorzystanymi w przemyśle do celów chłodniczych).

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** (umownie czyste) uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- 1) są odprowadzane do wód wydzielonym dla nich systemem kanalizacji i nie następuje mieszanie ich z innymi ściekami wymagającymi oczyszczania;
- 2) ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia;
- 3) temperatura określona w pozwoleniu wodno-prawnym dla wód chłodniczych odprowadzanych do:
 - jezior oraz ich dopływów nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody w przypadku gdy jest ona wyższa niż $+26^{\circ}\text{C}$,
 - pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza $+35^{\circ}\text{C}$.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczonych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. przez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Dwustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz przez zbiorczą kanalizację wojewódzkich zakładów usług wodnych, spółdzielnie mieszkaniowe, kółka rolnicze i zakłady pracy (przemysłowe, rolnicze, budowlane itp. obsługujące domy mieszkalne). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczenia**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

Komunalne oczyszczalnie ścieków obejmują wszystkie oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. Nie są objęte badaniami statystycznymi oczyszczalnie przydomowe (przyzagrodowe) lub oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone (oczyszczalnie niepracujące na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ściekach oczyszczanych odprowadzonych siecią kanalizacyjną** obejmują ścieki oczyszczane w oczyszczalniach mechanicznych, mechaniczno-biologicznych oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Ładunek zanieczyszczeń w ściekach to masa zanieczyszczeń zawartych w ściekach odprowadzona w jednostce czasu, równa iloczynowi natężenia przepływu ścieków i stężenia zanieczyszczeń.

Równoważna liczba mieszkańców (RLM) jest to liczba wyrażająca wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych z obiektów przemysłowych i usługowych w stosunku do jednostkowego ładunku zanieczyszczeń w ściekach z gospodarstw domowych, odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby. W Polsce przyjęto ładunek BZT₅ pochodzący od jednego mieszkańca równy 60 g O₂/dobę.

Biochemiczne zużycie tlenu (BZT₅) jest to ilość tlenu zużyta w ciągu 5 dni (procesy mineralizacji najbardziej intensywnie przebiegają w ciągu pierwszych 5 dni) w procesie biochemicznego utleniania substancji (głównie organicznych) zawartych w ściekach, przy użyciu żywych bakterii i enzymów pozakomórkowych.

Chemiczne zużycie tlenu (ChZT) jest to ilość tlenu pobrana w procesie chemicznego utleniania ścieków.

Zawiesiny w ściekach to nierozpuszczone, zawieszane substancje i materiały o różnym stopniu rozdrobnienia.

W procesach oczyszczania ścieków wytwarzają się **osady ściekowe**. Ilość i skład osadów uzależnione są od sposobu i stopnia oczyszczania ścieków.

Do **miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków** zaliczono te miasta, z których ścieki komunalne przed odprowadzeniem ich do odbiornika były poddawane procesom oczyszczania mechanicznego, biologicznego lub z podwyższonym usuwaniem biogenów. W przypadku wyposażenia miasta w kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o klasyfikacji miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decydowała przewaga ilości ścieków oczyszczanych mechanicznie, biologicznie lub z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej.

Podstawą **oceny stanu wód** jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 X 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2014 poz. 1482). Rozporządzenie określa sposób klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych w ciekach naturalnych, jeziorach lub innych zbiornikach naturalnych, wodach przejściowych i przybrzeżnych oraz sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych. Stan jednolitych części wód naturalnych ocenia się porównując wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego z wynikami stanu chemicznego. Stan wód sztucznych i silnie zmienionych ocenia się porównując wyniki klasyfikacji potencjału ekologicznego z wynikami stanu chemicznego. W zależności od wyników oceny stanu ekologicznego / potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, ocena końcowa klasyfikuje jednolitą część wód do dobrego lub złego stanu wód. Aby stan wód uznano za dobry musi być spełniony warunek, iż oceniony stan/potencjał ekologiczny jest dobry lub powyżej dobrego oraz stan chemiczny oceniono jako dobry.

Stan ekologiczny jest definiowany jako bardzo dobry, dobry, umiarkowany, słaby, zły.

Dla wód sztucznych lub silnie zmienionych (wody te zostały tak przekształcone przez człowieka, że niemożliwe jest przywrócenie im stanu naturalnego) określa się **potencjał ekologiczny**. Klasyfikuje się go na podstawie wyników klasyfikacji zbadanych elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Potencjał ekologiczny jest definiowany jako maksymalny, dobry, umiarkowany, słaby, zły.

Stan chemiczny wód klasyfikuje się na podstawie chemicznych wskaźników jakości wód. Stan chemiczny jest definiowany jako dobry oraz poniżej dobrego.

TABL. 1/19/. ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w hektometrach sześciennych			
O G Ó Ł E M	658,7	668,0	683,1	687,7
z utworów geologicznych:				
czwartorzędowych	640,3	649,7	664,8	669,4
trzeciorzędowych	18,0	17,9	17,9	17,9
kredowych	0,3	0,3	0,3	0,3
starszych	0,1	0,1	0,1	0,1
Przyrost zasobów w stosunku do poprzedniego roku	1,5	2,8	3,3	4,6

Ź r ó ł o: dane Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

TABL. 2/20/. POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	w hektometrach sześciennych				w odsetkach			
OGÓŁEM	92,7	92,9	98,5	100,5	100,0	100,0	100,0	100,0
na cele:								
Produkcyjne ^a	14,0	12,7	12,6	12,7	15,1	13,7	12,7	12,6
w tym wody: powierzchniowe	1,8	1,1	0,5	0,4	2,0	1,2	0,5	0,4
podziemne	11,5	11,6	12,0	12,3	12,4	12,5	12,2	12,3
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	22,2	21,2	26,2	26,0	24,0	22,8	26,6	25,9
Eksploatacji sieci wodociągowej ^b	56,5	59,0	59,8	61,8	60,9	63,5	60,7	61,5
wody: powierzchniowe	7,6	8,4	7,5	8,1	8,2	9,1	7,6	8,1
podziemne	48,9	50,5	52,3	53,6	52,7	54,4	53,1	53,4

^a Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

TABL. 3/21/. POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Na cele						
			produkcyjne ^a			nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	eksploatacji sieci wodociągowej ^b		
	w dam ³	na 1 km ² w dam ³	razem	w tym wody			razem	wody	
				powierzchniowe	podziemne	powierzchniowe		podziemne	
w dekametrach sześciennych									
WOJEWÓDZ-TWO	2005	4,6	13973	1845	11476	22237	56519	7632	48887
	2010	4,6	12706	1091	11615	21224	58958	8430	50527
	2014	4,9	12554	524	12030	26165	59782	7515	52267
	2015	5,0	12701	354	12347	26031	61787	8142	53645
POWIATY									
Augustowski	3820	2,3	51	–	51	106	3663	–	3663
Białostocki	29649	10,0	409	–	409	7278	21962	8142	13820
Bielski	4957	3,6	1611	–	1611	504	2842	–	2842
Grajewski	5100	5,3	973	–	973	1675	2452	–	2452
Hajnowski	2558	1,6	283	–	283	35	2240	–	2240
Kolneński	2456	2,6	458	–	458	331	1667	–	1667
Łomżyński	4108	3,0	702	–	702	657	2749	–	2749
Moniecki	15491	11,2	407	–	407	12798	2286	–	2286
Sejneński	1392	1,6	188	–	188	4	1200	–	1200
Siemiatycki	3090	2,1	587	–	587	–	2503	–	2503
Sokółski	3843	1,9	643	–	643	66	3134	–	3134
Suwalski	2285	1,7	57	–	57	–	2228	–	2228
Wysokomazowiecki	6269	4,9	1722	–	1722	–	4547	–	4547
Zambrowski	5763	7,9	392	–	392	2577	2794	–	2794
MIASTA NA PRAWACH POWIATU									
Białystok	1763	17,3	1763	–	1763	–	–	–	–
Łomża	3702	112,2	1201	354	847	–	2501	–	2501
Suwałki	4275	64,8	1254	–	1254	–	3021	–	3021

^a Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

TABL. 4/22/. ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	w hektometrach sześciennych				w odsetkach			
OGÓŁEM	80,6	79,4	85,5	87,4	100,0	100,0	100,0	100,0
Przemysł	14,5	12,8	13,0	13,0	18,0	16,1	15,2	14,8
Rolnictwo i leśnictwo ^a	22,2	21,2	26,2	26,0	27,6	26,7	30,6	29,8
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	43,9	45,4	46,4	48,4	54,4	57,2	54,2	55,4

^a Woda zużyta do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

TABL. 5/23/. ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W MIASTACH W 2015 R.

MIASTA	Ogółem	Na cele							na 1 miesz- kańca w m ³
		przemysłowe ^a					eksploatacji sieci wodociągowej ^b		
		razem	z liczby razem			z zakupu	razem	w tym gospodarstwa domowe	
			do produkcji						
			z ujęć własnych zakładu ^c	z sieci wodocią- gowej					
w dekametrach sześciennych									
OGÓŁEM	38750,6	11103,0	9620,0	59,0	423,0	27647,6	21293,2	29,6	
w tym o decydują- cym zużyciu wody:									
Białystok	14811,0	1889,0	1671,0	14,0	131,0	12922,0	9829,8	33,3	
Suwałki	3681,9	1228,0	998,0	–	55,0	2453,9	1878,9	27,1	
Łomża	3422,0	1207,0	1131,0	–	8,0	2215,0	1707,8	27,2	
Bielsk Podlaski	2128,8	1258,0	1229,0	–	–	870,8	692,6	26,5	
Wysokie Mazowieckie	1971,5	1519,0	1394,0	–	125,0	452,5	234,4	24,7	
Grajewo	1437,4	751,0	668,0	–	–	686,4	548,3	24,7	
Zambrów	1151,6	385,0	364,0	–	–	766,6	657,1	29,6	
Augustów	1131,8	100,0	2,0	22,0	64,0	1031,8	732,7	24,1	
Siemiatycze	1097,5	561,0	472,0	8,0	8,0	536,5	444,2	30,2	
Hajnówka	1037,9	272,0	183,0	–	–	765,9	606,9	28,4	
Sokółka	1000,0	183,0	157,0	–	–	817,0	467,3	25,0	
Kolno	745,8	446,0	419,0	–	–	299,8	239,1	22,7	
Mońki	677,2	363,0	334,0	–	10,0	314,2	203,6	19,9	
Łapy	540,9	128,0	78,0	–	1,0	412,9	387,4	24,5	

^a Poza rolnictwem i leśnictwem. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych. ^c Włącznie z zakupem wody od innych jednostek.

TABL. 6/24/. ZUŻYCIE WODY W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH I ICH WYPOSAŻENIE W ZAMKNIĘTE OBIEGI WODY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Zużycie wody na cele produkcyjne w hm ³	12,6	11,0	11,5	11,5
w tym w obiegach zamkniętych w %	11,1	9,5	10,8	11,9
Zakłady wyposażone w obiegi zamknięte: według wskaźnika ujęcia w obiegi zużywanej wody:				
10,0% i mniej	27	25	25	24
10,1–50,0	7	7	5	6
50,1–90,0	4	4	1	–
90,1–99,0	1	–	1	1
99,1% i więcej	–	–	1	1
w % zakładów ogółem ^a	49,4	56,9	43,4	41,0

^a Zużywających wodę do produkcji.

TABL. 7/25/. GOSPODAROWANIE WODĄ W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychód wody						Rozchód wody				
	ogółem	z ujęć własnych				z zakupu	zużycie na potrzeby własne			sprzedaż	
		razem	po-wierz-chniowych	pod-ziemnych	z od-wadnia-nia za-kładów górni-czych oraz obiektów budowlanych		razem	w tym do produkcji			
								razem	w tym z sieci wodociągowej		
w hektometrach sześciennych											
OGÓŁEM	2005	15,5	14,0	1,8	11,5	0,7	1,5	14,5	12,6	0,8	0,9
	2010	13,4	12,7	1,1	11,6	–	0,7	12,8	11,0	0,5	0,5
	2014	13,3	12,6	0,5	12,0	–	0,7	13,0	11,5	0,3	0,3
	2015	13,3	12,7	0,4	12,3	–	0,6	13,0	11,5	0,2	0,3
Górnictwo i wydobywanie		0,4	0,4	–	0,4	–	–	0,4	0,4	–	–
Przetwórstwo przemysłowe		11,2	10,7	0,4	10,4	–	0,4	10,9	9,9	0,2	0,3
w tym:											
produkcja artykułów spożywczych		8,2	7,9	0,4	7,5	–	0,3	8,1	7,4	0,2	0,1
produkcja napojów		1,5	1,5	–	1,5	–	0,0	1,5	1,4	0,0	0,0
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		0,2	0,2	–	0,2	–	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A ...		1,1	1,0	–	1,0	–	0,1	1,1	1,1	0,0	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		0,4	0,3	–	0,3	–	0,1	0,4	–	–	0,0
Pozostałe sekcje		0,3	0,3	–	0,3	–	0,0	0,3	0,2	0,0	0,0

TABL. 8/26/. POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ DO NAPEŁNIANIA I UZUPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH WEDŁUG POWIATÓW I GMIN

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha		Pobór wody ^a				
	nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych	napełnianych stawów rybnych	ogółem	do nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych		do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	
				w dam ³	na 1 ha w dam ³	w dam ³	na 1 ha w dam ³
WOJEWÓDZTWO							
2005	15463	1417	22237	4138	0,3	18099	12,8
2010	11821	1471	21224	1062	0,1	20162	13,7
2014	8564	1579	26345	1279	0,1	25066	15,9
2015	11755	1535	26175	1410	0,1	24765	16,1
miasta	28	–	3	3	0,1	–	–
wieś	11727	1535	26172	1407	0,1	24765	16,1
POWIAT AUGUSTOWSKI	905	–	106	106	0,1	–	–
Gmina miejska							
Augustów	28	–	3	3	0,1	–	–
Gmina miejsko-wiejska							
Lipsk	93	–	11	11	0,1	–	–
Gminy wiejskie							
Augustów	187	–	22	22	0,1	–	–
Bargłów Kościelny	224	–	26	26	0,1	–	–
Nowinka	221	–	26	26	0,1	–	–
Płaska	54	–	6	6	0,1	–	–
Sztabin	98	–	12	12	0,1	–	–
POWIAT BIAŁOSTOCKI	2843	464	7278	341	0,1	6937	15,0
Gminy miejsko-wiejskie							
Choroszcz	48	–	6	6	0,1	–	–
Łapy	59	–	7	7	0,1	–	–
Michałowó	347	40	441	41	0,1	400	10,0
Supraśl	–	136	2120	–	–	2120	15,6
Suraż	117	–	14	14	0,1	–	–
Tykocin	446	–	54	54	0,1	–	–
Wasilków	246	–	30	30	0,1	–	–
Zabłudów	118	–	14	14	0,1	–	–
Zawady	48	–	6	6	0,1	–	–
Gminy wiejskie							
Dobrzyniewo Duże	1067	–	127	127	0,1	–	–
Gródek	51	102	2491	6	0,1	2485	24,4
Juchnowiec Kościelny	100	–	12	12	0,1	–	–
Poświętne	196	186	1956	24	0,1	1932	10,4
POWIAT BIELSKI	1803	37	504	219	0,1	285	7,7
Gminy wiejskie							
Bielsk Podlaski	759	–	93	93	0,1	–	–
Boćki	332	37	325	40	0,1	285	7,7
Brańsk	215	–	25	25	0,1	–	–
Orla	246	–	30	30	0,1	–	–
Rudka	211	–	26	26	0,1	–	–
Wyszki	40	–	5	5	0,1	–	–

^a Łącznie z rolniczym wykorzystaniem ścieków.

TABL. 8/26/. POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ DO NAPEŁNIANIA I UZUPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha		Pobór wody ^a				
	nawad- nianych użytków rolnych i gruntów leśnych	napeł- nianych stawów rybnych	ogółem	do nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych		do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	
			w dam ³	na 1 ha w dam ³	w dam ³	na 1 ha w dam ³	
POWIAT GRAJEWSKI	775	95	1675	93	0,1	1582	16,7
Gmina miejsko-wiejska							
Rajgród	415	70	800	50	0,1	750	10,7
Gminy wiejskie							
Grajewo	335	–	40	40	0,1	–	–
Radziłów	25	–	3	3	0,1	–	–
Wąsosz	–	25	832	–	–	832	33,3
POWIAT HAJNOWSKI	294	–	35	35	0,1	–	–
Gmina miejsko-wiejska							
Kleszczele	132	–	16	16	0,1	–	–
Gminy wiejskie							
Czyże	58	–	7	7	0,1	–	–
Dubicze Cerkiewne	43	–	5	5	0,1	–	–
Narew	61	–	7	7	0,1	–	–
POWIAT KOLNEŃSKI	2745	–	331	331	0,1	–	–
Gminy wiejskie							
Kolno	635	–	77	77	0,1	–	–
Mały Płock	100	–	12	12	0,1	–	–
Turośl	2010	–	242	242	0,1	–	–
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	1200	51	801	144	0,1	657	12,9
Gmina miejsko-wiejska							
Nowogród	265	–	32	32	0,1	–	–
Gminy wiejskie							
Łomża	880	–	105	105	0,1	–	–
Piątnica	55	–	7	7	0,1	–	–
Przytuły	–	51	657	–	–	657	12,9
POWIAT MONIECKI	602	764	12798	71	0,1	12727	16,7
Gminy miejsko-wiejskie							
Knyszyn	115	569	8151	14	0,1	8137	14,3
Mońki	60	–	7	7	0,1	–	–
Gminy wiejskie							
Jaświły	48	–	6	6	0,1	–	–
Krypno	379	195	4634	44	0,1	4590	23,5

^a Łącznie z rolniczym wykorzystaniem ścieków.

TABL. 8/26/. POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ DO NAPEŁNIANIA I UZUPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha		Pobór wody ^a				
	nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych	napelnianych stawów rybnych	ogółem	do nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych		do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	
			w dam ³	na 1 ha w dam ³	w dam ³	na 1 ha w dam ³	
POWIAT SEJNEŃSKI	40	–	4	4	0,1	–	–
Gminy wiejskie							
Giby	20	–	2	2	0,1	–	–
Sejny	20	–	2	2	0,1	–	–
POWIAT SOKÓLSKI	548	–	66	66	0,1	–	–
Gminy miejsko-wiejskie							
Sokółka	88	–	11	11	0,1	–	–
Suchowola	342	–	41	41	0,1	–	–
Gmina wiejska							
Janów	58	–	7	7	0,1	–	–
Korycin	60	–	7	7	0,1	–	–
POWIAT ZAMBROWSKI	–	124	2577	–	–	2577	20,8
Gmina wiejska							
Zambrów	–	124	2577	–	–	2577	20,8

^a Łącznie z rolniczym wykorzystaniem ścieków.

TABL. 9/27/. MELIORACJE PODSTAWOWE
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Rzeki i kanały – długość w km	4206	4243	4366	4368
w tym rzeki uregulowane	3010	3017	3037	3039
Wały:				
długość w km	31	31	31	31
obszar chroniony w tys. ha	7,7	7,7	7,7	7,7
Pojemność użytkowa zbiorników wodnych w dam ³ ...	79085	59509	59543	59973
Stacje pomp odwadniających:				
w sztukach	14	14	14	14
obszar oddziaływania w tys. ha	18,8	18,8	18,8	18,8

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

**TABL. 10/28/. MELIORACJE PODSTAWOWE WYMAGAJĄCE ODBUDOWY
LUB MODERNIZACJI**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Melioracje podstawowe:				
rzeki w km	546	862	847	847
wały w km	2	18	18	18
stacje pomp:				
w sztukach	1	5	5	5
wydajność w l/s	8338	8338	8338
Powierzchnia użytków rolnych z urządzeniami wymagającymi odbudowy lub modernizacji w tys. ha	67,7	85,3	85,3	85,3
grunty orne	8,5	12,2	12,2	12,2
użytki zielone	59,2	73,2	73,1	73,1

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

**TABL. 11/29/. MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH WYPOSAŻONYCH W SIEĆ WODOCIĄGOWĄ
I KANALIZACYJNĄ**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z liczby ogółem – miasta wyposażone w sieć		
		wodociągową	kanalizacyjną	
Miasta	2005	36	36	
	2010	39	39	
	2014	40	40	
	2015	40	40	
Ludność w miastach:				
	w tysiącach	2005	710,8	710,8
		2010	724,8	724,8
		2014	720,9	720,9
		2015	719,9	719,9
w % ogółu ludności miast	2005	100,0	100,0	
	2010	100,0	100,0	
	2014	100,0	100,0	
	2015	100,0	100,0	

TABL. 12/30/. LUDNOŚĆ W MIASTACH KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z liczby ogółem – ludność korzystająca z sieci			
		wodociągowej	kanalizacyjnej	wodociągowej	kanalizacyjnej
	w tysiącach		w % ogółu ludności miast		
WOJEWÓDZTWO					
2005	710,0	680,0	620,8	95,8	87,4
2010	724,8	695,3	645,3	95,9	89,1
2014	720,9	696,4	656,7	96,6	91,1
2015	719,9	695,9	657,4	96,7	91,3
POWIAT AUGUSTOWSKI					
Augustów	30,4	28,3	27,5	93,1	90,5
Lipsk	2,4	2,3	1,9	95,2	81,1
POWIAT BIAŁOSTOCKI					
Choroszcz	5,8	5,3	4,4	91,0	76,3
Czarna Białostocka	9,5	9,3	7,6	98,0	79,7
Łapy	15,8	15,6	14,8	98,7	93,4
Michałowó	3,1	3,1	3,1	99,6	99,6
Supraśl	4,6	4,5	4,3	97,9	93,5
Suraż	1,0	1,0	0,7	100,0	70,0
Tykocin	2,0	2,0	1,4	99,9	68,8
Wasilków	10,7	10,7	10,3	99,9	96,0
Zabłudów	2,5	2,0	1,9	82,1	76,3
POWIAT BIELSKI					
Bielsk Podlaski	26,1	25,1	20,9	96,1	80,4
Brańsk	3,8	3,8	3,5	99,5	92,1
POWIAT GRAJEWSKI					
Grajewo	22,2	21,6	18,8	97,5	84,6
Rajgród	1,6	1,2	1,1	71,5	69,4
Szczuczyn	3,4	3,2	1,5	93,0	44,1
POWIAT HAJNOWSKI					
Hajnówka	21,3	20,6	18,5	96,8	87,1
Kleszczele	1,3	1,3	0,8	97,1	62,2
POWIAT KOLNEŃSKI					
Kolno	10,5	10,5	9,2	99,9	87,3
Stawiski	2,3	2,0	1,9	85,5	84,1
POWIAT ŁOMŻYŃSKI					
Jedwabne	1,7	1,3	1,2	80,8	70,8
Nowogród	2,2	2,0	1,8	93,6	83,5
POWIAT MONIECKI					
Goniądz	1,9	1,7	1,4	91,2	73,8
Knyszyn	2,8	2,8	2,5	99,5	88,9
Mońki	10,2	9,7	9,3	95,8	91,1
POWIAT SEJNEŃSKI					
Sejny	5,6	5,5	4,2	98,8	75,9

TABL. 12/30/. LUDNOŚĆ W MIASTACH KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ WEDŁUG POWIATÓW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z liczby ogółem – ludność korzystająca z sieci			
		wodociągowej	kanalizacyjnej	wodociągowej	kanalizacyjnej
	w tysiącach		w % ogółu ludności miast		
POWIAT SIEMIATYCKI					
Drohiczyn	2,1	1,9	1,3	93,0	61,4
Siemiatycze	14,7	13,9	12,0	94,5	81,4
POWIAT SOKÓLSKI					
Dąbrowa Białostocka	5,7	5,6	5,0	96,9	86,9
Krynki	2,5	2,1	1,7	85,4	68,0
Sokółka	18,6	18,1	15,6	97,2	83,7
Suchowola	2,2	2,2	1,8	97,9	78,4
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI					
Ciechanowiec	4,8	4,1	3,0	86,8	63,6
Szepietowo	2,3	2,0	1,7	89,8	74,4
Wysokie Mazowieckie	9,4	9,3	9,1	98,0	96,1
Czyżew	2,6	2,5	2,1	94,2	78,3
POWIAT ZAMBROWSKI					
Zambrów	22,2	21,8	20,7	98,3	93,3
MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
Białystok	296,0	288,2	284,4	97,4	96,1
Łomża	62,7	61,0	58,9	97,2	93,9
Suwałki	69,4	66,8	65,6	96,2	94,6

TABL. 13/31/. WODOCIĄGI I KANALIZACJA WEDŁUG POWIATÓW I GMIN

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza w km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania		Zdroje uliczne	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodociągowa	kanalizacyjna ^a	wodociągowe	kanalizacyjne		w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³
	stan w dniu 31 XII						
WOJEWÓDZTWO 2005	11006,4	2030,3	164313	56415	177	35359,3	29,4
2010	12321,5	2556,9	179019	74479	131	37020,1	30,7
2014	13260,0	3332,2	190504	87220	97	38308,0	32,1
2015	13443,3	3436,2	193513	89956	97	40154,2	33,7
miasta	1967,7	1770,2	74456	63314	55	21293,2	29,6
wieś	11475,6	1666,0	119057	26642	42	18861,0	40,1
POWIAT AUGUSTOWSKI	1036,8	241,7	10687	5579	5	2185,5	36,9
miasta	96,8	99,1	4715	4442	1	787,2	23,9
wieś	940,0	142,6	5972	1137	4	1398,3	53,0
Gmina miejska							
Augustów	81,2	89,3	4276	4173	1	732,7	24,1

^a Łącznie z kolektorami.

TABL. 13/31/. WODOCIĄGI I KANALIZACJA WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza w km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania		Zdroje uliczne	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodociągowa	kanalizacyjna ^a	wodociągowe	kanalizacyjne		w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³
	stan w dniu 31 XII						
POWIAT AUGUSTOWSKI (dok.)							
Gmina miejsko-wiejska							
Lipsk	143,5	9,8	946	269	–	132,8	24,7
miasto	15,6	9,8	439	269	–	54,5	22,4
wieś	127,9	–	507	–	–	78,3	26,6
Gminy wiejskie							
Augustów	225,9	43,2	1291	218	–	475,8	69,1
Bargłów Kościelny	224,1	9,4	1297	152	4	423,8	74,6
Nowinka	96,7	82,1	877	520	–	74,1	24,9
Płaska	73,9	–	956	–	–	63,2	23,8
Sztabin	191,5	7,9	1044	247	–	283,1	54,2
POWIAT BIAŁOSTOCKI	1641,0	805,8	32627	18083	11	4272,3	29,4
miasta	244,8	243,2	9275	8117	3	1571,7	28,5
wieś	1396,2	562,6	23352	9966	8	2700,6	29,9
Gminy miejsko-wiejskie							
Choroszcz	166,3	52,2	2982	1161	–	426,4	29,1
miasto	35,1	27,7	874	634	–	181,1	31,3
wieś	131,2	24,5	2108	527	–	245,3	27,7
Czarna Białostocka	97,5	53,4	1756	1146	–	266,5	22,9
miasto	40,4	40,5	1143	936	–	210,5	22,0
wieś	57,1	12,9	613	210	–	56,0	26,8
Łapy	115,5	120,2	4262	3269	–	581,5	26,2
miasto	49,8	59,3	2285	2190	–	387,4	24,5
wieś	65,7	60,9	1977	1079	–	194,1	30,4
Michałowó	197,3	39,8	2399	900	1	190,6	27,5
miasto	29,2	18,6	686	686	1	122,0	38,7
wieś	168,1	21,2	1713	214	–	68,6	18,1
Supraśl	87,5	94,5	3601	3000	–	332,6	22,9
miasto	22,2	23,5	1093	1028	–	114,3	24,6
wieś	65,3	71,0	2508	1972	–	218,3	22,1
Suraż	38,7	16,0	699	237	–	81,0	40,0
miasto	12,2	16,0	333	237	–	30,2	30,1
wieś	26,5	–	366	–	–	50,8	49,8
Tykocin	103,7	10,9	1419	290	2	434,0	67,7
miasto	9,9	9,9	479	282	2	95,0	47,3
wieś	93,8	1,0	940	8	–	339,0	77,0
Wasilków	75,6	69,6	3054	2763	–	467,7	30,1
miasto	27,9	32,6	1861	1642	–	335,7	31,4
wieś	47,7	37,0	1193	1121	–	132,0	27,3
Zabłudów	162,2	19,6	1893	539	4	263,9	28,8
miasto	18,1	15,1	521	482	–	95,5	38,2
wieś	144,1	4,5	1372	57	4	168,4	25,2

^a Łącznie z kolektorami.

TABL. 13/31/. WODOCIĄGI I KANALIZACJA WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza w km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania		Zdroje uliczne	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodociągowa	kanalizacyjna ^a	wodociągowe	kanalizacyjne		w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³
	stan w dniu 31 XII						
POWIAT BIAŁOSTOCKI (dok.)							
Gminy wiejskie							
Dobrzyniewo Duże	132,8	67,1	2560	1164	–	286,7	32,4
Gródek	56,7	26,9	1199	659	4	91,0	16,7
Juchnowiec Kościelny	182,6	117,2	3724	2025	–	431,7	27,7
Poświętne	77,1	66,3	830	444	–	138,3	38,6
Turośń Kościelna	117,3	52,1	1861	486	–	234,7	38,8
Zawady	30,2	–	388	–	–	45,7	16,1
POWIAT BIELSKI	772,9	203,7	14777	5372	5	1943,3	34,2
miasta	109,8	107,3	4902	3658	1	807,9	26,9
wieś	663,1	96,4	9875	1714	4	1135,4	42,2
Gminy miejskie							
Bielsk Podlaski	90,6	87,2	3982	2788	1	692,6	26,5
Brańsk	19,2	20,1	920	870	–	115,3	30,0
Gminy wiejskie							
Bielsk Podlaski	192,3	29,6	3285	485	–	240,0	34,6
Boćki	134,8	10,3	1432	366	–	209,1	45,8
Brańsk	136,0	2,2	1783	43	–	336,0	56,2
Orla	42,1	10,2	1544	269	1	78,1	27,1
Rudka	30,0	33,9	482	437	–	40,8	21,0
Wyszki	127,9	10,2	1349	114	3	231,4	50,5
POWIAT GRAJEWSKI	631,1	104,6	7066	3006	7	1510,4	31,2
miasta	91,1	66,0	2773	2161	6	690,9	25,4
wieś	540,0	38,6	4293	845	1	819,5	38,6
Gmina miejska							
Grajewo	49,0	43,4	1972	1597	6	548,3	24,7
Gminy miejsko-wiejskie							
Rajgród	131,8	12,6	870	374	–	166,0	30,7
miasto	28,8	12,0	348	348	–	60,0	36,9
wieś	103,0	0,6	522	26	–	106,0	28,1
Szczuczyn	83,0	11,3	1053	223	1	221,7	35,6
miasto	13,3	10,6	453	216	–	82,6	24,0
wieś	69,7	0,7	600	7	1	139,1	49,9
Gminy wiejskie							
Grajewo	202,8	1,0	1261	5	–	254,1	42,7
Radziłów	102,2	25,1	1097	430	–	208,1	42,5
Wąsosz	62,3	11,2	813	377	–	112,2	29,3

^a Łącznie z kolektorami.

TABL. 13/31/. WODOCIĄGI I KANALIZACJA WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza w km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania		Zdroje uliczne	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodociągowa	kanalizacyjna ^a	wodociągowe	kanalizacyjne		w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³
	stan w dniu 31 XII						
POWIAT HAJNOWSKI	737,3	292,4	14638	7367	5	1261,8	28,2
miasta	101,0	91,6	4616	3779	3	649,8	28,7
wieś	636,3	200,8	10022	3588	2	612,0	27,7
Gmina miejska							
Hajnówka	87,2	79,3	4118	3549	3	606,9	28,4
Gmina miejsko-wiejska							
Kleszczele	59,7	16,5	1259	265	–	61,7	23,4
miasto	13,8	12,3	498	230	–	42,9	32,9
wieś	45,9	4,2	761	35	–	18,8	14,1
Gminy wiejskie							
Białowieża	30,8	38,9	964	721	–	73,0	32,3
Czeremcha	73,5	31,7	1312	535	2	62,3	18,6
Czyże	69,3	9,1	924	120	–	63,3	29,5
Dubicze Cerkiewne	71,8	15,4	921	179	–	50,7	31,6
Hajnówka	104,5	21,7	1607	649	–	75,9	19,3
Narew	120,1	19,8	1598	347	–	110,5	30,3
Narewka	120,4	60,0	1935	1002	–	157,5	41,4
POWIAT KOLNEŃSKI	587,8	59,2	6088	1626	7	1116,0	28,4
miasta	38,1	46,8	1499	1343	6	294,6	22,9
wieś	549,7	12,4	4589	283	1	821,4	31,2
Gmina miejska							
Kolno	26,6	36,8	1183	1011	2	239,1	22,7
Gmina miejsko-wiejska							
Stawiski	95,9	10,0	1062	332	4	289,8	45,6
miasto	11,5	10,0	316	332	4	55,5	23,8
wieś	84,4	–	746	–	–	234,3	58,2
Gminy wiejskie							
Grabowo	82,4	5,3	671	84	–	152,2	42,7
Kolno	207,6	–	1739	–	1	251,7	28,8
Mały Płock	103,2	1,2	978	29	–	114,2	23,3
Turośl	72,1	5,9	455	170	–	69,0	13,5
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	908,9	86,5	12093	2358	1	1781,8	34,6
miasta	29,2	14,6	896	470	–	90,8	23,6
wieś	879,7	71,9	11197	1888	1	1691,0	35,5
Gminy miejsko-wiejskie							
Jedwabne	80,2	8,1	761	335	–	77,4	14,2
miasto	15,1	8,1	381	335	–	23,0	13,8
wieś	65,1	–	380	–	–	54,4	14,4
Nowogród	53,3	6,5	1077	135	–	165,9	40,4
miasto	14,1	6,5	515	135	–	67,8	31,0
wieś	39,2	–	562	–	–	98,1	51,2

^a Łącznie z kolektorami.

TABL. 13/31/. WODOCIĄGI I KANALIZACJA WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza w km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbio- rowego zamieszkania		Zdroje uliczne	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodocią- gowa	kanali- zacyjna ^a	wodocią- gowe	kanali- zacyjne		w dam ³	na 1 miesz- kańca w m ³
	stan w dniu 31 XII						
POWIAT ŁOMŻYŃSKI (dok.)							
Gminy wiejskie							
Łomża	150,3	24,4	3219	666	–	454,5	42,0
Miastkowo	88,4	–	1003	–	–	142,5	33,0
Piątnica	161,6	27,3	2591	678	–	328,5	30,6
Przytuły	60,9	–	473	–	–	84,8	39,4
Śniadowo	128,3	6,0	1361	258	1	283,0	51,4
Wizna	72,3	14,2	802	286	–	157,5	37,9
Zbójna	113,6	–	806	–	–	87,7	20,5
POWIAT MONIECKI	732,6	185,7	8068	3500	9	1483,4	35,6
miasta	62,6	77,6	2326	1953	6	383,3	25,6
wieś	670,0	108,1	5742	1547	3	1100,1	41,2
Gminy miejsko-wiejskie							
Goniądz	70,3	18,2	1119	400	2	233,0	46,0
miasto	12,0	15,8	471	394	2	98,7	52,8
wieś	58,3	2,4	648	6	–	134,3	42,0
Knyszyn	74,2	20,9	1261	776	7	145,0	29,6
miasto	15,5	20,1	810	746	4	81,0	28,4
wieś	58,7	0,8	451	30	3	64,0	31,1
Mońki	176,3	41,7	1900	813	–	441,3	29,0
miasto	35,1	41,7	1045	813	–	203,6	19,9
wieś	141,2	–	855	–	–	237,7	47,6
Gminy wiejskie							
Jasionówka	87,7	4,9	633	189	–	86,4	30,0
Jaświły	144,4	32,0	1216	445	–	230,9	45,1
Krypno	101,1	44,8	1061	587	–	227,2	56,5
Trzcianne	78,6	23,2	878	290	–	119,6	26,8
POWIAT SEJNEŃSKI	480,5	21,4	3593	841	11	790,4	38,2
miasta	14,0	11,4	770	482	6	137,1	24,5
wieś	466,5	10,0	2823	359	5	653,3	43,2
Gmina miejska							
Sejny	14,0	11,4	770	482	6	137,1	24,5
Gminy wiejskie							
Giby	68,3	–	519	–	–	114,0	39,7
Krasnopol	55,9	–	419	–	3	62,0	16,1
Puńsk	167,8	10,0	1040	359	2	318,8	74,5
Sejny	174,5	–	845	–	–	158,5	38,4
POWIAT SIEMIATYCKI	863,5	108,7	11621	2578	3	1688,3	36,5
miasta	76,1	73,7	2795	1895	–	513,2	30,6
wieś	787,4	35,0	8826	683	3	1175,1	39,9
Gmina miejska							
Siemiatycze	51,7	55,1	2157	1514	–	444,2	30,2
Gmina miejsko-wiejska							
Drohiczyn	139,9	19,4	1847	391	–	337,3	51,1
miasto	24,4	18,6	638	381	–	69,0	33,0
wieś	115,5	0,8	1209	10	–	268,3	59,5

^a Łącznie z kolektorami.

TABL. 13/31/. WODOCIĄGI I KANALIZACJA WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza w km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania		Zdroje uliczne	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodociągowa	kanalizacyjna ^a	wodociągowe	kanalizacyjne		w dam ³	na 1 mieszka- kańca w m ³
	stan w dniu 31 XII						
POWIAT SIEMIATYCKI (dok.)							
Gminy wiejskie							
Dziadkowice	80,2	7,1	705	134	–	134,1	46,4
Grodzisk	113,3	8,2	1168	211	–	197,6	45,0
Mielnik	83,0	–	1137	–	2	67,5	26,8
Milejczyce	83,9	–	875	–	–	62,5	32,6
Nurzec-Stacja	95,8	10,2	1244	244	1	73,9	17,9
Perlejewo	92,8	–	828	–	–	189,3	64,1
Siemiatycze	122,9	8,7	1660	84	–	181,9	29,6
POWIAT SOKÓLSKI	1438,5	189,3	14128	5088	6	1956,9	28,1
miasta	158,8	125,1	4674	3833	6	804,7	27,6
wieś	1279,7	64,2	9454	1255	–	1152,2	28,4
Gminy miejsko-wiejskie							
Dąbrowa Białostocka	252,5	24,6	2201	775	–	370,9	30,9
miasto	24,1	22,8	788	750	–	158,4	27,5
wieś	228,4	1,8	1413	25	–	212,5	34,2
Krynki	67,6	20,7	1020	453	–	77,0	23,8
miasto	33,4	20,7	588	453	–	75,0	30,0
wieś	34,2	–	432	–	–	2,0	2,7
Sokolka	193,9	56,4	3923	2117	6	545,7	20,8
miasto	62,3	54,6	2593	2078	6	467,3	25,0
wieś	131,6	1,8	1330	39	–	78,4	10,4
Suchowola	238,0	31,7	1960	617	–	313,6	44,3
miasto	39,0	27,0	705	552	–	104,0	46,5
wieś	199,0	4,7	1255	65	–	209,6	43,3
Gminy wiejskie							
Janów	109,7	8,2	917	206	–	178,9	42,1
Korycin	117,4	7,7	800	128	–	146,9	43,5
Kuźnica	128,1	14,7	980	355	–	87,8	21,0
Nowy Dwór	109,7	11,0	725	151	–	100,8	36,5
Sidra	132,9	9,9	894	172	–	79,6	22,2
Szudziałowo	88,7	4,4	708	114	–	55,7	18,1
POWIAT SUWAŃSKI	1258,2	245,5	7772	2096	5	1534,4	42,7
wieś	1258,2	245,5	7772	2096	5	1534,4	42,7
Gminy wiejskie							
Bakalarzewo	123,9	57,6	463	81	–	143,0	46,2
Filipów	144,4	14,9	871	171	2	174,2	39,1
Jeleniewo	150,6	31,1	818	169	–	89,9	28,5
Przerośl	115,7	8,0	652	133	–	134,0	44,2
Raczkki	160,0	18,2	1109	500	1	273,0	45,4
Rutka-Tartak	81,1	10,8	558	145	–	103,5	42,8
Suwałki	236,7	83,1	1883	653	–	229,7	31,0
Szypliszki	102,9	10,3	904	111	–	261,1	66,2
Wiżajny	142,9	11,5	514	133	2	126,0	52,7

^a Łącznie z kolektorami.

TABL. 13/31/. WODOCIĄGI I KANALIZACJA WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć rozdzielcza w km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania		Zdroje uliczne	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodociągowa	kanalizacyjna ^a	wodociągowe	kanalizacyjne		w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³
	stan w dniu 31 XII						
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI	1027,6	113,5	13801	3686	9	3290,9	56,4
miasta	94,3	77,9	3945	3177	4	488,4	25,4
wieś	933,3	35,6	9856	509	5	2802,5	71,6
Gmina miejska							
Wysokie Mazowieckie	29,1	28,4	1421	1217	–	234,4	24,7
Gminy miejsko-wiejskie							
Ciechanowiec	134,1	18,9	2493	864	5	361,1	40,2
miasto	28,6	18,9	1275	864	4	130,5	27,2
wieś	105,5	–	1218	–	1	230,6	55,2
Czyżew	140,1	24,4	1710	661	–	365,7	56,3
miasto	23,1	20,0	710	612	–	55,5	21,0
wieś	117,0	4,4	1000	49	–	310,2	80,4
Szepietowo	118,0	13,7	1721	512	–	488,2	68,0
miasto	13,5	10,6	539	484	–	68,0	29,9
wieś	104,5	3,1	1182	28	–	420,2	85,8
Gminy wiejskie							
Klukowo	93,0	2,8	1101	63	–	271,9	60,4
Kobylin-Borzymy	80,8	–	818	–	4	253,6	76,3
Kulesze Kościelne	70,8	–	758	–	–	293,1	92,0
Nowe Piekuty	66,1	–	867	–	–	261,8	65,4
Sokoły	116,2	25,3	1566	369	–	352,6	60,8
Wysokie Mazowieckie	179,4	–	1346	–	–	408,5	75,8
POWIAT ZAMBROWSKI	528,1	97,1	6667	2033	–	1922,3	43,4
miasta	52,6	54,8	1383	1261	–	657,1	29,6
wieś	475,5	42,3	5284	772	–	1265,2	57,1
Gmina miejska							
Zambrów	52,6	54,8	1383	1261	–	657,1	29,6
Gminy wiejskie							
Kołaki Kościelne	54,3	–	625	–	–	162,9	68,2
Rutki	124,1	18,8	1153	399	–	169,0	29,3
Szumowo	98,9	–	1249	–	–	344,6	69,3
Zambrów	198,2	23,5	2257	373	–	588,7	65,3
MIASTA NA PRAWACH POWIATU							
Białystok	540,7	458,0	20508	19041	–	9829,8	33,3
Łomża	120,6	107,9	4603	3605	1	1707,8	27,2
Suwałki	137,2	115,2	4776	4097	12	1878,9	27,1

^a Łącznie z kolektorami.

TABL. 14/32/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	w hektometrach sześciennych				w odsetkach			
OGÓŁEM	39,3	40,6	39,1	39,1	100,0	100,0	100,0	100,0
odprowadzone:								
bezpośrednio z zakładów ^a	6,8	7,1	6,8	7,0	17,2	17,4	17,5	18,0
w tym wody chłodnicze (umownie czyste)	0,5	0,5	0,2	0,1	1,3	1,3	0,5	0,3
siecią kanalizacyjną	32,5	33,5	32,3	32,0	82,8	82,6	82,5	82,0
W tym ścieki wymagające oczyszczania	38,8	40,1	38,9	39,0	98,7	98,7	99,5	99,7
oczyszczane	38,5	40,1	38,9	39,0	98,0	98,7	99,5	99,7
mechanicznie	0,7	0,8	0,9	0,9	1,8	1,9	2,3	2,3
biologicznie	9,8	7,1	6,8	6,8	24,9	17,4	17,4	17,5
z podwyższonym usuwaniem biogenów ..	28,0	32,2	31,2	31,2	71,2	79,3	79,9	79,9
nieoczyszczane	0,3	0,0	–	–	0,7	0,0	–	–
w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,2	–	–	–	0,6	–	–	–

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

TABL. 15/33/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym oczyszczane				
		razem	mechanicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	
w dekametrach sześciennych						
WOJEWÓDZ-TWO	2005	38773	38481	719	9795	27967
	2010	40109	40082	783	7085	32214
	2014	38922	38922	882	6792	31248
	2015	38951	38951	900	6837	31214
POWIATY						
Augustowski	1122	1122	–	27	1095	
Białostocki	3179	3179	–	1293	1886	
Bielski	1928	1928	533	451	944	
Grajewski	1560	1560	–	258	1302	
Hajnowski	1762	1762	–	244	1518	
Kolneński	745	745	–	444	301	
Łomżyński	1028	1028	–	113	915	
Moniecki	830	830	–	480	350	
Sejneński	394	394	–	207	187	
Siemiatycki	1019	1019	31	59	929	
Sokółski	1408	1408	–	1106	302	
Suwałski	328	328	–	155	173	
Wysokomazowiecki	2927	2927	–	564	2363	
Zambrowski	1288	1288	–	879	409	
MIASTA NA PRAWACH POWIATU						
Białystok	13143	13143	308	–	12835	
Łomża	2911	2911	28	557	2326	
Suwałki	3379	3379	–	–	3379	

**TABL. 16/34/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W MIASTACH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym oczyszczone				
		razem	mechanicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	
		w dekametrach sześciennych				
O G Ó Ł E M	2005	35523	35316	657	8019	26640
	2010	36166	36139	711	5251	30177
	2014	34828	34828	856	5234	28738
	2015	34838	34838	869	5297	28672
w tym miasta o dużej skali zagrożenia ściekami:						
Białystok		13143	13143	308	–	12835
Suwałki		3379	3379	–	–	3379
Łomża		2911	2911	28	557	2326
Wysokie Mazowieckie		2330	2330	–	34	2296
Bielsk Podlaski		1714	1714	533	274	907
Grajewo		1369	1369	–	67	1302
Hajnówka		1347	1347	–	–	1347
Zambrów		1115	1115	–	706	409
Augustów		986	986	–	–	986
Siemiatycze		876	876	–	–	876
Piątница		831	831	–	9	822
Sokolka		826	826	–	826	–
Kolno		652	652	–	351	301
Mońki		605	605	–	289	316
Łapy		493	493	–	493	–

TABL. 17/35/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	w dekametrach sześciennych				w odsetkach			
O G Ó Ł E M	6772	7072	6824	7030	100,0	100,0	100,0	100,0
Wody chłodnicze (umownie czyste)	506	511	177	101	7,5	7,2	2,6	1,4
Ścieki wymagające oczyszczenia ...	6266	6561	6647	6929	92,5	92,8	97,4	98,6
oczyszczone	6223	6534	6647	6929	91,9	92,4	97,4	98,6
mechanicznie	693	755	882	900	10,2	10,7	12,9	12,8
biologicznie	4603	2412	2136	2082	68,0	34,1	31,3	29,6
z podwyższonym usuwaniem biogenów	927	3367	3629	3947	13,7	47,6	53,2	56,2
nieoczyszczone	43	27	–	–	0,6	0,4	–	–

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

TABL. 18/36/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WEDŁUG POWIATÓW I GMIN

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a				W tym wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi					
	ogółem	do wód lub do ziemi		do sieci kanalizacyjnej	razem	w tym oczyszczone				
		razem	w tym wody chłodnicze (umownie czyste)			razem	mechanicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	
	w dekametrach sześciennych									
WOJEWÓDZTWO										
2005	10934	6772	506	4162	6266	6223	693	4603	927	
2010	10817	7072	511	3745	6561	6534	755	2412	3367	
2014	10570	6824	177	3746	6647	6647	882	2136	3629	
2015	10722	7030	101	3692	6929	6929	900	2082	3947	
miasta	9805	6149	101	3656	6048	6048	869	1982	3197	
wieś	917	881	–	36	881	881	31	100	750	
POWIAT AUGUSTOWSKI	47	–	–	47	–	–	–	–	–	
miasta	47	–	–	47	–	–	–	–	–	
Gmina miejska										
Augustów	47	–	–	47	–	–	–	–	–	
POWIAT BIAŁOSTOCKI	287	28	27	259	1	1	–	1	–	
miasta	273	27	27	246	–	–	–	–	–	
wieś	14	1	–	13	1	1	–	1	–	
Gminy miejsko-wiejskie										
Choroszcz	77	–	–	77	–	–	–	–	–	
miasto	70	–	–	70	–	–	–	–	–	
wieś	7	–	–	7	–	–	–	–	–	
Łapy – miasto	119	27	27	92	–	–	–	–	–	
Michałow – wieś	1	1	–	–	1	1	–	1	–	
Tykocin – miasto	41	–	–	41	–	–	–	–	–	
Wasilków – miasto	43	–	–	43	–	–	–	–	–	
Gmina wiejska										
Juchnowiec Kościelny	6	–	–	6	–	–	–	–	–	
POWIAT BIELSKI	1077	810	–	267	810	810	533	277	–	
miasta	1074	807	–	267	807	807	533	274	–	
wieś	3	3	–	–	3	3	–	3	–	
Gmina miejska										
Bielsk Podlaski	1074	807	–	267	807	807	533	274	–	
Gmina wiejska										
Orla	3	3	–	–	3	3	–	3	–	
POWIAT GRAJEWSKI	776	762	–	14	762	762	–	67	695	
miasta	775	762	–	13	762	762	–	67	695	
wieś	1	–	–	1	–	–	–	–	–	
Gmina miejska										
Grajewo	769	762	–	7	762	762	–	67	695	
Gmina miejsko-wiejska										
Rajgród	7	–	–	7	–	–	–	–	–	
miasto	6	–	–	6	–	–	–	–	–	
wieś	1	–	–	1	–	–	–	–	–	

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

TABL. 18/36/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a				W tym wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi				
	ogółem	do wód lub do ziemi		do sieci kanalizacyjnej	razem	w tym oczyszczone			
		razem	w tym wody chłodnicze (umownie czyste)			razem	mechanicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogennów
	w dekametrach sześciennych								
POWIAT HAJNOWSKI	241	25	–	216	25	25	–	25	–
miasta	203	–	–	203	–	–	–	–	–
wieś	38	25	–	13	25	25	–	25	–
Gmina miejska									
Hajnówka	203	–	–	203	–	–	–	–	–
Gminy wiejskie									
Narew	37	25	–	12	25	25	–	25	–
Narewka	1	–	–	1	–	–	–	–	–
POWIAT KOLNEŃSKI	351	351	–	–	351	351	–	351	–
miasta	351	351	–	–	351	351	–	351	–
Gmina miejska									
Kolno	351	351	–	–	351	351	–	351	–
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	765	756	–	9	756	756	–	17	739
wieś	765	756	–	9	756	756	–	17	739
Gminy wiejskie									
Łomża	22	16	–	6	16	16	–	16	–
Piątnica	742	739	–	3	739	739	–	–	739
Śniadowo	1	1	–	–	1	1	–	1	–
POWIAT MONIECKI	328	325	25	3	300	300	–	289	11
miasta	317	314	25	3	289	289	–	289	–
wieś	11	11	–	–	11	11	–	–	11
Gminy miejsko-wiejskie									
Goniądz – wieś	11	11	–	–	11	11	–	–	11
Knyszyn – miasto	3	–	–	3	–	–	–	–	–
Mońki – miasto	314	314	25	–	289	289	–	289	–
POWIAT SEJNEŃSKI	175	163	17	12	146	146	–	146	–
miasta	175	163	17	12	146	146	–	146	–
Gmina miejska									
Sejny	175	163	17	12	146	146	–	146	–
POWIAT SIEMIATYCKI	500	31	–	469	31	31	31	–	–
miasta	469	–	–	469	–	–	–	–	–
wieś	31	31	–	–	31	31	31	–	–
Gmina miejska									
Siemiatycze	469	–	–	469	–	–	–	–	–
Gmina wiejska									
Mielnik	31	31	–	–	31	31	31	–	–

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

TABL. 18/36/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a				W tym wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi				
	ogółem	do wód lub do ziemi		do sieci kanalizacyjnej	razem	w tym oczyszczone			
		razem	w tym wody chłodnicze (umownie czyste)			razem	mechanicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów
	w dekametrach sześciennych								
POWIAT SOKÓLSKI	188	55	–	133	55	55	–	55	–
miasta	188	55	–	133	55	55	–	55	–
Gminy miejsko-wiejskie									
Dąbrowa Białostocka – miasto	80	–	–	80	–	–	–	–	–
Krynki – miasto	13	–	–	13	–	–	–	–	–
Sokółka – miasto	95	55	–	40	55	55	–	55	–
POWIAT SUWALSKI	43	43	–	–	43	43	–	43	–
wieś	43	43	–	–	43	43	–	43	–
Gmina wiejska									
Filipów	43	43	–	–	43	43	–	43	–
POWIAT WYSOKO-MAZOWIECKI	2396	2347	–	49	2347	2347	–	254	2093
miasta	2385	2336	–	49	2336	2336	–	243	2093
wieś	11	11	–	–	11	11	–	11	–
Gmina miejska									
Wysokie Mazowieckie	2093	2093	–	–	2093	2093	–	–	2093
Gminy miejsko-wiejskie									
Ciechanowiec	60	11	–	49	11	11	–	11	–
miasto	49	–	–	49	–	–	–	–	–
wieś	11	11	–	–	11	11	–	11	–
Czyżew – miasto	243	243	–	–	243	243	–	243	–
POWIAT ZAMBROWSKI	409	409	–	–	409	409	–	–	409
miasta	409	409	–	–	409	409	–	–	409
Gmina miejska									
Zambrów	409	409	–	–	409	409	–	–	409
MIASTA NA PRAWACH POWIATU									
Białystok	1052	308	–	744	308	308	308	–	–
Łomża	904	617	32	287	585	585	28	557	–
Suwałki	1183	–	–	1183	–	–	–	–	–

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

TABL. 19/37/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW W 2015 R.

SEKCJE I DZIAŁY	Ścieki odprowadzone ^a				W tym wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi			
	ogółem	bezpośrednio do wód lub do ziemi		do sieci kanalizacyjnej	razem	oczyszczane		
		razem	w tym wody chłodnicze (umownie czyste)			mechanicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów
	w hektometrach sześciennych							
OGÓŁEM	10,7	7,0	0,1	3,7	6,9	0,9	2,1	3,9
Przetwórstwo przemysłowe	9,8	6,7	0,1	3,1	6,6	0,6	2,1	3,9
w tym:								
produkcja artykułów spożywczych	8,1	6,0	0,1	2,1	5,9	0,0	2,0	3,9
produkcja napojów	1,0	0,5	–	0,5	0,5	0,5	–	–
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	0,4	0,3	–	0,1	0,3	0,3	–	–
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	0,0	–	–	0,0	–	–	–	–
Administracja publiczne i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	–	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0,4	0,0	–	0,4	0,0	–	0,0	–
Pozostałe sekcje	0,1	0,0	–	0,1	0,0	0,0	0,0	–

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych – dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłownicze w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

TABL. 20/38/. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
OGÓŁEM	28	29	27	26
Mechaniczne	4	5	4	3
przepustowość projektowa w m ³ /dobę	115087	117351	53462	18422
ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	1803	1967	2317	1061
Biologiczne	22	19	18	18
przepustowość projektowa w m ³ /dobę	33523	27976	26904	29074
ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	20299	15112	9453	9160
Z podwyższonym usuwaniem biogenów	2	5	5	5
przepustowość projektowa w m ³ /dobę	3450	11050	16650	17150
ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	2479	10803	11954	11655

TABL. 21/39/. **PODCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
O G Ó Ł E M	16	17	18	18
Mechaniczne	8	11	10	10
ścieki podczyszczane w m ³ /dobę	23808	20381	22486	22309
Chemiczne	5	5	7	7
ścieki podczyszczane w m ³ /dobę	1286	1813	2559	2839
Biologiczne	3	1	1	1
ścieki podczyszczane w m ³ /dobę	742	658	874	667

TABL. 22/40/. **ŁADUNKI ZANIECZYSZCZEŃ W ŚCIEKACH PRZEMYSŁOWYCH
ODPROWADZONYCH DO WÓD LUB DO ZIEMI**

RODZAJ ŁADUNKU	2005	2010	2014	2015
	w tonach na rok			
BZT ₅	55	61	32	25
ChZT	270	302	251	230
Zawiesina ogólna	101	156	69	67

TABL. 23/41/. **OSADY Z PRZEMYSŁOWYCH OCZYSZCZALNI I PODCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w tonach suchej masy			
Osady wytworzone w ciągu roku	7485	6948	4149	3325
w tym:				
stosowane: w rolnictwie	2767	1328	2367	2500
do rekultywacji terenów, w tym				
na cele rolne	2	2210	1	–
przekształcone termicznie	48	1197	347	698
składowane	146	28	11	10
magazynowane czasowo	4511	2174	1382	79
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a	14808	9	–	–

^a Na terenach własnych zakładów – na składowiskach, poletkach, lagunach i stawach osadowych; stan w końcu roku.

TABL. 24/42/. **ŚCIEKI KOMUNALNE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
O G Ó Ł E M w dam³	32507	33548	32275	32022
oczyszczane	32258	33548	32275	32022
mechanicznie	26	28	–	–
biologicznie	5192	4673	4656	4755
z podwyższonym usuwaniem biogenów ..	27040	28847	27619	27267
nieoczyszczane	249	–	–	–
W % ogółem:				
oczyszczane	99,2	100,0	100,0	100,0
mechanicznie	0,1	0,1	–	–
biologicznie	16,0	13,9	14,4	14,8
z podwyższonym usuwaniem biogenów ..	83,2	86,0	85,6	85,2
nieoczyszczane	0,8	–	–	–

^a Bez ścieków opadowych i dowożonych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnię przemysłową.

TABL. 25/43/. ŚCIEKI KOMUNALNE OCZYSZCZANE ORAZ LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki oczyszczane ^a w dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b			
	ogółem	w tym		ogółem		w tym	
		biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem ^c	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
WOJEWÓDZTWO 2005	32258	5192	27040	744848	62,1	145889	598459
2010	33548	4673	28847	751695	62,4	139336	610859
2014	32275	4656	27619	796614	66,8	156622	639992
2015	32022	4755	27267	801552	67,4	166796	634756
miasta	28790	3315	25475	695538	96,6	108142	587396
wieś	3232	1440	1792	106014	22,6	58654	47360
POWIAT AUGUSTOWSKI	1122	27	1095	35368	59,8	1147	34221
miasta	1037	–	1037	30770	93,8	–	30770
wieś	85	27	58	4598	17,5	1147	3451
Gmina miejska							
Augustów	986	–	986	28770	94,6	–	28770
Gmina miejsko-wiejska							
Lipsk	51	–	51	2000	37,3	–	2000
miasto	51	–	51	2000	83,1	–	2000
Gminy wiejskie							
Augustów	18	–	18	856	12,5	–	856
Bargłów Kościelny	14	14	–	715	12,6	715	–
Nowinka	30	13	17	1437	49,0	432	1005
Sztabin	23	–	23	1590	30,5	–	1590
POWIAT BIAŁOSTOCKI	3178	1292	1886	92428	63,5	43155	49273
miasta	1782	989	793	51348	93,2	28560	22788
wieś	1396	303	1093	41080	45,4	14595	26485
Gminy miejsko-wiejskie							
Choroszcz	247	207	40	6388	43,4	4637	1751
miasto	207	207	–	4637	80,1	4637	–
wieś	40	–	40	1751	19,6	–	1751
Czarna Białostocka	233	–	233	9878	85,1	–	9878
miasto	205	–	205	9182	96,4	–	9182
wieś	28	–	28	696	33,5	–	696
Łapy	580	580	–	21378	96,1	21378	–
miasto	493	493	–	15812	100,0	15812	–
wieś	87	87	–	5566	86,5	5566	–
Michałowó	101	101	–	3386	49,2	3386	–
miasto	87	87	–	2886	92,4	2886	–
wieś	14	14	–	500	13,3	500	–
Supraśl	583	–	583	12563	86,5	–	12563
miasto	220	–	220	4633	100,0	–	4633
wieś	363	–	363	7930	80,2	–	7930
Suraż	17	17	–	999	49,7	999	–
miasto	17	17	–	999	100,0	999	–
Tykocin	117	117	–	1965	30,8	1965	–
miasto	113	113	–	1800	90,1	1800	–
wieś	4	4	–	165	3,8	165	–
Wasilków	449	–	449	10914	69,9	–	10914
miasto	368	–	368	8973	83,8	–	8973
wieś	81	–	81	1941	39,6	–	1941
Zabłudów	89	89	–	2917	31,8	2917	–
miasto	72	72	–	2426	96,8	2426	–
wieś	17	17	–	491	7,3	491	–

^a Bez ścieków opadowych i dowiezionych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. ^b Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 XII. ^c Na podstawie bilansów.

TABL. 25/43/. ŚCIEKI KOMUNALNE OCZYSZCZANE ORAZ LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki oczyszczane ^a w dm ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b			
	ogółem	w tym		ogółem		w tym	
		biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem ^c	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
POWIAT BIAŁOSTOCKI (dok.)							
Gminy wiejskie							
Dobrzyniewo Duże	152	–	152	4618	51,9	–	4618
Gródek	91	91	–	3221	59,6	3221	–
Juchnowiec Kościelny	425	47	378	9941	63,4	2002	7939
Poświętne	43	43	–	2650	74,7	2650	–
Turośń Kościelna	51	–	51	1610	26,6	–	1610
POWIAT BIELSKI	1118	174	944	33271	58,8	7675	25596
miasta	1011	104	907	28310	94,7	3802	24508
wieś	107	70	37	4961	18,6	3873	1088
Gminy miejskie							
Bielsk Podlaski	907	–	907	24508	94,0	–	24508
Brańsk	104	104	–	3802	99,9	3802	–
Gminy wiejskie							
Bielsk Podlaski	29	8	21	939	13,7	396	543
Boćki	25	25	–	1094	24,2	1094	–
Brańsk	2	2	–	123	2,1	123	–
Orla	16	–	16	545	19,0	–	545
Rudka	23	23	–	1700	87,9	1700	–
Wyszki	12	12	–	560	12,3	560	–
POWIAT GRAJEWSKI	798	191	607	27806	57,5	6512	21294
miasta	722	115	607	24405	89,6	3111	21294
wieś	76	76	–	3401	16,1	3401	–
Gmina miejska							
Grajewo	607	–	607	21294	96,0	–	21294
Gminy miejsko-wiejskie							
Rajgród	74	74	–	1835	34,2	1835	–
miasto	66	66	–	1350	83,3	1350	–
wieś	8	8	–	485	12,9	485	–
Szczuczyn	54	54	–	1921	30,8	1921	–
miasto	49	49	–	1761	51,0	1761	–
wieś	5	5	–	160	5,8	160	–
Gminy wiejskie							
Grajewo	4	4	–	143	2,4	143	–
Radziłów	33	33	–	1288	26,5	1288	–
Wąsosz	26	26	–	1325	34,9	1325	–

^a Bez ścieków opadowych i dowiezionych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnię przemysłową. ^b Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 XII. ^c Na podstawie bilansów.

TABL. 25/43/. ŚCIEKI KOMUNALNE OCZYSZCZANE ORAZ LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki oczyszczane ^a w dm ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b			
	ogółem	w tym		ogółem		w tym	
		biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem ^c	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
POWIAT HAJNOWSKI	1737	219	1518	32028	71,9	8760	23268
miasta	1371	24	1347	20772	92,0	1132	19640
wieś	366	195	171	11256	51,2	7628	3628
Gmina miejska							
Hajnówka	1347	–	1347	19640	92,3	–	19640
Gmina miejsko-wiejska							
Kleszczelce	25	25	–	1198	45,6	1198	–
miasto	24	24	–	1132	86,4	1132	–
wieś	1	1	–	66	5,0	66	–
Gminy wiejskie							
Białowieża	116	1	115	2192	96,8	42	2150
Czeremcha	37	37	–	2111	63,6	2111	–
Czyże	14	14	–	668	31,6	668	–
Dubicze Cerkiewne	7	7	–	230	14,4	230	–
Hajnówka	97	41	56	2709	69,0	1231	1478
Narew	44	44	–	780	21,5	780	–
Narewka	50	50	–	2500	65,7	2500	–
POWIAT KOLNEŃSKI	394	93	301	14018	35,8	3816	10202
miasta	347	46	301	12501	97,7	2299	10202
wieś	47	47	–	1517	5,8	1517	–
Gmina miejska							
Kolno	301	–	301	10202	97,3	–	10202
Gmina miejsko-wiejska							
Stawiski	46	46	–	2299	36,5	2299	–
miasto	46	46	–	2299	99,7	2299	–
Gminy wiejskie							
Grabowo	24	24	–	810	22,6	810	–
Mały Płock	6	6	–	115	2,3	115	–
Turośl	17	17	–	592	11,5	592	–
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	272	96	176	10741	20,9	5019	5722
miasta	59	59	–	2919	76,3	2919	–
wieś	213	37	176	7822	16,4	2100	5722
Gminy miejsko-wiejskie							
Jedwabne	32	32	–	1652	30,5	1652	–
miasto	32	32	–	1652	100,0	1652	–
Nowogród	27	27	–	1267	31,0	1267	–
miasto	27	27	–	1267	58,3	1267	–

^a Bez ścieków opadowych i dowożonych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. ^b Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 XII. ^c Na podstawie bilansów.

TABL. 25/43/. ŚCIEKI KOMUNALNE OCZYSZCZANE ORAZ LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki oczyszczone ^a w dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b			
	ogółem	w tym		ogółem		w tym	
		biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem ^c	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
POWIAT ŁOMŻYŃSKI (dok.)							
Gminy wiejskie							
Łomża	69	–	69	2170	20,0	–	2170
Piątnica	92	9	83	2920	27,2	400	2520
Śniadowo	24	–	24	1032	18,8	–	1032
Wizna	28	28	–	1700	40,9	1700	–
POWIAT MONIECKI	530	191	339	19322	46,5	10090	9232
miasta	392	76	316	13127	88,2	4590	8537
wieś	138	115	23	6195	23,2	5500	695
Gminy miejsko-wiejskie							
Goniądz	18	16	2	2045	40,4	1840	205
miasto	16	16	–	1840	98,4	1840	–
wieś	2	–	2	205	6,4	–	205
Knyszyn	63	63	–	3060	62,5	3060	–
miasto	60	60	–	2750	96,8	2750	–
wieś	3	3	–	310	15,1	310	–
Mońki	316	–	316	8537	56,3	–	8537
miasto	316	–	316	8537	83,9	–	8537
Gminy wiejskie							
Jasionówka	14	14	–	550	19,3	550	–
Jaświły	37	16	21	1188	23,3	698	490
Krypno	54	54	–	2401	59,3	2401	–
Trzcianne	28	28	–	1541	34,7	1541	–
POWIAT SEJNEŃSKI	248	61	187	6123	29,7	1213	4910
miasta	187	–	187	4910	87,9	–	4910
wieś	61	61	–	1213	8,1	1213	–
Gmina miejska							
Sejny	187	–	187	4910	87,9	–	4910
Gmina wiejska							
Puńsk	61	61	–	1213	28,7	1213	–
POWIAT SIEMIATYCKI	988	59	929	18742	40,7	2444	16298
miasta	914	38	876	16316	97,4	1666	14650
wieś	74	21	53	2426	8,3	778	1648
Gmina miejska							
Siemiatycze	876	–	876	14650	99,8	–	14650
Gmina miejsko-wiejska							
Drohiczyn	41	41	–	1749	26,7	1749	–
miasto	38	38	–	1666	80,7	1666	–
wieś	3	3	–	83	1,8	83	–

^a Bez ścieków opadowych i dowożonych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. ^b Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 XII. ^c Na podstawie bilansów.

TABL. 25/43/. ŚCIEKI KOMUNALNE OCZYSZCZANE ORAZ LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki oczyszczane ^a w dm ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b			
	ogółem	w tym		ogółem		w tym	
		biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem ^c	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
POWIAT SIEMIATYCKI (dok.)							
Gminy wiejskie							
Dziadkowice	11	11	–	620	21,5	620	–
Grodzisk	15	–	15	648	14,9	–	648
Mielnik	5	5	–	74	3,0	74	–
Nurzec-Stacja	29	–	29	850	20,6	–	850
Siemiatycze	11	2	9	151	2,5	1	150
POWIAT SOKÓLSKI	1353	1051	302	33942	48,9	28255	5687
miasta	1197	895	302	28442	97,9	22755	5687
wieś	156	156	–	5500	13,6	5500	–
Gminy miejsko-wiejskie							
Dąbrowa Białostocka	313	11	302	6032	50,4	345	5687
miasto	302	–	302	5687	99,1	–	5687
wieś	11	11	–	345	5,5	345	–
Krynki	68	68	–	2340	72,7	2340	–
miasto	68	68	–	2340	94,2	2340	–
Sokółka	773	773	–	18658	71,5	18658	–
miasto	771	771	–	18508	99,5	18508	–
wieś	2	2	–	150	2,0	150	–
Suchowola	59	59	–	2163	30,6	2163	–
miasto	56	56	–	1907	85,4	1907	–
wieś	3	3	–	256	5,3	256	–
Gminy wiejskie							
Janów	28	28	–	865	20,5	865	–
Korycin	15	15	–	470	14,0	470	–
Kuźnica	57	57	–	1334	32,3	1334	–
Nowy Dwór	14	14	–	740	27,1	740	–
Sidra	13	13	–	540	15,1	540	–
Szudziałowo	13	13	–	800	26,4	800	–
POWIAT SUWALSKI	285	112	173	9404	26,2	5090	4314
wieś	285	112	173	9404	26,2	5090	4314
Gminy wiejskie							
Bakałarzewo	29	–	29	500	16,1	–	500
Filipów	24	24	–	1418	32,1	1418	–
Jeleniewo	18	–	18	534	17,0	–	534
Przerośl	3	3	–	804	26,7	804	–
Raczki	79	79	–	2600	43,2	2600	–
Rutka-Tartak	12	–	12	390	16,3	–	390
Suwałki	87	–	87	1640	22,0	–	1640
Szypłiszki	18	6	12	868	21,9	268	600
Wiżajny	15	–	15	650	27,0	–	650

^a Bez ścieków opadowych i dowiezionych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. ^b Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 XII. ^c Na podstawie bilansów.

TABL. 25/43/. ŚCIEKI KOMUNALNE OCZYSZCZANE ORAZ LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki oczyszczane ^a w dam ³			Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b			
	ogółem	w tym		ogółem		w tym	
		biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem ^c	biologicznych	z podwyższonym usuwaniem biogenów
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI	580	310	270	19824	34,1	17304	2520
miasta	525	263	262	17480	91,5	15289	2191
wieś	55	47	8	2344	6,0	2015	329
Gmina miejska							
Wysokie Mazowieckie	237	34	203	9434	99,9	9433	1
Gminy miejsko-wiejskie							
Ciechanowiec	140	140	–	3456	38,8	3456	–
miasto	140	140	–	3456	72,5	3456	–
Czyżew	93	93	–	2670	41,2	2670	–
miasto	89	89	–	2400	91,9	2400	–
wieś	4	4	–	270	7,0	270	–
Szepietowo	67	–	67	2519	35,2	–	2519
miasto	59	–	59	2190	96,6	–	2190
wieś	8	–	8	329	6,7	–	329
Gminy wiejskie							
Klukowo	5	5	–	300	6,7	300	–
Sokoły	38	38	–	1445	24,9	1445	–
POWIAT ZAMBROWSKI	879	879	–	26316	59,4	26316	–
miasta	706	706	–	22019	99,2	22019	–
wieś	173	173	–	4297	19,4	4297	–
Gmina miejska							
Zambrów	706	706	–	22019	99,2	22019	–
Gminy wiejskie							
Rutki	76	76	–	2439	42,3	2439	–
Zambrów	97	97	–	1858	20,6	1858	–
MIASTA NA PRAWACH POWIATU							
Białystok	12835	–	12835	293505	99,2	–	293505
Łomża	2326	–	2326	62152	99,1	–	62152
Suwałki	3379	–	3379	66562	96,0	–	66562

^a Bez ścieków opadowych i dowożonych oraz bez wód infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. ^b Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe; stan w dniu 31 XII. ^c Na podstawie bilansów.

TABL. 26/44/. KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni według projektu	
		ogółem	w tym		biologicz- nych	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów
			biologiczne	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów		
1	WOJEWÓDZTWO 2005	106	74	31	38737 ^c	194264
2	2010	111	79	31	38826 ^c	195669
3	2014	120	91	29	40304	196035
4	2015	122	93	29	42163	195800
5	miasta	37	23	14	27103	189825
6	wieś	85	70	15	15060	5975
7	POWIAT AUGUSTOWSKI	6	2	4	300	10886
8	miasta	2	–	2	–	10530
9	wieś	4	2	2	300	356
	Gmina miejska					
10	Augustów	1	–	1	–	10000
	Gmina miejsko-wiejska					
11	Lipsk – miasto	1	–	1	–	530
	Gminy wiejskie					
12	Bargłów Kościelny	1	1	–	200	–
13	Nowinka	2	1	1	100	194
14	Sztabin	1	–	1	–	162
15	POWIAT BIAŁOSTOCKI	18	16	2	14374	2690
16	miasta	7	6	1	12885	2500
17	wieś	11	10	1	1489	190
	Gminy miejsko-wiejskie					
18	Choroszcz – miasto	1	1	–	1500	–
19	Czarna Białostocka – miasto	1	–	1	–	2500
20	Łapy – miasto	1	1	–	10000	–
21	Michałowó	3	3	–	700	–
22	miasto	2	2	–	485	–
23	wieś	1	1	–	215	–
24	Tykocin	2	2	–	530	–
25	miasto	1	1	–	500	–
26	wieś	1	1	–	30	–
27	Zabłudów	3	3	–	490	–
28	miasto	1	1	–	400	–
29	wieś	2	2	–	90	–
	Gminy wiejskie					
30	Gródek	3	3	–	850	–
31	Juchnowiec Kościelny	3	3	–	304	–
32	Turośń Kościelna	1	–	1	–	190

^a Łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków logicznego oczyszczania.

Ścieki oczyszczone ^a w dam ³		Osady wytworzone w ciągu roku				Osady nagromadzone (stan w końcu roku)	Ludność korzystająca z komunalnych oczyszczalni ścieków ^b (stan w końcu roku)	Lp.
ogółem	w tym dowożone do oczyszczalni	ogółem	w tym					
			stosowane		składowane			
		w rolnictwie	do rekultywacji terenów, w tym na cele rolne					
w tonach suchej masy								
49417	274	15846	3629	2204	9293	28967	737548	1
54208	495	16623	3630	2467	6802	18128	741462	2
46060	465	15217	4515	685	–	19959	785153	3
43855	517	14453	4066	724	–	19959	799882	4
40924	403	13733	3910	705	–	19959	711775	5
2931	114	720	156	19	–	–	88107	6
2175	17	817	5	676	–	–	35368	7
2087	15	802	5	676	–	–	31626	8
88	2	15	–	–	–	–	3742	9
2034	13	796	–	676	–	–	29626	10
53	2	6	5	–	–	–	2000	11
16	2	12	–	–	–	–	715	12
39	–	1	–	–	–	–	1437	13
33	–	2	–	–	–	–	1590	14
2543	114	507	344	–	–	–	55203	15
2283	110	489	340	–	–	–	47214	16
260	4	18	4	–	–	–	7989	17
315	43	99	–	–	–	–	4637	18
246	3	55	55	–	–	–	9878	19
1422	57	285	285	–	–	–	25587	20
124	1	9	–	–	–	–	3386	21
108	–	3	–	–	–	–	2886	22
16	1	6	–	–	–	–	500	23
123	6	35	–	–	–	–	1965	24
119	6	35	–	–	–	–	1800	25
4	–	–	–	–	–	–	165	26
92	1	15	–	–	–	–	2917	27
73	1	12	–	–	–	–	2426	28
19	–	3	–	–	–	–	491	29
110	3	6	4	–	–	–	3221	30
55	–	2	–	–	–	–	2002	31
56	–	1	–	–	–	–	1610	32

komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane szacunkowe. c Dane dotyczą urządzeń do bio-

TABL. 26/44/. KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni według projektu	
		ogółem	w tym		biologicz- nych	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów
			biologiczne	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów		
1	POWIAT BIELSKI	9	6	3	997	6055
2	miasta	2	1	1	383	6000
3	wieś	7	5	2	614	55
	Gminy miejskie					
4	Bielsk Podlaski	1	–	1	–	6000
5	Brańsk	1	1	–	383	–
	Gminy wiejskie					
6	Bielsk Podlaski	1	1	–	75	–
7	Boćki	1	1	–	270	–
8	Brańsk	2	2	–	19	–
9	Orla	2	–	2	–	55
10	Rudka	1	1	–	250	–
11	POWIAT GRAJEWSKI	9	8	1	1610	6000
12	miasta	3	2	1	900	6000
13	wieś	6	6	–	710	–
	Gmina miejska					
14	Grajewo	1	–	1	–	6000
	Gminy miejsko-wiejskie					
15	Rajgród	2	2	–	530	–
16	miasto	1	1	–	400	–
17	wieś	1	1	–	130	–
18	Szczuczyn – miasto	1	1	–	500	–
	Gminy wiejskie					
19	Grajewo	1	1	–	60	–
20	Radziłów	3	3	–	320	–
21	Wąsosz	1	1	–	200	–
22	POWIAT HAJNOWSKI	15	13	2	1595	7080
23	miasta	3	2	1	150	6000
24	wieś	12	11	1	1445	1080
	Gmina miejska					
25	Hajnówka	1	–	1	–	6000
	Gmina miejsko-wiejska					
26	Kleszczele – miasto	2	2	–	150	–

a Łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków

Ścieki oczyszczane ^a w dam ³		Osady wytworzone w ciągu roku				Osady nagromadzone (stan w końcu roku)	Ludność korzystająca z komunalnych oczyszczalni ścieków ^b (stan w końcu roku)	Lp.
ogółem	w tym dowożone do oczyszczalni	ogółem	w tym					
			stosowane		składowane			
		w rolnictwie	do rekultywacji terenów, w tym na cele rolne					
w tonach suchej masy								
1958	10	887	512	–	–	–	32711	1
1872	10	874	509	–	–	–	28853	2
86	–	13	3	–	–	–	3858	3
1767	9	815	509	–	–	–	25051	4
105	1	59	–	–	–	–	3802	5
18	–	–	–	–	–	–	396	6
25	–	6	–	–	–	–	1094	7
2	–	–	–	–	–	–	123	8
18	–	3	3	–	–	–	545	9
23	–	4	–	–	–	–	1700	10
1230	25	218	8	–	–	–	26416	11
1157	23	207	8	–	–	–	23175	12
73	2	11	–	–	–	–	3241	13
1014	8	172	8	–	–	–	20064	14
79	5	13	–	–	–	–	1835	15
71	5	13	–	–	–	–	1350	16
8	–	–	–	–	–	–	485	17
72	10	22	–	–	–	–	1761	18
4	–	1	–	–	–	–	143	19
34	1	4	–	–	–	–	1288	20
27	1	6	–	–	–	–	1325	21
1816	24	244	218	–	–	–	32028	22
1439	3	168	166	–	–	–	22316	23
377	21	76	52	–	–	–	9712	24
1406	3	166	166	–	–	–	21118	25
33	–	2	–	–	–	–	1198	26

komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane szacunkowe.

TABL. 26/44/. KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni według projektu	
		ogółem	w tym		biologicz- nych	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów
			biologiczne	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów		
	POWIAT HAJNOWSKI (dok.)					
	Gminy wiejskie					
1	Białowieża	2	1	1	8	1080
2	Czeremcha	2	2	–	260	–
3	Czyże	1	1	–	150	–
4	Dubicze Cerkiewne	1	1	–	54	–
5	Hajnówka	1	1	–	120	–
6	Narew	2	2	–	323	–
7	Narewka	3	3	–	530	–
8	POWIAT KOLNEŃSKI	5	4	1	1000	1650
9	miasta	2	1	1	500	1650
10	wieś	3	3	–	500	–
	Gmina miejska					
11	Kolno	1	–	1	–	1650
	Gmina miejsko-wiejska					
12	Stawiski – miasto	1	1	–	500	–
	Gminy wiejskie					
13	Grabowo	1	1	–	300	–
14	Mały Płock	1	1	–	100	–
15	Turośl	1	1	–	100	–
16	POWIAT ŁOMŻYŃSKI	5	4	1	1056	200
17	miasta	2	2	–	800	–
18	wieś	3	2	1	256	200
	Gminy miejsko-wiejskie					
19	Jedwabne – miasto	1	1	–	500	–
20	Nowogród – miasto	1	1	–	300	–
	Gminy wiejskie					
21	Piątnica	1	1	–	56	–
22	Śniadowo	1	–	1	–	200
23	Wizna	1	1	–	200	–
24	POWIAT MONIECKI	9	7	2	1885	2779
25	miasta	3	2	1	850	2600
26	wieś	6	5	1	1035	179
	Gminy miejsko-wiejskie					
27	Goniądz – miasto	1	1	–	400	–
28	Knyszyn – miasto	1	1	–	450	–
29	Mońki – miasto	1	–	1	–	2600
	Gminy wiejskie					
30	Jasionówka	1	1	–	160	–
31	Jaświły	2	1	1	160	179
32	Krypno	2	2	–	575	–
33	Trzcianne	1	1	–	140	–

a Łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków

Ścieki oczyszczone ^a w dam ³		Osady wytworzone w ciągu roku				Osady nagromadzone (stan w końcu roku)	Ludność korzystająca z komunalnych oczyszczalni ścieków ^b (stan w końcu roku)	Lp.
ogółem	w tym dowożone do oczyszczalni	ogółem	w tym		składowane			
			stosowane					
		w rolnictwie		do rekultywacji terenów, w tym na cele rolne				
w tonach suchej masy								
148	2	14	–	–	–	–	2192	1
39	2	4	–	–	–	–	2111	2
15	1	1	–	–	–	–	668	3
7	–	–	–	–	–	–	230	4
41	–	1	1	–	–	–	1231	5
59	14	51	51	–	–	–	780	6
68	2	5	–	–	–	–	2500	7
412	12	160	–	–	–	–	14018	8
358	5	142	–	–	–	–	12501	9
54	7	18	–	–	–	–	1517	10
304	3	123	–	–	–	–	10202	11
54	2	19	–	–	–	–	2299	12
26	2	9	–	–	–	–	810	13
10	4	4	–	–	–	–	115	14
18	1	5	–	–	–	–	592	15
142	9	43	12	2	–	–	6051	16
66	7	18	–	–	–	–	2919	17
76	2	25	12	2	–	–	3132	18
34	2	7	–	–	–	–	1652	19
32	5	11	–	–	–	–	1267	20
9	–	2	–	2	–	–	400	21
30	1	11	–	–	–	–	1032	22
37	1	12	12	–	–	–	1700	23
648	12	305	252	–	–	–	19117	24
499	10	263	252	–	–	–	13437	25
149	2	42	–	–	–	–	5680	26
18	1	9	–	–	–	–	1840	27
81	2	25	23	–	–	–	3060	28
400	7	229	229	–	–	–	8537	29
16	–	4	–	–	–	–	550	30
46	–	4	–	–	–	–	1188	31
58	1	27	–	–	–	–	2401	32
29	1	7	–	–	–	–	1541	33

komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnię przemysłowe. b Dane szacunkowe.

TABL. 26/44/. KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni według projektu	
		ogółem	w tym		biologicz- nych	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów
			biologiczne	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów		
1	POWIAT SEJNEŃSKI	2	1	1	300	2650
2	wieś	2	1	1	300	2650
	Gminy wiejskie					
3	Puńsk	1	1	–	300	–
4	Sejny	1	–	1	–	2650
5	POWIAT SIEMIATYCKI	7	4	3	455	7065
6	miasta	2	1	1	330	6595
7	wieś	5	3	2	125	470
	Gmina miejska					
8	Siemiatycze	1	–	1	–	6595
	Gmina miejsko-wiejska					
9	Drohiczyn	2	2	–	355	–
10	miasto	1	1	–	330	–
11	wieś	1	1	–	25	–
	Gminy wiejskie					
12	Dziadkowice.....	1	1	–	77	–
13	Grodzisk	1	–	1	–	150
14	Nurzec-Stacja	1	–	1	–	320
15	Siemiatycze	1	1	–	23	–
16	POWIAT SOKÓLSKI	12	11	1	8647	2000
17	miasta	4	3	1	7530	2000
18	wieś	8	8	–	1117	–
	Gminy miejsko-wiejskie					
19	Dąbrowa Białostocka	2	1	1	100	2000
20	miasto	1	–	1	–	2000
21	wieś	1	1	–	100	–
22	Krynki – miasto.....	1	1	–	1000	–
23	Sokółka – miasto	1	1	–	6000	–
24	Suchowola	2	2	–	555	–
25	miasto	1	1	–	530	–
26	wieś	1	1	–	25	–
	Gminy wiejskie					
27	Janów	1	1	–	157	–
28	Korycin	1	1	–	160	–
29	Kuźnica	1	1	–	350	–
30	Nowy Dwór	1	1	–	150	–
31	Sidra	1	1	–	100	–
32	Szudziałowo	1	1	–	75	–

a Łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków

Ścieki oczyszczane ^a w dam ³		Osady wytworzone w ciągu roku				Osady nagromadzone (stan w końcu roku)	Ludność korzystająca z komunalnych oczyszczalni ścieków ^b (stan w końcu roku)	Lp.
ogółem	w tym dowożone do oczyszczalni	ogółem	w tym					
			stosowane		składowane			
		w rolnictwie	do rekultywacji terenów, w tym na cele rolne					
w tonach suchej masy								
275	21	118	43	–	–	–	6123	1
275	21	118	43	–	–	–	6123	2
66	–	67	–	–	–	–	1213	3
209	21	51	43	–	–	–	4910	4
1228	14	758	698	1	–	–	18668	5
1149	14	755	698	–	–	–	16466	6
79	–	3	–	1	–	–	2202	7
1091	13	736	686	–	–	–	14800	8
61	1	19	12	–	–	–	1749	9
58	1	19	12	–	–	–	1666	10
3	–	–	–	–	–	–	83	11
11	–	1	–	1	–	–	620	12
19	–	1	–	–	–	–	648	13
44	–	1	–	–	–	–	850	14
2	–	–	–	–	–	–	1	15
1508	18	372	102	13	–	–	33942	16
1317	6	327	81	–	–	–	28592	17
191	12	45	21	13	–	–	5350	18
314	1	103	86	–	–	–	6032	19
303	1	98	81	–	–	–	5687	20
11	–	5	5	–	–	–	345	21
71	1	–	–	–	–	–	2340	22
884	1	218	–	–	–	–	18658	23
63	4	14	–	–	–	–	2163	24
59	3	11	–	–	–	–	1907	25
4	1	3	–	–	–	–	256	26
31	2	2	–	–	–	–	865	27
27	5	4	–	–	–	–	470	28
59	2	11	11	–	–	–	1334	29
26	–	13	–	13	–	–	740	30
18	–	5	5	–	–	–	540	31
15	2	2	–	–	–	–	800	32

komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane szacunkowe.

TABL. 26/44/. KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (dok.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni według projektu	
		ogółem	w tym		biologicz- nych	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów
			biologiczne	z podwyż- szonym usuwaniam biogenów		
1	POWIAT SUWALSKI	9	5	4	976	795
2	wieś	9	5	4	976	795
	Gminy wiejskie					
3	Bakałarzewo	1	–	1	–	200
4	Filipów	2	2	–	283	–
5	Przerośl	1	1	–	156	–
6	Raczki	1	1	–	500	–
7	Rutka-Tartak	1	–	1	–	195
8	Szypliszki	2	1	1	37	195
9	Wiżajny	1	–	1	–	205
10	POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI ...	8	7	1	3359	350
11	miasta	4	3	1	2775	350
12	wieś	4	4	–	584	–
	Gmina miejska					
13	Wysokie Mazowieckie	1	1	–	1344	–
	Gminy miejsko-wiejskie					
14	Ciechanowiec – miasto	1	1	–	915	–
15	Czyżew	2	2	–	554	–
16	miasto	1	1	–	516	–
17	wieś	1	1	–	38	–
18	Szepietowo – miasto	1	–	1	–	350
	Gminy wiejskie					
19	Klukowo	2	2	–	75	–
20	Sokoły	1	1	–	471	–
21	POWIAT ZAMBROWSKI	5	5	–	5609	–
22	wieś	5	5	–	5609	–
	Gminy wiejskie					
23	Rutki	2	2	–	650	–
24	Zambrów	3	3	–	4959	–
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
25	Białystok	1	–	1	–	100000
26	Łomża	1	–	1	–	20000
27	Suwałki	1	–	1	–	25600

a Łącznie z wodami opadowymi i ściekami dowożonymi do oczyszczalni oraz wodami infiltracyjnymi; bez ścieków

Ścieki oczyszczane ^a w dam ³		Osady wytworzone w ciągu roku				Osady nagromadzone (stan w końcu roku)	Ludność korzystająca z komunalnych oczyszczalni ścieków ^b (stan w końcu roku)	Lp.
ogółem	w tym dowożone do oczyszczalni	ogółem	w tym					
			stosowane		składowane			
		w rolnictwie	do rekultywacji terenów, w tym na cele rolne					
w tonach suchej masy								
199	3	43	21	–	–	–	7230	1
199	3	43	21	–	–	–	7230	2
29	–	2	–	–	–	–	500	3
24	–	2	1	–	–	–	1418	4
12	–	11	–	–	–	–	804	5
80	1	20	20	–	–	–	2600	6
13	–	5	–	–	–	–	390	7
20	2	2	–	–	–	–	868	8
21	–	1	–	–	–	–	650	9
505	16	105	–	32	–	–	19823	10
433	14	84	–	29	–	–	17808	11
72	2	21	–	3	–	–	2015	12
34	–	5	–	–	–	–	9433	13
212	12	28	–	–	–	–	3456	14
113	1	32	–	32	–	–	2670	15
109	1	29	–	29	–	–	2400	16
4	–	3	–	3	–	–	270	17
78	1	22	–	–	–	–	2519	18
5	–	–	–	–	–	–	300	19
63	2	18	–	–	–	–	1445	20
952	36	272	–	–	–	–	26316	21
952	36	272	–	–	–	–	26316	22
83	5	48	–	–	–	–	2439	23
869	31	224	–	–	–	–	23877	24
21114	144	6364	–	–	–	19959	331290	25
3525	24	1280	–	–	–	–	66842	26
3625	18	1960	1851	–	–	–	68736	27

komunalnych oczyszczanych przez oczyszczalnie przemysłowe. b Dane szacunkowe.

**TABL. 27/45/. MIASTA OBSŁUGIWANE PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ORAZ ŚCIEKI
ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Miasta o liczbie ludności							
		poniżej 2000	2000– –4999	5000– –9999	10000– –19999	20000– –49999	50000– –99999	100000 i więcej	
Miasta	2005	36	6	11	6	5	5	2	1
	2010	39	6	14	6	5	5	2	1
	2014	40	5	16	5	6	5	2	1
	2015	40	6	15	5	6	5	2	1
Obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków		40	6	15	5	6	5	2	1
biologiczne		22	6	12	1	2	1	–	–
z podwyższonym usuwaniem biogenów		18	–	3	4	4	4	2	1
Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta	2005	33	5	10	5	5	5	2	1
	2010	37	6	12	6	5	5	2	1
	2014	38	5	16	4	5	5	2	1
	2015	38	6	15	4	5	5	2	1
Biologiczne		23	6	13	2	2	–	–	–
Z podwyższonym usuwaniem biogenów		15	–	2	2	3	5	2	1
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną^a w hm³	2005	30,1	0,2	0,8	1,6	3,2	4,8	5,5	14,0
	2010	30,7	0,2	1,1	2,0	3,0	5,2	5,8	13,5
	2014	29,0	0,1	1,3	1,6	3,0	4,5	5,7	12,8
	2015	28,8	0,3	1,2	1,1	3,1	4,6	5,7	12,8
Oczyszczane		28,8	0,3	1,2	1,1	3,1	4,6	5,7	12,8
biologicznie		3,3	0,3	0,8	0,2	1,3	0,7	–	–
z podwyższonym usuwaniem biogenów		25,5	–	0,3	0,9	1,9	3,8	5,7	12,8
Ludność w miastach korzystająca z oczyszczalni ścieków^b	2005	669821	7105	27056	39469	57846	115090	131755	291500
	2010	667364	7548	27909	41535	59147	114375	131731	285119
	2014	693083	6923	39338	33891	76628	116629	126474	293200
	2015	695538	8773	37783	33850	76682	116231	128714	293505
biologicznych		108142	8773	28960	14070	34320	22019	–	–
z podwyższonym usuwaniem biogenów		587396	–	8823	19780	42362	94212	128714	293505
W % ludności miast ogółem ^c		96,6	92,9	86,5	93,8	95,3	95,2	97,4	99,2

^a W ciągu roku. ^b Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne; dane szacunkowe. ^c Na podstawie bilansów.

Uwaga do tablic 28/46/ i 29/47/

STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY		
stan ekologiczny	potencjał ekologiczny (jednolite części wód – sztuczne)	potencjał ekologiczny (jednolite części wód – silnie zmienione)
BARDZO DOBRY	MAKSYMALNY lub DOBRY	MAKSYMALNY lub DOBRY
DOBRY	MAKSYMALNY lub DOBRY	MAKSYMALNY lub DOBRY
UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
SLABY	SLABY	SLABY
ZLY	ZLY	ZLY
STAN CHEMICZNY		
DOBRY	stan dobry	
PSD sr	poniżej stanu dobrego	przekroczone stężenia średnioroczne
PSD max		przekroczone stężenia maksymalne
PSD		przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne
STAN JEDNOLITEJ CZĘŚCI WÓD		
DOBRY	stan dobry	
ZLY	stan zły	

TABL. 28/46/. KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK W LATACH 2010–2015

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan jednolitej części wód
Kamianka z dopływami	Kamianka – ujście Turna Mała	UMIARKOWANY	PSD sr	ZLY
Leśna do Przewłoki	Leśna – profil graniczny Topiło	UMIARKOWANY	DOBRY	ZLY
Narewka od granicy państwa do Jelonki bez Jelonki	Narewka – profil graniczny Białowieża	UMIARKOWANY	DOBRY	ZLY
Narew od granicy państwa do wpływu do zbiornika Siemianówka	Narew – profil graniczny Babia Góra	UMIARKOWANY	DOBRY	ZLY
Narew od zbiornika Siemianówka do Narewki	Narew – powyżej ujścia Narewki	SLABY	•	ZLY
Narew od Narewki do Orlanki	Narew – Ploski	SLABY	DOBRY	ZLY
Narew od Orlanki do Lizy	Narew – Suraż	UMIARKOWANY^a	DOBRY^a	ZLY^a
Świsłocz od Istoczanki wzdłuż granicy państwa	Świsłocz – profil graniczny Bobrowniki	DOBRY	DOBRY^a	DOBRY
Krynka	Krynka – profil graniczny Krynki	UMIARKOWANY	DOBRY	ZLY
Łosośna od źródeł do granicy państwa	Łosośna – Kowale	UMIARKOWANY	DOBRY^a	ZLY
Biała	Biała – ujście Hryniewiczze Duże	ZLY^a	PSD sr	ZLY
Horodnianka	Horodnianka – ujście poniżej Choroszczy	UMIARKOWANY^a	PSD sr	ZLY
Supraśl od Pilnicy do ujścia	Supraśl – ujście Dzikie	MAKSYMALNY LUB DOBRY	DOBRY	DOBRY
Kamienna	Kamienna – ujście Stara Kamienna	SLABY	DOBRY	ZLY
Biała	Biała – ujście Nowe Aleksandrowo	ZLY^a	PSD sr	ZLY
Prosty Rów	Prosty Rów – Siemianówka	UMIARKOWANY	PSD sr^a	ZLY

^a Ocena dziedziczona z lat poprzednich (2010–2014).

TABL. 28/46/. KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK W LATACH 2010–2015 (cd.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan jednolitej części wód
Cisówka	Cisówka – Cisówka	UMIARKOWANY	PSD_sr ^a	ZŁY
Łuplanka	Łuplanka – Bachury	UMIARKOWANY	PSD_sr ^a	ZŁY
Czarna	Czarna – ujście Sochonie	UMIARKOWANY ^a	DOBRY	ZŁY
Sokołda od źródeł do Jałówek, z Jałówką	Sokołda – Straż (powyżej ujścia Kamionki)	UMIARKOWANY ^a	.	ZŁY ^a
Sokołda od Jałówki do ujścia	Sokołda – Surążkowo	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Supraśl od Dzierniakówki do Grzybówki	Supraśl – poniżej Gródka	SLABY	.	ZŁY
Supraśl od źródeł do Dzierniakówki	Supraśl – powyżej Gródka	UMIARKOWANY ^a	.	ZŁY ^a
Supraśl od Grzybówki do Pilnicy	Supraśl – powyżej Supraśla	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Słoja od Starzynki do ujścia	Słoja – ujście Kondycja	UMIARKOWANY	DOBRY ^a	ZŁY
Narew – zbiornik Siemianówka	Zbiornik Siemianówka – basen główny	ZŁY	DOBRY ^a	ZŁY
Płoska	Płoska – ujście Kołodno	DOBRY	PSD_sr	ZŁY
Nereśl od Rumejki do ujścia	Nereśl – Łaziuki	UMIARKOWANY ^a	.	ZŁY ^a
Jaskrzanka	Jaskrzanka – Góra Ruda	SLABY ^a	.	ZŁY ^a
Awissa	Awissa – Płonka Kościelna	UMIARKOWANY	PSD_sr	ZŁY
Kropiwna	Kropiwna – ujście Ostrowo	SLABY	DOBRY	ZŁY
Czaplinianka	Czaplinianka – ujście	SLABY ^a	PSD_sr	ZŁY
Liza	Liza – ujście	UMIARKOWANY	DOBRY ^a	ZŁY
Strabelka	Strabelka – ujście	ZŁY ^a	PSD_sr ^a	ZŁY ^a
Turośnianka	Turośnianka – ujście	SLABY ^a	DOBRY	ZŁY
Orlanka od Orlej do ujścia	Orlanka – Chraboły	SLABY ^a	DOBRY	ZŁY
Brzozówka od Popiołówki do Olszanki bez Olszanki, z Kumiałką od Kamionki	Brzozówka – Karpowicze	SLABY	.	ZŁY
Nereśl od źródeł do Rumejki	Nereśl – do Rumejki (most)	UMIARKOWANY ^a	.	ZŁY ^a
Hwoźna	Hwoźna – profil graniczny	UMIARKOWANY	.	ZŁY
Nurzec od źródeł do Nurczyka	Nurzec – powyżej Nurca	UMIARKOWANY	.	ZŁY
Lutownia	Lutownia – ujście	SLABY	DOBRY	ZŁY
Narewka od Jelonki do ujścia	Narewka – ujście	SLABY	.	ZŁY
Narew od Lizy do Biebrzy	Narew – Strękowa Góra	SLABY ^a	DOBRY	ZŁY
Biebla	Biebla – Krzeczce	UMIARKOWANY	.	ZŁY
Biebrza od Ełku do ujścia	Biebrza – Burzyn Rutkowskie	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Biebrza od Horodnianki do Ełku bez Ełku	Biebrza – Osowiec	UMIARKOWANY	DOBRY ^a	ZŁY
Boberka	Boberka – Klewianka	UMIARKOWANY	.	ZŁY
Brok do Siennicy	Brok – Ołdaki	UMIARKOWANY	PSD_max	ZŁY
Czarna Struga	Czarna Struga – Goniądz	SLABY	DOBRY	ZŁY
Dopływ z Rzadzkowa	Dopływ z Rzadzkowa – Piątница	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Dopływ z Tarnowa	Dopływ z Tarnowa – Podosie	MAKSYMALNY LUB DOBRY	.	.

^a Ocena dziedziczona z lat poprzednich (2010–2014).

TABL. 28/46/. KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK W LATACH 2010–2015 (cd.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan jednolitej części wód
Dopływ w miejscowości Łoje – Awissa	Dopływ w miejscowości Łoje – Awissa – Łoje Awissa	ZŁY	.	ZŁY
Ełk od wypływu z jeziora Ełckiego do ujścia	Ełk – Osowiec	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Gać od Jabłonki do ujścia	Gać – ujście	UMIARKOWANY ^a	PSD ^a	ZŁY ^a
Jabłonka	Jabłonka – Konopki Koziki	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Jedwabianka	Jedwabianka – Kramkowo	UMIARKOWANY ^a	DOBRY ^a	ZŁY ^a
Jegrznia od wypływu z jeziora Dręstwo do rozdzielenia się w Kuligach na stare koryto i Kanał Woźnawiejski	Jegrznia – Kuligi	SLABY	DOBRY ^a	ZŁY
Kanał Kuwasy	Kanał Kuwasy – Wykowo	ZŁY	DOBRY	ZŁY
Klimaszewnica	Klimaszewnica – Klimaszewnica	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Kosódka	Kosódka – Dobarz	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Krzywa Noga	Krzywa Noga – Sławiec	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Lepacka Struga	Lepacka Struga – Szablak	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Łabna	Łabna – Pastorczyk	UMIARKOWANY	PSD _{sr}	ZŁY
Łojewek od dopływu w Olszynach do ujścia	Łojewek – Bronowo	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Łojewek od źródeł do dopływu w Olszynach	Łojewek – Kownaty	UMIARKOWANY ^a	.	ZŁY ^a
Łomżyczka	Łomżyczka – ujście	SLABY	DOBRY ^a	ZŁY
Matlak	Matlak – Radziłów	SLABY	DOBRY	ZŁY
Mianka od źródeł do Dzieży	Mianka – Rzepki Nowe	UMIARKOWANY	.	ZŁY
Narew od Biebrzy do Pisy	Narew – Nowogród (powyżej ujścia Pisy)	SLABY ^a	DOBRY	ZŁY
Nurzec od Siennicy do ujścia	Nurzec – Tworkowice	DOBRY	DOBRY ^a	DOBRY
Nurzec od Nurczyka do Siennicy	Nurzec – Wyszonki – Błonie	DOBRY ^a	.	.
Pisa od Turośli do ujścia ze Skrodą od Dzierzbi	Pisa – Morgowniki (ujście)	SLABY	PSD _{sr}	ZŁY
Pisa od wypływu z jeziora Roś do Turośli	Pisa – Ptaki	ZŁY	DOBRY	ZŁY
Pełchówka	Pełchówka – Wojtkowice Stare	UMIARKOWANY ^a	.	ZŁY ^a
Ruż od dopływu spod Dąbek do ujścia	Ruż – ujście	SLABY	DOBRY	ZŁY
Siennica	Siennica – Koce Piskuley	UMIARKOWANY ^a	.	ZŁY ^a
Ślina od źródeł do Rokietnicy	Ślina – Stypułki-Święchy	UMIARKOWANY	.	ZŁY
Ślina od Rokietnicy do ujścia	Ślina – Wity	SLABY	PSD	ZŁY
Turośl od źródeł do Zimnej z Zimną	Turośl – Leman do Turośli	ZŁY	.	ZŁY
Wissa od dopływu w Wąsoszku do ujścia	Wissa – Czachy	DOBRY	DOBRY	DOBRY

^a Ocena dziedziczona z lat poprzednich (2010–2014).

TABL. 28/46/. KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK W LATACH 2010–2015 (cd.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan jednolitej części wód
Wissa od źródeł do dopływu w Wąsoszu z dopływem w Wąsoszu	Wissa – Wąsosz	UMIARKOWANY	.	ZŁY
Biebrza od źródeł do Kropiwniej	Biebrza – Stary Rogożyn	SLABY	DOBRY ^a	ZŁY
Biebrza od Kropiwniej do Horodnianki	Biebrza – Ostrowie Biebrzańskie	UMIARKOWANY	DOBRY ^a	ZŁY
Lebiedzianka	Lebiedzianka – Krasnybór	SLABY	DOBRY ^a	ZŁY
Netta (Rospuda) do wypływu z jeziora Bolesty	Netta (Rospuda) – Kotowina	UMIARKOWANY	.	ZŁY
Czerwonka	Czerwonka – Stara Kamionka	UMIARKOWANY ^a	.	ZŁY ^a
Netta (Rospuda) od wypływu z jeziora Bolesty do wypływu z jeziora Necko ze Szczeberką od Blizny	Netta (Rospuda) – uroczysko Kozia Szyja	SLABY	DOBRY	ZŁY
Kanał Augustowski od stanowiska szczytowego do jeziora Necko z jeziorem Studzienicznym i Białym Augustowskim	Kanał Augustowski – Klonownica	SLABY ^a	.	ZŁY ^a
Zelwianka	Zelwianka – Mazurki	DOBRY	.	.
Turówka	Turówka – Białostrzegi	UMIARKOWANY ^a	.	ZŁY ^a
Netta (Rospuda) od wypływu z jeziora Necko do połączenia z Kanałem Augustowskim bez jeziora Sajno	Netta – Jaziewo	SLABY	DOBRY ^a	ZŁY
Bargłówka	Bargłówka – Kolonia Tajenko	UMIARKOWANY ^a	.	ZŁY ^a
Jegrznia (Lega) od wpływu do jeziora Selmęt Wielki do wypływu z jeziora Dręstwo	Jegrznia – Rybczyzna (dopływ A21 do jeziora Dręstwo)	DOBRY ^a	.	.
Wigra	Wigra – Poszeszupie	SLABY ^a	.	ZŁY ^a
Szeszupa od Potopki do granicy państwa	Szeszupa – wodowskaz Poszeszupie	DOBRY ^a	DOBRY ^a	DOBRY ^a
Szelmentka do granicy państwa	Szelmentka – Kupowo (Smolnica)	DOBRY ^a	DOBRY ^a	DOBRY ^a
Hołnianka do granicy państwa	Hołnianka – Hołny Wolmera	UMIARKOWANY ^a	DOBRY ^a	ZŁY ^a
Marycha od Marychny do dopływu z jeziora Zelwa	Marycha – wodowskaz Zelwa	UMIARKOWANY ^a	DOBRY ^a	ZŁY ^a
Marycha od dopływu z jeziora Zelwy do granicy państwa	Marycha – Stanowisko	DOBRY ^a	DOBRY ^a	DOBRY ^a
Czarna Hańcza od wypływu z jeziora Hańcza do jeziora Wigry	Czarna Hańcza – Bród Stary	DOBRY ^a	DOBRY	DOBRY
Piertanka z jeziorem Krzywe Wigierskie, Pierty	Piertanka – Tartak (dopływ B22 do jeziora Wigry z jeziora Pietry)	SLABY ^a	DOBRY ^a	ZŁY ^a
Czarna Hańcza od jeziora Wigry do Gremzdówki włącznie	Czarna Hańcza – Wysoki Most	UMIARKOWANY ^a	DOBRY ^a	ZŁY ^a

^a Ocena dziedziczona z lat poprzednich (2010–2014).

TABL. 28/46/. KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK W LATACH 2010–2015 (dok.)

Nazwa jednolitych części wód rzek, których ocenie służy punkt pomiarowo-kontrolny	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan jednolitej części wód
Czarna Hańcza od Gremzdówki do granicy państwa	Czarna Hańcza – śluza Kudrynki	ZŁY ^a	DOBRY ^a	ZŁY ^a
Wierśnianka		ZŁY ^a	.	ZŁY ^a
Szlamica do wypływu z jeziora Szlamy	Szlamica – Muły	UMIARKOWANY ^a	DOBRY ^a	ZŁY ^a
Wołkuszanka	Wołkuszanka – Wołkusz	DOBRY	DOBRY ^a	DOBRY
Kanał Augustowski od stanowiska szczytowego i Serwianki do połączenia z Czarną Hańczą z jeziorem Mikaszewo	Kanał Augustowski – śluza Sosnówka	ZŁY	.	ZŁY

^a Ocena dziedziczona z lat poprzednich (2010–2014).

U w a g a. Niniejsza klasyfikacja stanu wód w jednolitych częściach wód powierzchniowych województwa podlaskiego została sporządzona na podstawie ocen wyników badań wykonanych w 2015 r. i uzupełniona ocenami z lat 2010–2014, które należy traktować jako aktualne do czasu powtórnego wykonania badań (zgodnie z zasadami dziedziczenia ocen).

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku – klasyfikacja na podstawie wyników badań Państwowego Monitoringu Środowiska.

TABL. 29/47/. KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD JEZIOR W 2015 R.

Nazwa jeziora	Rodzaj monitoringu ^a	Klasyfikacja stanu ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Stan jednolitej części wód
Długie Wigierskie	MR	UMIARKOWANY	.	ZŁY
Gremzdel	MR	UMIARKOWANY	.	ZŁY
Białe Augustowskie	MD/MO	DOBRY	DOBRY	DOBRY
Białe (Białowierśnie)	MD	DOBRY	DOBRY	DOBRY
Kolno	MD	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Necko	MD/MO/MB	DOBRY	DOBRY	DOBRY
Pomorze	MD/MO	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Sejno	MD/MO	DOBRY	DOBRY	DOBRY
Zelwa	MD	DOBRY	DOBRY	DOBRY
Boczne koło Przerośli	P+	DOBRY	.	.
Dreństwo	P+	DOBRY	.	.
Jemieliście	P+	UMIARKOWANY	.	.
Krzywe Filipowskie	P+	DOBRY	.	.
Rajgrodzkie	P+	UMIARKOWANY	.	.
Wiżajny	P+	UMIARKOWANY	.	.

^a MR oznacza monitoring diagnostyczny w punktach reperowych, MD – monitoring diagnostyczny w punktach podstawowych, MO – monitoring operacyjny, MB – monitoring badawczy, P+ – powtórzenie badań wybranych wskaźników stanu wód.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku – klasyfikacja na podstawie wyników badań Państwowego Monitoringu Środowiska.

DZIAŁ IV. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

Uwagi metodyczne

Zawarte w tym dziale informacje charakteryzują źródła, rozmiary, strukturę zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego oraz przedsięwzięcia mające na celu ochronę powietrza atmosferycznego przed nadmiernym zanieczyszczeniem. Dotyczy to w szczególności charakterystyki stanu wyposażenia i efektów eksploatacji urządzeń do ochrony powietrza zainstalowanych w zakładach.

Przez **zanieczyszczanie powietrza** rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Przez **źródło emisji zanieczyszczeń powietrza** należy rozumieć miejsce, w którym następuje wprowadzenie (wyemitowanie) do powietrza substancji zanieczyszczających. Źródłami zanieczyszczeń są: zakłady energetyczne (elektrownie i elektrociepłownie), zakłady przemysłowe, kotłownie komunalne, paleniska indywidualne (domowe), środki transportu, źródła wtórne powstałe w wyniku wydalania oraz utylizacji ścieków i odpadów (np. hałdy, wysypiska), rolnictwo (np. rozsiewanie nawozów sztucznych, stosowanie środków ochrony roślin), a także przemiany i reakcje chemiczne zachodzące w zanieczyszczonej atmosferze oraz źródła naturalne (np. pożary lasów, burze pyłowe, pyły kosmiczne).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń (określonych prawnie) może być ustalona w wyniku pomiarów lub obliczeń wykonanych na podstawie bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

Zbiorowość źródeł zanieczyszczeń, objętą statystyczną charakterystyką w oparciu o coroczną sprawozdawczość GUS, stanowią tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których od 1986 r. zaliczono wszystkie jednostki organizacyjne ustalone przez byłego Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami. Ustalona w ten sposób zbiorowość jednostek sprawozdawczych (zakładów) utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników jednośnego badania. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych wypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Należy podkreślić, że wyniki tego badania nie charakteryzują globalnej emisji zanieczyszczeń powietrza, lecz dotyczą sektora energetyczno-przemysłowego decydującego o skali i strukturze emisji. W niniejszej publikacji dla zbiorowości tej przyjęto określenie „**zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza**”.

Dane o emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz w sposób niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych dotyczy ilości zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych dotyczy ilości zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 X 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217).

Należy podkreślić, że mimo nałożonych odpowiednimi przepisami prawnymi obowiązków dotyczących wykonywania pomiarów emisji zanieczyszczeń powietrza, szereg zakładów pomiarów takich w charakteryzowanym zakresie nie realizowało wcale, bądź wykonywało je w ograniczonym stopniu i w odniesieniu tylko do niektórych spośród emitowanych zanieczyszczeń. Jednakże wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych, a także dwutlenku siarki określana była dość powszechnie metodami pomiarowymi, a nawet w przypadku braku urządzeń pomiarowych nie było trudności w oszacowaniu wielkości emisji tych rodzajów zanieczyszczeń. Stąd dane statystyczne dotyczące tych rodzajów zanieczyszczeń odzwierciedlają przebieg zjawisk w stopniu zbliżonym do rzeczywistego obrazu oddziaływania zakładów na czystość powietrza.

Wielkości emisji pozostałych rodzajów zanieczyszczeń gazowych opierają się przeważnie na ustaleniach szacunkowych, przy czym znaczna grupa zakładów nie była w stanie dokonać oszacowania wszystkich emitowanych do powietrza i objętych badaniem statystycznym rodzajów zanieczyszczeń. Dane te mają zatem charakter orientacyjny i niepełny, a w połączeniu z wyżej omówionymi rodzajami zanieczyszczeń (pyły i dwutlenek siarki) dają obraz w pewnym stopniu zaniżony w stosunku do rzeczywistych rozmiarów sumarycznej emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Mimo powyższych zastrzeżeń, jednolita metodologia określania emisji poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń i stosunkowo stabilna w kolejnych latach zbiorowość zakładów pozwala na ogólną ocenę skali zjawisk oraz tendencji i dynamiki zmian zagrożenia atmosfery ze strony głównych przemysłowych i energetycznych źródeł zanieczyszczeń powietrza.

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Dane o **ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń** pyłowych oraz gazowych (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza, zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery.

Skuteczność działania urządzeń oczyszczających, określana jako **stopień redukcji zanieczyszczeń**, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje, jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do ilości zanieczyszczenia wytworzonego, tj.: zatrzymanego i wyemitowanego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochronny danego źródła zanieczyszczeń.

Poważna awaria – to zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 IV 2011 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 1232, z późniejszymi zmianami) – zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska, lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Podstawowym zadaniem Inspekcji Ochrony Środowiska w sprawach **poważnych awarii** jest tworzenie warunków mających na celu przeciwdziałanie powstawaniu poważnych awarii oraz usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego.

Ustawowym obowiązkiem Inspekcji Ochrony Środowiska jest prowadzenie **rejstru potencjalnych sprawców poważnych awarii**. Przepisy dotyczące poważnych awarii zawarte są w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 686), a także w ustawie Prawo ochrony środowiska i uwzględniają postanowienia Dyrektywy Rady 96/82/WE z 9 XII 1996 r. w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, zwanej dyrektywą o przeciwdziałaniu poważnym awariom lub Dyrektywą Seveso II.

TABL. 1/48/. ZAKŁADY SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z liczby ogółem					
		posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń		nieposiadające			określonej emisji dopuszczalnej
		pyłowych	gazowych	wyników pomiarów		emisji	
				pyłów	gazów		
WOJEWÓDZTWO							
2005	57	43	7	10	8	52	7
2010	56	42	7	14	13	49	6
2014	66	43	5	19	17	61	11
2015	66	43	6	18	15	64	13
miasta	55	38	5	14	12	54	12
wieś	11	5	1	4	3	10	1
POWIATY							
Augustowski	2	2	–	–	–	2	–
Białostocki	7	4	–	2	1	6	1
Bielski	6	5	–	1	1	6	1
Grajewski	4	4	2	–	–	4	–
Hajnowski	7	5	–	2	2	7	1
Kolneński	2	2	–	–	–	2	–
Łomżyński	2	1	1	–	–	2	–
Moniecki	2	2	–	–	–	1	–
Sejneński	3	–	–	3	3	3	3
Siemiatycki	4	1	–	2	2	4	2
Sokółski	4	3	1	3	2	4	1
Wysokomazowiecki	3	1	–	1	1	3	1
Zambrowski	3	2	–	–	–	3	–
MIASTA NA PRAWACH POWIATU							
Białystok	7	5	2	3	2	7	2
Łomża	3	3	–	–	–	3	–
Suwałki	7	3	–	1	1	7	1

**TABL. 2/49/. ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zakłady emitujące zanieczyszczenia														
	pyłowe					gazowe									
						bez dwutlenku węgla				z dwutlenkiem węgla					
	2005	2010	2014	2015		2005	2010	2014	2015		2005	2010	2014	2015	
	w liczbach bezwzględnych				w odsetkach	w liczbach bezwzględnych				w odsetkach	w liczbach bezwzględnych				w odsetkach
OGÓŁEM ..	53	48	53	52	100,0	57	56	66	65	100,0	57	56	66	66	100,0
emisja zanieczyszczeń w t/rok:															
25 i mniej	31	36	43	45	86,5	12	19	24	26	40,0	2	7	7	5	7,6
26-100	20	11	9	6	11,5	19	17	24	21	32,3	4	1	2	4	6,1
101-500	2	1	1	1	1,9	23	16	13	13	20,0	4	1	3	3	4,5
501-1000	-	-	-	-	-	1	3	4	4	6,2	1	-	1	1	1,5
1001-2000	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	5	5	6	9,1
2001-5000	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1,5	8	10	13	14	21,2
5001-10000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	7	8	6	9,1
10001-20000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	10	13	13	19,7
20001-50000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	9	7	8	12,1
50001 i więcej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	7	6	9,1

**TABL. 3/50/. ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
WEDŁUG STOPNIA REDUKCJI WYTWORZONYCH ZANIECZYSZCZEŃ**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Emitujące zanieczyszczenia pyłowe	53	48	53	52
Posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	43	42	43	43
o stopniu redukcji zanieczyszczeń:				
30,0% i mniej	2	-	-	-
30,1-50,0	9	9	10	11
50,1-70,0	1	2	1	-
70,1-90,0	13	14	10	12
90,1% i więcej	18	17	22	20
Nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń ..	10	6	10	9
Emitujące zanieczyszczenia gazowe	57	56	66	66
Posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	7	7	5	5
o stopniu redukcji zanieczyszczeń:				
10,0% i mniej	1	-	1	1
10,1-30,0	2	2	-	-
30,1-50,0	2	3	3	3
50,1-70,0	-	1	1	1
70,1-90,0%	2	1	-	-
Nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń ..	50	49	61	61

TABL. 4/51/. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Cyklony		Multicyklony		Filtry tkaninowe		Elektrofiltry		Urządzenia mokre		Inne	
	w sztukach	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	w sztukach	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	w sztukach	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	w sztukach	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	w sztukach	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	w sztukach	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h
OGÓŁEM												
2005	150	2418	43	1045	63	1761	6	1133	11	119	11	347
2010	151	2970	39	933	78	2025	8	883	12	194	11	381
2014	139	3715	31	430	242	1912	10	853	6	162	24	813
2015	143	3776	29	383	87	1621	12	1370	6	270	27	1026
Skuteczność:												
niska	1	1	3	60	3	9	–	–	2	30	x	x
średnia	21	359	10	124	39	334	1	81	2	39	x	x
wysoka	121	3416	16	199	45	1278	11	1289	2	201	x	x
Średnia dyspozycyjność w %	97	x	98	x	98	x	98	x	88	x	100	x

TABL. 5/52/. EMITORY NA TERENIE ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Liczba emitorów^a	348	369	417	438
o wysokości:				
Do 50 m	324	346	396	418
51–99	18	18	16	16
Od 100 m	6	5	5	4
Emisja zanieczyszczeń w tys. t				
Pyłowych z emitorów o wysokości:				
do 50 m	0,9	0,5	0,5	0,5
51–99	0,6	0,4	0,2	0,2
od 100 m	0,5	0,2	0,2	0,2
Gazowych z emitorów o wysokości:				
do 50 m	249,9	280,6	708,4	680,3
51–99	486,6	404,7	270,1	233,7
od 100 m	1048,2	931,3	1035,4	1064,0

^a Stan w dniu 31 XII.

TABL. 6/53/. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ORAZ ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE W URZĄDZENIACH DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Emisja zanieczyszczeń pyłowych w t	2004	1096	934	921
W tym ze spalania paliw	1620	819	674	665
Emisja zanieczyszczeń gazowych w t	1799787	1616560	2014565	1978194
W tym: dwutlenku siarki	5251	3304	2735	2937
tlenków azotu ^a	3627	3150	3177	2770
tlenku węgla	3159	2408	3284	2993
dwutlenku węgla	1787286	1607331	2004380	1968592

^a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

TABL. 6/53/. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ORAZ ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE W URZĄDZENIACH DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń				
Pyłowe:				
w tonach	118417	86589	84926	88011
w % zanieczyszczeń wytworzonych	98,3	98,8	98,9	99,0
Gazowe (bez dwutlenku węgla):				
w tonach	1574	1427	931	902
w % zanieczyszczeń wytworzonych	11,2	13,4	8,4	8,6
dwutlenek siarki:				
w tonach	1137	930	595	240
w % zanieczyszczeń wytworzonych	17,8	22,0	17,9	7,6
tlenki azotu ^a :				
w tonach	212	138	111	274
w % zanieczyszczeń wytworzonych	5,5	4,2	3,4	9,0
tlenek węgla:				
w tonach	225	188	208	234
w % zanieczyszczeń wytworzonych	6,6	7,2	6,0	7,3
inne:				
w tonach	–	171	17	154
w % zanieczyszczeń wytworzonych	–	37,9	1,9	16,5

^a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

TABL. 7/54/. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG RODZAJÓW SUBSTANCJI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w tonach			
Aldehydy alifatyczne i ich pochodne	39	97	89	84
Aldehydy pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	0	0	0	0
Alkohole alifatyczne i ich pochodne	187	106	35	31
Alkohole pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	1	1	1	1
Aminy i ich pochodne	–	0	0	0
Amoniak	19	23	40	37
Benzo(a)piren	0	0	0	0
Dwutlenek siarki	5251	3304	2735	2937
ze spalania paliw	5247	3298	2728	2931
z procesów technologicznych	4	6	7	6
Dwutlenek węgla	1787286	1607331	2004380	1968592
Etery i ich pochodne	4	5	2	1
Ketony i ich pochodne	12	6	8	8
Kwasy nieorganiczne, ich sole i bezwodniki	0	0	62	49
Kwasy organiczne, ich związki i pochodne ^a	94	7	14	16
Metan	–	–	610	530
Oleje (mgła olejowa)	0	0	–	–
Pierwiastki metaliczne i ich związki ^b	–	5	0	0
Pierwiastki niemetaliczne	–	0	0	0
Pyły krzemowe (powyżej 30% wolnej krzemionki)	18	17	22	13

^a Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach. ^b Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach, w przeliczeniu na masę pierwiastka metalicznego występującego w związku.

TABL. 7/54/. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG RODZAJÓW SUBSTANCJI (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w tonach			
Pyły węglowo-grafitowe, sadza	25	15	7	5
Pyły ze spalania paliw	1620	819	674	665
Pyły z przemysłu cementowo-wapiennego i materiałów ogniotrwałych	–	–	1	3
Pyły pozostałe	341	245	230	235
Tlenek węgla	3159	2408	3284	2993
Tlenki azotu (w przeliczeniu na dwutlenek azotu)	3627	3150	3177	2770
ze spalania paliw	3609	3126	2991	2586
z procesów technologicznych	18	24	186	184
Węglowodory alifatyczne i ich pochodne ^a	44	5	6	6
Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne ^a	65	108	88	105
Związki azowe, azoksy, nitrowe i nitrozowe	0	–	–	–

^a Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach.

TABL. 8/55/. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG POWIATÓW W 2015 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń							Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	
	pyłowych		gazowych						
	ogółem	w tym ze spalania paliw	ogółem	w tym					
				dwutlenku siarki	tlenków azotu ^b	tlenku węgla	dwutlenku węgla		
w tonach							pyłowe	gazowe ^a	
WOJEWÓDZTWO	921	665	1978194	2937	2770	2993	1968592	99,0	8,6
miasta	872	617	1563199	2884	2431	1990	1555587	99,0	10,4
wieś	49	48	414995	53	339	1003	413005	66,7	1,0
POWIATY									
Augustowski	39	26	37042	114	61	30	36837	98,2	–
Białostocki	32	32	232399	57	226	494	231285	73,3	–
Bielski	35	34	34459	60	57	148	34179	86,1	–
Grajewski	273	72	64626	271	641	499	63050	99,4	27,0
Hajnowski	99	97	66534	78	75	160	66198	61,0	–
Kolneński	37	37	25176	76	39	46	25015	70,2	–
Łomżyński	6	6	19234	18	20	8	19188	89,8	30,3
Moniecki	16	15	27044	32	24	153	26835	79,7	–
Sejneński	45	45	5044	12	3	109	4920	–	–
Siemiatycki	11	11	14264	12	13	104	14132	52,2	–
Sokółski	17	15	23084	22	12	56	22939	69,1	1,4
Wysokomazowiecki	29	29	62442	119	90	40	62193	87,7	–
Zambrowski	16	15	213075	75	189	591	212000	96,7	–
MIASTA NA PRAWACH POWIATU									
Białystok	132	120	920972	1267	993	415	918225	99,6	9,8
Łomża	94	77	85261	324	119	65	84753	94,4	–
Suwałki	40	34	147538	400	208	75	146843	99,4	–

^a Bez dwutlenku węgla. ^b W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

TABL. 9/56/. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W MIASTACH W 2015 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń							Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	
	pyłowych		gazowych				na 1 km ² w tonach		
	w tonach	na 1 km ² w tonach	ogółem	w tym					
				dwutlenku siarki	tlenków azotu ^b	dwutlenku węgla			
w tonach									
Białystok	132	1,3	920972	1267	993	918225	9029,1	99,6	9,8
Suwałki	40	0,6	147538	400	208	146843	2235,4	99,4	–
Łomża	94	2,8	85261	324	119	84753	2583,7	94,4	–
Grajewo	273	14,4	64626	271	641	63050	3401,4	99,4	27,0
Wysokie Mazowieckie ...	29	1,9	57245	118	84	57006	3816,3	87,7	–
Hajnówka	64	3,0	49530	54	59	49350	2358,6	67,3	–
Augustów	39	0,5	37042	114	61	36837	457,3	98,2	–
Zambrów	15	0,8	34448	75	50	34256	1813,1	96,9	–
Bielsk Podlaski	34	1,3	34443	60	56	34179	1275,7	85,2	–
Mońki	16	2,0	27044	32	24	26835	3380,5	79,7	–
Kolno	37	1,5	25176	76	39	25015	1007,0	70,2	–
Sokółka	17	0,9	23084	22	12	22939	1214,9	69,1	1,4
Łapy	20	1,7	19949	46	52	19748	1662,4	80,2	–
Siemiatycze	11	0,3	14264	12	13	14132	396,2	52,2	–
Czarna Białostocka	6	0,4	12336	–	11	12312	881,1	45,5	–
Sejny	45	11,3	5044	12	3	4920	1261,0	–	–
Czyżew	–	–	4813	–	5	4805	962,6	–	–
Ciechanowiec	–	–	384	1	1	382	19,2	–	–

a Bez dwutlenku węgla. *b* W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

TABL. 10/57/. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW W 2015 R.

SEKCJE I DZIAŁY	Emisja zanieczyszczeń						Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń			
	pyłowych		gazowych				pyłowe		gazowe ^a	
	ogółem	w tym ze spalania paliw	ogółem	w tym			w tysiącach ton	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tysiącach ton	w % zanieczyszczeń wytworzonych
				dwutlenku siarki	tlenku węgla	dwutlenku węgla				
w tysiącach ton										
OGÓŁEM	0,9	0,7	1978,2	2,9	3,0	1968,6	88,0	99,0	0,9	8,6
Przetwórstwo przemysłowe	0,5	0,3	304,1	0,6	0,9	301,4	53,5	99,1	0,6	18,3
w tym:										
produkcja artykułów spożywczych	0,2	0,2	241,8	0,4	0,3	240,8	1,4	88,1	–	–
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	0,2	0,0	10,7	0,1	0,5	9,3	45,6	99,5	0,6	29,9

a Bez dwutlenku węgla.

TABL. 10/57/. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW W 2015 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń						Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń			
	pyłowych		gazowych				pyłowe		gazowe ^a	
	ogółem	w tym ze spalania paliw	ogółem	w tym			w ty-sięcach ton	w % zanieczysz-czeń wytwo-rzonych	w ty-sięcach ton	w % zanieczysz-czeń wytwo-rzonych
				dwu-tlenku siarki	tlenku węgla	dwu-tlenku węgla				
w tysiącach ton										
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	0,4	0,4	1293,3	2,4	1,1	1288,3	34,5	98,8	0,3	5,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	0,0	0,0	6,7	0,0	0,1	6,6	0,0	13,3	–	–
Budownictwo	0,0	–	0,3	0,0	0,0	0,2	0,0	78,3	–	–
Pozostałe sekcje	0,0	0,0	373,7	0,0	0,9	372,0	–	–	–	–

^a Bez dwutlenku węgla.

TABL. 11/58/. POWAŻNE AWARIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Potencjalni sprawcy poważnych awarii (stan w dniu 31 XII)	46	48	47	46
zakłady:				
dużego ryzyka	9	9	9	8
zwiększonego ryzyka	5	5	5	5
pozostali	32	34	33	33
Przypadki wystąpienia poważnych awarii ^a	1	4	1	2

^a Odpowiadające definicji zawartej w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 27 IV 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 1232, z późniejszymi zmianami).

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

DZIAŁ V. ODPADY

Uwagi metodyczne

Przedstawione w dziale dane charakteryzują skalę zagrożenia dla środowiska oraz uciążliwości spowodowane wytwarzaniem odpadów przemysłowych, komunalnych i innych, a także przedsięwzięcia podejmowane w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom. Uciążliwość dla środowiska przejawia się przede wszystkim zanieczyszczeniem odpadami wód i gleb, skażeniem powietrza, niszczeniem walorów estetycznych i krajobrazowych oraz wyłączeniem z użytkowania terenów rolnych i leśnych zajmowanych pod składowanie odpadów.

Informacje o odpadach od 2013 r. opracowano w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013, poz. 21) z późniejszymi zmianami, zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Prezentowane rodzaje odpadów do 2014 r. są zgodne z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) z późniejszymi zmianami, natomiast dane za 2015 r. są zgodne z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. poz. 1923).

Dane dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych od 2014 r. obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Dane o odpadach dotyczą jednostek wytwarzających w ciągu roku sumarycznie powyżej 1 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) lub posiadających 1 mln ton i więcej odpadów nagromadzonych.

Zawarte w dziale informacje o odpadach (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotyczą ilości i rodzajów:

- odpadów wytworzonych w ciągu roku, z określeniem ilości odpadów poddanych odzyskowi, unieszkodliwionych, w tym składowanych na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych, unieszkodliwionych termicznie, kompostowanych oraz magazynowanych czasowo,
- odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na terenach zakładów, tj. zalegających na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych).

Ponadto podano informacje o powierzchni składowisk (wysypisk, hałd, stawów osadowych) niezrekultywowanej i zreultywowanej w ciągu roku.

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Przez **wytwórcę odpadów** rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **recykling** rozumie się odzysk, w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach; obejmuje to ponowne przetwarzanie materiału organicznego (recykling organiczny), ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk.

Unieszkodliwianie odpadów to proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Przez **termiczne przekształcanie odpadów** rozumie się spalanie odpadów przez ich utlenianie oraz inne procesy termicznego przetwarzania odpadów, w tym pirolizę, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów są następnie spalane.

Składowisko odpadów to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Wyróżnia się następujące typy składowisk odpadów: składowisko odpadów niebezpiecznych, składowisko odpadów obojętnych, składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Magazynowanie odpadów jest to czasowe przechowywanie odpadów obejmujące:

- a) wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę,
- b) tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów,
- c) magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zreultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

Za **odpady komunalne** uznaje się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszanyimi odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości. Informacje o odpadach komunalnych podaje się do 2014 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) z późniejszymi zmianami, natomiast w 2015 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. poz. 1923).

Przedstawione informacje obejmują:

- odpady zebrane ogółem w skali roku, w tym z gospodarstw domowych,
- zmieszane odpady komunalne zebrane, w tym z gospodarstw domowych,
- rodzaje wyselekcjonowanych stałych odpadów komunalnych,
- liczbę i powierzchnię kontrolowanych składowisk (wysypisk) czynnych (tj. takich, na które w roku sprawozdawczym były wywożone odpady) oraz o zakończonej eksploatacji,
- nieczystości ciekłe wywiezione do oczyszczalni ścieków, w tym z gospodarstw domowych.

TABL. 1/59/. ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WEDŁUG GRUP ODPADÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ab}	Liczba zakładów wytwarzających odpady ^b	
	ogółem	poddane odzyskowi ^c	unieszkodliwione ^c			przekazane innym odbiorcom	magazynowane czasowo			
			razem	w tym						
				termicznie	składowane ^d					
w tysiącach ton										
OGÓŁEM	2005	927,9	795,1	69,8	–	47,3	.	63,0	2474,8	56
	2010	713,5	617,0	60,3	9,8	35,6	.	36,2	2350,2	58
	2014	1266,7	395,7	4,2	3,5	0,3	560,9	305,9	2327,6	60
	2015	871,1	304,9	9,1	6,2	2,5	374,1	183,0	2337,4	60
w tym:										
Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin		255,7	117,0	–	–	–	–	138,7	–	3
Odpady z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybactwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności ..		238,8	128,3	0,2	–	–	109,3	1,0	–	20
Odpady z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury		153,3	45,6	–	–	–	100,0	7,7	–	13
Odpady z procesów termicznych		103,5	3,6	2,3	–	2,3	88,2	9,4	2185,7	23
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej ^e		28,0	–	–	–	–	28,0	–	–	5
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych		75,4	10,1	6,6	6,2	0,2	32,7	26,0	151,7	11

a Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. *b* Stan w końcu roku. *c* Od 2014 r. – we własnym zakresie przez wytwórcę. *d* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. *e* Włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych.

TABL. 2/60/. ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WEDŁUG POWIATÓW W 2015 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ab}	Tereny składowania odpadów niezrekulturowane ^b w ha
	ogółem	poddane odzyskowi ^c	unieszkodliwione ^c			przekazane innym odbiorcom	magazynowane czasowo		
			razem	w tym					
				termiczne	składowane ^d				
w tysiącach ton									
WOJEWÓDZTWO	871,1	304,9	9,1	6,2	2,5	374,1	183,0	2337,4	28,8
miasta	504,9	181,9	9,1	6,2	2,5	270,3	43,6	2337,4	28,8
wieś	366,2	123,0	–	–	–	103,8	139,4	–	–
POWIATY									
Augustowski – miasta	33,8	–	–	–	–	32,8	1,0	–	–
Białostocki	15,4	–	–	–	–	15,4	–	–	–
miasta	13,3	–	–	–	–	13,3	–	–	–
wieś	2,1	–	–	–	–	2,1	–	–	–
Bielski	57,0	2,3	–	–	–	51,3	3,4	–	–
miasta	31,0	–	–	–	–	27,6	3,4	–	–
wieś	26,0	2,3	–	–	–	23,7	–	–	–
Grajewski – miasta	66,2	37,6	–	–	–	28,3	0,3	–	–
Hajnowski	12,9	1,9	–	–	–	10,8	0,2	–	–
miasta	4,3	–	–	–	–	4,1	0,2	–	–
wieś	8,6	1,9	–	–	–	6,7	–	–	–
Kolneński – miasta	12,2	1,9	–	–	–	10,3	–	–	–
Łomżyński – wieś	50,6	–	–	–	–	50,6	–	–	–
Moniecki – miasta	125,1	124,1	0,1	–	–	0,9	–	–	–
Sejneński – miasta	1,7	–	–	–	–	1,7	–	–	–
Siemiatycki – miasta	15,8	–	–	–	–	15,7	0,1	–	–
Sokółski	278,2	118,8	–	–	–	18,7	140,7	–	–
miasta	5,9	–	–	–	–	4,6	1,3	–	–
wieś	272,3	118,8	–	–	–	14,1	139,4	–	–
Suwalski – wieś	2,2	–	–	–	–	2,2	–	–	–
Wysokomazowiecki	14,6	1,4	0,1	–	–	12,5	0,6	–	–
miasta	10,2	1,4	0,1	–	–	8,1	0,6	–	–
wieś	4,4	–	–	–	–	4,4	–	–	–
Zambrowski – miasta	4,5	3,1	0,2	–	–	1,2	–	–	–
MIASTA NA PRAWACH POWIATU									
Białystok	99,7	1,6	2,3	–	2,3	70,8	25,0	2337,4	28,8
Łomża	19,5	–	6,4	6,2	0,2	12,5	0,6	–	–
Suwałki	61,7	12,2	–	–	–	38,4	11,1	–	–

a Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. *b* Stan w końcu roku. *c* We własnym zakresie przez wytwórcę. *d* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

TABL. 3/61/. ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW W 2015 R.

SEKCJE I DZIAŁY	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady dotyczących składowania odpadów (nagromadzone) ^{ab}	Tereny składowania odpadów niezrekulturowane ^b w ha
	ogółem	poddane odzyskowi ^c	unieszkodliwione ^c			przekazane innym odbiorcom	magazynowane czasowo		
			razem	w tym					
				termiczne	składowane ^d				
w tysiącach ton									
O G Ó Ł E M	871,1	304,9	9,1	6,2	2,5	374,1	183,0	2337,4	28,8
Górnictwo i wydobywanie.....	255,7	117,0	–	–	–	–	138,7	–	–
Przetwórstwo przemysłowe	443,7	176,1	0,2	–	–	257,8	9,6	–	–
w tym:									
produkcja artykułów spożywczych	261,0	128,6	0,2	–	–	130,3	1,9	–	–
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	124,6	41,7	–	–	–	82,2	0,7	–	–
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	80,8	3,3	2,5	–	2,3	65,7	9,3	2185,7	23,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	63,8	8,5	6,4	6,2	0,2	23,5	25,4	151,7	5,8
Budownictwo	27,1	–	–	–	–	27,1	–	–	–

a Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. *b* Stan w końcu roku. *c* We własnym zakresie przez wytwórcę. *d* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

TABL. 4/62/. ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) W MIASTACH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady dotyczących składowania odpadów (nagromadzone) ^{ab}	Tereny składowania odpadów niezrekulturowane ^b w ha
	ogółem	poddane odzyskowi ^c	unieszkodliwione ^c			przekazane innym odbiorcom	magazynowane czasowo		
			razem	w tym					
				termiczne	składowane ^d				
w tysiącach ton									
O G Ó Ł E M									
2005	802,0	676,2	69,8	–	47,3	.	56,0	2474,8	36,5
2010	549,5	462,7	58,7	8,3	35,6	.	28,1	2350,2	30,5
2014	728,9	224,3	4,2	3,5	0,3	459,6	40,8	2327,6	23,8
2015	504,9	181,9	9,1	6,2	2,5	270,3	43,6	2337,4	28,8
miasta o liczbie ludności:									
2000–4999									
Brańsk	12,5	–	–	–	–	12,5	–	–	–
Czyżew	1,5	1,4	0,1	–	–	–	–	–	–
Tykocin	1,9	–	–	–	–	1,9	–	–	–
5000–9999									
Czarna Białostocka	6,8	–	–	–	–	6,8	–	–	–
Dąbrowa Białostocka	1,4	–	–	–	–	1,4	–	–	–
Sejny	1,7	–	–	–	–	1,7	–	–	–
Wysokie Mazowieckie	8,7	–	–	–	–	8,1	0,6	–	–

a Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. *b* Stan w końcu roku. *c* Od 2014 r. – we własnym zakresie przez wytwórcę. *d* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

TABL. 4/62/. ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) W MIASTACH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{ab}	Tereny składowania odpadów niezrekultywowane ^b w ha
	ogółem	poddane odzyskowi ^c	unieszkodliwione ^c			przekazane innym odbiorcom	magazynowane czasowo		
			razem	w tym					
				termiczne	składowane ^d				
w tysiącach ton									
miasta o liczbie ludności (dok.):									
10000–19999									
Kolno	12,2	1,9	–	–	–	10,3	–	–	–
Łapy	4,6	–	–	–	–	4,6	–	–	–
Mońki	125,1	124,1	0,1	–	–	0,9	–	–	–
Siemiatycze	15,8	–	–	–	–	15,7	0,1	–	–
Sokółka	4,5	–	–	–	–	3,2	1,3	–	–
20000–49999									
Augustów	33,8	–	–	–	–	32,8	1,0	–	–
Bielsk Podlaski	18,5	–	–	–	–	15,1	3,4	–	–
Grajewo	66,2	37,6	–	–	–	28,3	0,3	–	–
Hajnówka	4,3	–	–	–	–	4,1	0,2	–	–
Zambrów	4,5	3,1	0,2	–	–	1,2	–	–	–
50000–99999									
Łomża	19,5	–	6,4	6,2	0,2	12,5	0,6	–	–
Suwałki	61,7	12,2	–	–	–	38,4	11,1	–	–
100000 i więcej									
Białystok	99,7	1,6	2,3	–	2,3	70,8	25,0	2337,4	28,8

a Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. *b* Stan w końcu roku. *c* Od 2014 r. – we własnym zakresie przez wytwórcę. *d* Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

TABL. 5/63/. ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Odpady komunalne zebrane^a w t	267991	242937	274932	286428
w tym z gospodarstw domowych	195124	182088	222029	238520
Zmieszane	263205	232576	236649	233303
w tym z gospodarstw domowych	192235	175203	186850	189152
Wyselekcjonowane	4786	10361	38283	53125
w tym:				
papier i tektura	1887	2384	4334	3581
szkło	924	1953	8094	10525
tworzywa sztuczne	518	2236	3520	4884
metale	126	126	202	410
odzież i tekstylia	647	815	846	36
wielkogabarytowe	684	940	4794	6373
Nieczystości ciekłe wywiezione w dam³	332	524	373	357
W tym z gospodarstw domowych	177	331	191	181

a Dane szacunkowe.

TABL. 6/64/. KONTROLOWANE SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Czynne:				
liczba	80	42	14	13
powierzchnia w ha	143,7	92,4	60,4	50,7
powierzchnia zrekultywowana w ciągu roku w ha	–	2,4	–	–
O zakończonej eksploatacji:				
liczba	4	29	3	3
powierzchnia w ha	7,0	47,4	4,2	9,4
powierzchnia zrekultywowana w ciągu roku w ha	–	35,7	–	4,8

TABL. 7/65/. ODPADY KOMUNALNE, NIECZYSTOŚCI CIEKŁE I SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2015 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zebrane odpady komunalne zmieszane ^a		Nieczystości ciekłe wywiezione		Czynne składowiska kontrolowane ^b	
	ogółem	w tym z gospodarstw domowych	ogółem	w tym z gospodarstw domowych	liczba	powierzchnia w ha
	w tonach		w dam ³			
W O J E W Ó D Z T W O	233302,9	189152,3	356,8	180,6	13	50,7
POWIATY						
Augustowski	15186,9	14410,3	10,5	4,5	–	–
Białostocki	23477,1	20120,6	54,6	35,2	3	15,2
Bielski	8049,3	6468,6	19,1	5,0	–	–
Grajewski	7045,1	6603,6	23,3	16,3	1	4,7
Hajnowski	7484,1	5075,5	10,2	5,5	3	4,1
Kolneński	5968,5	5250,8	11,6	7,4	–	–
Łomżyński	7620,0	7011,6	23,9	19,3	2	7,1
Moniecki	6283,3	5056,3	12,0	8,7	1	12,0
Sejneński	1950,2	1320,4	23,5	11,2	–	–
Siemiatycki	4654,9	3434,7	19,1	13,7	1	2,8
Sokółski	10409,8	7619,8	23,5	19,8	–	–
Suwalski	3179,8	2583,2	6,0	3,2	–	–
Wysokomazowiecki	6319,8	5019,9	23,1	9,6	–	–
Zambrowski	8964,8	8386,8	33,8	4,2	1	2,0
MIASTA NA PRAWACH POWIATU						
Białystok	80933,7	65847,9	54,0	14,2	–	–
Łomża	17146,2	13005,0	1,5	1,2	–	–
Suwałki	18629,4	11937,5	7,1	1,6	1	2,8

^a Bez wyselekcjonowanych; dane szacunkowe. ^b Stan w dniu 31 XII.

DZIAŁ VI. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Uwagi metodyczne

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów,
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową,
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia,
- siedlisk przyrodniczych,
- siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt,
- krajobrazu,
- zieleni w miastach i wsiach,
- zadrzewień.

Cele ochrony przyrody to:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Różnorodność biologiczna (bioróżnorodność) to zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 627, z późniejszymi zmianami).

Park narodowy to obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na terenie którego ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Celem tworzenia parków narodowych jest zachowanie różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenie właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenie zniekształconych siedlisk przyrodniczych, a także siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów.

Utworzenie parku narodowego, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Nadzór nad parkami narodowymi sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Uznanie obszaru za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne oraz kulturowe, a także walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa (do 2008 r. – w drodze rozporządzenia wojewody).

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa (do 2008 r. – w drodze rozporządzenia wojewody lub na mocy uchwały rady gminy).

Sieć obszarów Natura 2000 to spójna funkcjonalnie europejska sieć ekologiczna, tworzona w celu zachowania rodzajów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. Zadaniem sieci jest utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę nie tylko najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, ale też najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych charakterystycznych dla regionów biogeograficznych. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje: obszary specjalnej ochrony ptaków, specjalne obszary ochrony siedlisk oraz obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.

Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w których granicach ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju.

Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków.

Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty to projektowane specjalnie obszary ochrony siedlisk, zatwierdzone przez Komisję Europejską w drodze decyzji, które w regionie biogeograficznym, do którego należą, w znaczący sposób przyczyniają się do zachowania lub odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także mogą znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego; w przypadku gatunków zwierząt występujących na dużych obszarach, obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty są obszary w obrębie naturalnego zasięgu takich gatunków, charakteryzujące się fizycznymi lub biologicznymi czynnikami istotnymi dla ich życia lub rozmnażania.

Wyznaczenie obszaru Natura 2000, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa oraz z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Obszar Natura 2000 może obejmować swym zasięgiem część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami przyrody (z wyjątkiem ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów).

Dane dotyczące powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Stanowiska dokumentacyjne to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Mogą nimi być naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy (do 2008 r. – w drodze rozporządzenia wojewody albo uchwały rady gminy).

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalone strefy ochrony.

Ochronę gatunkową roślin i zwierząt wprowadza się w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Rozporządzenie to określa listę gatunków objętych ochroną, sposoby wykonywania ochrony oraz stosowne ograniczenia, zakazy i nakazy przewidziane odpowiednimi przepisami. Decyzje dotyczące ochrony gatunkowej mogą być podjęte także w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska (do 2008 r. – w drodze rozporządzenia wojewody).

Ochrona ścisła oznacza całkowite i trwałe zaniechanie bezpośredniej ingerencji człowieka w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg procesów przyrodniczych na obszarach objętych ochroną, a w przypadku gatunków – całoroczną ochronę należących do nich osobników i stadiów ich rozwoju.

Ochrona czynna oznacza stosowanie, w razie potrzeby, zabiegów ochronnych w celu przywrócenia naturalnego stanu ekosystemów i składników przyrody lub zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów.

Ochrona krajobrazowa oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Tereny zieleni to tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe oraz cmentarze, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym.

Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw itp. Do powierzchni parków wliczane są również wody znajdujące się na terenie tych obiektów (np. stawy) oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego.

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek (np. występują alejki z ławkami, place zabaw itp.). Do tej kategorii obiektów należy zaliczyć również zieleń przy budynkach użyteczności publicznej (o ile udostępniona jest do użytku powszechnego), pomnikach itp., bulwary i promenady oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego. Zieleńce mogą tworzyć kompozycje zieleni niskiej (trawniki, kwietniki) towarzyszące obiektom architektonicznym oraz tworzyć kompozycje zieleni miejskiej o charakterze parkowym, z elementami nasadzeń drzew i krzewów.

Przez **zieleń uliczną** rozumie się pasy zieleni (drzewa i krzewy lub ich skupiska wraz z pozostałymi składnikami szaty roślinnej) wzdłuż dróg, ulic, ciągów komunikacji miejskiej itp.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Dane dotyczące **parków i ogrodów historycznych** pochodzą z badań zabytkowych założeń zieleni Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 1446) oraz rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. 2011 Nr 113, poz. 661), krajowa ewidencja zabytków obejmuje tylko obiekty, dla których wykonano karty ewidencyjne. Obiekty nierozpoznane, zachowane częściowo itp., dla których jeszcze nie opracowano właściwej dokumentacji, pozostają aktualnie poza krajową ewidencją i mogą być ewentualnie zarejestrowane w postaci kart adresowych poza krajową ewidencją w gminnej ewidencji zabytków.

TABL. 1/66/. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			
	w hektarach				liczba obiektów	w % powierzchni ogólnej województwa	na 1 mieszkańca w m ²
OGÓŁEM	644999,7	645561,4	645058,3	642314,0	392	31,8	5403,0
Parki narodowe	92089,8	92071,6	92169,2	92180,1	4	4,6	775,4
Rezerваты przyrody	23599,4	23531,9	23591,7	23585,8	93	1,2	198,4
Parki krajobrazowe ^b	83531,9	83531,9	83529,4	83478,3	3	4,1	702,2
Obszary chronionego krajobrazu ^b ..	444021,0	444173,1	443456,2	440748,1	13	21,8	3707,5
Stanowiska dokumentacyjne	0,5	0,2	0,5	0,5	2	0,0	0,0
Użytki ekologiczne	1697,5	2108,4	2172,2	2182,1	272	0,1	18,4
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	59,6	144,3	139,1	139,1	5	0,0	1,2

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000. ^b Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 2/67/. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA ORAZ POMNIKI PRZYRODY WEDŁUG POWIATÓW I GMIN

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a							Pomniki przyrody	
	ogółem		z liczby ogółem – w ha						
	w hektarach	w % powierzchni ogólnej	parki narodowe	rezerваты przyrody ^b	parki krajobrazowe	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne ^b		
WOJEWÓDZ-TWO	2005	644999,7	32,0	92089,8	23599,4	88084,5	462717,3	1697,5	2112
	2010	645561,4	32,0	92071,6	23531,9	88084,5	462717,3	2108,4	2058
	2014	645058,3	32,0	92169,2	23591,7	88084,5	461863,6	2172,2	1998
	2015	642314,0	31,8	92180,1	23585,8	88138,2	459223,2	2182,1	1993
POWIAT AUGUSTOWSKI		106365,5	64,1	9510,1	3553,8	–	96738,9	37,2	59
Gmina miejska Augustów		6264,9	77,4	–	0,1	–	6229,3	4,5	11
Gmina miejsko-wiejska Lipsk		11011,3	59,8	1756,0	–	–	9255,3	–	2
Gminy wiejskie Augustów		14410,4	54,1	–	316,8	–	14362,1	21,7	6
Bargłów Kościelny		7299,8	38,9	281,0	–	–	7014,8	6,7	3
Nowinka		17217,9	84,4	1914,1	740,7	–	15278,5	–	7
Płaska		23891,2	64,1	–	1419,8	–	23887,7	–	22
Sztabin		26269,9	72,3	5559,0	1076,4	–	20711,2	4,3	8

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000. ^b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwachach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

TABL. 2/67/. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA ORAZ POMNIKI PRZYRODY WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a							Pomniki przyrody
	ogółem		z liczby ogółem – w ha					
	w hektarach	w % powierzchni ogólnej	parki narodowe	rezerwaty przyrody ^b	parki krajobrazowe	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne ^b	
POWIAT BIAŁOSTOCKI	101076,1	34,0	6298,0	3442,4	53768,6	40075,2	106,3	148
Gminy miejsko-wiejskie								
Choroszcz	3429,0	20,9	1619,0	–	–	1810,0	–	8
Czarna Białostocka	15046,4	72,9	–	963,7	15046,4	–	–	35
Łapy	2451,0	19,2	2451,0	–	–	–	–	2
Michałowice	11470,1	28,0	–	222,7	2827,4	8420,0	–	–
Supraśl	12039,6	63,9	–	878,3	12039,6	–	–	38
Suraz	3009,0	39,3	489,0	–	–	2520,0	–	–
Tykocin	7829,2	37,8	159,0	62,0	–	7670,2	84,7	7
Wasilków	4262,5	33,5	–	1,7	4240,9	–	21,6	3
Zabłudów	4710,0	13,9	–	–	–	4710,0	–	5
Gminy wiejskie	–	–	–	–	–	–	–	–
Dobrzyniewo Duże	6568,2	40,8	–	158,2	3690,6	2869,0	–	1
Gródek	26981,1	62,8	–	1155,8	15923,7	10376,0	–	23
Juchnowiec Kościelny ...	1700,0	9,9	–	–	–	1700,0	–	3
Poświętne	–	–	–	–	–	–	–	7
Turośń Kościelna	1580,0	11,3	1580,0	–	–	–	–	2
Zawady	–	–	–	–	–	–	–	14
POWIAT BIELSKI	4209,0	3,0	–	–	–	4200,0	9,0	44
Gmina miejska								
Bielsk Podlaski	–	–	–	–	–	–	–	11
Gminy wiejskie								
Bielsk Podlaski	3150,0	7,3	–	–	–	3150,0	–	19
Boćki	9,0	0,0	–	–	–	–	9,0	6
Brańsk	–	–	–	–	–	–	–	3
Orla	–	–	–	–	–	–	–	2
Wyszki	1050,0	5,1	–	–	–	1050,0	–	3
POWIAT GRAJEWSKI	17768,5	18,4	6615,0	195,9	–	10969,1	62,0	16
Gminy miejsko-wiejskie								
Rajgród	12435,2	60,0	1466,0	11,6	–	10969,1	62,0	–
Szczuczyn	–	–	–	–	–	–	–	14
Gminy wiejskie								
Grajewo	972,0	3,2	972,0	–	–	–	–	1
Radziłów	4177,0	20,9	4177,0	–	–	–	–	–
Wąsosz	184,3	1,6	–	184,3	–	–	–	1

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000. ^b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

TABL. 2/67/. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA ORAZ POMNIKI PRZYRODY WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a							Pomniki przyrody
	ogółem		z liczby ogółem – w ha					
	w hektarach	w % powierzchni ogólnej	parki narodowe	rezerваты przyrody ^b	parki krajobrazowe	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne ^b	
POWIAT HAJNOWSKI	95445,2	58,8	10517,3	12303,2	–	84490,8	701,9	1239
Gmina miejska								
Hajnówka	22,6	1,1	–	–	–	–	22,6	58
Gmina miejsko-wiejska								
Kleszczewo	3274,0	22,9	–	227,0	–	3274,0	–	1
Gminy wiejskie								
Białowieża	19056,2	93,8	6055,7	4303,7	–	12975,0	54,3	523
Czeremcha	550,0	5,7	–	–	–	550,0	–	–
Czyże	60,0	0,4	–	–	–	60,0	–	–
Dubicze Cerkiewne	10689,7	70,6	–	155,1	–	10634,0	55,7	14
Hajnówka	18023,6	61,5	–	5666,6	–	17691,0	524,9	525
Narew	10132,6	42,0	–	–	–	10128,0	4,6	2
Narewka	33636,6	99,2	4461,6	1950,8	–	29178,8	39,8	116
POWIAT KOLNEŃSKI ..	21079,4	22,4	–	197,8	–	20879,0	66,3	39
Gmina miejska								
Kolno	–	–	–	–	–	–	–	1
Gmina miejsko-wiejska								
Stawiski	74,0	0,4	–	71,8	–	–	2,2	5
Gminy wiejskie								
Grabowo	–	–	–	–	–	–	–	2
Kolno	6631,9	23,5	–	–	–	6631,9	38,3	2
Mały Płock	1583,1	11,3	–	–	–	1582,7	0,4	28
Turośl	12790,4	64,3	–	126,0	–	12664,4	25,4	1
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	35163,6	26,0	351,0	541,6	7353,5	27439,6	84,1	54
Gminy miejsko-wiejskie								
Jedwabne	326,0	2,0	326,0	–	–	–	–	–
Nowogród	4142,6	40,9	–	–	–	4142,6	8,3	3
Gminy wiejskie								
Łomża	4976,6	24,0	–	162,5	3667,0	1304,5	21,3	5
Miastkowo	2180,5	19,0	–	–	–	2169,7	10,8	4
Piątnica	4287,0	19,6	–	69,8	3039,4	1245,8	14,6	19
Przytuły	–	–	–	–	–	–	–	4
Wizna	672,1	5,0	25,0	–	647,1	–	–	19
Zbójna	18578,8	100,0	–	309,3	–	18577,0	29,1	–

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000. ^b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

TABL. 2/67/. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA ORAZ POMNIKI PRZYRODY WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a							Pomniki przyrody
	ogółem		z liczby ogółem – w ha					
	w hektarach	w % powierzchni ogólnej	parki narodowe	rezerwaty przyrody ^b	parki krajobrazowe	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne ^b	
POWIAT MONIECKI	43834,1	31,7	39515,0	129,3	2817,5	1501,6	–	15
Gminy miejsko-wiejskie								
Goniądz	22988,6	61,0	21787,0	–	–	1201,6	–	3
Knyszyn	2817,5	22,2	–	129,3	2817,5	–	–	5
Mońki	–	–	–	–	–	–	–	2
Gminy wiejskie								
Jaświły	1189,0	6,8	1189,0	–	–	–	–	–
Krypno	300,0	2,7	–	–	–	300,0	–	2
Trzciannie	16539,0	49,8	16539,0	–	–	–	–	3
POWIAT SEJNEŃSKI	50504,5	59,1	5194,5	557,1	–	45320,3	109,9	75
Gmina miejska								
Sejny	96,7	21,5	–	–	–	96,7	–	–
Gminy wiejskie								
Giby	18501,5	57,2	3768,5	24,5	–	14737,7	–	28
Krasnopol	13459,1	78,5	1426,0	56,1	–	12029,6	109,9	9
Puńsk	4008,5	28,9	–	0,9	–	4008,4	–	11
Sejny	14438,6	66,4	–	475,6	–	14447,9	–	27
POWIAT SIEMIATYCKI	31340,3	21,5	–	249,1	–	31013,7	68,1	41
Gmina miejska								
Siemiatycze	250,0	6,9	–	–	–	250,0	–	2
Gmina miejsko-wiejska								
Drohiczyn	7290,0	35,1	–	–	–	7290,0	2,6	3
Gminy wiejskie								
Dziadkowice	14,2	0,1	–	–	–	–	14,2	8
Grodzisk	87,7	0,4	–	87,7	–	–	–	4
Mielnik	17882,9	91,1	–	36,2	–	17832,0	2,7	7
Milejczyce	19,8	0,1	–	–	–	–	19,8	1
Nurzec-Stacja	1727,3	8,0	–	125,1	–	1580,0	22,2	9
Perlejewo	851,7	8,0	–	–	–	851,7	–	2
Siemiatycze	3216,6	14,2	–	–	–	3210,0	6,6	5
POWIAT SOKÓLSKI	53259,9	25,9	5146,0	1667,9	17860,9	30074,0	99,2	50
Gminy miejsko-wiejskie								
Dąbrowa Białostocka	1843,0	7,0	1843,0	–	–	–	–	4
Krynki	12788,1	77,0	–	273,7	988,1	11800,0	–	–
Sokółka	8915,6	28,4	–	160,6	3385,6	5530,0	–	7
Suchowola	3132,0	12,2	3132,0	–	–	–	–	2
Gminy wiejskie								
Janów	1592,1	7,7	–	79,7	1512,4	–	–	2
Korycin	–	–	–	–	–	–	–	2
Kuźnica	4550,0	34,1	–	–	–	4550,0	–	8
Nowy Dwór	171,0	1,4	171,0	–	–	–	–	–
Sidra	–	–	–	–	–	–	–	13
Szudziałowo	20268,0	67,2	–	1153,9	11974,8	8194,0	99,2	12

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000. ^b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

TABL. 2/67/. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA ORAZ POMNIKI PRZYRODY WEDŁUG POWIATÓW I GMIN (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a							Pomniki przyrody
	ogółem		z liczby ogółem – w ha					
	w hektarach	w % powierzchni ogólnej	parki narodowe	rezerwaty przyrody ^b	parki krajobrazowe	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne ^b	
POWIAT SUWAŃSKI	77783,5	59,5	7981,2	373,3	6337,7	63469,0	833,9	96
Gminy wiejskie								
Bakałarzewo	3330,0	27,2	–	3,4	–	3330,1	–	13
Filipów	8285,7	54,9	–	–	–	8285,3	609,3	5
Jeleniewo	11449,8	87,2	–	65,9	3901,2	7552,1	109,6	18
Przerośl	7327,7	59,3	–	304,0	802,4	6526,6	63,9	9
Raczki	6193,4	43,5	–	–	–	6193,4	–	2
Rutka-Tartak	7617,4	73,6	–	–	832,1	6785,3	42,8	11
Suwałki	18819,7	71,1	7981,2	–	–	10838,5	–	7
Szypłiszki	4964,5	31,7	–	–	–	4964,5	–	12
Wiżajny	9795,3	87,5	–	–	802,0	8993,3	8,4	19
POWIAT WYSOKO-MAZOWIECKI	2274,8	1,8	1052,0	–	–	1217,8	–	66
Gminy miejsko-wiejskie								
Ciechanowiec	1217,8	6,1	–	–	–	1217,8	–	36
Czyżew	2,1	0,0	–	–	–	–	–	–
Szepietowo	2,9	0,0	–	–	–	–	–	–
Gminy wiejskie								
Klukowo	–	–	–	–	–	–	–	1
Kobylin-Borzymy	322,0	2,7	322,0	–	–	–	–	21
Kulesze Kościelne	–	–	–	–	–	–	–	1
Nowe Piekuty	–	–	–	–	–	–	–	3
Sokoły	730,0	4,7	730,0	–	–	–	–	1
Wysokie Mazowieckie ..	–	–	–	–	–	–	–	3
POWIAT ZAMBROWSKI	270,6	0,4	–	266,4	–	–	4,2	4
Gminy wiejskie								
Kołaki Kościelne	–	–	–	–	–	–	–	2
Rutki	106,0	0,5	–	106,0	–	–	–	–
Szumowo	2,5	0,0	–	–	–	–	2,5	–
Zambrów	162,1	0,5	–	160,4	–	–	1,7	2
MIASTA NA PRAWACH POWIATU								
Białystok	103,9	1,0	–	103,9	–	–	–	12
Łomża	675,5	20,7	–	–	–	675,5	–	12
Suwałki	1159,6	17,7	–	4,1	–	1158,6	–	23

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000. ^b Część powierzchni rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych została wykazana dwukrotnie: raz w rezerwach przyrody / użytkach ekologicznych, drugi raz łącznie z powierzchnią parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których są położone.

U w a g a. Oprócz prezentowanych form ochrony przyrody i krajobrazu na powierzchnię ogółem składają się zespoły przyrodniczo-krajobrazowe o łącznej powierzchni 139,1 ha (położone na terenie gmin: Mielnik – 50,9 ha, Szepietowo – 2,9 ha, miejskiej Augustów – 83,2 ha i Czyżew – 2,1 ha) oraz stanowiska dokumentacyjne o łącznej powierzchni 0,5 ha (położone na terenie gminy wiejskiej Sejny – 0,3 ha i miasta Suwałki – 0,2 ha).

TABL. 3/68/. PARKI NARODOWE W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII

PARKI NARODOWE	Rok utworzenia	Powierzchnia w ha	Ogólna charakterystyka
Białowiecki	1921, 1932, 1947	10517,3	Jest najstarszym polskim parkiem narodowym – jego historia sięga 1921 r. Utworzono wtedy leśnictwo „Rezerwat”, które w 1932 r. przemianowano na jednostkę specjalną „Park Narodowy w Białowieży”. W 1947 r. obiekt ten reaktywowano jako Białowiecki Park Narodowy. Chroni on ostatnie na Niżu Europejskim lasy naturalne o charakterze pierwotnym w strefie lasów mieszanych i liściastych. Dzięki wysiłkom naukowców i pracowników Parku w 1929 r. rozpoczęła się zakończona sukcesem restytucja żubra, którego liczebność na koniec 2015 r. w polskiej części Puszczy Białowieckiej wynosiła 578 osobników. W skład Białowieckiego Parku Narodowego wchodziły obiekty: Obręb Ochronny Rezerwat (w większości objęty ochroną ścisłą) z wyodrębnionym terytorialnie Parkiem Pałacowym oraz Ośrodek Hodowli Żubrów z Rezerwatem Pokazowym Żubrów. Na terenie Parku Pałacowego, wpisanego w rejestr zabytków, znajduje się Muzeum Przyrodniczo-Leśne. Białowiecki Park Narodowy od 1977 r. jest Rezerwatem Biosfery UNESCO, a od 2005 r. cała polska część Puszczy Białowieckiej została objęta tym statusem. W 1979 r. UNESCO wpisało BPN, jako jedyny przyrodniczy obiekt w Polsce, na listę Światowego Dziedzictwa Ludzkości, a w 1992 r. UNESCO nadało ten status Państwowemu Parkowi Narodowemu „Bielowieżskaja Puszcza” na Białorusi, tworząc polsko-białoruski obiekt transgraniczny. 23 VI 2014 r. Komitet Światowego Dziedzictwa przyjął zgłoszony wspólnie przez Polskę i Białoruś wniosek o powiększenie Obiektu Światowego Dziedzictwa „Białowieża Forest” o znaczną część Puszczy Białowieckiej znajdującej się po polskiej stronie granicy. Obecnie cały transgraniczny obiekt zajmuje powierzchnię około 141,9 tys. ha.
Biebrzański	1993	59223,0	Obejmuje znaczną część Kotliny Biebrzańskiej, która jest jednym z największych i najbardziej naturalnych kompleksów torfowisk niskich w Europie Środkowej i Zachodniej. Kotlinę tę charakteryzuje wyjątkowo dobrze zachowana dwukierunkowa strefowość ekologiczna (roślinno-glebowo-hydrologiczna). Dolina Biebrzy została uznana przez BirdLife International za ostoję ptaków o randze światowej. Biebrzański Park Narodowy znajduje się od 1995 r. na liście siedlisk Konwencji RAMSAR, tj. obszarów mokradłowych o międzynarodowym znaczeniu, zwłaszcza jako środowisko życia ptactwa wodno-błotnego, a od 2004 r. został włączony wraz z otuliną do sieci obszarów Natura 2000.
Narwiański	1996	7350,0	Chroni zabagniony, naturalny fragment doliny Górnej Narwi od Surza do Rzędzian. O wartości przyrodniczej Parku decyduje niespotykany w Europie i bardzo rzadki na świecie charakter rzeki wielokorytowej (anastomozującej), a także ornitofauna związana z terenami mokradłowymi. Liczne rozgałęzienia nurtu oraz naturalna dolina Narwi decydują o wyjątkowej wartości turystycznej Parku.

TABL. 3/68/. PARKI NARODOWE W 2015 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PARKI NARODOWE	Rok utworzenia	Powierzchnia w ha	Ogólna charakterystyka
Wigierski	1989	15089,8	Położony jest na północnym skraju Puszczy Augustowskiej. Swoim zasięgiem obejmuje zespół 42 jezior (z największym jeziorem Wigry) z otaczającymi je lasami i torfowiskami. Park uznany został za obszar wodno-błotny o znaczeniu międzynarodowym – obiekt międzynarodowej Konwencji Ramsarskiej. Ma również rangę europejskiej ostoju ptaków IBA (Important Bird Area) „Puszcza Augustowska” (kod PL043). Ponadto, wchodzi w skład sieci Natura 2000 – Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Augustowska” (kod PLB200002) oraz Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Wigierska” (kod PLH200004).

Źródło: dane Białowieskiego Parku Narodowego, Biebrzańskiego Parku Narodowego, Narwiańskiego Parku Narodowego i Wigierskiego Parku Narodowego.

TABL. 4/69/. PARKI NARODOWE WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW

Stan w dniu 31 XII

L A T A PARKI NARODOWE	Powierzchnia								
	ogółem		grunty				wody	tereny pozostałe	
	w hektarach	w % powierzchni ogólnej województwa	leśne		rolne	zadrzewione i zakrzewione			
			razem	w tym niezależne					
w hektarach									
OGÓŁEM	2005	92089,8	4,6	35012,9	509,5	17035,5	686,1	4447,4	34907,9
	2010	92071,6	4,6	35160,6	446,5	17123,7	680,4	4447,1	34659,8
	2014	92169,2	4,6	35187,1	446,5	17613,5	751,4	4531,3	34086,0
	2015	92180,1	4,6	35211,9	407,2	17582,8	745,6	4531,4	34108,5
Białowieski		10517,3	0,5	9974,0	234,5	15,3	1,5	19,2	507,3
Biebrzański		59223,0	2,9	15730,2	165,0	14565,5	564,6	946,2	27416,6
Narwiański		7350,0	0,4	93,0	–	719,0	177,0	668,0	5693,0
Wigierski		15089,8	0,8	9414,7	7,7	2283,0	2,5	2898,0	491,6

TABL. 5/70/. PARKI NARODOWE WEDŁUG KATEGORII OCHRONNOŚCI

Stan w dniu 31 XII

L A T A PARKI NARODOWE	Powierzchnia w ha						
	parku narodowego					strefy ochronnej	
	ogółem	w tym pod ochroną					
		ściłą		czynną	krajobrazową		
razem	w tym grunty leśne						
OGÓŁEM	2005	92089,8	10821,5	9538,9	44362,2	31613,1	96740,1
	2010	92071,6	10821,5	9571,3	45184,5	30772,6	96740,1
	2014	92169,2	13890,5	12619,5	43357,6	29628,1	96740,1
	2015	92180,1	14261,8	13159,6	43707,3	28918,0	96740,1
Białowieski		10517,3	6059,3	5819,8	4104,6	353,4	3224,3
Biebrzański		59223,0	7494,0	6706,7	26145,0	25584,0	66824,0
Narwiański		7350,0	–	–	2057,0	–	15408,0
Wigierski		15089,8	708,5	633,1	11400,7	2980,6	11283,8

TABL. 6/71/. PARKI NARODOWE WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI GRUNTÓW
Stan w dniu 31 XII

L A T A PARKI NARODOWE	Powierzchnia w ha					tereny pozostałe
	ogółem	własność			prywatna	
		Skarbu Państwa		prywatna		
		w zarządzie parku	w innym zarządzie			
O G Ó Ł E M	2005	92090	56873	2151	32249	817
	2010	92072	57452	654	31628	2338
	2014	92170	57905	654	33490	121
	2015	92170	57905	654	33490	121
Białowiecki		10517	10517	–	–	–
Biebrzański		59223	33217	233	25773	–
Narwiański		7350	1706	415	5112	117
Wigierski		15080	12465	6	2605	4

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

**TABL. 7/72/. STAN LICZEBNY GŁÓWNYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT ŁOWNYCH
I CHRONIONYCH W PARKACH NARODOWYCH**

GATUNKI ZWIE- RZĄT	Parki narodowe															
	Białowiecki				Biebrzański				Narwiański				Wigierski			
	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
Żubr	397 ^a	45	522	578	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Łoś	– ^b	8	3	8	601	650	583	610 ^c	12	23	51	51	32	37	35	35
Jeleń	320	800	115	376	512	530	960	904 ^c	–	15	4	4	152	160	250	300
Sarna	160	110	55	34	930	. ^d	1167	1147 ^c	. ^d	60	27	27	185	193	300	300
Dzik	150	800	380	52	485	460	. ^d	450 ^c	. ^d	55	24	24	98	133	200	150
Wilk	8	7	7	8	20	20	19	25 ^c	–	–	–	–	6 ^e	4	20	12
Lis	35	30	29	29	700	. ^d	. ^d	. ^d	. ^d	. ^d	40	. ^d	130	130	130	130
Ryś	– ^b	3	3	2	5	5	5	2 ^c	–	–	–	–	–	1	1	1
Wydra	10	10	10	10	90	. ^d	50	. ^d	4	. ^d	5	. ^d	45	45	10	10
Borsuk	18	15	14	14	90	100	100	. ^d	3	. ^d	8	. ^d	45	20	40	40
Bóbr	18	18	15	22	800	. ^d	780	700 ^c	250	250	334	340	268	160	160	160
Orlik krzy- kliwy ..	4	2	10	4	13 ^f	26	26	23 ^f	. ^d	–	1	2	–	. ^d	1 ^e	1 ^f
Orlik gru- bodzioby	–	–	–	–	12 ^f	30	20	18 ^f	–	–	–	–	–	–	–	–
Bielik ^e	. ^e	–	–	6 ^f	16	20	20 ^f	–	1	–	–	6	3 ^f	3 ^f	2 ^f
Głuszc ...	– ^b	–	–	–	–	–	–	– ^e	–	–	–	–	–	–	–	–
Cietrzew ..	– ^b	–	–	–	130	81	23	21 ^f	–	–	–	–	–	–	–	–
Bocian czarny	4	3	4	2	. ^d	15	15	15 ^f	. ^d	– ^b	–	–	2	. ^d	2 ^e	1 ^e

^a Dane dla Puszczy Białowieckiej. ^b Tylko ślady bytowania. ^c Bytujące stale lub przechodnio. ^d Występują, brak danych liczbowych. ^e Pojawiające się przechodnio, migrujące. ^f Wyznaczone strefy ochronne.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 8/73/. REGULACJA POPULACJI ZWIERZĄT ŁOWNYCH W PARKACH NARODOWYCH

L A T A PARKI NARODOWE	Łoś		Jeleń		Sarna		Dzik	
	odstrzał	stwierdzone upadki (zgony)	odstrzał	stwierdzone upadki (zgony)	odstrzał	stwierdzone upadki (zgony)	odstrzał	stwierdzone upadki (zgony)
O G Ó Ł E M								
2005	–	23	38	12	6	7	121	38
2010	–	14	14	32	5	5	92	15
2014	–	19	16	12	2	11	119	10
2015	–	13	31	20	4	10	218	11
Białowiecki	–	–	–	14	–	–	–	–
Biebrzański	–	7 ^a	9	4 ^b	–	5 ^c	140	3 ^c
Narwiański	–	6	–	–	–	4	–	6
Wigierski	–	–	22	2	4	1	78	2

a Ofiary wilków i z innych przyczyn. *b* W wyniku kłusownictwa i z innych przyczyn. *c* Z innych przyczyn.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 9/74/. OCHRONA LASU W PARKACH NARODOWYCH

L A T A PARKI NARODOWE	Zabezpieczenie upraw przed zwierzyną ^a w ha	Skrzynki lęgowe istniejące	Pułapki		Próbne poszukiwania owadów w ściółce (liczba prób)
			tradycyjne	feromonowe	
Białowiecki					
2005	2,0	48	31	60	–
2010	–	–	–	60	–
2014	7,2	–	–	60	–
2015	–	–	–	60	–
Biebrzański					
2005	21,8	–	35	107	77
2010	10,4	–	20	50	75
2014	17,2	–	20	58	53
2015	7,0	–	10	58	53
Narwiański					
2005	–	–	–	2	–
2010	–	9	2	2	2
2014	–	7	2	2	2
2015	–	6	–	–	–
Wigierski					
2005	111,4	1060	21	336	150
2010	94,0	930	14	267	57
2014	71,2	805	16	227	57
2015	69,5	617	17	220	57

a Chemiczne, mechaniczne i gradzenia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 10/75/. POZYSKANIE DREWNA W PARKACH NARODOWYCH WEDŁUG KATEGORII CIEĆ

L A T A PARKI NARODOWE	Ogółem ^a	W tym grubizna							
		iglasta				liściasta			
		razem	w tym cięcia			razem	w tym cięcia		
			sanitarne	trzebieże	trzebieże		rębne	sanitarne	trzebieże
w tysiącach metrów sześciennych									
Białowieski	2005	0,6	0,3	0,3	–	0,3	–	0,2	0,1
	2010	0,3	0,2	0,2	–	0,1	–	0,1	–
	2014	0,3	0,2	0,2	–	0,2	–	0,1	–
	2015	0,7	0,2	0,2	–	0,5	–	0,5	–
Biebrzański	2005	8,1	5,9	2,6	3,3	2,1	0,3	0,8	1,0
	2010	10,6	8,9	6,2	2,7	1,6	0,2	1,2	0,2
	2014	3,2	2,7	1,0	1,7	0,5	0,2	0,2	0,1
	2015	2,4	2,0	0,7	1,3	0,3	–	0,3	–
Narwiański	2005	0,3	0,3	–	0,3	–	–	–	–
	2010	–	–	–	–	–	–	–	–
	2014	–	–	–	–	–	–	–	–
	2015	–	–	–	–	–	–	–	–
Wigierski	2005	11,7	10,9	9,2	1,7	0,8	–	0,3	0,5
	2010	11,2	10,3	5,6	4,7	0,8	–	0,2	0,6
	2014	10,5	9,8	3,6	6,2	0,7	–	0,1	0,6
	2015	11,3	10,5	3,8	6,9	0,5	–	0,1	0,4

^a Łącznie z drewnem pozyskanym do mineralizacji.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 11/76/. TURYSTYKA W PARKACH NARODOWYCH

L A T A PARKI NARODOWE	Schroniska	Domy wczasowe	Kempingi, biwaki	Schrony przeciwdeszczowe	Szlaki turystyczne w km		Liczba turystów	
					ogółem	w tym do remontu	w tysiącach	na 1 ha powierzchni
Białowieski	2005	1	–	–	38,5	38,0	240	23
	2010	–	2	–	44,0	1,0	170	17
	2014	–	1	–	44,3	–	120	11
	2015	–	1	–	44,3	–	133	13
Biebrzański	2005	–	–	5	471,0	80,7	37	1
	2010	–	–	4	463,7	31,0	31	1
	2014	–	–	3	498,3	70,4	32	1
	2015	–	–	3	524,1	62,3	39	1
Narwiański	2005	–	–	2	45,0	–	5	1
	2010	–	–	–	55,0	–	13	2
	2014	–	–	2	55,0	–	15	2
	2015	–	–	2	55,0	–	15	2
Wigierski	2005	1	2	18	218,0	18,0	100	7
	2010	–	3	20	245,4	80,0	110	7
	2014	1	5	4	272,6	–	115	8
	2015	–	5	4	272,6	–	110	7

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 12/77/. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA PARKÓW NARODOWYCH W 2015 R.

PARKI NARODOWE	Liczba				
	osób zwiedzających muzea	imprez dydaktycznych	ścieżek dydaktycznych	nowych wydawnictw popularno-naukowych	pozycji księgozbioru w bibliotekach
Białowiecki	71798	230	6	5	12212
Biebrzański	2823	129 ^a	16	4	2560
Narwiański	5000 ^b	10	3	–	1774
Wigierski	31383	221	6	2	4641

^a Podano ilość wszystkich tzw. wydarzeń edukacyjnych (w tym zajęcia, imprezy otwarte, konkursy itp.). ^b Podano ilość osób, które odwiedziły ośrodek edukacyjny Parku (Park nie posiada muzeum).

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 13/78/. SZKODNICTWO I OCHRONA PRZED SZKODNICTWEM W PARKACH NARODOWYCH

LATA PARKI NARODOWE	Liczba funkcyjoniariuszy Straży Parku Narodowego	Liczba spraw			Windykacja należności w zł	Kradzież drewna			Liczba przypadków kłusownictwa
		wszczętych	zakończonych			liczba przypadków	skradzione drewno		
			ogółem	w tym wyrokami skazującymi			masa w m ³	wartość w zł	
OGÓŁEM									
2005	22	15	11	8	3005	10	17,7	1594	172
2010	21	8	3	–	651	5	19,2	1591	9
2014	20	13	11	10	17113	5	39,4	7650	14
2015	20	4	4	4	7650	2	2,9	428	8
Białowiecki	3	–	–	–	–	–	–	–	–
Biebrzański	9	4	4	4	7650	1	1,5	135	4
Narwiański	4	–	–	–	–	1	1,4	293	1
Wigierski	4	–	–	–	–	–	–	–	3

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

TABL. 14/79/. REZERWATY PRZYRODY W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

REZERWATY PRZYRODY LOKALIZACJA	Rok utwo- rzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
Czapliniec Belda Powiat grajewski	1958	11,58	Zachowanie fragmentu zbiorowiska grądowego o cechach naturalnych.
Tobolinka Powiat sejneński	1959	4,62	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych jeziora dystroficznego z pływającymi wyspami pła torfowców.
Cmentarzysko Jaćwingów Powiat suwalski	1959	4,12	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych boru świeżego wraz z cmentarzyskiem Jaćwingów.
Mały Borek Powiat augustowski	1959	90,49	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych typów boru sosnowego właściwych dla Puszczy Augustowskiej.
Kozi Rynek Powiat augustowski	1959	146,63	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych typów zbiorowisk leśnych grądowych i łągowych charakterystycznych dla Puszczy Augustowskiej.
Ostoja bobrów Marycha Powiat sejneński	1960	56,13	Ochrona bobrów.
Jezioro Kolno Powiat augustowski	1960	269,26	Zachowanie miejsc łągowych łabędzia niemego (<i>Cygnus olor</i>).
Starożyn Powiat augustowski	1960	298,43	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych grądu niskiego, lasu mieszanego i olsu w Puszczy Augustowskiej.
Lipiny w Puszczy Białowieskiej Powiat hajnowski	1962	24,51	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych jedyne na terenie Puszczy Białowieskiej stanowiska dębu bezszypułkowego, występującego w drzewostanie mieszanym obok dębu szypułkowego.
Bobruczek Powiat sejneński	1962	0,90	Ochrona bobrów.
Brzozowy Grąd Powiat augustowski	1963	0,08	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych obuwika pospolitego.
Jezioro Hańcza Powiat suwalski	1963	304,00	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych oraz ze względu na wybitne walory krajobrazowe jeziora geomorfologiczno-geologicznego, a zarazem limnologicznego.
Gorbacz Powiat białostocki	1967	222,72	Zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych torfowisk wysokich, przejściowych i niskich wraz z humotroficznym jeziorem w końcowej fazie łądowienia i relikdami flory postglacjalnej oraz ostoi cietrzewia.
Bagno Wizna I Powiat zambrowski	1967	30,00	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu torfowiska niskiego ze stanowiskiem rzadkich roślin, takich jak: miodokwiat krzyżowy, gnidosz królewski, brzoza niska i wierzba lapońska.
Bagno Wizna II Powiat zambrowski	1967	76,00	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu torfowiska niskiego ze stanowiskiem marzycy rudej (<i>Schoenus ferrugineus</i> L.), niebielistki trwałej (<i>Sweetia perennis</i> L.) oraz brzozy niskiej (<i>Betula humilis</i> Schrank).
Rezerwat Krajobrazowy im. prof. W. Szafera Powiat hajnowski	1969	1343,91	Zachowanie ze względów krajobrazowych naturalnych zespołów leśnych Puszczy Białowieskiej położonych wzdłuż szosy Hajnówka – Białowieża.
Perkuć Powiat augustowski	1970	209,82	Zachowanie naturalnych zbiorowisk roślinnych związanych z zanikającym zbiornikiem wodnym.

TABL. 14/79/. REZERWATY PRZYRODY W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

REZERWATY PRZYRODY LOKALIZACJA	Rok utwo- rzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
Budzisk Powiaty: białostocki sokólski	1970	341,00	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej z naturalnymi zbiorowiskami leśnymi, torfowiskowymi, łąkowymi i źródłiskowymi.
Glinki Powiat augustowski	1971	1,65	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych jedy- nego na terenie Puszczy Augustowskiej stanowiska pióro- pusznika strusiego.
Karczmiszko Powiat sokólski	1971	16,57	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych natu- ralnego zbiorowiska leśnego charakterystycznego dla Puszczy Knyszyńskiej.
Głazowisko Bachanowo nad Czarną Hańczę Powiat suwalski	1972	0,98	Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i kraj- obrazowych obszaru pokrytego dużą ilością głazów narzuto- wych.
Kalinowo Powiat łomżyński	1972	69,76	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu grądowego oraz innych zbiorowisk leśnych i murawowych w przełomowym odcinku rzeki Narwi.
Pogorzelce Powiat hajnowski	1974	6,15	Zachowanie fragmentu lasu o charakterze naturalnym z du- żym udziałem lipy drobnolistnej.
Nieznanowo Powiat hajnowski	1974	27,49	Zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej z kilkoma do- brze wykształconymi zbiorowiskami leśnymi.
Koryciny Powiat siemiatycki	1975	87,72	Zachowanie fragmentu zbiorowiska grądowego o cechach na- turalnych.
Głęboki Kąt Powiat hajnowski	1979	40,46	Zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego bór świerkowy, torfowcowy o charakterze borealnym oraz olśy z licznymi gatunkami roślin chronionych i rzadkich w runie.
Michnówka Powiat hajnowski	1979	85,86	Zachowanie torfowiska wysokiego oraz otaczających go drzewostanów reprezentujących szereg typowo wykształco- nych zbiorowisk leśnych występujących w Puszczy Biało- wieskiej.
Sitki Powiat hajnowski	1979	34,09	Zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego rzadko tu spotykane zbiorowiska borowe na wyniosłościach wydmowych z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin w runie.
Starzyna Powiat hajnowski	1979	370,08	Zachowanie kilku charakterystycznych dla Puszczy Biało- wieskiej zbiorowisk, występujących w całej skali ich zmien- ności, z licznymi stanowiskami roślin chronionych.
Szczekotowo Powiat hajnowski	1979	36,44	Zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego zbiorowiska grądowe z licznymi drzewami pomnikowymi oraz największe na tym terenie skupienie kurhanów z okresu wczesnego średniowiecza, jak również pozostałości po smo- larni z XVIII w.
Wysokie Bagno Powiat hajnowski	1979	78,54	Zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego naturalny bór świerkowy rosnący na torfowisku oraz odcinek zatorfionej doliny rzeki Narewki ze stanowiskiem bobrów.
Jezioro Kalejty Powiat augustowski	1980	740,67	Zachowanie wartości przyrodniczych jeziora oraz swoistych cech krajobrazu.
Stara Ruda Powiat augustowski	1980	83,15	Zachowanie źródlisk rzeki Rudawki i fragmentu borów tor- fowcowych na południowo-wschodniej granicy ich zasięgu.

TABL. 14/79/. REZERWATY PRZYRODY W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

REZERWATY PRZYRODY LOKALIZACJA	Rok utwo- rzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
Łempis Powiat sejneński	1983	132,34	Zachowanie naturalnych ekosystemów leśnych, wodnych i torfowiskowych z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt, charakterystycznych dla Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego.
Pomorze Powiat sejneński	1983	19,84	Zachowanie najstarszego drzewostanu Puszczy Augustowskiej oraz pozostałości dawnego grodziska.
Kukle Powiat sejneński	1983	343,24	Zachowanie swoistych cech krajobrazu oraz naturalnych ekosystemów leśnych, bagiennych i wodnych.
Kaniston Powiat łomżyński	1984	136,59	Zachowanie zwarteo, naturalnego kompleksu olsów w Puszczy Kurpiowskiej.
Ciemny Kąt Powiat kolneński	1984	125,95	Zachowanie zbiorowisk leśnych i drzewostanów naturalnego pochodzenia, charakterystycznych dla Puszczy Kurpiowskiej.
Dębowy Grąd Powiat hajnowski	1985	100,47	Zachowanie drzewostanów naturalnego pochodzenia w Puszczy Białowieskiej, reprezentujących grądy: wilgotny i typowy oraz łęg olszowo-jesionowy.
Kuriańskie Bagno Powiat augustowski	1985	1713,62	Zachowanie obszaru o unikalnej geomorfologii, naturalnych, rzadko spotykanych zbiorowisk leśnych oraz stanowisk wielu rzadkich i chronionych roślin i zwierząt.
Góra Uszeście Powiat siemiatycki	1985	12,06	Zachowanie stanowiska wielu rzadkich gatunków roślin kserotermicznych.
Jesionowe Góry Powiat białostocki	1987	375,50	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej z licznymi cennymi zbiorowiskami roślinnymi, zachowanymi przeważnie w stanie naturalnym.
Kulikówka Powiat białostocki	1987	9,98	Zachowanie fragmentu łęgów w Puszczy Knyszyńskiej z obfitym stanowiskiem pióropusznika strusiego.
Stare Biele Powiat sokólski	1987	256,20	Zachowanie cennych fragmentów Puszczy Knyszyńskiej, obejmujących dobrze wykształcone zbiorowiska roślinne z szeregiem roślin chronionych i rzadkich, oraz zachowanie kompleksów bagien i zarastających łąk będących ostoją zwierząt.
Góra Pieszczana Powiat sokólski	1987	220,10	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej z naturalnymi drzewostanami świerkowo-sosnowymi i stanowiskami licznych roślin chronionych i rzadkich.
Krzemianka Powiat białostocki	1987	230,91	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej, charakteryzującego się dużym bogactwem szaty roślinnej, wysokim stopniem jej naturalności i urozmaiconą rzeźbą terenu, oraz obszaru źródłiskowego strumienia o nazwie Krzemianka.
Krzemieńne Góry Powiat białostocki	1987	79,27	Zachowanie zbiorowisk leśnych typowych dla Puszczy Knyszyńskiej, występujących na wale kemowym.
Stara Dębina Powiat sokólski	1987	33,54	Zachowanie starodrzewu dębowego występującego na siedlisku lasu mieszanego oraz stanowisk dębu bezszypułkowego na północnej granicy jego zasięgu.
Surążkowo Powiat białostocki	1987	137,65	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej, obejmującego liczne zbiorowiska leśne o wysokim stopniu naturalności ze znacznym udziałem leśnych zbiorowisk torfowiskowych.
Głazowisko Łopuchowskie Powiat suwalski	1988	15,88	Zachowanie nagromadzonych głazów narzutowych stanowiących unikalny zespół form połodowcowych.

TABL. 14/79/. REZERWATY PRZYRODY W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

REZERWATY PRZYRODY LOKALIZACJA	Rok utwo- rzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
Czarny Kąt Powiat łomżyński	1989	32,97	Zachowanie zbiorowisk boru brusznicowego i czernicowego, charakterystycznych dla Puszczy Kurpiowskiej.
Łokieć Powiat łomżyński	1989	139,76	Zachowanie w stanie naturalnym torfowisk niskich i wysokich wraz z otaczającymi zbiorowiskami leśnymi naturalnego pochodzenia, charakterystycznych dla Puszczy Kurpiowskiej.
Rycerski Kierz Powiat łomżyński	1989	42,44	Zachowanie ginących zbiorowisk grądu czyścowego oraz fragmentu dąbrowy świetlistej.
Jelonka Powiat hajnowski	1989	227,00	Zachowanie szczególnego krajobrazu i środowiska oraz zabezpieczenie przebiegu sukcesji wtórnej na porzuconych jałowych gruntach porolnych.
Woronicza Powiat sokółski	1989	139,06	Zachowanie doliny, strumienia oraz przyległych wzniesień morenowych wraz z występującymi tu licznymi, charakterystycznymi dla tego regionu zbiorowiskami roślinnymi, jak też chronionych i rzadkich gatunków roślin.
Wielki Dział Powiat łomżyński	1990	120,07	Zachowanie w stanie nienaruszonym największego w dolinie Narwi kompleksu lasów łęgowych naturalnego pochodzenia z licznymi drzewami pomnikowymi.
Międyrzecze Powiat sokółski	1990	250,80	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej odznaczającego się urozmaiconą rzeźbą terenu oraz występowaniem licznych źródeł, dobrze wykształconych charakterystycznych dla tego obszaru zbiorowisk roślinnych, jak też wielu chronionych gatunków roślin.
Jałówka Powiat białostocki	1990	277,42	Zachowanie cennego fragmentu Puszczy Knyszyńskiej obejmującego charakterystyczne dla jej obszaru układy geomorfologiczne i wyróżniające się bogactwem zbiorowisk roślinnych.
Krasne Powiat białostocki	1990	85,23	Zachowanie cennego fragmentu Puszczy Knyszyńskiej obejmującego dobrze wykształcone zbiorowiska leśne, głównie z grupy borów i borów mieszanych.
Bahno w Borkach Powiaty: sokółski białostocki	1990	289,87	Zachowanie cennych, dobrze wykształconych zbiorowisk torfowiskowych o charakterze borealnym, odznaczających się bogactwem flory roślin naczyniowych i mszaków oraz występowaniem dużej liczby gatunków chronionych.
Sokóle Powiat siemiatycki	1990	44,33	Zachowanie naturalnych zbiorowisk leśnych o typowych dla Wysoczyzny Drohickej drzewostanach mieszanych, stanowiących ostatnie fragmenty dawnej Puszczy Nurzeckiej.
Grąd Radziwiłowski Powiat siemiatycki	1990	24,16	Zachowanie naturalnego fragmentu dawnej Puszczy Nurzeckiej, dobrze wykształconego grądu typowego oraz szeregu gatunków chronionych.
Las Cieliczański Powiat białostocki	1990	370,58	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej z licznymi cennymi zbiorowiskami leśnymi o charakterze naturalnym, reprezentowanymi głównie przez grądy z rzadkim w naszych lasach wiązem górskim, bory mieszane i olsy.
Wielki Las Powiat moniecki	1990	129,33	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej obejmującego głównie liczne zbiorowiska leśne o charakterze borowym i wysokim stopniu naturalności.

TABL. 14/79/. REZERWATY PRZYRODY W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

REZERWATY PRZYRODY LOKALIZACJA	Rok utwo- rzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
Starodrzew Szyndzielski Powiat sokólski	1990	79,74	Zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej obejmującego starodrzew typu ciepłolubnego lasu sosnowo-świerkowo-dębowego charakterystycznego dla północnej części Puszczy Knyszyńskiej, odznaczającego się dużym stopniem naturalności i występowaniem wielu gatunków roślin rzadkich i chronionych.
Siemianówka Powiat hajnowski	1995	224,54	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego charakteru ekosystemów leśnych, bagiennych i wilgotnych.
Dolina Waliczówki Powiat hajnowski	1995	44,75	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zespołów roślinności turzycowej, występujących w strefie źródłiskowej strumienia leśnego, oraz lasu łęgowego o charakterze naturalnym.
Gnilec Powiat hajnowski	1995	37,21	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowisk turzycowych z udziałem rzadkich gatunków roślin naczyniowych i mszaków.
Podolany Powiat hajnowski	1995	15,10	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych grądu wilgotnego z dużym udziałem dębów pomnikowych.
Olszanka Myśliszcze Powiat hajnowski	1995	278,32	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli.
Berezowo Powiat hajnowski	1995	115,26	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli.
Podcerkwa Powiat hajnowski	1995	228,12	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli.
Przewłoka Powiat hajnowski	1995	78,38	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli.
Kozłowe Borki Powiat hajnowski	1995	246,97	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanu z udziałem boru świerkowo-torfowcowego o borealnym charakterze z bogatą florą mszaków.
Czechy Orlańskie Powiat hajnowski	1995	77,95	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych borów sosnowo-świerkowych, stanowiących pozostałość dawnej Puszczy Bielskiej.
Szelągówka Powiat białostocki	1995	62,04	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zespołu borów sosnowych o charakterze naturalnym, występujących na rozległym obszarze wydumowym.
Las Zwierzyniecki M. Białystok	1996	33,84	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanu o charakterze grądu wilgotnego.
Antoniuk M. Białystok	1995	70,07	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu odznaczającego się wysokim stopniem naturalności oraz występowaniem szeregu rzadkich gatunków roślin.
Grabówka Powiat zambrowski	1996	60,80	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych wielogatunkowego lasu liściastego o wysokim stopniu naturalności.
Nietupa Powiat sokólski	1994	273,73	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych ostoi bobra w zabagnionej dolinie rzeki Nietupa.
Kozłowy Ług Powiat sokólski	1997	140,49	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych rozległego torfowiska w początkowym stadium sukcesji leśnej.
Ławski Las I Powiat grajewski	1998	108,93	Zachowanie fragmentów olsu i łągu jesionowo-olszowego.

TABL. 14/79/. REZERWATY PRZYRODY W 2015 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

REZERWATY PRZYRODY LOKALIZACJA	Rok utwo- rzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
Ławski Las II Powiat grajewski	1998	75,38	Zachowanie fragmentów olsu i łągu jesionowo-olszowego.
Chomontowszczyzna Powiat białostocki	2001	234,42	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu Puszczy Knyszyńskiej odznaczającego się wysokim stopniem naturalności, stanowiącego ostoję wolnożyjącego stada żubrów.
Taboły Powiat białostocki	2001	302,44	Zachowanie ze względów przyrodniczych i dydaktycznych fragmentu boru mechowiskowego oraz boru świerkowego torfowcowego – coraz radszych elementów środowiska przyrodniczego.
Rutka Powiat suwalski	2001	49,06	Zachowanie w stanie naturalnym unikalnego bruku polodowcowego, jeziora Linówek wraz z przyległym torfowiskiem przejściowym, stanowiących istotną wartość ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych.
Uroczysko Dzierzbia Powiat kolneński	2001	71,80	Zachowanie w stanie naturalnym typowo wykształconych zbiorowisk lasów łągowych i olsów, stanowiących istotną wartość ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych.
Dębowe Góry Powiat zambrowski	2001	99,62	Zachowanie w stanie naturalnym zespołu świetlistej dąbrowy z dębem bezszypułkowym, stanowiącego istotną wartość ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych.
Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej Powiat hajnowski	2003	8581,62	Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych lasów naturalnych i zbliżonych do naturalnych, typowych dla Puszczy Białowieskiej łągów i olsów oraz siedlisk leśnych z dominacją starych drzewostanów z dużym udziałem olszy, dębu, jesionu, a także licznych gatunków rzadkich i chronionych roślin zielnych, grzybów i zwierząt oraz utrzymanie procesów ekologicznych i zachowanie różnorodności biologicznej.
Rabinówka Powiat białostocki	2005	658,57	Zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych ostoi rzadkich i chronionych gatunków awifauny łąkowej, a w szczególności populacji cietrzewia na terenie Niecki Gródecko-Michałowskiej.
Jezioro Wiejki Powiat białostocki	2005	22,50	Zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych naturalnego jeziora mezotroficznego oraz występujących na tym terenie rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt.
Witanowszczyzna Powiat siemiatycki	2007	80,80	Zachowanie w stanie naturalnym ekosystemów leśnych lasów łągowych i grądów, a w szczególności zachowanie stanowisk rzadko występujących na niżu gatunków górskich, tj. parzydła leśnego (<i>Aruncus silvestris</i>), cebulicy dwulistnej (<i>Scilla bifolia</i>) oraz bodziszka żalobnego (<i>Geranium phaeum</i>).
Ruda Powiat suwalski	2007	3,38	Zachowanie wilgotnych łąk oraz lasu łągowego, położonych na terenie doliny Rospudy, wraz z ich typową florą i fauną.

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.

TABL. 15/80/. REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

L A T A REZERWATY PRZYRODY	Obiekty	Powierzchnia w ha				
		ogółem	w tym		z ogółem – pod ochro- ną ścisłą	przeciętna 1 obiektu
			lasy	użytki rolne		
OGÓŁEM						
2005	91	23599,4	21709,9	601,8	952,0	259,3
2010	93	23531,9	21638,6	605,6	952,0	253,0
2014	93	23591,7	21362,1	605,6	952,0	253,7
2015	93	23585,8	21366,1	605,6	952,0	253,6
Faunistyczne	10	1969,4	1229,5	510,6	43,4	196,9
Krajobrazowe	4	1421,6	1234,3	10,2	227,0	355,4
Leśne	55	18219,5	17461,4	28,3	390,1	331,3
Torfowiskowe	9	1325,60	1215,6	–	286,9	147,3
Florystyczne	7	235,8	202,4	6,1	–	33,7
Wodne	3	332,3	–	–	4,6	110,8
Przyrody nieożywionej	4	69,5	11,3	50,2	–	17,4
Stepowe	1	12,1	11,6	0,2	–	12,1

TABL. 16/81/. PARKI KRAJOBRAZOWE W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

PARKI KRAJOBRAZOWE LOKALIZACJA	Rok utworzenia	Powierzchnia w ha	Cel ochrony
Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. W. Sławińskiego z siedzibą w Supraślu	1988	74447,0	Ochrona i zachowanie zasobów przyrodniczych, walorów kulturowych i historycznych Puszczy Knyszyńskiej, a także stworzenie warunków do prowadzenia działalności naukowej i dydaktycznej oraz rozwijanie turystyki kwalifikowanej i wypoczynku.
Powiaty: białostocki moniecki sokólski			
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi z siedzibą w Drozdowie	1994	7353,5	Ochrona zalewowych terenów doliny Narwi, wyróżniających się występowaniem wielu rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt.
Powiat łomżyński			
Suwalski Park Krajobrazowy z siedzibą w Malesowiznie	1976	6337,7	Ochrona walorów przyrodniczych, kulturowych i turystycznych dla potrzeb dydaktyczno-naukowych i krajobrazowych.
Powiat suwalski			

Ź r ó d ł o: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.

TABL. 17/82/. PARKI KRAJOBRAZOWE WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW
Stan w dniu 31 XII

L A T A PARKI KRAJOBRAZOWE	Powierzchnia							strefy ochronnej
	parku krajobrazowego						z ogółem – rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody	
	ogółem		w tym			w hektarach		
	w hekta- rach	w % powierz- chni ogół- nej woje- wództwa	lasy	użytki rolne	wody			
OGÓŁEM	2005	88084,5	4,4	65831,1	19988,8	1265,4	4562,2	73182,5
	2010	88084,5	4,4	63681,0	10909,0	1265,0	4552,6	73182,5
	2014	88084,5	4,4	63681,0	10909,0	1265,0	4555,1	73182,5
	2015	88138,2	4,4	63681,0	10909,0	1265,0	4659,8	73871,7
Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. W. Sławińskiego		74447,0	3,7	60864,0	4862,0	381,0	3911,5	52255,0
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi		7353,5	0,4	1341,0	2263,0	242,0	221,4	12310,5
Suwalski Park Krajobrazowy		6337,7	0,3	1476,0	3784,0	642,0	527,0	9306,2

TABL. 18/83/. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU LOKALIZACJA	Rok utworzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
„Puszcza Białowieska” Powiat hajnowski	1986	78538,0	Ochrona i zachowanie Puszczy Białowieskiej, stanowiącej ostatnią ostoję naturalnych puszczy nizinnych w Europie oraz wyróżniającej się wysokimi walorami krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi.
„Puszcza i Jeziora Augustowskie” Powiaty: augustowski sejneński suwalski	1991	69575,0	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych kompleksu leśnego Puszczy Augustowskiej.
Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi .. Powiaty: łomżyński kolneński	1982	48994,1	Ochrona i zachowanie doliny Narwi i Pisy z licznymi meandrami i starorzeczami oraz znacznej części Puszczy Kurpiowskiej, wyróżniających się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi.
„Pojezierze Północnej Suwalszczyzny” Powiat suwalski	1991	42844,9	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych związanych z urozmaiconą rzeźbą polodowcową Pojezierza Północnej Suwalszczyzny, z licznymi jeziorami, kemami, ozami i wzgórzami morenowymi.
„Dolina Narwi” Powiaty: białostocki bielski hajnowski moniecki	1986	41860,0	Ochrona i zachowanie doliny Narwi wyróżniającej się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi.
„Wzgórza Sokólskie” Powiaty: białostocki sokólski	1986	38742,0	Ochrona i zachowanie terenów rozciągających się na wschód od Puszczy Knyszyńskiej, wyróżniających się rzeźbą terenu, wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi.

TABL. 18/83/. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU W 2015 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU LOKALIZACJA	Rok utworzenia	Powierz- chnia w ha	Cel ochrony
„Pojezierze Sejneńskie” Powiaty: sejneński suwalski	1991	35981,1	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych związanych z urozmaiconą rzeźbą polodowcową Pojezierza Sejneńskiego, z licznymi jeziorami, kemami, ozami i wzgórzami morenowymi.
„Dolina Bugu” Powiat siemiatycki	1986	30162,0	Ochrona i zachowanie doliny Bugu posiadającej wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i wypoczynkowe.
„Dolina Biebrzy” Powiaty: augustowski moniecki	2015	28442,3	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Biebrzy, nad Kanałem Augustowskim i w dolinie rzeki Netty.
„Dolina Rospudy” Powiaty: augustowski suwalski	1991	23710,9	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Rospudy.
Pojezierza Rajgrodzkiego .. Powiaty: augustowski grajewski	2015	14928,1	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych Pojezierza Rajgrodzkiego.
„Dolina Błędzianki” Powiat suwalski	1991	3375,3	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Błędzianki.
Doliny Bugu i Nurca Powiaty: siemiatycki, wysokomazowiecki	1982	2069,5	Ochrona i zachowanie doliny Bugu i Nurca o naturalnym charakterze oraz fragmentu Wysoczyzny Drohickej, odznaczających się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi.

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.

TABL. 19/84/. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW

Stan w dniu 31 XII

L A T A OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	Powierzchnia					
	ogółem		w tym			z ogółem – rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody
	w hektarach	w % po- wierzchni ogólnej województwa	las	użytki rolne	wody	
OGÓŁEM						
2005	462717,3	22,9	202721,5	216529,1	15811,0	18696,3
2010	462717,3	22,9	202721,5	216529,1	15811,0	18544,2
2014	461863,6	22,9	202648,1	216144,3	15793,5	18407,4
2015	459223,2	22,8	201560,7	212044,8	15367,5	18475,1
„Puszcza Białowieska”	78538,0	3,9	56477,0	18521,0	286,0	12568,0
„Puszcza i Jeziora Augustowskie”	69575,0	3,5	50590,0	8825,0	3707,0	3278,6
Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi	48994,1	2,4	17166,2	28264,6	1095,5	448,5
„Pojezierze Północnej Suwalszczyzny”	42844,9	2,1	6825,0	28672,0	1879,0	75,7
„Dolina Narwi”	41860,0	2,1	10958,0	27202,2	893,0	146,7
„Wzgórza Sokólskie”	38742,0	1,9	12237,0	23841,0	165,0	273,7
„Pojezierze Sejneńskie”	35981,1	1,8	10360,0	21693,0	3242,0	677,5

TABL. 19/84/. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW (dok.)
Stan w dniu 31 XII

L A T A OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	Powierzchnia					
	ogółem		w tym			z ogółem – rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody
	w hektarach	w % po- wierzchni ogólnej województwa	lasy	użytki rolne	wody	
w hektarach						
„Dolina Bugu”	30162,0	1,5	13210,0	14512,0	594,0	41,5
„Dolina Biebrzy”	28442,3	1,4	6550,0	20605,0	605,0	275,5
„Dolina Rospudy”	23710,9	1,2	10578,0	11700,0	1379,0	482,3
„Pojezierze Rajgrodzkie”	14928,1	0,7	4579,5	5356,0	1290,0	77,1
„Dolina Błędzianki”	3375,3	0,2	1468,0	1485,0	94,0	130,0
Doliny Bugu i Nurca	2069,5	0,1	562,0	1368,0	138,0	–

TABL. 20/85/. OBSZARY NATURA 2000 W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII

OBSZARY NATURA 2000	Powierzchnia w ha	Typ	Ogólna charakterystyka
Bagienna Dolina Narwi ..	23471,1	OSO	Ostoja ptasia o randze europejskiej E 27. Występuje tu co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek, bąk, błotniak stawowy, dubelt, kraska, podróżniczek, rybitwa czarna, wodniczka, krwawodziób, kszyc i rycyk.
Narwiańskie Bagna	6823,1	SOO	Dobrze zachowane rodzaje siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, których wyróżniono tu 9 rodzajów, a najcenniejsze z nich to: starorzeczka, torfowiska i bory bagiennie. Obszar ważny dla zachowania gatunków krągloustych i ryb z Załącznika II Dyrektywy: minoga ukraińskiego, piskorza i różanki. Obfite populacje bobra i wydry. Ogółem stwierdzono tu 11 gatunków zwierząt ujętych w II Załączniku Dyrektywy Rady 92/43/EWG.
Ostoja Biebrzańska	148509,3	OSO	W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 19 gatunków mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto 25 gatunków zostało zamieszczonych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Ostoja Biebrzańska jest najważniejszą w Polsce i Unii Europejskiej ostoją wodniczki i orlika grubodziobego. Największą liczebność w Polsce i jedną z największych w Unii Europejskiej, osiągają ponadto: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, uszatka błotna, kropiatka, rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła (w latach o wysokim poziomie wody). Bardzo ważna ostoja ptaków drapieżnych (kania ruda, kania czarna, bielik, błotniak zbożowy, gadożer, orzeł przedni i orzełek). Obszar ten obejmuje teren poprzednio wyznaczonego OSOP Dolina Biebrzy PLC200001.

TABL. 20/85/. OBSZARY NATURA 2000 W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

OBSZARY NATURA 2000	Powierzchnia w ha	Typ	Ogólna charakterystyka
Dolina Biebrzy	121206,2	SOO	Dominującymi siedliskami w obszarze są siedliska mokradłowe: zalewane wodami rzeczными lub podtapiane wodami podziemnymi torfowiska niskie ze zbiorowiskami turzycowymi i turzycowo-mszystymi, corocznie zalewane wodami rzeczными mułowiska i torfowiska porośnięte szuwarami właściwymi, bagienne olsy, okresowo zalewane przyrzeczne równiny madowe oraz odwodnione i zagospodarowane torfowiska ze zbiorowiskami łąkowymi. Dolina Biebrzy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk. Spośród 15 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, występujących w ostoi, największy udział powierzchniowy posiadają szczególnie cenne torfowiska przejściowe i trzęsawiska, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe oraz bory i lasy bagienne.
Puszcza Białowieska	63147,6	OSO i SOO	Ostoja ptasia o randze europejskiej E 31. Obejmuje Białowieski Rezerwat Biosfery. Gniazduje tu około 240 gatunków ptaków. Występuje co najmniej 45 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 12 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Kompleks Puszczy Białowieskiej stanowi relikwiarz pierwotnych krajobrazów leśnych na starogłacialnych wysoczyznach morenowych, które dominowały w przeszłości na Nizinach Środkowopolskich i Północnopodlaskich.
Puszcza Knyszyńska	139590,2	OSO	Obszar obejmuje dwie ostoje ptasie o randze europejskiej E 28 i E 29 (Puszcza Knyszyńska i Niecka Gródecko-Michałowska). Występuje tu co najmniej 38 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt.
Ostoja Knyszyńska	136084,4	SOO	Dzięki jedynie nieznacznie zmienionym warunkom naturalnym, Puszcza Knyszyńska jest jednym z najcenniejszych kompleksów leśnych w Polsce. Jej lasy mają charakter subborealny, a krajobraz przypomina południowo-zachodnią tajgę. Utrzymuje się tu bogata flora z istotnym udziałem gatunków borealnych i górskich – ok. 800 gatunków roślin naczyniowych, w tym 43 gatunki objęte ochroną gatunkową, a 6 z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.
Puszcza Piska	3644,2	OSO	Ostoje ptasie o randze europejskiej E 23 (Puszcza Piska) i krajowej K 19 (Czarny Róg). Występuje tu co najmniej 37 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 12 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Bardzo ważna ostoja cietrzewia.
Dolina Pisy	3223,2	SOO	Dolina Pisy cechuje się dużą różnorodnością siedlisk Natura 2000 (na obszarze ostoi występuje 11 typów zajmujących blisko 50% powierzchni). Najwyższy walor przyrodniczy mają siedliska wodne i wodno-łąkowe. Dzięki naturalnemu charakterowi koryta rzeki przetrwały w rolniczym krajobrazie doliny Pisy do dzisiaj. Siedliska te reprezentowane są głównie przez starorzecza i drobne zbiorniki wodne, „nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników” – w sieci obszarów chroniących „rzeki włosienicznikowe” Dolina Pisy odgrywa ważną rolę dla zachowania zasobów tego siedliska w północno-wschodniej Polsce, zalewane muliste brzegi rzeki, a także ziołorośla nadrzeczne.

TABL. 20/85/. OBSZARY NATURA 2000 W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

OBSZARY NATURA 2000	Powierzchnia w ha	Typ	Ogólna charakterystyka
Ostoja Augustowska	107068,7	SOO	Wraz z przyległymi obszarami leśnymi na Litwie i Białorusi Puszcza Augustowska tworzy jeden z największych zwartych kompleksów leśnych na nizinach środkowej Europy. Jest to również niezwykle ważny korytarz migracyjny dla leśnych gatunków flory i fauny, łączący lasy Europy środkowej i wschodniej. Stanowi ostoję wielu zagrożonych gatunków, przede wszystkim rysia i wilka (w ostoi znajdują się jedne z ich najstabilniejszych populacji niżowych), a także wydry i bobra. Ogółem stwierdzono tu 10 gatunków zwierząt objętych Załącznikiem II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Typy siedlisk z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmują ok. 12% obszaru. Spośród zagrożonych i cennych siedlisk największą powierzchnię zajmują bagienne lasy. Pośród tego typu lasów szczególne znaczenie mają bagienne lasy sosnowo-brzozowe.
Ostoja Wigierska	16072,1	SOO	Na tym obszarze stwierdzono 19 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Na Półwyspie Jurkowy Róg (między jeziorami Wigry, Krusznik i Mulaczysko) znajduje się płaski, zalewowy obszar z całkowicie naturalnym układem pełnego ciągu sukcesyjnego zbiorowisk bagiennych – od szuwaru do orusu. Flora naczyniowa obejmuje 886 gatunków, a lichenoflora – 262 gatunki; stwierdzono tu ponadto występowanie 38 gatunków wątrobowców i 141 mchów; we florze naczyniowej odnotowano 65 gatunków objętych ochroną prawną i 40 gatunków zagrożonych, z czego 10 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W jeziorze Widnym introdukowano androwandę pęcherzykowatą. Fauna również charakteryzuje się szczególnym bogactwem. Występuje tu silna, naturalna (nie introdukowana) populacja bobra. Ogółem występuje tu 21 gatunków zwierząt objętych Załącznikiem II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.
Ostoja Suwalska	6349,5	SOO	Obszar charakteryzuje się bogatą, urozmaiconą rzeźbą polodowcową. Związana z nią jest mozaika siedlisk, wśród których zidentyfikowano 13 rodzajów z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, choć występują one na niewielkich powierzchniach. Najcenniejsze z nich są jeziora oligotroficzne. Bogata flora roślin naczyniowych liczy około 650 gatunków, w tym liczne relikty polodowcowe. Występują tu 2 gatunki roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz jedyne w Polsce stanowisko glonu <i>Chara strigosa</i> . Na obszarze tym stwierdzono także 11 gatunków zwierząt z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG.
Bagno Wizna	14471,0	OSO	W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 37 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 9 gatunków mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto występuje tu 17 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Bagno Wizna jest jedną z 10 najważniejszych ostoi błotniaka łąkowego, kropiatki, derkacza, bataliona, dubelta, rybitwy białoczelnej, rybitwy białowąsej i rybitwy czarnej oraz wodniczki.

TABL. 20/85/. OBSZARY NATURA 2000 W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

OBSZARY NATURA 2000	Powierzchnia w ha	Typ	Ogólna charakterystyka
Dolina Dolnego Bugu	13094,8	OSO	Ostoja ptasia o randze europejskiej E 51. Występują tu co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Jest to bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych, w tym jedno z nielicznych w Polsce stanowisk lęgowych gadożera i do niedawna jedno z nielicznych w Polsce stanowisk kulona. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek, bocian czarny, brodziec piskliwy, cyranka, czajka, czapla siwa, krwawodziób, gadożer, kszczyk, kulik wielki, płaskonos, podróżniczek, rybitwa białoczelna, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sieweczka obroźna, zimorodek; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje też bocian biały, kania czarna, derkacz, wodnik i samotnik.
Dolina Górnego Nurca	3995,0	OSO	Rozległy kompleks podmokłych łąk położonych w dolinie rzeki Nurzec, usytuowanych w górnym biegu rzeki między miejscowościami Kleszcze i Nurzec. Ten dawniej silnie zabagniony i corocznie zalewany teren, został osuszony w połowie lat 50. XX w. Łąki są częściowo użytkowane, częściowo opuszczone. Nieużytkowane obszary zaczynają zarastać drzewami i krzewami. W ostoi gniazdują i żerują 103 gatunki ptaków, w tym 16 z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Jest to miejsce jesiennych koncentracji bociana białego.
Ostoja w Dolinie Górnego Nurca	5524,1	SOO	O wartości przyrodniczej Doliny Górnego Nurca decydują przede wszystkim rozległe wielkoprzestrzenne użytki zielone, zajmujące ponad 90% powierzchni całego obiektu. Najcenniejsze fitocenozy tych ekstensywnie użytkowanych łąk lokują się w przykrawędziowej strefie doliny, zwłaszcza w jej części północnej i wschodniej. Dominują tu kwietne polidominantowe łąki wilgotne, bogate florystycznie i bardzo typowo wykształcone.
Puszcza Augustowska	134377,7	OSO	Ostoja ptasia o randze europejskiej E 24. Występuje tu co najmniej 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, bocian czarny, cietrzew, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł zielonosiwy, gadożer, głuszc, kania czarna, kania ruda, kraska, łabędź krzykliwy, orlik krzykliwy, żuraw, włochatka, podgorzałka, puchacz, trzmielojad, w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje bielik.
Pojezierze Sejneńskie	13630,9	SOO	Obszar o wyjątkowej wartości ze względu na występowanie rzadkich i zagrożonych ekosystemów wodnych, torfowiskowych i łąkowych oraz zamieszkujących je gatunków zwierząt i roślin. Stwierdzono tu występowanie 14 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które zajmują ok. 34% powierzchni obszaru oraz 9 gatunków zwierząt kręgowych i 6 gatunków roślin z Załącznika II tej Dyrektywy.

TABL. 20/85/. OBSZARY NATURA 2000 W 2015 R. (cd.)
Stan w dniu 31 XII

OBSZARY NATURA 2000	Powierzchnia w ha	Typ	Ogólna charakterystyka
Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego	117,1	SOO	Zgodnie z kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obszar uzyskał 40 punktów, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie jednego gatunku nietoperza z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Jest to jedno z ważniejszych zimowisk mopka w Polsce.
Czerwony Bór	5052,2	SOO	Czerwony Bór stanowi ważną ostoję oligo- i mezotroficznych siedlisk Natura 2000 występujących na gruntach mineralnych – muraw, wrzosowisk i jałowczysk, niedostatecznie chronionych w skali ogólnopolskiej, zwłaszcza w ostojach Polski północno-wschodniej. Do najcenniejszych fragmentów Czerwonego Boru należą zarośla jałowca <i>Juniperus communis</i> , występujące w mozaice z wrzosowiskami i różnego typu murawami.
Dolina Górnej Rospudy ..	4070,7	SOO	Dolina Górnej Rospudy cechuje się bardzo dużą różnorodnością siedlisk (14 typów siedlisk Natura 2000, reprezentowanych w niektórych przypadkach przez kilka podtypów), tak wodnych i mokradłowych, jak i leśnych, a także zajmowanych przez zbiorowiska trawiaste. Najwyższy walor przyrodniczy mają siedliska wodne, torfowiska nieleśne, w tym soligeniczne, lasy i bory bagienne oraz murawy kserotermiczne.
Murawy w Haćkach	157,3	SOO	Rejon Haciek to obszar występowania najlepiej wykształconych muraw kserotermicznych między doliną Bugu a Suwalszczyzną. O bogactwie szaty roślinnej świadczy występowanie na niewielkiej powierzchni ostoi (164 ha) aż pięciu typów siedlisk Natura 2000: jałowczysk, wspomnianych już muraw kserotermicznych, ekstensywnie użytkowanych łąk, torfowisk przepływowych oraz łągów.
Dolina Szeszupy	1701,4	SOO	Dolina Szeszupy pełni bardzo istotną rolę jako ostoja siedlisk i gatunków wymienionych w Załącznikach Dyrektywy Siedliskowej. Spośród jedenastu typów siedlisk z Załącznika I obszar pełni szczególną rolę w ochronie trzech rzek włosienickowych, lasów łągowych (występujących w rzadko spotykanej formie źródliskowych lasów olszowych) i torfowisk alkalicznych.
Torfowiska Gór Sudawskich	98,5	SOO	Torfowiska Gór Sudawskich pełnią bardzo istotną rolę dla ochrony pełnego zróżnicowania siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Dotyczy to zwłaszcza regionalnych postaci tych siedlisk występujących jedynie w skrajnie północno-wschodniej Polsce. Najistotniejszą rolę pełnią specyficzne postaci torfowisk przejściowych, charakteryzujące się wyjątkowym – jak na tego typu ekosystem – bogactwem gatunkowym.

TABL. 20/85/. OBSZARY NATURA 2000 W 2015 R. (cd.)
Stan w dniu 31 XII

OBSZARY NATURA 2000	Powierzchnia w ha	Typ	Ogólna charakterystyka
Mokradła Kolneńskie i Kurpiowskie	1446,6	SOO	Na wysokie walory przyrodnicze obszaru wpływa znaczne wewnętrzne zróżnicowanie siedliskowe na stosunkowo niewielkiej powierzchni, jak i rzadkość tego typu elementów w krajobrazie Wysoczyzny Kolneńskiej i Równiny Kurpiowskiej. Stwierdzono tu 10 typów siedlisk przyrodniczych. Niektóre z nich należą do siedlisk rzadkich na terenie obu mezoregionów (zwłaszcza bory bagienne, sosnowo-brzozowy las bagienny), a niektóre są rzadko spotykane w całej północno-wschodniej Polsce (jak doskonale tu zachowane torfowiska przepływowe).
Jelonka	2479,9	SOO	Ostoja ta jest niezwykle cenna ze względu na występowanie rzadkich gatunków bezkręgowców. Występuje tu stabilna populacja szlaczkonii szafranica oraz przeplatki aurinii. Ponadto jest ona obecnie jednym z dwóch miejsc w województwie podlaskim (i w Polsce) rzeczywistego występowania modraszka eroidesa. Częste stwierdzanie obecności wilka w tym rejonie sugeruje, iż obszar ten stanowi ostoję tego gatunku. W projektowanej ostoi występują naturalne bory sosnowe. Prowadzące do nich stadia sukcesji: murawy piaskowe, kontynentalne wrzosowiska z mącznicą, zapusty jałowcowo-osikowe, najlepiej zachowały się w rezerwacie Jelonka. W tym rezerwacie chronione jest także torfowisko przejściowe, otoczone łąkami trzęślicowymi. Dobrze, choć na niewielkich powierzchniach, zachowały się murawy bliźniczkowe.
Dolina Dolnej Narwi	9067,9	OSO	Występuje tu co najmniej 35 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 19 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Jest to bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych, szczególnie w okresie lęgowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: batalion, błotniak łąkowy, dubelt, kraszka, krwawodziób, kulik wielki, kulon, łabędź krzykliwy, rybitwa białoczelna, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sowa błotna, zimorodek. W okresie wędrówek występuje tu co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego bataliona oraz stosunkowo duże koncentracje osiąga rybitwa białoskrzydła.

TABL. 20/85/. OBSZARY NATURA 2000 W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

OBSZARY NATURA 2000	Powierzchnia w ha	Typ	Ogólna charakterystyka
Ostoja Narwiańska	18605,0	SOO	Dolina Narwi na odcinku pomiędzy ujściem Szkwy i ujściem Supraśli należy do nielicznych w kraju dolin cechujących się mało zmienionym systemem rzeczny z licznymi meandrami i starorzeczami. Rezultatem zachowania naturalnego reżimu rzecznoego są coroczne zalewy obejmujące znaczne partie doliny. Dynamika zalewów rzecznych odgrywa wielką rolę w kształtowaniu i utrzymaniu różnorodności siedlisk hydrogenicznych (lotycznych i lenitycznych) oraz semihydrogenicznych, reprezentujących różne stadia rozwojowe i sukcesyjne, zależne od natężenia czynników naturalnych oraz antropogenicznych. Znaczenie doliny Narwi jako ostoi Natura 2000 wynika z dużego zróżnicowania przyrodniczego, w tym obecności wielu typów siedlisk, reprezentowanych w niektórych przypadkach przez kilka podtypów. Wiele z nich występuje w postaci reprezentatywnych doskonale zachowanych i wielkopowierzchniowych płatów, które są już rzadko spotykane i często niedostatecznie chronione w obrębie innych obszarów sieci Natura 2000 w Polsce północno-wschodniej. Należy do nich zaliczyć w pierwszej kolejności starorzecza, jałowczyska, murawy napiaskowe i kserotermiczne, a także różne typy łąk oraz dąbrowy świetliste. Dolina Narwi pełni również istotną funkcję korytarza ekologicznego i refugium gatunków związanych z ekosystemami nieleśnymi w rolniczym krajobrazie Niziny Północnopodlaskiej i Północnomazowieckiej.
Dolina Górnej Narwi	18384,1	OSO	Ostoja ptasia o randze europejskiej E 30. Występują tu co najmniej 34 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 16 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt.
Ostoja w Dolinie Górnej Narwi	19090,2	SOO	Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych w Polsce dolin rzecznych i stanowi, obok Bagien Biebrzańskich, jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich. Kształtowane przez regularne wylewy rzeki, są one uznawane za siedliska o największej różnorodności biologicznej w strefie klimatu umiarkowanego. Występuje tu 13 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 12 gatunków zwierząt z Załącznika II tej Dyrektywy.
Przełomowa Dolina Narwi	7649,2	OSO	Ostoja ptasia o randze europejskiej E 26. Występuje tu co najmniej 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 20 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Stwierdzono tu występowanie 178 gatunków ptaków, w tym co najmniej 125 lęgowych; ważna ostoja bataliona, dubelta (ok. 4% populacji krajowej) oraz wodniczki. Jest to obszar ważny dla migrujących ptaków w okresie wiosennym, szczególnie dla bataliona.

TABL. 20/85/. OBSZARY NATURA 2000 W 2015 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

OBSZARY NATURA 2000	Powierzchnia w ha	Typ	Ogólna charakterystyka
Ostoja Nadbużańska	5764,0	SOO częściowo pokrywa się z OSO	Naturalna dolina dużej rzeki. Szczególnie cenny jest kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym naturalnym charakterze oraz szereg zbiorowisk łąkowych i związanych z siedliskami wilgotnymi, typowo wykształconych na dużych powierzchniach. 16 rodzajów siedlisk z tego obszaru znajduje się w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stwierdzono tu występowanie 21 gatunków z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jeden z najważniejszych obszarów dla ochrony ichtiofauny w Polsce. Obejmuje ona 10 gatunków ryb z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z kozą złotawą i kielbkiem białopłetwym.
Jeleniewo	5910,1	SOO	Ostoja mająca za zadanie ochronę największej w Polsce kolonii lęgowej nietoperza nocka łydkowłosego <i>Myotis dasycneme</i> , który został uznany za jeden z najrzadszych i najbardziej zagrożonych wymarciem gatunków nietoperzy w Europie. Dotychczas istniejący Obszar Specjalnej Ochrony „Jeleniewo” obejmował swym zasięgiem jedynie miejsce pobytu kolonii lęgowej, tj. zabytkowy, drewniany kościół w Jeleniewie (0,42 ha). Powiększenie obszaru ma na celu objęcie ochroną również obszaru żerowisk tego nietoperza.
Sasanki w Kolimągach	2,5	SOO	Jest to w chwili obecnej najobfitsze udokumentowane stanowisko sasanki otwartej w Polsce. W 2006 r. populacja sasanki otwartej liczona była na ok. 3000 sztuk. Inwentaryzacja przeprowadzona w 2009 r. wykazała obecność 2853 owocujących i kwitnących osobników. Wyjątkowość tego obszaru, oprócz bardzo dużej liczebności sasanki otwartej, podkreśla jej bardzo duże zagęszczenie, które wynosi 1188,75 osobników/ha oraz obecność sasanki łąkowej.
Źródlika Wzgórz Sokólskich	49,1	SOO	Jest to jedyny znany specjalny obszar ochrony siedlisk w Polsce, gdzie spotkać można w jednym miejscu aż trzy gatunki poczwarówek wpisanych do Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym <i>Vertigo geyeri</i> , gatunek niedawno odkryty w Polsce. Tym samym należy do najcenniejszych obszarów dla ochrony ślimaków związanych z torfowiskami i źródłiskami w Polsce. Obszar pełni ponadto istotną rolę dla ochrony pełnego zróżnicowania dwóch siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: źródeł wapiennych i torfowisk alkalicznych.

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.

TABL. 21/86/. POMNIKI PRZYRODY WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Pojedyncze drzewa	Grupy drzew	Aleje	Głazy narzutowe	Skąłki, groty, jaskinie i inne
WOJEWÓDZTWO	2058	1791	129	26	97	15
2010	2058	1791	129	26	97	15
2014	1998	1717	138	30	97	16
2015	1993	1715	135	30	97	16
POWIATY						
Augustowski	59	37	22	–	–	–
Białostocki	148	120	14	4	8	2
Bielski	44	33	5	2	3	1
Grajewski	16	1	14	1	–	–
Hajnowski	1239	1190	40	–	9	–
Kolneński	39	32	–	3	3	1
Łomżyński	54	32	7	10	4	1
Moniecki	15	12	1	1	1	–
Sejneński	75	50	13	–	12	–
Siemiatycki	41	31	4	–	5	1
Sokólski	50	29	1	2	18	–
Suwalski	96	49	4	1	34	8
Wysokomazowiecki	66	52	9	4	–	1
Zambrowski	4	2	–	1	–	1
MIASTA NA PRAWACH POWIATU						
Białystok	12	11	1	–	–	–
Łomża	12	11	–	1	–	–
Suwałki	23	23	–	–	–	–

TABL. 22/87/. WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA CHRONIONE^a
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Żubry ^b	471	616	690	742
stada wolne	430	567	645	706
w ośrodkach zamkniętych:				
ogrody zoologiczne	2	6	8	2
ośrodki hodowli	39	43	37	34
Bobry	12500	15000	15000	15000
Wilki	155	135	167	167
Rysie	50	45	30	30
Głuszce	120	32	32	15
Cietrzewie	720	200	22	28

^a Dane szacunkowe. ^b Według „Księgi Rodowodowej Żubrów”, prowadzonej od 1947 r.
Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 23/88/. TERENY ZIELENI W MIASTACH
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Parki spacerowo-wypoczynkowe:				
obiekty	39	37	38	38
powierzchnia w ha	321,2	303,8	338,3	338,3
przeciętna powierzchnia 1 obiektu w ha ...	8,2	8,2	8,9	8,9
Zieleńce:				
obiekty	193	232	281	282
powierzchnia w ha	93,9	116,7	129,6	129,9
przeciętna powierzchnia 1 obiektu w ha ...	0,5	0,5	0,5	0,5
Zieleń uliczna w ha	267,0	317,8	422,2	393,4
Tereny zieleni osiedlowej w ha	656,8	651,2	678,2	672,7
Żywopłaty w tys. mb.	221,1	211,3	229,5	215,5
Nasadzenia ^a w tys. szt.:				
drzewa	3,4	3,1	17,0	2,3
krzewy	21,8	47,3	25,6	7,3
Ubytki ^a w tys. szt.:				
drzewa	2,3	1,1	16,8	3,4
krzewy	2,1	5,2	3,9	2,9
Lasy gminne (mienie komunalne) w ha	406,4	447,0	466,9	486,0

^a W ciągu roku.

TABL. 24/89/. PARKI I OGRODY HISTORYCZNE
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Obiekty:				
zewidencjonowane ^a	313	319	341	341
wpisane do rejestru zabytków	111	114	117	117
dworskie	71	73	73	73
pałacowe i zamkowe	10	10	10	10
miejskie, uzdrowiskowe i szpitalne	9	9	9	9
klasztorne i kościelne	3	3	3	4
ogrody przydomowe	2	3	4	4
inne ^b	16	16	18	17
wpisane do rejestru zabytków, bez określonej powierzchni	47	24	25	22
Powierzchnia wpisana do rejestru zabytków w ha	535	771	769	794

^a Bez obiektów zachowanych szczątkowo w trakcie rozpoznania. ^b Łącznie: aleje, ogrody szkolne, przyfabryczne, botaniczne, arboreta, parki leśne, zieleń towarzysząca itp.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

DZIAŁ VII. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA I OCENA SKUTKÓW DEGRADACJI ŚRODOWISKA

Uwagi metodyczne

Prezentowane w tym dziale dane pochodzą z:

- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku w zakresie stanu sanitarno-porządkowego obiektów kontrolowanych – hoteli i basenów kąpielowych, stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych, obiektów produkcji i obrotu przedmiotami, oceny sanitarnej niektórych artykułów spożywczych i przedmiotów użytku oraz zachorowań na niektóre choroby (w tym zawodowe),
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie ochrony wód, powietrza, gleb oraz gospodarki odpadami.

Dane dotyczące oceny **stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych, obiektów produkcji i obrotu przedmiotami oraz oceny sanitarnej niektórych artykułów spożywczych i przedmiotów użytku** opracowano na podstawie wyników badań laboratoryjnych w oparciu o analizy prowadzone do 2006 r. na mocy ustawy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia z dnia 25 XI 1970 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 245) z późniejszymi zmianami oraz z dnia 11 V 2001 r. (Dz. U. Nr 63, poz. 634) z późniejszymi zmianami, natomiast od 2007 r. dane prezentowane są w oparciu o ustawę o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 VIII 2006 r. (Dz. U. Nr 171, poz. 1225) z późniejszymi zmianami. Ustawa ta określa wymagania i procedury niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia, zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 I 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego.

Artykuły spożywcze i przedmioty użytku badane są m.in. pod względem: zanieczyszczeń mikrobiologicznych (*Salmonella*, *Listeria*), zawartości metali szkodliwych dla zdrowia, pozostałości pestycydów, zanieczyszczeń azotanami, zanieczyszczeń biologicznych, obecności organizmów GMO, organoleptycznym, znakowania oraz innych parametrów.

TABL. 1/90/. STAN SANITARNY HOTELI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	115	25	40	43
w tym obiekty skontrolowane (w ciągu roku)	114	23	35	38
w tym o złym stanie sanitarnym	4	2	–	–

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

TABL. 2/91/. STAN SANITARNY BASENÓW KĄPIELOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Obiekty w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	27	27	33	38
w tym obiekty skontrolowane (w ciągu roku)	27	26	33	–
w tym o złym stanie sanitarnym	1	1	–	–

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

TABL. 3/92/. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
------------------	------	------	------	------

W ZAKRESIE OCHRONY WÓD

Monitoring rzek:				
długość odcinków badanych rzek w km	758	.	.	.
stanowiska pomiarowe	80	40	65	87
Monitoring jezior:				
jeziora zbadane	8	13	12	15
stanowiska pomiarowe	50	16	12	16
Monitoring wód podziemnych (stanowiska pomiarowe)	49	–	–	–
Pobrane próbki	4837	4846	7082	5436
w tym w ramach: monitoringu	2139	696	2933	2476
kontroli	473	61	1012	218
akcji związanych z poważnymi awariami	15	29	4	43
Wykonane oznaczenia	91540	55322	82097	57395
w tym w ramach: monitoringu	46752	14085	44800	26467
kontroli	4031	242	2409	1136
akcji związanych z poważnymi awariami	97	100	7	225

W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA

Monitoring powietrza:				
stanowiska pomiarowe	6	37	44	58
pobrane próbki	8525	7783 ^a	9111 ^a	9482 ^a
wykonane oznaczenia	13087	13464	15396	14060
W ramach kontroli:				
pobrane próbki	246	59 ^a	56 ^a	48 ^a
wykonane oznaczenia	1088	90	242	207

W ZAKRESIE OCHRONY GLEB

W ramach kontroli:				
pobrane próbki pierwotne	15	5	22	15
wykonane oznaczenia	148	36	45	130

W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

W ramach kontroli:				
pobrane próbki pierwotne	–	–	25	6
wykonane oznaczenia	–	–	242	58

^a Pobrane próbki pierwotne.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

TABL. 4/93/. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH, OBIEKTÓW PRODUKCJI I OBROTU PRZEDMIOTAMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty w ewidencji		Przeprze- rowadzone kontrole	Liczba wydanych decyzji administracyjnych		
	ogółem (stan w dniu 31 XII)	w tym skontrolowane		ogółem	w tym przerwania działalności całego lub części zakładu	
O G Ó Ł E M	2005	8413	8055	16613	4336	25
	2010	9081	8613	13534	2730	53
	2014	11785	7481	10644	1907	34
	2015	12546	6579	8780	1586	25
w tym:						
Wytwórnice lodów		29	25	35	5	–
Automaty do lodów		119	102	117	10	–
Piekarnie		139	111	184	61	1
Ciastkarnie		72	60	89	29	–
Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe		33	26	38	11	–
Browary i słodownie		3	3	6	–	–
Wytwórnice napojów bezalkoholo- wych i rozlewnie piwa		7	7	13	6	–
Zakłady garmazeryjne		20	14	29	8	–
Zakłady przemysłu zbożowo- -młynarskiego		17	11	15	1	–
Wytwórnice makaronów		3	3	4	–	–
Wytwórnice wyrobów cukierniczych		8	5	9	2	–
Wytwórnice koncentratów spożyw- czych		9	9	22	2	–
Wytwórnice octu, majonezu i musz- tardy		2	1	2	–	–
Inne wytwórnice żywności		1248	121	159	21	–
Sklepy spożywcze		3675	2755	3883	745	4
Magazyny hurtowe		288	218	301	33	1
Inne obiekty obrotu żywnością		1496	248	295	24	–
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte		1864	1285	1726	416	16
w tym zakłady małej gastronomii		858	503	612	107	2
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte		1119	791	963	154	–
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością		29	14	14	3	–
Miejsca obrotu materiałami i wyro- bami przeznaczonymi do kon- taktu z żywnością		160	68	78	1	–

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

TABL. 5/94/. OCENA SANITARNA NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

WYSZCZEGÓLNIENIE	Próby zbadane	W tym zdyskwalifikowane – w % prób zbadanych				
		ogółem	z liczby ogółem – według przyczyn dyskwalifikowania			
			mikrobiologiczne	w kierunku znakowania	organo-leptyczne	
OGÓŁEM	2005	3966	5,1	3,1	1,3	0,4
	2010	3010	5,6	3,5	0,9	0,4
	2014	2944	6,8	5,2	0,6	0,4
	2015	2112	4,5	1,1	2,1	0,1
w tym:						
Mięso, podroby i przetwory mięsne	154	7,1	–	7,1	–	–
Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory	95	5,3	–	5,3	–	–
Ryby, owoce morza i ich przetwory	113	1,8	–	1,8	–	–
Mleko i przetwory mleczne	265	4,9	3,0	1,9	–	–
Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne	108	2,8	–	2,8	–	–
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	286	5,2	3,5	1,7	–	–
Warzywa, w tym strączkowe	125	4,8	–	4,8	–	–
Owoce	134	0,7	–	–	–	–
Grzyby	26	–	–	–	–	–
Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	59	11,9	8,5	–	–	3,4
Tłuszcze roślinne	26	–	–	–	–	–
Koncentraty spożywcze	12	–	–	–	–	–
Majonezy, musztardy, sosy	5	–	–	–	–	–
Zioła, przyprawy	67	–	–	–	–	–
Wyroby garmażeryjne i kulinarne	81	–	–	–	–	–
Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	171	4,7	–	4,1	–	–
Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością	42	–	–	–	–	–

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

TABL. 6/95/. ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	w liczbach bezwzględnych				na 100 tys. ludności			
Salmonellozy	562	464	306	263	46,8	39,0	25,6	22,1
Czerwonka bakteryjna	–	1	3	–	–	0,1	0,3	–
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	321	70	38	26	26,7	5,9	3,2	2,2
Płonica (szkarlatyna)	180	222	557	413	15,0	18,7	46,6	34,6
Zapalenie opon mózgowych	170	97	704	146	14,2	8,2	58,9	12,2
Różyczka	193	91	95	53	16,1	7,7	7,9	4,4
Wirusowe zapalenie wątroby	75	75	205	230	6,2	6,3	17,2	19,3
Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka)	951	96	59	70	79,2	8,1	4,9	5,9
Grypa ^a	6995	18171	64624	74062	582,4	1528,0	5408,1	6213,7
Zatrucia pestycydami	3	–	–	–	0,2	–	–	–
Borelioza z Lyme	761	904	1274	1146	63,4	75,1	106,6	95,5
Kleszczowe zapalenie mózgu	94	137	109	77	7,8	11,4	9,1	6,4
Krzusiec	173	271	87	229	14,4	22,5	7,3	19,2
Ospa wietrzna	5027	3768	5346	4546	418,6	312,9	447,4	380,4

^a Zachorowania i podejrzenia.

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

TABL. 7/96/. ZACHOROWANIA NA CHOROBY ZAWODOWE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2010	2014	2015
	w liczbach bezwzględnych			w odsetkach		
OGÓŁEM	112	119	94	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Astma oskrzelowa	2	1	1	1,8	0,8	1,1
Alergiczny nieżyt nosa	1	1	1	0,9	0,8	1,1
Przewlekłe choroby narządu głosu	7	1	2	6,3	0,8	2,1
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	2	1	3	1,8	0,8	3,2
Choroby zakaźne lub pasożytnicze	97	101	77	86,6	84,9	81,9

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

DZIAŁ VIII. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

Uwagi metodyczne

W dziale zaprezentowano informacje o zakresie i formach funkcjonowania oraz skuteczności ekonomicznych narzędzi i środków w przedsięwzięciach na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Całkowite nakłady na ochronę środowiska stanowią sumę nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i kosztów bieżących.

Dane o **nakładach i efektach rzeczowych inwestycji ochrony środowiska** prezentuje się zgodnie z **Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska** wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Wyróżniono 9 dziedzin ochrony środowiska:

1. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.
2. Gospodarka ściekowa i ochrona wód.
3. Gospodarka odpadami.
4. Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych.
5. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu.
6. Zmniejszenie hałasu i wibracji.
7. Ochrona przed promieniowaniem jonizującym.
8. Działalność badawczo-rozwojowa.
9. Pozostała działalność związana z ochroną środowiska.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w oparciu o księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodnościekowych bez względu na liczbę zatrudnionych.

Do **inwestycji związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu** zalicza się instalacje urządzeń oczyszczających i dezodorujących (odpylających, redukujących, unieszkodliwiających i neutralizujących zanieczyszczenia gazowe) oraz instalacje z zastosowaniem reakcji przemian chemicznych do substancji mniej uciążliwych dla środowiska wraz z kompletnym wyposażeniem i zespołem koniecznych urządzeń pomocniczych zapewniających prawidłową eksploatację instalacji oraz urządzenia i aparaturę zapewniające zmniejszenie ilości bądź stężeń powstających lub emitowanych zanieczyszczeń, zadania związane z wyposażeniem w aparaturę kontrolno-pomiarową zanieczyszczeń powietrza. Zaliczono tu również: nowe techniki

i technologii spalania paliw, modernizację kotłowni i ciepłowni w celu ograniczenia zanieczyszczeń wydalanych do powietrza powstających w procesie spalania, niekonwencjonalne źródła energii (np. elektrownie wiatrowe, wykorzystanie wód geotermicznych), dostosowanie silników spalinowych do paliwa gazowego, a także budowę zespołu hydrokrakingu.

W inwestycjach tych nie ujmuje się urządzeń redukujących zanieczyszczenia, a stanowiących integralną część procesu technologicznego zapewniającą odpowiednią jakość surowców i półproduktów dla kolejnych etapów produkcji. Dotyczy to również instalowania wszelkiego rodzaju urządzeń pomocniczych niezbędnych ze względów technologicznych czy naukowych zakładu produkcyjnego.

Do **inwestycji związanych z gospodarką ściekową i ochroną wód** zalicza się urządzenia do unieszkodliwiania i oczyszczania ścieków przemysłowych, komunalnych, wód (ścieków) opadowych oraz zanieczyszczonych wód kopalnianych odprowadzanych bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi. Obejmują one oczyszczalnie ścieków lub ich elementy według technologii oczyszczania (mechaniczne, chemiczne, biologiczne i o podwyższonym usuwaniu biogenów, a także oczyszczalnie indywidualne przydomowe i inwestycje związane ze wstępnym oczyszczaniem ścieków), urządzenia do gospodarczego wykorzystania ścieków, utylizacji, gromadzenia i transportu wód zasolonych, gromadzenia ścieków, jak również wyposażanie oczyszczalni ścieków w urządzenia i aparaturę kontrolno-pomiarową w przypadkach, gdy nie są one ujęte w kosztach budowy oczyszczalni ścieków. Zakres danych obejmuje także: budowę kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki oraz wody opadowe, urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków, systemy obiegowego zasilania wodą, zabezpieczenia przed przenikaniem do rzek, mórz oraz innych akwenów zanieczyszczeń powstających przy transporcie wodnym, tworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody.

Do **inwestycji związanych z gospodarką odpadami, ochroną i przywróceniem wartości użytkowej gleb, ochroną wód podziemnych i powierzchniowych** zalicza się:

- działania związane z zapobieganiem zanieczyszczeniom poprzez modyfikowanie procesów technologicznych, w tym nowe techniki i technologie mało- i bezodpadowe,
- zbieranie, w tym selektywne, odpadów i ich transport,
- działania związane z recyklingiem odpadów,
- urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków,
- gospodarcze wykorzystanie odpadów, tj. urządzenia oraz metody i sposoby, w wyniku których następuje wyraźna redukcja ilościowa odpadów wytwarzanych bądź nagromadzonych na składowiskach, np. wykorzystanie odpadów do budowy nasypów drogowych, kolejowych, do podsadzania wyrobisk kopalnianych oraz wykorzystanie i przeróbkę odpadów przez zakłady przemysłowe,
- unieszkodliwianie odpadów, tj. metody i sposoby, w wyniku których następuje redukcja szkodliwości odpadów dla środowiska, czyli zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych z odpadami do powierzchniowych warstw ziemi, w tym budowę i urządzenie składowisk oraz stawów osadowych dla odpadów w powierzchniowych warstwach ziemi, urządzenie stref ochronnych wokół składowisk, zabiegi zabezpieczające przed pyleniem składowisk,
- rekultywację składowisk odpadów, hałd i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych obejmującą etap zakończonej rekultywacji biologicznej bądź przekazanie zrehabilitowanej powierzchni do zagospodarowania,
- przedsięwzięcia związane z zapobieganiem degradacji i dewastacji gleby, działania związane z tarasowaniem i wyrównywaniem nierówności gleby, prowadzenie przeciwoerozyjnych nasadzeń oraz usuwanie skutków erozji,

- budowę, utrzymanie i obsługę urządzeń służących do neutralizacji zanieczyszczeń (skażeń) gleby, oczyszczania wód podziemnych, a także zapobieganie infiltracji (przenikaniu) zanieczyszczeń do gleby i wód podziemnych,
- wyposażenie w aparaturę kontrolno-pomiarową w zakresie gospodarki odpadami, ochrony gleby, wód podziemnych i powierzchniowych.

Do **inwestycji związanych z ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazu** zalicza się:

- ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk – rodzaje działalności związane z ochroną ekosystemów i siedlisk istotnych dla utrzymania gatunków zwierząt i roślin, a także ochronę wartości estetycznych krajobrazu oraz prawnie chronionych obiektów przyrodniczych,
- ochronę naturalnego i półnaturalnego krajobrazu – każda działalność związana z ochroną lasów i zadrzewień jako naturalnych elementów środowiska, obejmująca m.in. działania mające na celu zapobieganie pożarom na obszarach leśnych.

Do **inwestycji związanych ze zmniejszeniem hałasu i wibracji** zalicza się:

- urządzenia lub zakup wyposażenia, przy pomocy których uzyskuje się ogólne zmniejszenie poziomu hałasu w okolicy źródła i u „odbiorcy”,
- budowę urządzeń antyhałasowych (ekranów, barier, wałów, żywopłotów i okien dźwiękoszczelnych itp.) zmniejszających uciążliwość hałasu drogowego, szynowego, a także powodowanego ruchem lotniczym,
- urządzenia i zakup przyrządów do pomiaru natężenia hałasu i wibracji (wyłączając zadania związane z bhp, tj. zmniejszenie hałasu na stanowiskach pracy).

W każdym z wyżej wymienionych kierunków inwestowania uwzględniono również **nakłady na budowę poszczególnych podsystemów monitoringowych** polegających na budowie sieci stacji kontrolno-pomiarowych i stanowisk pomiarowych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska, a także **nakłady na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych oraz na szkolenia**.

Do **inwestycji związanych z gospodarką wodną** zalicza się:

- budowę ujęć służących do poboru wody: powierzchniowej, podziemnej i kopalnianej (również w energetyce zawodowej), łącznie z urządzeniami uzdatniającymi oraz wodną siecią magistralną i rozdzielczą (ujęcia, studnie, stacje uzdatniania, filtry, stacje pomp, doprowadzenie sieci wodociągowej – bez przyłączy do budynków i gospodarstw), budowę laboratoriów kontroli jakości wody, w tym automatycznych stacji pomiaru jakości wody,
- budowę: zbiorników retencyjnych (poza zbiornikami przeciwpożarowymi i wyrównania dobowego), stopni wodnych, żeglugowych i energetycznych oraz śluz i jazów,
- regulację rzek i zabudowę potoków,
- budowę obwałowań przeciwpowodziowych,
- budowę stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

Przedsięwzięcia „**końca rury**” – nieingerujące w proces produkcyjny (produkcja może być prowadzona bez tej inwestycji), lecz redukujące lub unieszkodliwiające zanieczyszczenia powstałe w procesie produkcji – zgodnie z metodologią zalecaną przez Urząd Statystyczny Unii Europejskiej EUROSTAT – w całości zaliczane są do nakładów na ochronę środowiska.

Przez przedsięwzięcia „**zintegrowane**” **zapobiegające zanieczyszczeniom** należy rozumieć działania prowadzące do zmniejszenia ilości wytwarzanych zanieczyszczeń poprzez modyfikację procesów technologicznych (wymiana lub modernizacja linii produkcyjnej, zakup dodatkowych urządzeń), dzięki czemu pro-

dukcja staje się bardziej czysta i przyjazna środowisku. Jeżeli wprowadzany jest nowy proces technologiczny, nakłady służące ochronie środowiska obejmują nakłady przewyższające te, które byłyby poniesione na wyposażenie tańsze i sprawne, ale zapewniające produkcję mniej przyjazną środowisku. W przypadku, gdy modernizowany jest zakład już istniejący, nakłady inwestycyjne służące ochronie środowiska są równe całkowitym nakładom poniesionym na dostosowanie do wymagań środowiska.

Oplaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian są to kwoty pieniężne pobierane za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód, z urządzeń wodnych i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, a także za wydobywanie materiałów z wód stanowiących własność Państwa.

Kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska są to kwoty pieniężne wymierzone za wprowadzanie do środowiska zanieczyszczeń przekraczających dopuszczalne normy i za wprowadzanie zmian w środowisku.

Fundusze ekologiczne są to fundusze tworzone z opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, w tym za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych wynikających z ustawy prawo geologiczne i górnicze z kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, wydobywanie kopalin bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków – zgodnie z prawem geologicznym i górniczym oraz z innych wpływów (m.in. za żeglugę i spław oraz wydobywanie kruszywa i piasku z wód, zwrotów środków niewykorzystanych w ustalonym czasie, z prowadzonych operacji finansowych, oprocentowania pożyczek, rachunków bankowych, uzyskanych pożyczek). Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej zostały utworzone z dniem I VII 1989 r. na mocy ustawy z dnia 27 IV 1989 r. „o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska” i ustawy „Prawo wodne” (Dz. U. Nr 26, poz. 139). Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664), wpływy z tytułu opłat i kar stanowią przychody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz dochody budżetów powiatów i budżetów gmin.

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych został utworzony na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 26 III 1982 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 79) i utrzymany mocą nowej ustawy z dnia 3 II 1995 r. (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266, z późniejszymi zmianami). Zgodnie z ustawą z dnia 27 VIII 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241), z dniem 31 XII 2010 r. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (centralny i terenowe) został zlikwidowany. Po tym terminie nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania przejęły jednostki samorządu terytorialnego, które realizowały wyodrębnione zadania poprzez fundusze celowe. Środki pieniężne zlikwidowanego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych stały się dochodami budżetów odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego.

**TABL. 1/97/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	
	w tysiącach złotych				w odset- kach
OCHRONA ŚRODOWISKA					
OGÓŁEM	98933,3	257382,5	374020,8	379700,3	100,0
na 1 mieszkańca w zł	82	214	313	319	x
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	3,0	5,1	5,4	5,5	x
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	12676,2	19916,7	33010,7	56582,4	14,9
w tym:					
zapobieganie zanieczyszczeniom w zakresie ochrony powietrza ^a	3926,6	19581,7	32810,8	53176,9	14,0
w tym nowe techniki i technologie spalania paliw	3870,1	14478,1	10040,8	6377,3	1,7
redukcja zanieczyszczeń	8221,2	335,0	179,9	3405,5	0,9
w tym pyłowych	7696,7	235,0	179,9	3405,5	0,9
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	55722,1	168624,2	107363,3	99802,2	26,3
w tym:					
oczyszczanie ścieków	10820,9	24780,6	40957,9	35634,1	9,4
w tym komunalnych	6474,3	18297,6	14373,9	30030,8	7,9
sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki	33535,6	97296,3	37621,3	48785,2	12,8
sieć kanalizacyjna odprowadzająca wody (ścieki) opadowe	11180,5	46547,3	28784,1	15382,9	4,1
Gospodarka odpadami	6688,4	49327,7	217391,6	214778,9	56,6
w tym:					
zbieranie odpadów i ich transport	1779,2	3054,3	3525,4	2059,7	0,5
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	4687,7	43648,3	202552,3	196895,7	51,9
w tym: składowanie odpadów komunalnych	4687,7	32832,3	12906,3	196895,7	51,9
kompostowanie	–	10773,0	–	–	–
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	643,7	620,6	2138,4	1251,4	0,3
Zmniejszenie hałasu i wibracji	–	7,5	–	–	–
Działalność badawczo-rozwojowa	253,7	–	–	–	–
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	22949,2	18885,8	14116,8	7285,4	1,9
GOSPODARKA WODNA					
OGÓŁEM	41873,7	118033,0	67408,5	36580,1	100,0
na 1 mieszkańca w zł	35	98	56	31	x
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	1,3	2,3	1,0	0,5	x
w tym:					
Ujęcia i doprowadzenia wody	32948,0	72321,1	30899,6	23753,7	64,9
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	8206,9	38721,2	15334,7	10379,7	28,4
Zbiorniki wodne	136,1	2441,0	13530,2	1163,6	3,2
Regulacja i zabudowa rzek i potoków	579,4	4405,0	1375,9	1283,1	3,5

^a Poprzez modyfikację procesów technologicznych i zwiększenie efektywności wykorzystania energii.

TABL. 2/98/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Środ		
			własne	z bud	
				centralnego	województwa
w tysiącach					
1	OGÓŁEM	98933,3	41652,1	1000,8	28,0
2	2010	257382,5	117638,8	1683,1	4575,7
3	2014	374020,8	103377,2	3730,1	671,2
4	2015	379700,3	80321,3	1359,0	5829,3
5	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	56582,4	14333,7	–	4404,5
6	w tym zapobieganie zanieczyszczeniom w zakresie ochrony powietrza ^b	53176,9	11624,2	–	4404,5
7	w tym nowe techniki i technologie spalania paliw – modernizacja kotłowni i ciepłowni	6377,3	3473,1	–	237,0
8	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	99802,2	43905,8	1169,0	1424,8
	w tym:				
9	sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki	48785,2	27097,8	–	–
10	sieć kanalizacyjna odprowadzająca wody (ścieki) opadowe	15382,9	10539,6	1169,0	315,2
11	oczyszczanie ścieków	35634,1	6268,4	–	1109,6
	w tym:				
12	przemysłowych	407,1	407,1	–	–
13	komunalnych	30030,8	4131,1	–	–
14	indywidualne przydomowe	5188,5	1722,5	–	1109,6
15	Gospodarka odpadami	214778,9	15915,0	–	–
16	w tym unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	196895,7	13164,1	–	–
17	w tym składowanie odpadów komunalnych	196895,7	13164,1	–	–
18	Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	1251,4	1251,4	–	–
19	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	7285,4	4915,4	190,0	–

^a Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów, funduszy pomocowych (w tym technologicznych) i zwiększenie efektywności wykorzystania energii.

ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ORAZ KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)

ki		z zagranicy ^a	Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	Lp.
żetu	powiatu					
złoty						
43,0	859,5	13238,9	13943,2	23879,8	4288,0	1
110,8	1446,7	63660,8	41024,9	22474,9	4766,8	2
965,3	567,0	59157,7	195270,1	6998,7	3283,5	3
714,8	1532,9	92341,4	188800,4	5124,0	3677,2	4
562,0	–	31006,3	3449,9	186,0	2640,0	5
562,0	–	31006,3	2753,9	186,0	2640,0	6
562,0	–	156,2	1763,0	186,0	–	7
152,8	1532,9	45848,2	2021,5	2710,0	1037,2	8
124,8	201,5	18649,1	–	2590,0	122,0	9
–	625,4	2613,7	–	120,0	–	10
28,0	706,0	24585,4	2021,5	–	915,2	11
–	–	–	–	–	–	12
–	706,0	23172,2	2021,5	–	–	13
28,0	–	1413,2	–	–	915,2	14
–	–	15486,9	181463,0	1914,0	–	15
–	–	2414,6	181317,0	–	–	16
–	–	2414,6	181317,0	–	–	17
–	–	–	–	–	–	18
–	–	–	1866,0	314,0	–	19

Funduszu Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. *b* Poprzez modyfikację procesów

TABL. 3/99/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ORAZ POWIATÓW W 2015 R. (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Środki						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)
		własne	z budżetu				z zagranicy ^a			
			centralnego	wojewódz-twa	powia-tu	gminy (współ-udział)				
w tysiącach złotych										
WOJEWÓDZTWO	379700,3	80321,3	1359,0	5829,3	714,8	1532,9	92341,4	188800,4	5124,0	3677,2
miasta	97460,4	42135,3	887,0	1352,9	686,8	104,0	46966,6	2471,0	2534,0	322,8
wieś	282239,9	38186,0	472,0	4476,4	28,0	1428,9	45374,8	186329,4	2590,0	3354,4
POWIATY										
Augustowski	5841,6	2244,4	16,9	–	–	–	3580,3	–	–	–
miasta	1595,4	1324,8	16,9	–	–	–	253,7	–	–	–
wieś	4246,2	919,6	–	–	–	–	3326,6	–	–	–
Białostocki	210015,0	18847,4	662,0	1221,0	562,0	1331,4	7032,2	180173,0	186,0	–
miasta	7825,9	2405,9	190,0	680,0	562,0	–	3802,0	–	186,0	–
wieś	202189,1	16441,5	472,0	541,0	–	1331,4	3230,2	180173,0	–	–
Bielski	10932,4	3394,3	–	3429,4	–	–	1944,0	879,5	–	1285,2
miasta	1071,5	1071,5	–	–	–	–	–	–	–	–
wieś	9860,9	2322,8	–	3429,4	–	–	1944,0	879,5	–	1285,2
Grajewski	8036,8	3073,7	–	–	124,8	104,0	4734,3	–	–	–
miasta	1836,8	739,7	–	–	124,8	104,0	868,3	–	–	–
wieś	6200,0	2334,0	–	–	–	–	3866,0	–	–	–
Hajnowski	37395,4	4815,8	–	–	–	–	25342,7	4260,9	2976,0	–
miasta	18986,4	692,6	–	–	–	–	16379,8	–	1914,0	–
wieś	18409,0	4123,2	–	–	–	–	8962,9	4260,9	1062,0	–
Kolneński	1313,4	350,1	–	–	–	–	817,3	146,0	–	–
miasta	963,4	188,1	–	–	–	–	763,3	12,0	–	–
wieś	350,0	162,0	–	–	–	–	54,0	134,0	–	–
Łomżyński – wieś	8762,3	2697,7	–	–	–	–	5214,3	–	–	850,3
Moniecki	2726,7	897,9	413,7	506,0	–	–	722,1	–	–	187,0
miasta	979,2	565,5	413,7	–	–	–	–	–	–	–
wieś	1747,5	332,4	–	506,0	–	–	722,1	–	–	187,0
Sejneński – wieś	1176,7	256,3	–	–	–	–	920,4	–	–	–
Siemiatycki	21079,2	5316,1	106,1	–	–	–	13533,0	–	1528,0	596,0
miasta	5550,6	1311,5	106,1	–	–	–	4133,0	–	–	–
wieś	15528,6	4004,6	–	–	–	–	9400,0	–	1528,0	596,0
Sokółski	3702,5	844,6	–	–	–	–	2094,4	696,0	–	67,5
miasta	1657,6	276,0	–	–	–	–	618,1	696,0	–	67,5
wieś	2044,9	568,6	–	–	–	–	1476,3	–	–	–
Suwalski – wieś	7245,3	3025,5	–	–	28,0	–	3309,8	882,0	–	–
Wysokomazowiecki	28347,1	9083,4	–	–	–	97,5	18714,1	–	–	452,1
miasta	24653,0	8143,6	–	–	–	–	16376,1	–	–	133,3
wieś	3694,1	939,8	–	–	–	97,5	2338,0	–	–	318,8
Zambrowski	1811,5	769,0	–	315,2	–	–	610,2	–	–	117,1
miasta	1026,2	711,0	–	315,2	–	–	–	–	–	–
wieś	785,3	58,0	–	–	–	–	610,2	–	–	117,1
MIASTA NA PRAWACH POWIATU										
Białystok	20595,0	19466,5	160,3	–	–	–	968,2	–	–	–
Łomża	8912,3	3643,1	–	357,7	–	–	2592,5	1763,0	434,0	122,0
Suwałki	1807,1	1595,5	–	–	–	–	211,6	–	–	–

^a Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów, funduszy pomocowych (w tym Funduszu Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji.

TABL. 4/100/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ POWIATÓW W 2015 R. (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	Gospodarka odpadami	Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska
WOJEWÓDZTWO	379700,3	56582,4	99802,2	214778,9	1251,4	7285,4
miasta	97460,4	23420,8	54679,8	13920,6	550,0	4889,2
wieś	282239,9	33161,6	45122,4	200858,3	701,4	2396,2
POWIATY						
Augustowski	5841,6	3959,9	821,1	286,3	–	774,3
miasta	1595,4	–	821,1	–	–	774,3
wieś	4246,2	3959,9	–	286,3	–	–
Białostocki	210015,0	4822,9	12766,1	191796,0	268,9	361,1
miasta	7825,9	4281,9	3228,5	4,0	–	311,5
wieś	202189,1	541,0	9537,6	191792,0	268,9	49,6
Bielski	10932,4	7193,4	3709,0	30,0	–	–
miasta	1071,5	739,3	332,2	–	–	–
wieś	9860,9	6454,1	3376,8	30,0	–	–
Grajewski	8036,8	634,0	3516,8	3886,0	–	–
miasta	1836,8	–	1713,8	123,0	–	–
wieś	6200,0	634,0	1803,0	3763,0	–	–
Hajnowski	37395,4	1646,2	21313,2	13452,0	–	984,0
miasta	18986,4	–	7402,4	11584,0	–	–
wieś	18409,0	1646,2	13910,8	1868,0	–	984,0
Kolneński	1313,4	–	116,2	1197,2	–	–
miasta	963,4	–	33,2	930,2	–	–
wieś	350,0	–	83,0	267,0	–	–
Łomżyński – wieś	8762,3	2389,1	3662,1	2145,6	204,9	360,6
Moniecki	2726,7	764,4	1685,9	276,4	–	–
miasta	979,2	122,6	856,6	–	–	–
wieś	1747,5	641,8	829,3	276,4	–	–
Sejneński – wieś	1176,7	1147,7	29,0	–	–	–
Siemiatycki	21079,2	10382,0	10337,6	–	227,6	132,0
miasta	5550,6	3347,0	2071,6	–	–	132,0
wieś	15528,6	7035,0	8266,0	–	227,6	–
Sokółski	3702,5	2387,5	1310,0	5,0	–	–
miasta	1657,6	1613,5	44,1	–	–	–
wieś	2044,9	774,0	1265,9	5,0	–	–
Suwalski – wieś	7245,3	5356,0	598,3	289,0	–	1002,0
Wysokomazowiecki	28347,1	8490,5	19601,6	136,0	–	119,0
miasta	24653,0	6545,0	17989,0	–	–	119,0
wieś	3694,1	1945,5	1612,6	136,0	–	–
Zambrowski	1811,5	637,3	1174,2	–	–	–
miasta	1026,2	–	1026,2	–	–	–
wieś	785,3	637,3	148,0	–	–	–

TABL. 4/100/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ POWIATÓW W 2015 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	Gospodarka odpadami	Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska
MIASTA NA PRAWACH POWIATU						
Białystok	20595,0	925,0	14922,2	959,4	550,0	3238,4
Łomża	8912,3	5746,2	2852,1	–	–	314,0
Suwałki	1807,1	100,3	1386,8	320,0	–	–

TABL. 5/101/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG RODZAJÓW INWESTYCJI (ceny bieżące)

RODZAJE INWESTYCJI	2005	2010	2014	2015
	w tysiącach złotych			
OGÓŁEM	98933,3	257382,5	374020,8	379700,3
Wyłącznie:				
końca rury	71112,3	218359,4	324954,6	317552,6
w tym monitoring	665,0	72,5	19,8	–
zintegrowane	26951,6	38475,0	46895,6	60462,3
Łączone (mieszane)	615,7	548,1	2170,6	1685,4
końca rury	597,8	450,4	2170,6	1685,4
zintegrowane	17,9	97,7	–	–
Działalność badawczo-rozwojowa	253,7	–	–	–

TABL. 6/102/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW (ceny bieżące)

GRUPY INWESTORÓW	2005	2010	2014	2015
	w tysiącach złotych			
OGÓŁEM	98933,3	257382,5	374020,8	379700,3
Przedsiębiorstwa	22122,6	70249,9	255132,6	260166,5
Gminy	74656,7	183044,7	110401,9	109750,1
Jednostki budżetowe	2154,0	4087,9	8486,3	9783,7

TABL. 7/103/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW W 2015 R. (ceny bieżące)

SEKCJE I DZIAŁY	Ochrona środowiska		Gospodarka wodna	
	w tysiącach złotych	w odsetkach	w tysiącach złotych	w odsetkach
OGÓŁEM	379700,3	100,0	36580,1	100,0
w tym:				
Przetwórstwo przemysłowe	7324,7	1,9	515,4	1,4
w tym produkcja artykułów spożywczych	5093,0	1,3	333,4	0,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A	11168,2	2,9	966,9	2,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A	237238,1	62,5	11412,9	31,2
Transport i gospodarka magazynowa	4,2	0,0	117,7	0,3
Obsługa rynku nieruchomości ^A	340,0	0,1	–	–
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	115710,3	30,5	23567,2	64,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7034,2	1,9	–	–

TABL. 8/104/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym			
		ujęcia i doprowadzenia wody	budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	zbiorniki wodne	regulacja i zabudowa rzek i potoków
		w tysiącach złotych			
OGÓŁEM					
2005	41873,7	32948,0	8206,9	136,1	579,4
2010	118033,0	72321,1	38721,2	2441,0	4405,0
2014	67408,5	30899,6	15334,7	13530,2	1375,9
2015	36580,1	23753,7	10379,7	1163,6	1283,1
Środki własne	21528,0	19178,6	1851,7	95,1	402,6
Środki z budżetu:					
centralnego	279,0	161,0	–	–	118,0
gminy (współdział)	1509,2	115,0	1394,2	–	–
Środki z zagranicy ^a	10854,2	4083,1	6771,1	–	–
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	2100,0	57,0	212,0	1068,5	762,5
Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	212,7	142,0	70,7	–	–
Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	97,0	17,0	80,0	–	–

^a Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów, funduszy pomocowych (w tym Funduszu Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji.

TABL. 9/105/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Środ			
			własne	z bud		
				centralnego	województwa	
w tysiącach						
1	WOJEWÓDZ-	2005	41873,7	16448,8	890,4	193,0
2	TWO	2010	118033,0	46255,8	663,0	10422,2
3		2014	67408,5	27235,1	162,2	17638,5
4		2015	36580,1	21528,0	279,0	–
5	miasta		20527,2	12623,8	161,0	–
6	wieś		16052,9	8904,2	118,0	–
POWIATY						
7	Augustowski		665,3	198,0	1,1	–
8	miasta		443,4	198,0	1,1	–
9	wieś		221,9	–	–	–
10	Białostocki		4149,6	3305,1	–	–
11	miasta		1317,4	872,4	–	–
12	wieś		2832,2	2432,7	–	–
13	Bielski		426,7	426,7	–	–
14	miasta		377,2	377,2	–	–
15	wieś		49,5	49,5	–	–
16	Grajewski		1659,3	457,4	–	–
17	miasta		721,6	64,2	–	–
18	wieś		937,7	393,2	–	–
19	Hajnowski		1904,3	1000,6	–	–
20	miasta		368,6	368,6	–	–
21	wieś		1535,7	632,0	–	–
22	Kolneński – wieś		2858,0	2780,9	–	–
23	Łomżyński – wieś		959,3	417,2	118,0	–
24	Moniecki – wieś.....		279,9	150,9	–	–
25	Sejneński – wieś		41,0	41,0	–	–
26	Siemiatycki – wieś.....		76,0	76,0	–	–
27	Sokólski		2252,9	625,7	–	–
28	miasta		31,0	31,0	–	–
29	wieś		2221,9	594,7	–	–
30	Suwalski – wieś		406,4	249,6	–	–
31	Wysokomazowiecki		11175,3	2611,0	–	–
32	miasta		8195,6	1838,5	–	–
33	wieś		2979,7	772,5	–	–
34	Zambrowski		874,2	534,5	–	–
35	miasta		220,5	220,5	–	–
36	wieś		653,7	314,0	–	–
MIASTA NA PRAWACH POWIATU						
37	Białystok		7753,7	7572,2	159,9	–
38	Łomża		833,0	816,0	–	–
39	Suwałki		265,2	265,2	–	–

a Środki bezwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów, funduszy pomocowych (w tym

ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ORAZ POWIATÓW (ceny bieżące)

ki		Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	Lp.
zetu	z zagranicy ^a				
gminy (współdział)		złotych			
661,5	12047,1	5238,9	3427,1	2966,9	1
259,3	33375,7	9311,1	17708,9	37,0	2
84,6	19405,9	1350,5	1514,5	17,2	3
1509,2	10854,2	2100,0	212,7	97,0	4
34,0	7691,4	–	–	17,0	5
1475,2	3162,8	2100,0	212,7	80,0	6
–	244,3	221,9	–	–	7
–	244,3	–	–	–	8
–	–	221,9	–	–	9
81,0	763,5	–	–	–	10
–	445,0	–	–	–	11
81,0	318,5	–	–	–	12
–	–	–	–	–	13
–	–	–	–	–	14
–	–	–	–	–	15
34,0	1167,9	–	–	–	16
34,0	623,4	–	–	–	17
–	544,5	–	–	–	18
–	313,0	448,7	142,0	–	19
–	–	–	–	–	20
–	313,0	448,7	142,0	–	21
–	–	77,1	–	–	22
–	424,1	–	–	–	23
–	129,0	–	–	–	24
–	–	–	–	–	25
–	–	–	–	–	26
–	558,7	1068,5	–	–	27
–	–	–	–	–	28
–	558,7	1068,5	–	–	29
–	156,8	–	–	–	30
1394,2	7075,3	14,8	–	80,0	31
–	6357,1	–	–	–	32
1394,2	718,2	14,8	–	80,0	33
–	–	269,0	70,7	–	34
–	–	–	–	–	35
–	–	269,0	70,7	–	36
–	21,6	–	–	–	37
–	–	–	–	17,0	38
–	–	–	–	–	39

Funduszu Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji.

TABL. 10/106/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ POWIATÓW W 2015 R. (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym			
		ujęcia i doprowadzenia wody	budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	zbiorniki wodne	regulacja i zabudowa rzek i potoków
w tysiącach złotych					
WOJEWÓDZTWO	36580,1	23753,7	10379,7	1163,6	1283,1
miasta	20527,2	12326,6	7702,9	95,1	402,6
wieś	16052,9	11427,1	2676,8	1068,5	880,5
POWIATY					
Augustowski	665,3	297,4	146,0	–	221,9
miasta	443,4	297,4	146,0	–	–
wieś	221,9	–	–	–	221,9
Białostocki	4149,6	3962,7	186,9	–	–
miasta	1317,4	1317,4	–	–	–
wieś	2832,2	2645,3	186,9	–	–
Bielski	426,7	140,9	22,1	–	263,7
miasto	377,2	113,5	–	–	263,7
wieś	49,5	27,4	22,1	–	–
Grajewski	1659,3	1656,3	3,0	–	–
miasta	721,6	721,6	–	–	–
wieś	937,7	934,7	3,0	–	–
Hajnowski	1904,3	1455,6	–	–	448,7
miasta	368,6	368,6	–	–	–
wieś	1535,7	1087,0	–	–	448,7
Kolneński – wieś	2858,0	2780,9	–	–	77,1
Łomżyński – wieś	959,3	841,3	–	–	118,0
Moniecki – wieś	279,9	279,9	–	–	–
Sejneński – wieś	41,0	41,0	–	–	–
Siemiatycki – wieś	76,0	76,0	–	–	–
Sokólski	2252,9	1175,9	8,5	1068,5	–
miasta	31,0	31,0	–	–	–
wieś	2221,9	1144,9	8,5	1068,5	–
Suwalski – wieś	406,4	406,4	–	–	–
Wysokomazowiecki	11175,3	1488,0	9672,5	–	14,8
miasta	8195,6	696,7	7498,9	–	–
wieś	2979,7	791,3	2173,6	–	14,8
Zambrowski	874,2	591,5	282,7	–	–
miasta	220,5	220,5	–	–	–
wieś	653,7	371,0	282,7	–	–
MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
Białystok	7753,7	7461,7	58,0	95,1	138,9
Łomża	833,0	833,0	–	–	–
Suwałki	265,2	265,2	–	–	–

TABL. 11/107/. UZYSKANE EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE		Sieć kanalizacyjna odprowadzająca w km		Oczyszczalnie		Składowiska dla odpadów komunalnych			Rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdezastrowanych i zdegradowanych w ha
		ścieki	wody (ścieki) opadowe	obiekty	przepustowość w m ³ /dobę	obiekty	powierzchnia w ha	wydajność w t/rok	
WOJEWÓDZ-TWO	2005	96,1	18,8	3	702	1	2,3	5700	0,5
	2010	198,3	30,4	–	–	–	–	–	–
	2014	118,8	29,1	6	2986	–	–	–	15,8
	2015	89,7	22,3	3	2239	–	–	–	7,2
	miasta	38,3	14,4	1	1344	–	–	–	1,1
wieś	51,4	7,9	2	895	–	–	–	6,1	
POWIATY									
Augustowski – miasto		0,7	0,3	–	–	–	–	–	–
Białostocki		9,8	5,1	–	300	–	–	–	–
miasta		3,2	–	–	–	–	–	–	–
wieś		6,6	5,1	–	300	–	–	–	–
Bielski		0,3	0,2	1	15	–	–	–	–
miasta		0,3	0,2	–	–	–	–	–	–
wieś		–	–	1	15	–	–	–	–
Grajewski		1,7	0,6	–	–	–	–	–	–
miasta		0,7	0,6	–	–	–	–	–	–
wieś		1,0	–	–	–	–	–	–	–
Hajnowski		21,0	2,0	1	580	–	–	–	0,3
miasta		3,0	2,0	–	–	–	–	–	–
wieś		18,0	–	1	580	–	–	–	0,3
Kolneński		0,1	–	–	–	–	–	–	1,5
miasta		0,1	–	–	–	–	–	–	1,1
wieś		–	–	–	–	–	–	–	0,4
Łomżyński – wieś		4,7	1,2	–	–	–	–	–	3,7
Moniecki		–	0,9	–	–	–	–	–	0,6
miasta		–	0,9	–	–	–	–	–	–
wieś		–	–	–	–	–	–	–	0,6
Siemiatycki		17,8	0,6	–	–	–	–	–	–
miasta		3,0	0,6	–	–	–	–	–	–
wieś		14,8	–	–	–	–	–	–	–
Sokółski		1,3	–	–	–	–	–	–	–
miasta		0,4	–	–	–	–	–	–	–
wieś		0,9	–	–	–	–	–	–	–
Suwalski – wieś		1,4	–	–	–	–	–	–	0,7
Wysokomazowiecki		8,9	3,1	1	1344	–	–	–	0,4
miasta		4,9	1,5	1	1344	–	–	–	–
wieś		4,0	1,6	–	–	–	–	–	0,4
Zambrowski – miasto		1,3	1,3	–	–	–	–	–	–
MIASTA NA PRAWACH POWIATU									
Białystok		19,4	4,4	–	–	–	–	–	–
Łomża		0,8	0,9	–	–	–	–	–	–
Suwałki		0,5	1,7	–	–	–	–	–	–

**TABL. 12/108/. UZYSKANE EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI GOSPODARKI WODNEJ
WEDŁUG POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wydajność ujęć wodnych	Uzdatnianie wody	Sieć wodociągowa w km	
	w m ³ /dobę			
WOJEWÓDZTWO	2005	4247	19530	399,5
	2010	4482	8137	420,6
	2014	5576	1681	226,6
	2015	648	2875	162,3
miasta		–	2390	49,5
wieś		648	485	112,8
POWIATY				
Augustowski – miasto		–	10	0,6
Białostocki		–	240	27,5
miasta		–	–	3,3
wieś		–	240	24,2
Bielski – miasto		–	–	0,3
Grajewski		–	–	16,5
miasta		–	–	12,5
wieś		–	–	4,0
Hajnowski		–	–	9,1
miasta		–	–	3,7
wieś		–	–	5,4
Kolneński – wieś		–	–	44,0
Łomżyński – wieś		108	–	10,7
Moniecki – wieś		–	–	7,3
Sejneński – wieś		–	–	1,4
Sokólski		–	–	8,4
miasta		–	–	0,7
wieś		–	–	7,7
Suwalski – wieś		–	–	2,1
Wysokomazowiecki		–	2380	3,5
miasta		–	2380	1,0
wieś		–	–	2,5
Zambrowski		540	245	4,2
miasta		–	–	0,7
wieś		540	245	3,5
MIASTA NA PRAWACH POWIATU				
Białystok		–	–	22,5
Łomża		–	–	3,4
Suwałki		–	–	0,8

TABL. 13/109/. REALIZACJA INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
WODOCIĄGI ZBIOROWE				
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł.....	31817,5	139760,7	26805,5	15396,2
ze środków:				
budżetu państwa	1081,8	248,6	–	–
samorządów gmin	15282,1	28317,6	10076,3	6435,8
mieszkańców wsi	1471,9	2316,3	3050,8	2666,6
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	2318,3	11911,7	1554,8	–
w tym pożyczki	2187,4	7913,0	1019,9	–
innych	11663,4 ^a	96966,5 ^b	12123,6 ^b	6293,8 ^{bc}
Efekty rzeczowe inwestycji:				
przyłącza do budynków: w kilometrach	118,8	92,5	.	.
w sztukach	2845	2451	1497	2214
sieć wodociągowa w km	343,5	421,1	219,8	134,5
STACJE UZDATNIANIA WODY				
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł.....	10361,8	30335,7	8235,3	3785,9
Obiekty oddane do użytku	9	3	2	1
KANALIZACJA ZBIORCZA				
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł	14555,5	59618,4	20199,5	21875,1
ze środków:				
budżetu państwa	345,4	–	–	–
samorządów gmin	4023,4	16849,3	5852,7	8340,5
mieszkańców wsi	350,5	2101,4	3006,3	1266,2
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	4516,9	18403,9	4161,9	–
w tym pożyczki	4016,1	10424,2	599,8	–
innych	5319,3 ^b	22263,8 ^{bc}	7178,6 ^{bc}	12268,4 ^{bc}
Efekty rzeczowe inwestycji:				
zbiorcza sieć kanalizacyjna w km	57,6	166,2	39,2	57,8
przykanaliki do budynków: w kilometrach	20,8	2004,5	.	.
w sztukach	1210	1986	1341	1328
OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ZBIORCZE				
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł	4238,2	5441,8	2262,5	9793,7
w tym na modernizację	1663,7	1956,2	1615,4	4085,7
ze środków:				
budżetu państwa	70,9	–	–	–
samorządów gmin	711,4	1111,8	1055,4	2476,1
mieszkańców wsi	7,5	–	–	651,0
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	1156,7	2942,6	–	432,0
w tym pożyczki	1062,6	–	–	432,0
innych	2291,7 ^b	1387,4 ^{bc}	1207,1 ^b	6234,6 ^{bc}
Efekty rzeczowe inwestycji:				
oczyszczalnie: obiekty	2	4	4	13
przepustowość w m ³ /dobę	159,0	77,0	258,0	315,0

a-c Środki z: *a* – funduszy Unii Europejskiej – przedakcesyjne (SAPARD) i strukturalne oraz inne, *b* – funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, *c* – Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencji Nieruchomości Rolnych, Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, EkoFunduszu i Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz inne.

TABL. 13/109/. REALIZACJA INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
INDYWIDUALNE WIEJSKIE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW^d				
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł	1196,6	9539,5	32327,0	5901,4
ze środków:				
budżetu państwa	6,2	10,0	–	–
samorządów gmin	848,0	3791,9	6155,4	1064,2
mieszkańców wsi	67,2	1537,0	3904,8	1916,0
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	229,0	475,0	11478,0	348,8
w tym pożyczki	–	464,5	1954,5	348,8
innych	46,2 ^b	3725,6 ^b	10788,8 ^b	2572,4 ^b
Obiekty oddane do użytku	214	951	2453	806
SKŁADOWISKA ODPADÓW				
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w tys. zł	71,6	1177,0	29,1	1277,0
ze środków:				
samorządów gmin	69,2	832,0	29,1	200,7
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	2,4	–	–	–
innych	–	345,0 ^b	–	1076,3 ^b
Efekty rzeczowe inwestycji:				
składowiska: obiekty	1	–	–	–
powierzchnia w ha	1,0	–	–	–

^b Środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. ^d Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nieodprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku), domowego, obiektu usługowego lub użyteczności publicznej itp., o przepustowości nieprzekraczającej 5 m³/dobę lub 25 RLM; patrz uwagi metodyczne do działu „Zasoby, wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód” na str. 44.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 14/110/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE NA MAŁĄ RETENCJĘ WODNĄ (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w tysiącach złotych			
O G Ó Ł E M	716	3260	10587	1174
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA				
Środki:				
z budżetu Wojewody	200	2990	10587	1098
samorządów	516	157	–	76
inne	–	113	–	–
WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA				
Samodzielne budowle piętrzące i ujęcia wód na ciekach podstawowych	63	–	5630	44
Sztuczne zbiorniki	653	2711	4957	1130
Inne	–	549	–	–

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 15/111/. EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI MAŁEJ RETENCJI WODNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Obiekty	1	52	7	5
Przyrost pojemności w dam ³	2,8	321,0	450,0	252,0
Sztuczne zbiorniki wodne:				
obiekty	–	50	5	5
pojemność w dam ³	–	288,0	249,0	252,0
Stawy rybne:				
obiekty	–	2	–	–
pojemność w dam ³	–	33,0	–	–
Powierzchnia nawodnień w ha	12,0	78,0	172,0	90,0

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 16/112/. WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ – WPLYWY I WYDATKI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w tysiącach złotych			
Stan środków na początku roku	53712,9	73112,3	80460,3	81769,6
Wpływy	10257,5	14109,1	13531,6	13793,1
Z tytułu: opłat	6631,9	10189,6	9344,3	9710,5
kar	56,2	39,3	29,7	55,8
Przychody finansowe i inne	3569,3	3880,2	4157,6	4026,8
Wydatki	8882,0	11401,0	12222,3	12239,5
w tym na:				
Dotacje	3680,6	5527,4	7353,8	6878,8
Umorzenia pożyczek i kredytów ze środków funduszu	1824,2	1154,3	.	.
Koszty działalności operacyjnej	2797,2	4575,9	4713,0	5215,9
Stan środków na koniec roku	55088,4	75820,4	81769,6	83323,2

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 17/113/. GOSPODAROWANIE POWIATOWYMI I GMINNYMI ŚRODKAMI Z TYTUŁU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ – WPLYWY I WYDATKI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w tysiącach złotych			
POWIATOWE				
Stan środków na początku roku	1405,8	2654,6	860,4	1082,1
Wpływy	1600,9	2645,8	2403,7	2519,7
Z tytułu: opłat	1551,9	2632,9	2395,9	2515,8
kar	17,9	10,8	7,8	3,9
Inne	31,1	2,1	–	–
Wydatki	2110,3	3348,6	2182,0	2581,3
na:				
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	838,5	219,3	787,2	1144,9
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	150,8	939,3	492,4	460,8
Gospodarkę odpadami	474,0	150,9	2,2	2,4
Pozostałe dziedziny	616,7	2039,1	900,0	973,1
Inne wydatki	30,3	–	0,3	–
Stan środków na koniec roku	896,4	1951,8	1082,1	1020,5
GMINNE				
Stan środków na początku roku	4788,1	11104,2	6051,5	7752,2
Wpływy	5439,0	15023,0	12538,2	11314,6
Z tytułu opłat i kar	5254,3	14999,4	12415,5	11276,7
Inne	184,7	23,6	122,8	37,9
Wydatki	5680,2	20549,7	10837,6	11473,2
na:				
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	1784,3	9846,5	6426,0	7668,0
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	238,9	2760,0	693,7	205,2
Gospodarkę odpadami	1044,7	2580,2	1039,4	335,4
Pozostałe dziedziny	2558,2	5330,8	2642,4	3053,4
Inne wydatki	54,1	32,3	36,1	211,2
Stan środków na koniec roku	4547,0	5577,5	7752,2	7593,5

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 18/114/. GROMADZENIE I WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z TYTUŁU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015
WPLYWY I WYDATKI w tys. zł		
Stan środków na początku roku	1572,7	1612,3
Wpływy	1301,2	1430,8
Wydatki	1261,6	1347,4
na:		
użyźnianie i ulepszanie gleb, usuwanie kamieni, odkrzaczanie	373,0	372,1
budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji	10,0	–
budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych	860,0	975,2
pozostałe	18,6	0,0
Stan środków na koniec roku	1612,3	1695,7

TABL. 18/114/. GROMADZENIE I WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z TYTUŁU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015
ZREALIZOWANE PRACE I PRZEDSIĘWZIĘCIA		
Użyźnianie i ulepszenie gleb, usuwanie kamieni, odkrzaczanie w ha	490	–
Budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych w km	21	29

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 19/115/. OPLATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ ORAZ ICH REDYSTRYBUCJA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015
	w tysiącach złotych	
Stan środków na początku roku	446,9	320,8
Wpływy	24223,4	25381,6
Z tytułu opłat za:		
gospodarkę ściekową i ochronę wód	8115,2	7987,2 ^a
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	8836,2	9358,7 ^b
gospodarkę odpadami	6409,8	7311,3
Inne ^c	862,2	724,6
Wydatki	24349,5	25283,2
Na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej:		
wojewódzki	9344,3	9710,5
Narodowy	5031,5	5230,0
Do budżetu:		
gminnego	6766,8	7241,4
powiatowego	2395,9	2515,8
Inne	811,0	585,5
Stan środków na koniec roku	320,8	419,2

^a Opłaty za pobór wód i wprowadzanie ścieków. ^b W tym opłaty za emisję CO₂. ^c Między innymi z tytułu: odsetek za przeterminowane wpłaty opłat, oprocentowanie rachunków bankowych, odzyskanych kosztów postępowań egzekucyjnych, błędnych wpłat podlegających zwrotowi; nie obejmuje kar.

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

**TABL. 20/116/. WPLYWY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ
Z TYTUŁU KAR ORAZ ICH REDYSTRYBUCJA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015
	w tysiącach złotych	
OGÓŁEM		
wymierzono	311,3	1623,9
wpłynęło	249,2	376,3
w tym z tytułu kar za przekroczenie:		
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub ziemi:		
wymierzono	46,9	84,3
wpłynęło	43,9	5,6
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza:		
wymierzono	69,0	14,5
wpłynęło	27,1	31,9
Z ogółem przekazano		
Na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej:		
wojewódzki	28,3	14,3
Narodowy	150,8	276,8
Do budżetów:		
gminnych	15,9	7,9
powiatowych	7,8	3,9
Państwa	46,4	73,5

Źródło: w zakresie wpływów – dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w zakresie redystrybucji – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

**TABL. 21/117/. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY
ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

KIERUNKI INWESTOWANIA	2005	2010	2014	2015
	w tysiącach złotych			
OGÓŁEM	26090,6	64104,7	35115,3	39574,5
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	19837,3	47804,6	11358,0	10078,7
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1222,4	7184,8	8275,0	7528,8
Gospodarka odpadami	3726,6	5882,7	12456,6	18349,5
Pozostałe dziedziny	1304,3	3232,5	3025,7	3617,4

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

DZIAŁ IX. LEŚNICTWO I ŁOWIECTWO

Uwagi metodyczne

Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nie-
ruchomości Rolnych,

b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu),

c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

a) osób fizycznych,

b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,

c) spółdzielni produkcji rolniczej,

d) innych osób prawnych, np. kościołów i związków wyznaniowych, organizacji społecznych i partii politycz-
nych, związków zawodowych oraz spółek prywatnych.

Powierzchnia gruntów leśnych, w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 1153, z późniejszymi zmianami), obejmuje:

1) grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona) lub przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona). Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków. Kategoria ta jest określana jako „**powierzchnia lasów**”;

2) **grunty związane z gospodarką leśną** zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, urządzenia melioracji wodnych, tereny pod liniami energetycznymi, parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybkorosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (tj. plantacje choinek, krzewów, poletka łowieckie na gruntach leśnych),
- przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach (tj. zręby, halizny, płazowiny),
- przewidziane do objęcia ochroną prawną,
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione.

Zręby są to grunty leśne przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty leśne przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (0–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty leśne pokryte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. na gruntach nieleśnych. Do zalesień gruntów nieleśnych zaliczamy zalesienia na gruntach rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej, nieużytkach oraz innych gruntach nadających się do zalesienia i określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach.

Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni kraju, województwa, podregionu, powiatu lub gminy.

TABL. 1/118/. POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grunty leśne					Grunty nieleśne przeznaczone do zalesienia	
	ogółem	lasy			grunty związane z gospodarką leśną		
		razem	grunty				
			zalesione	niezalesione			
w hektarach							
O G Ó Ł E M	2005	614239	604626	598030	6596	9613	366
	2010	626157	616206	607701	8505	9951	60
	2014	630018	620080	609402	10678	9939	68
	2015	630864	620904	609622	11282	9960	17
Lasy publiczne	2005	424454	414841	411785	3056	9613	366
	2010	427149	417204	412718	4486	9945	60
	2014	427664	417732	412482	5250	9932	68
	2015	427764	417810	412094	5716	9953	17
własność:							
Skarbu Państwa		426149	416198	410530	5667	9952	17
w tym:							
w zarządzie Lasów Państwowych		390014	380456	375218	5237	9559	17
parki narodowe		33300	32910	32503	407	390	–
Gmin ^a		1427	1425	1377	48	2	–
Innych jednostek publicznych		188	188	187	1	–	–
Lasy prywatne	2005	189786	189786	186245	3540	–	–
	2010	199008	199002	194983	4019	6	–
	2014	202354	202348	196920	5428	6	–
	2015	203100	203094	197529	5565	6	–

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

TABL. 2/119/. POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ WEDŁUG POWIATÓW I GMIN W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych w ha							Lesistość w %
	ogółem		publicznych				prywatnych	
	ogółem	w tym lasy	razem	w tym Skarbu Państwa				
				razem	w zarządzie Lasów Państwowych	parki narodowe		
WOJEWÓDZTWO	630864	620904	427764	426149	390014	33300	203100	30,8
POWIAT AUGUSTOWSKI ..	78508	76545	67812	67614	66647	789	10696	46,1
Gmina miejska								
Augustów	2966	2865	2722	2643	2631	–	244	35,4
Gmina miejsko-wiejska								
Lipsk	4219	4199	1115	1071	1029	15	3104	22,8
Gminy wiejskie								
Augustów	8619	8409	7730	7729	7712	–	889	31,5
Bargłów Kościelny	2552	2535	1003	1001	1001	–	1549	13,5
Nowinka	12941	12577	12321	12318	11640	678	620	61,6
Płaska	31757	30824	30973	30970	30876	–	784	82,7
Sztabin	15453	15136	11947	11881	11757	96	3506	41,7
POWIAT BIAŁOSTOCKI	119540	117373	89977	89718	88674	93	29563	39,4
Gminy miejsko-wiejskie								
Choroszcz	2730	2718	840	835	781	14	1890	16,6
Czarna Białostocka	15757	15287	15314	15299	15296	–	443	74,1
Łapy	1747	1747	37	36	27	7	1710	13,7
Michałowó	16453	16145	14065	13993	13684	–	2388	39,4
Supraśl	13062	12710	11979	11940	11899	–	1083	67,4
Suraż	1062	1057	372	368	308	28	690	13,8
Tykocin	5534	5463	2726	2714	2678	–	2808	26,3
Wasilków	6119	5993	5267	5253	5226	–	852	47,1
Zabłudów	11115	11007	7017	6990	6887	–	4098	32,4
Gminy wiejskie								
Dobrzyniewo Duże	5884	5760	4278	4271	4250	–	1606	35,8
Gródek	27302	26777	24001	23971	23741	–	3301	62,3
Juchnowiec Kościelny	2724	2720	474	462	393	–	2250	15,8
Poświętne	3313	3273	2004	2001	1999	–	1309	28,6
Turośń Kościelna	3296	3283	1093	1085	1007	44	2203	23,5
Zawady	3443	3431	511	500	499	–	2932	30,6
POWIAT BIELSKI	28450	28239	11587	11504	11335	–	16863	20,4
Gminy miejskie								
Bielsk Podlaski	50	49	1	1	1	–	49	1,8
Brańsk	920	918	145	144	144	–	776	28,3
Gminy wiejskie								
Bielsk Podlaski	9301	9223	4600	4553	4520	–	4701	21,5
Boćki	4950	4924	1457	1455	1366	–	3493	21,2
Brańsk	3468	3462	656	654	653	–	2813	15,2
Orla	2304	2296	1249	1245	1211	–	1055	14,4
Rudka	2814	2745	2133	2131	2131	–	681	39,1
Wyszki	4642	4622	1346	1321	1310	–	3296	22,4

TABL. 2/119/. POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ WEDŁUG POWIATÓW I GMIN W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych w ha							Lesistość w %
	ogółem		publicznych				prywat- nych	
	ogółem	w tym lasy	razem	w tym Skarbu Państwa				
				razem	w zarządzie Lasów Państwo- wych	parki narodowe		
POWIAT GRAJEWSKI	22328	22060	13441	13354	11405	1818	8887	22,8
Gmina miejska								
Grajewo	80	80	51	33	33	–	29	4,2
Gminy miejsko-wiejskie								
Rajgród	5997	5909	4305	4291	3251	911	1692	28,5
Szczuczyn	1867	1852	689	687	687	–	1178	16,0
Gminy wiejskie								
Grajewo	9871	9753	6335	6296	5727	568	3536	31,6
Radziłów	1884	1881	498	483	143	340	1386	9,4
Wąsosz	2629	2585	1563	1563	1563	–	1066	21,9
POWIAT HAJNOWSKI	88139	86552	76280	76095	65864	9974	11859	53,3
Gmina miejska								
Hajnówka	104	84	81	66	66	–	23	3,9
Gmina miejsko-wiejska								
Kleszczele	6469	6425	4186	4171	4131	–	2282	45,0
Gminy wiejskie								
Białowieża	18049	17752	18013	18013	12241	5770	36	87,4
Czeremcha	5332	5266	3920	3889	3860	–	1412	54,4
Czyże	1366	1363	347	342	316	–	1019	10,1
Dubicze Cerkiewne	8212	8111	5924	5910	5888	–	2289	53,6
Hajnówka	16959	16566	16542	16540	16527	–	417	56,6
Narew	8588	8496	5986	5938	5881	–	2602	35,2
Narewka	23061	22491	21282	21227	16954	4204	1779	66,3
POWIAT KOLNEŃSKI	21127	20925	9603	9570	9553	–	11524	22,3
Gmina miejska								
Kolno	123	123	3	–	–	–	120	4,9
Gmina miejsko-wiejska								
Stawiski	3412	3394	921	918	918	–	2491	20,5
Gminy wiejskie								
Grabowo	2770	2768	224	221	221	–	2546	21,5
Kolno	6356	6290	2963	2954	2943	–	3393	22,3
Mały Płock	2964	2941	1217	1215	1209	–	1747	21,0
Turośl	5502	5410	4275	4262	4262	–	1227	27,2
POWIAT ŁOMŻYŃSKI	31080	30818	13042	12988	12969	–	18038	22,8
Gminy miejsko-wiejskie								
Jedwabne	2844	2844	153	153	153	–	2691	17,9
Nowogród	2406	2396	654	636	630	–	1752	23,7

TABL. 2/119/. POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ WEDŁUG POWIATÓW I GMIN W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych w ha							Lesistość w %
	ogółem		publicznych				prywat- nych	
	ogółem	w tym lasy	razem	w tym Skarbu Państwa				
				razem	w zarządzie Lasów Państwo- wych	parki narodowe		
POWIAT ŁOMŻYŃSKI (dok.)								
Gminy wiejskie								
Łomża	3640	3624	1184	1157	1157	–	2457	17,5
Miastkowo	3640	3604	2011	2010	2008	–	1630	31,4
Piątnica	4354	4337	1434	1434	1430	–	2920	19,8
Przytuły	1152	1151	105	104	103	–	1047	16,2
Śniadowo	2835	2835	47	47	47	–	2788	17,4
Wizna	1369	1369	99	98	98	–	1270	10,3
Zbójna	8837	8658	7354	7348	7343	–	1483	46,6
POWIAT MONIECKI	28712	28573	15289	15182	3386	11753	13423	20,7
Gminy miejsko-wiejskie								
Goniądz	11990	11915	8709	8656	586	8069	3281	31,6
Knyszyn	4285	4227	2213	2207	2166	–	2072	33,2
Mońki	1999	1998	126	102	102	–	1873	12,4
Gminy wiejskie								
Jasionówka	1282	1281	111	107	107	–	1171	13,2
Jaświły	1270	1268	114	109	108	1	1156	7,2
Krypno	992	990	197	195	195	–	795	8,8
Trzcianne	6894	6893	3819	3806	122	3683	3075	20,8
POWIAT SEJNEŃSKI	36764	35917	31303	31295	27034	4248	5461	42,0
Gmina miejska								
Sejny	6	6	0	0	0	–	6	1,3
Gminy wiejskie								
Giby	25235	24544	24243	24240	20674	3566	992	75,9
Krasnopol	3900	3852	2484	2482	1799	683	1416	22,5
Puńsk	1561	1550	577	577	577	–	984	11,2
Sejny	6062	5965	3999	3995	3984	–	2063	27,4
POWIAT SIEMIATYCKI	50987	50378	27208	27078	26291	–	23779	34,5
Gmina miejska								
Siemiatycze	953	953	24	16	15	–	929	26,3
Gmina miejsko-wiejska								
Drohiczyn	2503	2498	359	359	351	–	2144	12,0
Gminy wiejskie								
Dziedkowice	4082	4054	1615	1608	1607	–	2467	34,9
Grodzisk	6253	6123	3929	3929	3927	–	2324	30,2
Mielnik	13019	12816	9553	9474	9236	–	3466	65,3
Milejczyce	6410	6383	2580	2566	2491	–	3830	42,1
Nurzec-Stacja	9706	9524	7276	7267	6929	–	2430	44,3
Perlejewo	2176	2173	291	291	246	–	1885	20,4
Siemiatycze	5885	5855	1581	1569	1489	–	4304	25,8

TABL. 2/119/. POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ WEDŁUG POWIATÓW I GMIN W 2015 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych w ha							Lesistość w %
	ogółem		publicznych				prywat- nych	
	ogółem	w tym lasy	razem	w tym Skarbu Państwa				
				razem	w tym			
			zarządzie Lasów Państwo- wych		parki narodowe			
POWIAT SOKÓLSKI	52996	52215	36487	36386	35716	498	16509	25,4
Gminy miejsko-wiejskie								
Dąbrowa Białostocka	4105	4058	2487	2440	1939	498	1618	15,4
Krynki	8305	8165	7108	7091	7076	–	1197	49,2
Sokółka	6611	6549	3326	3322	3253	–	3285	20,9
Suchowola	2724	2711	625	624	617	1	2099	10,6
Gminy wiejskie								
Janów	6913	6766	6120	6115	6115	–	792	32,6
Korycin	881	881	18	16	15	–	862	7,5
Kuźnica	3309	3297	1199	1196	1188	–	2110	24,7
Nowy Dwór	1739	1733	608	607	604	–	1130	14,3
Sidra	3309	3300	1446	1437	1425	–	1863	19,0
Szudziałowo	15102	14757	13549	13538	13483	–	1553	48,9
POWIAT SUWAŃSKI	23564	23224	15713	15647	11440	4126	7851	17,8
Gminy wiejskie								
Bakałarzewo	1736	1718	845	844	842	–	891	14,0
Filipów	1385	1383	236	232	212	–	1149	9,2
Jeleniewo	1422	1417	411	409	403	–	1011	10,8
Przerośl	1817	1801	872	872	857	–	944	14,6
Raczki	2805	2744	2314	2290	2289	–	491	19,3
Rutka-Tartak	2681	2643	1877	1869	1868	–	804	25,5
Suwałki	7889	7723	6861	6849	2709	4126	1028	29,2
Szypłiszki	2137	2113	1309	1295	1293	–	828	13,5
Wiżajny	1693	1681	987	987	967	–	706	15,0
POWIAT WYSOKO- MAZOWIECKI	23919	23824	5082	5057	5049	–	18837	18,5
Gmina miejska								
Wysokie Mazowieckie	250	250	16	16	16	–	234	16,4
Gminy miejsko-wiejskie								
Ciechanowiec	5202	5174	1575	1565	1562	–	3627	25,7
Czyżew	953	952	102	94	94	–	851	7,3
Szepietowo	2652	2616	1485	1484	1481	–	1167	17,2
Gminy wiejskie								
Klukowo	1148	1148	25	24	23	–	1123	9,3
Kobylin-Borzymy	2147	2147	0	0	–	–	2147	18,0
Kulesze Kościelne	3050	3050	51	51	51	–	2999	26,4
Nowe Piekuty	1717	1716	188	187	187	–	1529	15,6
Sokoły	3044	3043	170	166	165	–	2874	19,6
Wysokie Mazowieckie	3756	3728	1470	1470	1469	–	2286	22,4

TABL. 2/119/. POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ WEDŁUG POWIATÓW I GMIN W 2015 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych w ha							Lesistość w %
	ogółem		publicznych				prywatnych	
	ogółem	w tym lasy	razem	w tym Skarbu Państwa				
				razem	w tym	parki narodowe		
				w zarządzie Lasów Państwowych				
POWIAT ZAMBROWSKI	21911	21507	12423	12405	12399	–	9488	29,3
Gmina miejska								
Zambrów	19	19	4	3	3	–	15	1,0
Gminy wiejskie								
Kołaki Kościelne	1835	1834	123	123	123	–	1712	24,9
Rutki	3589	3578	877	867	862	–	2712	17,9
Szumowo	3323	3303	1072	1068	1068	–	2251	23,4
Zambrów	13145	12772	10347	10343	10343	–	2798	42,7
MIASTA NA PRAWACH POWIATU								
Białystok	1881	1832	1677	1441	1440	–	203	17,9
Łomża	35	35	13	2	–	–	22	1,1
Suwałki	923	887	826	814	814	–	97	13,5

Uwaga do tablic 3/120/ – 8/125/

Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2011–2015 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej (zostały przeliczone na powierzchnię lasów poszczególnych kategorii własności podaną przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na 31 XII 2014 r.).

TABL. 3/120/. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem w ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona							w klasie odnowienia ^a i o budowie przerębowej
		razem	drzewostany						
			w klasie wieku						
			I (1–20 lat)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe (101 lat i więcej)	
OGÓŁEM	620080	93,9	8,5	17,0	30,0	19,1	12,1	6,9	0,2
Lasy publiczne	417732	96,0	8,6	16,4	26,9	19,1	15,0	9,7	0,3
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	380377	96,4	9,3	17,0	27,1	18,5	15,4	8,7	0,4
Lasy prywatne	202348	89,6	8,2	18,2	36,9	19,2	6,1	1,1	–

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

TABL. 4/121/. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE

GATUNKI DRZEW	Ogółem		Lasy publiczne		Lasy prywatne
			razem	w tym w zarządzie Lasów Państwowych	
	w tysiącach hektarów	w odsetkach			
OGÓŁEM	620,1	100,0	100,0	100,0	100,0
Drzewa iglaste	423,9	68,4	70,5	72,1	64,0
w tym:					
sosna	343,4	55,4	55,1	56,9	55,9
świerk	77,0	12,4	14,8	14,6	7,5
Drzewa liściaste	196,1	31,6	29,5	27,9	36,0
w tym:					
dąb	41,1	6,6	7,6	8,2	4,6
grab	13,9	2,2	2,8	2,6	1,2
brzoza	53,0	8,6	7,0	7,3	11,8
olsza	67,6	10,9	9,3	8,7	14,2
osika	8,0	1,3	0,5	0,4	3,0

TABL. 5/122/. ZASOBY DRZEWNE NA PNIE WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem grubizna brutto ^a w hm ³	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona								prze- stoje ^b
		razem	drzewostany						w kla- sie od- nowie- nia ^c i o bu- dowie przerę- bowej	
			w klasie wieku							
			I (1–20 lat)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81– 100)	VI i wyższe (101 lat i więcej)		
OGÓŁEM	171,1	99,4	0,8	10,3	31,7	24,9	18,2	12,3	0,1	1,1
Lasy publiczne	122,5	99,7	0,7	9,6	26,0	23,8	21,6	16,5	0,2	1,1
w tym w zarządzie Lasów Państwo- wych	110,6	99,7	0,8	10,0	26,3	23,3	23,1	15,0	0,2	1,0
Lasy prywatne	48,6	98,8	1,1	12,2	46,0	27,8	9,1	1,6	–	1,0

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębnością. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.

TABL. 6/123/. ZASOBY DRZEWNE NA PNIE WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a		W tym	
			lasy w zarządzie Lasów Państwowych	lasy prywatne
	w hektometrach sześciennych	w odsetkach		
OGÓŁEM	171,1	100,0	100,0	100,0
Drzewa iglaste	126,5	73,8	77,7	68,8
w tym:				
sosna	104,8	61,2	62,7	62,7
świerk	21,1	12,3	14,7	5,6
Drzewa liściaste	44,6	26,2	22,3	31,2
w tym:				
dąb	8,5	5,0	6,4	2,1
grab	3,2	1,9	2,3	0,6
brzoza	11,3	6,6	5,4	9,4
olsza	17,8	10,4	7,6	15,3
osika	2,0	1,2	0,3	2,9

^a W korze.

TABL. 7/124/. ZASOBNOŚĆ I PRZECIĘTNY WIEK DRZEWOSTANÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających)

GATUNKI DRZEW	Zasobność – grubizna brutto ^a na 1 ha powierzchni zalesionej w m ³	Przeciętny wiek drzewostanów w latach
OGÓŁEM	276	54
Drzewa iglaste	298	56
w tym:		
sosna	305	57
świerk	274	51
Drzewa liściaste	228	50
w tym:		
dąb	207	46
grab	230	62
brzoza	213	48
olsza	264	49
osika	246	42

^a W korze.

TABL. 8/125/. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym w zarządzie Lasów Państwowych
W HEKTARACH		
O G Ó Ł E M	620080	380377
Bory	98447	60763
Bory mieszane	234414	138192
Lasy	117851	79786
Lasy mieszane	169368	101636
W ODSETKACH		
O G Ó Ł E M	100,0	100,0
Bory	15,9	16,0
Bory mieszane	37,8	36,3
Lasy	19,0	21,0
Lasy mieszane	27,3	26,7

TABL. 9/126/. POWIERZCHNIA PAŃSTWOWEGO GOSPODARSTWA LEŚNEGO
– LASY PAŃSTWOWE

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w hektarach			
O G Ó Ł E M	401724	401749	401767	401765
Grunty leśne	386311	389300	389944	390014
Zalesione	374661	375806	375645	375218
Niezalesione	2413	3916	4732	5237
w tym do odnowienia	1347	2113	2609	2991
Związane z gospodarką leśną	9236	9578	9568	9559
w tym szkółki leśne	205	199	187	164
Pozostałe grunty (nieleśne)	15414	12449	11822	11751
w tym przeznaczone do zalesienia	326	19	29	17
w tym:				
Grunty zadrzewione i zakrzewione	2617	848	908	912
Użytki rolne	6633	5827	5350	5226
Użytki ekologiczne	923	953	973	1097
Grunty pod wodami	310	238	242	209
Nieużytki	4454	4288	4092	4066

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 10/127/. POWIERZCHNIA REZERWATÓW I LASÓW OCHRONNYCH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH

Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
W HEKTARACH				
Rezerваты	·	13392	20701	20711
Lasy ochronne	108792	126102	173942	195199
cenne pod względem przyrodniczym	5128	19258	73461	94662
glebochronne	2987	3135	3093	3095
nasienne	1139	1226	1199	1199
na stałych powierzchniach badawczych	3537	3504	3238	3262
obronne	5786	1057	996	996
ostoje zwierząt chronionych	10121	8302	8269	7134
podmiejskie	22855	23560	18905	18908
uzdrowiskowe	6854	15685	13501	15084
wodochronne	50385	50375	51280	50859
W % OGÓLNEJ POWIERZCHNI LASÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH				
Rezerваты	3,1	3,5	5,4	5,4
Lasy ochronne	28,9	33,2	45,9	51,5
cenne pod względem przyrodniczym	1,4	5,1	19,3	24,9
glebochronne	0,8	0,8	0,8	0,8
nasienne	0,3	0,3	0,3	0,3
na stałych powierzchniach badawczych	0,9	0,9	0,9	0,9
obronne	1,5	0,3	0,3	0,3
ostoje zwierząt chronionych	2,7	2,2	2,2	1,9
podmiejskie	6,1	6,2	5,0	5,0
uzdrowiskowe	1,8	4,1	3,6	4,0
wodochronne	13,4	13,3	13,5	13,4

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 11/128/. WYBRANE DANE O LASACH PRYWATNYCH I GMINNYCH WEDŁUG POWIA

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a	odnowienia sztuczne i naturalne	zalesienia gruntów nieleśnych	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³	powierzchnia lasów ^a			
						ochronnych	objęta dokumentacją urzędziową		
							razem	uproszczone plany	inwentaryzacja stanu lasów
w hektarach				w hekta					
1	WOJEWÓDZTWO	204526,96	96,05	185,12	160481	10611,47	146154,83	138003,95	8150,88
2	POWIAT AUGUSTOWSKI	10845,14	26,10	–	10215	1222,04	7466,01	6655,92	810,09
	Gmina miejska								
3	Augustów	323,04	–	–	490	306,04	79,04	79,04	–
	Gmina miejsko-wiejska								
4	Lipsk	3127,00	10,00	–	4111	207,00	1337,04	1269,57	67,47
	Gminy wiejskie								
5	Augustów	890,10	2,00	–	824	–	860,00	556,00	304,00
6	Bargłów Kościelny	1551,00	5,10	–	882	28,00	557,44	456,41	101,03
7	Nowinka	623,00	1,00	–	458	120,00	512,11	471,40	40,71
8	Płaska	787,00	1,00	–	807	–	787,00	628,00	159,00
9	Sztabin	3544,00	7,00	–	2643	561,00	3333,38	3195,50	137,88
10	POWIAT BIAŁOSTOCKI	29803,80	13,58	40,00	39112	8212,80	5509,92	5050,23	459,69
	Gminy miejsko-wiejskie								
11	Choroszcz	1895,30	–	–	730	1172,70	516,44	424,64	91,80
12	Czarna Białostocka	458,61	–	–	640	–	131,54	121,74	9,80
13	Łapy	1711,00	–	–	1100	–	286,90	184,60	102,30
14	Michałowó	2460,30	2,00	29,00	3212	–	576,53	553,77	22,76
15	Supraśl	1102,35	–	–	553	840,00	69,03	60,53	8,50
16	Suraż	694,33	–	–	151	–	25,05	14,40	10,65
17	Tykocin	2820,00	0,44	0,37	1446	1400,00	628,47	614,41	14,06
18	Wasilków	865,90	–	–	5463	520,00	188,90	184,50	4,40
19	Zabłudów	4125,00	–	–	10385	1807,90	979,09	876,42	102,67
	Gminy wiejskie								
20	Dobrzyniewo Duże	1612,81	–	–	2471	1122,20	180,79	166,76	14,03
21	Gródek	3331,02	–	9,84	6494	–	155,40	145,50	9,90
22	Juchnowiec Kościelny	2261,84	–	–	842	1350,00	934,02	905,95	28,07
23	Poświętne	1312,00	1,00	–	916	–	46,10	46,10	–
24	Turośń Kościelna	2210,70	–	–	715	–	781,02	740,27	40,75
25	Zawady	2942,64	10,14	0,79	3994	–	10,64	10,64	–

^a Stan w dniu 31 XII.

TÓW I GMIN W 2015 R.

Lasy prywatne											Lasy gminne ^a		Lp.
powierzchnia gruntów leśnych ^a			odno- wie- nia sztucz- ne i na- tural- ne	zale- sienia grun- tów nieleś- nych	pozys- kanie drewna (grubi- zny) w m ³	powierzchnia lasów ^a				po- wier- chnia gruntów leśnych	po- wier- chnia lasów och- ron- nych		
razem	w tym					ochron- nych	objęta dokumentacją urzędniową						
	osób fizycz- nych	współ- not grunto- wych					razem	uprosz- czone plany	inwenta- ryzacja stanu lasów				
rach						w hektarach							
203100,42	196761,54	3155,61	96,05	185,12	159300	10529,63	145726,10	137586,22	8139,88	1426,54	81,84	1	
10696,00	10506,00	151,00	26,10	–	10052	1153,00	7326,77	6516,68	810,09	149,14	69,04	2	
244,00	135,00	105,00	–	–	338	237,00	–	–	–	79,04	69,04	3	
3104,00	3059,00	35,00	10,00	–	4111	207,00	1320,84	1253,37	67,47	23,00	–	4	
889,00	887,00	–	2,00	–	824	–	860,00	556,00	304,00	1,10	–	5	
1549,00	1549,00	–	5,10	–	882	28,00	557,44	456,41	101,03	2,00	–	6	
620,00	610,00	5,00	1,00	–	458	120,00	509,11	468,40	40,71	3,00	–	7	
784,00	780,00	3,00	1,00	–	807	–	784,00	625,00	159,00	3,00	–	8	
3506,00	3486,00	3,00	7,00	–	2632	561,00	3295,38	3157,50	137,88	38,00	–	9	
29563,00	27982,00	931,00	13,58	40,00	39112	8200,00	5488,48	5028,79	459,69	240,80	12,80	10	
1890,00	1848,00	–	–	–	730	1170,00	514,74	422,94	91,80	5,30	2,70	11	
443,00	432,00	7,00	–	–	640	–	131,54	121,74	9,80	15,61	–	12	
1710,00	1632,00	38,00	–	–	1100	–	286,90	184,60	102,30	1,00	–	13	
2388,00	2189,00	81,00	2,00	29,00	3212	–	576,53	553,77	22,76	72,30	–	14	
1083,00	696,00	361,00	–	–	553	840,00	69,03	60,53	8,50	19,35	–	15	
690,00	625,00	49,00	–	–	151	–	25,05	14,40	10,65	4,33	–	16	
2808,00	2660,00	102,00	0,44	0,37	1446	1400,00	628,47	614,41	14,06	12,00	–	17	
852,00	729,00	81,00	–	–	5463	520,00	188,90	184,50	4,40	13,90	–	18	
4098,00	4014,00	24,00	–	–	10385	1800,00	969,99	867,32	102,67	27,00	7,90	19	
1606,00	1581,00	–	–	–	2471	1120,00	180,79	166,76	14,03	6,81	2,20	20	
3301,00	2992,00	119,00	–	9,84	6494	–	155,40	145,50	9,90	30,02	–	21	
2250,00	2216,00	20,00	–	–	842	1350,00	934,02	905,95	28,07	11,84	–	22	
1309,00	1309,00	–	1,00	–	916	–	46,10	46,10	–	3,00	–	23	
2203,00	2140,00	44,00	–	–	715	–	781,02	740,27	40,75	7,70	–	24	
2932,00	2919,00	5,00	10,14	0,79	3994	–	–	–	–	10,64	–	25	

TABL. 11/128/. WYBRANE DANE O LASACH PRYWATNYCH I GMINNYCH WEDŁUG POWIA

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a	odnowienia sztuczne i naturalne	zalesienia gruntów nieleśnych	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³	powierzchnia lasów ^a			
						ochronnych	objęta dokumentacją urzędziową		
							razem	uproszczone plany	inwentaryzacja stanu lasów
w hektarach				w hekta					
1	POWIAT BIELSKI	16946,36	14,30	6,80	32471	–	18547,12	18547,12	–
	Gminy miejskie								
2	Bielsk Podlaski	48,99	–	–	–	–	48,50	48,50	–
3	Brańsk	776,10	1,10	–	1210	–	799,32	799,32	–
	Gminy wiejskie								
4	Bielsk Podlaski	4747,37	5,00	1,80	9110	–	5407,36	5407,36	–
5	Boćki	3495,60	2,00	2,00	3939	–	4008,81	4008,81	–
6	Brańsk	2814,90	3,30	1,00	4811	–	3092,47	3092,47	–
7	Orla	1059,42	2,00	1,00	678	–	1146,29	1146,29	–
8	Rudka	683,43	0,50	1,00	837	–	790,28	790,28	–
9	Wyszki	3320,55	0,40	–	11886	–	3254,09	3254,09	–
10	POWIAT GRAJEWSKI ...	8947,70	3,72	–	3541	159,00	8891,40	7774,90	1116,50
	Gmina miejska								
11	Grajewo	47,20	–	–	–	–	29,20	–	29,20
	Gminy miejsko-wiejskie								
12	Rajgród	1705,76	–	–	1195	43,20	1693,90	1131,60	562,30
13	Szczuczyn	1179,80	0,25	–	352	–	1177,80	1141,30	36,50
	Gminy wiejskie								
14	Grajewo	3548,50	0,95	–	1375	4,90	3536,30	3536,30	–
15	Radziłów	1400,84	–	–	164	110,90	1388,60	900,10	488,50
16	Wąsosz	1065,60	2,52	–	455	–	1065,60	1065,60	–
17	POWIAT HAJNOWSKI ...	12044,00	0,92	25,34	21921	–	9466,17	9025,51	440,66
	Gmina miejska								
18	Hajnówka	37,11	–	–	15	–	20,33	–	20,33
	Gmina miejsko-wiejska								
19	Kleszczele	2297,49	0,52	0,78	4954	–	1763,25	1763,25	–
	Gminy wiejskie								
20	Białowieża	36,43	–	–	–	–	–	–	–
21	Czeremcha	1443,08	–	9,53	1137	–	1510,82	1449,18	61,64
22	Czyże	1024,44	–	2,30	485	–	986,56	980,00	6,56
23	Dubicze Cerkiewne	2302,46	0,40	11,33	3669	–	2249,18	2029,95	219,23
24	Hajnówka	419,17	–	–	656	–	380,68	330,57	50,11
25	Narew	2649,66	–	1,40	8116	–	1491,41	1491,41	–
26	Narewka	1834,16	–	–	2889	–	1063,94	981,15	82,79

^a Stan w dniu 31 XII.

TÓW I GMIN W 2015 R. (cd.)

Lasy prywatne										Lasy gminne ^a		Lp.
powierzchnia gruntów leśnych ^a			odno- wienia sztucz- ne i na- turalne	zale- sienia grun- tów nieleś- nych	pozys- kanie drewna (grubi- zny) w m ³	powierzchnia lasów ^a				po- wierz- chnia gruntów leśnych	po- wierz- chnia lasów och- ron- nych	
razem	w tym					ochron- nych	objęta dokumentacją urzędniową					
	osób fizycz- nych	współ- not grun- towych					razem	uprosz- czone plany	inwenta- ryzacja stanu lasów			
rach						w hektarach						
16862,60	16369,00	296,60	14,30	6,80	32115	-	18544,82	18544,82	-	83,76	-	1
48,50	42,10	1,60	-	-	-	-	48,50	48,50	-	0,49	-	2
775,60	771,90	-	1,10	-	1210	-	799,32	799,32	-	0,50	-	3
4700,60	4544,80	35,50	5,00	1,80	9110	-	5407,36	5407,36	-	46,77	-	4
3493,40	3319,80	166,40	2,00	2,00	3939	-	4008,81	4008,81	-	2,20	-	5
2812,60	2796,90	-	3,30	1,00	4811	-	3090,17	3090,17	-	2,30	-	6
1055,40	968,20	76,70	2,00	1,00	678	-	1146,29	1146,29	-	4,02	-	7
680,90	674,90	1,20	0,50	1,00	837	-	790,28	790,28	-	2,53	-	8
3295,60	3250,40	15,20	0,40	-	11530	-	3254,09	3254,09	-	24,95	-	9
8887,00	8683,00	158,00	3,72	-	3541	159,00	8887,00	7770,50	1116,50	60,70	-	10
29,20	29,20	-	-	-	-	-	29,20	-	29,20	18,00	-	11
1691,80	1656,80	32,00	-	-	1195	43,20	1691,80	1129,50	562,30	13,96	-	12
1177,80	1177,80	-	0,25	-	352	-	1177,80	1141,30	36,50	2,00	-	13
3536,30	3490,30	45,00	0,95	-	1375	4,90	3536,30	3536,30	-	12,20	-	14
1386,30	1326,30	56,00	-	-	164	110,90	1386,30	897,80	488,50	14,54	-	15
1065,60	1002,60	25,00	2,52	-	455	-	1065,60	1065,60	-	-	-	16
11859,31	11467,30	264,96	0,92	25,34	21264	-	9447,83	9007,17	440,66	184,69	-	17
23,01	22,98	-	-	-	15	-	20,33	-	20,33	14,10	-	18
2282,29	2246,99	8,04	0,52	0,78	4954	-	1763,25	1763,25	-	15,20	-	19
36,43	26,54	9,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
1412,08	1392,01	16,45	-	9,53	1137	-	1510,82	1449,18	61,64	31,00	-	21
1019,14	992,22	26,79	-	2,30	485	-	986,56	980,00	6,56	5,30	-	22
2288,46	2132,74	132,41	0,40	11,33	3669	-	2249,18	2029,95	219,23	14,00	-	23
416,59	409,31	0,07	-	-	656	-	380,68	330,57	50,11	2,58	-	24
2602,15	2536,52	11,94	-	1,40	7459	-	1473,07	1473,07	-	47,51	-	25
1779,16	1707,99	59,52	-	-	2889	-	1063,94	981,15	82,79	55,00	-	26

TABL. 11/128/. WYBRANE DANE O LASACH PRYWATNYCH I GMINNYCH WEDŁUG POWIA

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a	odnowienia sztuczne i naturalne	zalesienia gruntów nieleśnych	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³	powierzchnia lasów ^a			
						ochronnych	objęta dokumentacją urzędziową		
							razem	uproszczone plany	inwentaryzacja stanu lasów
w hektarach				w hekta					
1	POWIAT KOLNEŃSKI ...	11556,43	3,00	15,00	2875	–	11537,68	10939,68	598,00
	Gmina miejska								
2	Kolno	123,00	–	1,00	7	–	119,00	119,00	–
	Gmina miejsko-wiejska								
3	Stawiski	2493,70	3,00	12,00	404	–	2491,00	2427,00	64,00
	Gminy wiejskie								
4	Grabowo	2549,60	–	–	872	–	2549,30	2546,30	3,00
5	Kolno	3401,78	–	–	1285	–	3399,58	3399,58	–
6	Mały Płock	1748,55	–	1,00	51	–	1747,00	1216,00	531,00
7	Turośl	1239,80	–	1,00	256	–	1231,80	1231,80	–
8	POWIAT ŁOMŻYŃSKI ...	18092,05	3,00	–	3075	–	17935,88	17304,00	631,88
	Gminy miejsko-wiejskie								
9	Jedwabne	2691,14	–	–	700	–	2635,74	2426,86	208,88
10	Nowogród	1770,89	–	–	959	–	1749,20	1589,70	159,50
	Gminy wiejskie								
11	Łomża	2483,55	–	–	414	–	2443,36	2393,92	49,44
12	Miastkowo	1630,00	–	–	151	–	1626,05	1626,05	–
13	Piątnica	2919,71	–	–	179	–	2906,10	2837,24	68,86
14	Przytuły	1048,33	–	–	104	–	1035,65	1019,70	15,95
15	Śniadowo	2787,94	–	–	91	–	2782,75	2755,60	27,15
16	Wizna	1271,38	–	–	117	–	1270,38	1260,00	10,38
17	Zbójna	1489,11	3,00	–	360	–	1486,65	1394,93	91,72
18	POWIAT MONIECKI	13494,29	5,74	–	7953	–	10804,00	10804,00	–
	Gminy miejsko-wiejskie								
19	Goniądz	3312,47	0,80	–	1212	–	3278,00	3278,00	–
20	Knyszyn	2078,50	–	–	1675	–	2063,00	2063,00	–
21	Mońki	1896,72	4,94	–	1200	–	1871,00	1871,00	–
	Gminy wiejskie								
22	Jasionówka	1175,00	–	–	1110	–	1057,00	1057,00	–
23	Jaświły	1157,00	–	–	809	–	1148,00	1148,00	–
24	Krypno	797,00	–	–	354	–	789,00	789,00	–
25	Trzcianne	3077,60	–	–	1593	–	598,00	598,00	–

^a Stan w dniu 31 XII.

TÓW I GMIN W 2015 R. (cd.)

Lasy prywatne						Lasy gminne ^a					Lp.	
powierzchnia gruntów leśnych ^a			odnawianie sztuczne i naturalne	zalesienia gruntów nieleśnych	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³	powierzchnia lasów ^a				powierzchnia gruntów leśnych		powierzchnia lasów ochronnych
razem	w tym					ochronnych	objęta dokumentacją urzędziową					
	osób fizycznych	wspólnot gruntowych					razem	uproszczone plany	inwentaryzacja stanu lasów			
rach						w hektarach						
11524,00	11142,00	373,00	3,00	15,00	2875	-	11515,00	10917,00	598,00	32,43	-	1
120,00	119,00	-	-	1,00	7	-	119,00	119,00	-	3,00	-	2
2491,00	2405,00	86,00	3,00	12,00	404	-	2491,00	2427,00	64,00	2,70	-	3
2546,00	2546,00	-	-	-	872	-	2546,00	2543,00	3,00	3,60	-	4
3393,00	3172,00	221,00	-	-	1285	-	3393,00	3393,00	-	8,78	-	5
1747,00	1681,00	66,00	-	1,00	51	-	1747,00	1216,00	531,00	1,55	-	6
1227,00	1219,00	-	-	1,00	256	-	1219,00	1219,00	-	12,80	-	7
18038,01	17759,19	265,06	3,00	-	3075	-	17930,23	17298,35	631,88	54,04	-	8
2691,14	2684,56	6,52	-	-	700	-	2635,74	2426,86	208,88	-	-	9
1752,29	1742,52	9,27	-	-	959	-	1749,20	1589,70	159,50	18,6	-	10
2456,66	2444,67	11,99	-	-	414	-	2443,36	2393,92	49,44	26,89	-	11
1629,70	1450,70	179,00	-	-	151	-	1626,05	1626,05	-	0,30	-	12
2919,71	2906,84	7,87	-	-	179	-	2906,10	2837,24	68,86	-	-	13
1047,28	1043,08	3,40	-	-	104	-	1034,60	1018,65	15,95	1,05	-	14
2787,94	2785,66	2,28	-	-	91	-	2782,75	2755,60	27,15	-	-	15
1270,38	1270,38	-	-	-	117	-	1270,38	1260,00	10,38	1,00	-	16
1482,91	1430,78	44,73	3,00	-	360	-	1482,05	1390,33	91,72	6,20	-	17
13423,00	13313,00	13,00	5,74	-	7953	-	10804,00	10804,00	-	71,29	-	18
3281,00	3223,00	13,00	0,80	-	1212	-	3278,00	3278,00	-	31,47	-	19
2072,00	2062,00	-	-	-	1675	-	2063,00	2063,00	-	6,50	-	20
1873,00	1867,00	-	4,94	-	1200	-	1871,00	1871,00	-	23,72	-	21
1171,00	1167,00	-	-	-	1110	-	1057,00	1057,00	-	4,00	-	22
1156,00	1152,00	-	-	-	809	-	1148,00	1148,00	-	1,00	-	23
795,00	771,00	-	-	-	354	-	789,00	789,00	-	2,00	-	24
3075,00	3071,00	-	-	-	1593	-	598,00	598,00	-	2,60	-	25

TABL. 11/128/. WYBRANE DANE O LASACH PRYWATNYCH I GMINNYCH WEDŁUG POWIA

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a	odnowienia sztuczne i naturalne	zalesienia gruntów nieleśnych	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³	powierzchnia lasów ^a			
						ochronnych	objęta dokumentacją urzędziową		
							razem	uproszczone plany	inwentaryzacja stanu lasów
w hektarach				w hekta					
1	POWIAT SEJNEŃSKI	5465,30	2,19	–	3443	–	5361,00	5361,0	–
	Gmina miejska								
2	Sejny	6,00	1,42	–	–	–	5,00	5,00	–
	Gminy wiejskie								
3	Giby	994,50	–	–	842	–	946,00	946,00	–
4	Krasnopol	1417,80	0,36	–	753	–	1382,00	1382,00	–
5	Puńsk	984,00	0,41	–	353	–	985,00	985,00	–
6	Sejny	2063,00	–	–	1495	–	2043,00	2043,00	–
7	POWIAT SIEMIATYCKI	23909,20	18,58	68,93	13088	1017,00	14067,42	14067,42	–
	Gmina miejska								
8	Siemiatycze	936,90	–	–	–	929,00	61,94	61,94	–
	Gmina miejsko-wiejska								
9	Drohiczyn	2144,00	0,79	1,38	229	88,00	1884,34	1884,34	–
	Gminy wiejskie								
10	Dziadkowice	2474,31	–	6,83	1159	–	622,56	622,56	–
11	Grodzisk	2324,00	–	–	1200	–	1116,12	1116,12	–
12	Mielnik	3544,90	2,29	11,91	2655	–	3148,27	3148,27	–
13	Milejczyce	3844,70	2,98	24,18	2386	–	2507,88	2507,88	–
14	Nurzec-Stacja	2439,07	4,43	21,47	3198	–	769,32	769,32	–
15	Perlejewo	1885,00	0,17	–	422	–	1838,21	1838,21	–
16	Siemiatycze	4316,32	7,92	3,16	1839	–	2118,78	2118,78	–
17	POWIAT SOKÓLSKI	16581,45	4,21	23,68	10636	–	768,42	768,42	–
	Gminy miejsko-wiejskie								
18	Dąbrowa Białostocka	1636,04	–	–	815	–	–	–	–
19	Krynki	1213,69	2,50	–	1690	–	–	–	–
20	Sokółka	3288,61	0,22	4,34	1970	–	338,12	338,12	–
21	Suchowola	2100,26	0,80	–	669	–	–	–	–
	Gminy wiejskie								
22	Janów	797,36	0,69	–	467	–	–	–	–
23	Korycin	865,07	–	–	559	–	6,22	6,22	–
24	Kuźnica	2112,42	–	–	746	–	–	–	–
25	Nowy Dwór	1131,51	–	10,27	227	–	–	–	–
26	Sidra	1872,25	–	9,07	615	–	424,08	424,08	–
27	Szudziałowo	1564,24	–	–	2878	–	–	–	–

^a Stan w dniu 31 XII.

TÓW I GMIN W 2015 R. (cd.)

Lasy prywatne										Lasy gminne ^a		Lp.
powierzchnia gruntów leśnych ^a			odno- wienia sztucz- ne i na- turalne	zale- sienia grun- tów nieleś- nych	pozys- kanie drewna (grubi- zny) w m ³	powierzchnia lasów ^a				po- wier- chnia gruntów leśnych	po- wier- chnia lasów och- ron- nych	
razem	w tym					ochron- nych	objęta dokumentacją urzędziową					
	osób fizycz- nych	współ- not grun- towych					razem	uprosz- czone plany	inwenta- ryzacja stanu lasów			
rach						w hektarach						
5461,00	5432,00	13,00	2,19	-	3443	-	5361,00	5361,00	-	4,30	-	1
6,00	6,00	-	1,42	-	-	-	5,00	5,00	-	-	-	2
992,00	986,00	-	-	-	842	-	946,00	946,00	-	2,50	-	3
1416,00	1403,00	10,00	0,36	-	753	-	1382,00	1382,00	-	1,80	-	4
984,00	978,00	2,00	0,41	-	353	-	985,00	985,00	-	-	-	5
2063,00	2059,00	1,00	-	-	1495	-	2043,00	2043,00	-	-	-	6
23779,00	21961,00	230,00	18,58	68,93	13088	1017	14067,02	14067,02	-	130,20	-	7
929,00	445,00	-	-	-	-	929	61,94	61,94	-	7,90	-	8
2144,00	1909,00	10,00	0,79	1,38	229	88	1884,34	1884,34	-	-	-	9
2467,00	2403,00	8,00	-	6,83	1159	-	622,16	622,16	-	7,31	-	10
2324,00	2205,00	-	-	-	1200	-	1116,12	1116,12	-	-	-	11
3466,00	3235,00	-	2,29	11,91	2655	-	3148,27	3148,27	-	78,90	-	12
3830,00	3719,00	8,00	2,98	24,18	2386	-	2507,88	2507,88	-	14,70	-	13
2430,00	2134,00	160,00	4,43	21,47	3198	-	769,32	769,32	-	9,07	-	14
1885,00	1790,00	38,00	0,17	-	422	-	1838,21	1838,21	-	-	-	15
4304,00	4121,00	6,00	7,92	3,16	1839	-	2118,78	2118,78	-	12,32	-	16
16509,00	16166,03	217,39	4,21	23,68	10636	-	768,42	768,42	-	72,45	-	17
1617,72	1558,68	55,92	-	-	815	-	-	-	-	18,32	-	18
1196,59	1152,58	27,67	2,50	-	1690	-	-	-	-	17,10	-	19
3284,61	3250,56	3,77	0,22	4,34	1970	-	338,12	338,12	-	4,00	-	20
2098,96	2035,05	58,10	0,80	-	669	-	-	-	-	1,30	-	21
792,33	786,36	-	0,69	-	467	-	-	-	-	5,03	-	22
862,47	858,97	-	-	-	559	-	6,22	6,22	-	2,60	-	23
2110,02	2071,35	11,00	-	-	746	-	-	-	-	2,40	-	24
1130,11	1118,20	8,25	-	10,27	227	-	-	-	-	1,40	-	25
1862,96	1808,55	27,00	-	9,07	615	-	424,08	424,08	-	9,29	-	26
1553,23	1525,73	25,68	-	-	2878	-	-	-	-	11,01	-	27

TABL. 11/128/. WYBRANE DANE O LASACH PRYWATNYCH I GMINNYCH WEDŁUG POWIA

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem							
		powierzchnia gruntów leśnych ^a	odnowienia sztuczne i naturalne	zalesienia gruntów nieleśnych	pozyskanie drewna (grubizny) w m ³	powierzchnia lasów ^a			
						ochronnych	objęta dokumentacją urzędziową		
							razem	uproszczone plany	inwentaryzacja stanu lasów
w hektarach				w hekta					
1	POWIAT SUWAŃSKI	7892,36	–	2,20	2929	0,63	7163,70	4045,94	3117,76
	Gminy wiejskie								
2	Bakałarzewo	892,15	–	–	209	–	688,91	369,42	319,49
3	Filipów	1152,80	–	2,20	360	–	1146,73	700,40	446,33
4	Jeleniewo	1012,71	–	–	322	–	979,46	399,33	580,13
5	Przerośl	944,30	–	–	231	0,63	939,92	939,92	–
6	Raczki	490,81	–	–	289	–	468,28	213,91	254,37
7	Rutka-Tartak	812,02	–	–	281	–	741,83	350,15	391,68
8	Suwałki	1040,04	–	–	588	–	693,70	369,23	324,47
9	Szypłiszki	841,82	–	–	308	–	806,17	278,85	527,32
10	Wiżajny	705,71	–	–	341	–	698,70	424,73	273,97
11	POWIAT WYSOKO-MAZOWIECKI	18861,00	–	–	7289	–	18428,01	18428,01	–
	Gmina miejska								
12	Wysokie Mazowieckie	234,00	–	–	–	–	234,00	234,00	–
	Gminy miejsko-wiejskie								
13	Ciechanowiec	3637,00	–	–	2089	–	3627,00	3627,00	–
14	Czyżew	859,00	–	–	127	–	772,96	772,96	–
15	Szepietowo	1167,00	–	–	655	–	1199,09	1199,09	–
	Gminy wiejskie								
16	Klukowo	1124,00	–	–	304	–	1034,07	1034,07	–
17	Kobylin-Borzymy	2147,00	–	–	602	–	2147,00	2147,00	–
18	Kulesze Kościelne	2999,00	–	–	579	–	2664,55	2664,55	–
19	Nowe Piekuty	1530,00	–	–	998	–	1617,10	1617,10	–
20	Sokoły	2878,00	–	–	1423	–	2846,24	2846,24	–
21	Wysokie Mazowieckie	2286,00	–	–	512	–	2286,00	2286,00	–
22	POWIAT ZAMBROWSKI	9506,25	0,71	3,17	1820	–	9679,69	8806,39	873,30
	Gmina miejska								
23	Zambrów	16,09	–	–	–	–	–	–	–
	Gminy wiejskie								
24	Kołaki Kościelne	1711,90	–	–	29	–	1803,40	1642,30	161,10
25	Rutki	2721,97	0,71	0,51	463	–	2708,59	2708,59	–
26	Szumowo	2254,94	–	–	214	–	2280,20	1979,90	300,30
27	Zambrów	2801,35	–	2,66	1114	–	2887,50	2475,60	411,90
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU								
28	Białystok	439,76	–	–	91	–	403,24	403,24	–
29	Łomża	32,87	–	–	–	–	22,17	22,17	–
30	Suwałki	109,00	–	–	22	–	103,00	–	103,00

^a Stan w dniu 31 XII.

TÓW I GMIN W 2015 R. (dok.)

Lasy prywatne										Lasy gminne ^a		Lp.
powierzchnia gruntów leśnych ^a			odnawiania sztuczne i naturalne	zalesienia gruntów nieleśnych	pożyskanie drewna (grubizny) w m ³	powierzchnia lasów ^a				powierzchnia gruntów leśnych	powierzchnia lasów ochronnych	
razem	w tym					ochronnych	objęta dokumentacją urzędziową					
	osób fizycznych	współnot gruntowych					razem	uproszczone plany	inwentaryzacja stanu lasów			
rach						w hektarach						
7851,45	7714,20	54,30	–	2,20	2929	0,63	7163,70	4045,94	3117,76	40,91	–	1
891,05	881,18	8,93	–	–	209	–	688,91	369,42	319,49	1,10	–	2
1148,89	1148,12	0,21	–	2,20	360	–	1146,73	700,40	446,33	3,91	–	3
1011,01	1000,87	9,72	–	–	322	–	979,46	399,33	580,13	1,70	–	4
944,30	913,63	25,15	–	–	231	0,63	939,92	939,92	–	–	–	5
490,81	463,95	1,63	–	–	289	–	468,28	213,91	254,37	–	–	6
804,02	794,99	5,44	–	–	281	–	741,83	350,15	391,68	8,00	–	7
1027,54	1002,12	2,60	–	–	588	–	693,70	369,23	324,47	12,50	–	8
828,12	814,51	0,62	–	–	308	–	806,17	278,85	527,32	13,70	–	9
705,71	694,83	–	–	–	341	–	698,70	424,73	273,97	–	–	10
18837,00	18566,00	181,00	–	–	7289	–	18427,01	18427,01	–	24,00	–	11
234,00	228,00	–	–	–	–	–	234,00	234,00	–	–	–	12
3627,00	3490,00	110,00	–	–	2089	–	3627,00	3627,00	–	10,00	–	13
851,00	841,00	2,00	–	–	127	–	772,96	772,96	–	8,00	–	14
1167,00	1126,00	33,00	–	–	655	–	1199,09	1199,09	–	–	–	15
1123,00	1106,00	15,00	–	–	304	–	1034,07	1034,07	–	1,00	–	16
2147,00	2126,00	19,00	–	–	602	–	2147,00	2147,00	–	–	–	17
2999,00	2991,00	–	–	–	579	–	2664,55	2664,55	–	–	–	18
1529,00	1511,00	–	–	–	998	–	1616,10	1616,10	–	1,00	–	19
2874,00	2865,00	2,00	–	–	1423	–	2846,24	2846,24	–	4,00	–	20
2286,00	2282,00	–	–	–	512	–	2286,00	2286,00	–	–	–	21
9487,55	9418,87	6,59	0,71	3,17	1820	–	9679,69	8806,39	873,30	18,70	–	22
14,89	14,02	–	–	–	–	–	–	–	–	1,20	–	23
1711,90	1709,61	0,08	–	–	29	–	1803,40	1642,30	161,10	–	–	24
2711,97	2692,72	–	0,71	0,51	463	–	2708,59	2708,59	–	10,00	–	25
2250,94	2230,71	–	–	–	214	–	2280,20	1979,90	300,30	4,00	–	26
2797,85	2771,81	6,51	–	2,66	1114	–	2887,50	2475,60	411,90	3,50	–	27
203,33	180,78	0,71	–	–	86	–	200,96	200,96	–	236,43	–	28
22,17	22,17	–	–	–	–	–	22,17	22,17	–	10,70	–	29
97,00	79,00	–	–	–	22	–	92,00	–	92,00	12,00	–	30

TABL. 12/129/. POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH PRYWATNYCH I GMINNYCH
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w hektarach			
O G Ó Ł E M	10885	10634	10614	10611
Lasy prywatne	10596	10551	10531	10530
Lasy gminne	289	82	84	82
w tym w miastach i wokół miast	277	72	71	69

TABL. 13/130/. POWIERZCHNIA LASÓW PRYWATNYCH I GMINNYCH OBJĘTA NADZOREM WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Nadzór sprawowany przez		
		jednostki Lasów Państwowych	parki narodowe	służby powiatu (miasta na prawach powiatu)
		w hektarach		
WOJEWÓDZTWO				
2005	190396	160609	1087	28700
2010	200394	169353	1462	29579
2014	202738	151950	1278	49510
2015	203759	133910	1278	68571
POWIATY				
Augustowski	10696	–	–	10696
Białostocki	29563	28851	158	554
Bielski	16863	4857	–	12006
Grajewski	8944	8780	164	–
Hajnowski	11973	11973	–	–
Kolneński	11524	–	–	11524
Łomżyński	18131	18131	–	–
Moniecki	13411	12455	956	–
Sejneński	5472	–	–	5472
Siemiatycki	23889	23889	–	–
Sokólski	16509	15026	–	1483
Suwalski	7900	–	–	7900
Wysokomazowiecki	18837	–	–	18837
Zambrowski	9487	9487	–	–
MIASTA NA PRAWACH POWIATU				
Białystok	439	439	–	–
Łomża	22	22	–	–
Suwałki	99	–	–	99

TABL. 14/131/. POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH W LASACH PRYWATNYCH WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grunty leśne			
		osób fizycznych	wspólnot gruntowych	spółdzielni	pozostałe
		w hektarach			
WOJEWÓDZTWO					
2005	189786	184346	4070	475	895
2010	199008	193392	3760	249	1607
2014	202354	196443	3123	231	2558
2015	203100	196762	3156	229	2955
POWIATY					
Augustowski	10696	10506	151	–	39
Białostocki	29563	27982	931	149	501
Bielski	16863	16369	297	36	161
Grajewski	8887	8683	158	–	46
Hajnowski	11859	11467	265	8	119
Kolneński	11524	11142	373	–	9
Łomżyński	18038	17759	265	–	14
Moniecki	13423	13313	13	–	97
Sejneński	5461	5432	13	4	12
Siemiatycki	23779	21961	230	3	1585
Sokólski	16509	16166	217	14	111
Suwalski	7851	7714	54	–	83
Wysokomazowiecki	18837	18566	181	10	80
Zambrowski	9488	9419	7	4	58
MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
Białystok	203	181	1	0	22
Łomża	22	22	–	–	–
Suwałki	97	79	–	–	18

TABL. 15/132/. ODNOWIENIA I ZALESIENIA WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI GRUNTÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w hektarach			
O G Ó Ł E M				
O G Ó Ł E M	2629	2221	2526	2516
Lasy publiczne	1927	1746	2132	2235
Własność Skarbu Państwa	1927	1746	2132	2235
w tym:				
w zarządzie Lasów Państwowych	1918	1742	2131	2235
parki narodowe	3	1	1	–
Lasy prywatne	703	475	394	281
W tym ZALESIENIA				
R A Z E M	932	359	301	203
Lasy publiczne	371	17	19	18
Własność Skarbu Państwa – w zarządzie Lasów Państwowych	371	17	19	18
Lasy prywatne	561	342	282	185

TABL. 16/133/. ODNOWIENIA, ZALESIENIA, INNE PRACE HODOWLANE I POZYSKANIE DREWNA W LASACH PRYWATNYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2015 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odnowienia i zalesienia						Poprawki i uzupełnienia	Pielęgnowanie lasu ^a		Powierzchnia objęta trzebieżami	Pozyskanie drewna (grubizny) ^b		
	ogółem	odnowienia				zalesienia gruntów nieleśnych		ogółem	w tym upraw i młodników		ogółem	grubizna iglasta	grubizna liściasta
		razem	sztuczne		naturalne								
	w hektarach										w metrach sześciennych		
WOJEWÓDZTWO	281	96	43	9	44	185	98	559	527	5376	159300	119851	39449
POWIATY													
Augustowski ...	26	26	2	–	24	–	–	27	27	1306	10052	7097	2955
Białostocki	54	14	13	0	–	40	1	57	57	1269	39112	30785	8327
Bielski	21	14	5	1	9	7	10	152	120	334	32115	23840	8275
Grajewski	4	4	1	3	0	–	–	7	7	90	3541	3068	473
Hajnowski	26	1	1	–	–	25	87	110	110	494	21264	17819	3445
Kolneński	18	3	3	–	–	15	–	15	15	130	2875	2495	380
Łomżyński	3	3	3	–	–	–	–	33	33	78	3075	2260	815
Moniecki	6	6	6	–	–	–	–	20	20	82	7953	5127	2826
Sejneński	2	2	2	–	–	–	–	28	28	176	3443	1949	1494
Siemiatycki	88	19	3	5	11	69	–	60	60	272	13088	9766	3322
Sokółski	28	4	4	–	–	24	–	–	–	71	10636	7631	3005
Suwalski	2	–	–	–	–	2	–	41	41	96	2929	1488	1441
Wysokomazowiecki	–	–	–	–	–	–	–	–	–	932	7289	4878	2411
Zambrowski	4	1	1	–	–	3	–	9	9	26	1820	1611	209
MIASTA NA PRAWACH POWIATU													
Białystok	–	–	–	–	–	–	–	–	–	20	86	37	49
Suwałki	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	22	–	22

^a Bez cięć trzebieżowych. ^b Dane szacunkowe. ^c Pielęgnowanie gleby i czyszczenie wczesne. ^d Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów.

TABL. 17/134/. POWIERZCHNIA WYKONANYCH ZALESIEŃ ORAZ GRUNTÓW NIELEŚNYCH PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA WEDŁUG POWIATÓW W 2015 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zalesienia gruntów nieleśnych			Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia (stan w dniu 31 XII)	
	ogółem	publicznych ^a	prywatnych	ogółem	w tym w zarządzie Lasów Państwowych
WOJEWÓDZTWO	202,69	17,57	185,12	17,26	17,26
POWIATY					
Białostocki	41,06	1,06	40,00	–	–
Bielski	8,17	1,37	6,80	0,17	0,17
Grajewski	–	–	–	2,48	2,48
Hajnowski	26,49	1,15	25,34	1,70	1,70
Kolneński	15,00	–	15,00	–	–
Sejneński	1,24	1,24	–	2,35	2,35
Siemiatycki	72,12	3,19	68,93	0,30	0,30
Sokólski	32,92	9,24	23,68	10,26	10,26
Suwalski	2,52	0,32	2,20	–	–
Zambrowski	3,17	–	3,17	–	–

^a Zalesień dokonano wyłącznie na gruntach Skarbu Państwa pozostających w zarządzie Lasów Państwowych.

TABL. 18/135/. POZYSKANIE DREWNA^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym grubizna			
		razem	igłasta	liściasta	
	w tysiącach metrów sześciennych				
OGÓŁEM	2005	1800,3	1720,1	1267,9	452,2
	2010	1846,9	1771,7	1381,5	390,1
	2014	1993,7	1895,8	1501,9	393,9
	2015	2107,5	2015,1	1607,9	407,2
Lasy publiczne	1948,2	1855,8	1488,0	367,8	
własność:					
Skarbu Państwa	1947,0	1854,6	1486,9	367,7	
w tym:					
w zarządzie Lasów Państwowych	1932,4	1840,4	1474,2	366,2	
parki narodowe	14,4	14,0	12,7	1,3	
Gmin	1,2	1,2	1,1	0,1	
Lasy prywatne	159,3	159,3	119,9	39,4	

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień.

TABL. 19/136/. SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a WEDŁUG GATUNKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w tonach			
Borówka czernica	990	241	63	170
Bez czarny	146	28	63	113
Dzika róża	12	17	37	37
Jarzębina	53	5	4	4
Kurki	77	327	238	45
Podgrzybki	44	51	96	–
Borowiki	32	49	8	3

^a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.

TABL. 20/137/. WYBRANE DANE O ZADRZEWIENIACH WEDŁUG POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sadzenie w szt.		Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	
	drzewa	krzewy	ogółem	w tym grubizna liściasta
WOJEWÓDZTWO				
2005	16689	4049	46507	36442
2010	18136	16989	39019	34920
2014	21229	134090	58550	49593
2015	13576	33367	61558	49514
POWIATY				
Augustowski	2207	17670	3185	2074
Białostocki	6888	–	7380	4622
Bielski	619	–	4856	4360
Grajewski	792	8306	1458	1271
Hajnowski	1785	546	4467	4168
Kolneński	24	–	347	210
Łomżyński	231	6	1737	1358
Moniecki	63	–	2896	1907
Sejneński	225	4132	611	531
Siemiatycki	–	21	854	554
Sokółski	59	–	13050	11417
Suwałski	515	1283	13143	12126
Wysokomazowiecki	135	432	2865	2420
Zambrowski	13	240	4705	2492
MIASTA NA PRAWACH POWIATU				
Białystok	–	731	–	–
Łomża	6	–	–	–
Suwałki	14	–	4	4

^a Dane szacunkowe.

TABL. 21/138/. POŻARY LASÓW^a WEDŁUG PRZYCZYN POWSTANIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
LICZBA POŻARÓW				
OGÓŁEM	388	122	164	475
Podpalenia	192	47	63	141
Nieostrożność	152	49	61	183
nieletnich	8	3	2	6
dorosłych	144	46	59	177
Pozostałe ^b	13	11	7	60
Nieustalone	31	15	33	91
POWIERZCHNIA LASÓW DOTKNIĘTYCH POŻARAMI w ha				
OGÓŁEM	188,7	298,5	229,1	552,4
Podpalenia	85,8	7,0	13,1	64,0
Nieostrożność	77,5	15,7	16,5	97,6
nieletnich	4,3	0,0	1,0	1,7
dorosłych	73,2	15,7	15,4	95,9
Pozostałe ^b	6,6	1,0	2,2	27,7
Nieustalone	18,8	274,8	197,3	363,0
PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA LASU OBJĘTA JEDNYM POŻAREM w ha				
OGÓŁEM	0,5	2,5	1,4	1,2

^a Dane według ewidencji zgłoszeniowej. ^b Wylądowania atmosferyczne, wady urządzeń technicznych i ich nieprawidłowa eksploatacja, wady środków transportu i ich nieprawidłowa eksploatacja oraz inne.

Źródło: za 2005 r. dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, od 2010 r. dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

TABL. 22/139/. KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO
ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE
Stan w dniu 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
Koła łowieckie:				
liczba ^a	99	91	95	95
członkowie ^b	5179	6698	5031	5210
Obwody łowieckie:				
liczba	297	295	380	294
powierzchnia ogółem w tys. ha	1603,7	1585,3	2112,6	1666,9
w tym na gruntach leśnych:				
w tysiącach hektarów	438,4	431,4	685,4	453,1
w % powierzchni ogółem	27,3	27,2	32,4	27,2

^a Grupowanie metodą według siedziby koła łowieckiego. ^b Grupowanie metodą według miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 23/140/. WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a
Stan w dniu 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015
	w tysiącach sztuk			
Łosie ^b	1073	2217	4378	4782
Jelenie	4,1	6,0	13,8	13,1
Sarny	18,1	22,9	28,0	27,2
Dziki	5,5	9,4	14,9	10,4
Lisy	8,2	10,1	13,6	13,6
Zające	34,4	37,0	37,8	38,0
Bażanty	2,6	3,8	3,7	4,8
Kuropatwy	28,3	23,9	14,3	13,9

^a Dane szacunkowe. ^b W sztukach.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 24/141/. ODSTRZAŁ WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2014/15	2015/16
	w sztukach			
Jelenie	784	1294	2657	2796
Sarny	3080	3603	4861	5004
Dziki	2760	6228	11156	10600
Lisy	3830	5610	6936	6926
Zające	2300	384	108	138
Bażanty	280	273	2481	3175
Kuropatwy	1209	86	–	30
Kaczki	3132 ^c	3504 ^c	4631	4381
Daniele	–	–	5	9

^a W łowieckim roku gospodarczym, liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. ^c Dane dotyczą wyłącznie obwodów wydzierżawionych.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

TABL. 25/142/. UBYTKI WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16
	w sztukach			
Łosie	12	13	18	22
Jelenie	88	81	234	204
Sarny	424	458	232	238
Dziki	62	38	235	200

^a Wynikające z przyczyn innych niż odstrzał i odłów, np. z kłusownictwa, wypadków drogowych, drapieżnictwa itp.; w łowieckim roku gospodarczym, liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W 2015 R.

Stan w dniu 1 I

Nowogród

nazwy gmin

augustowski

nazwy powiatów

M. Białystok

nazwy miast na prawach powiatu

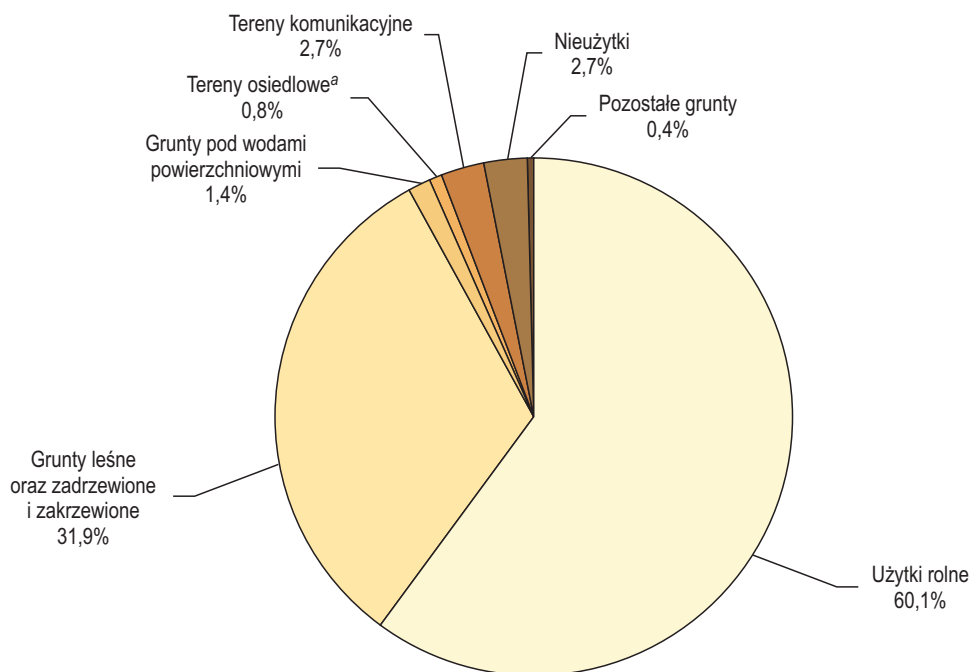
PODREGIONY I POWIATY W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM W 2015 R.

Stan w dniu 1 I

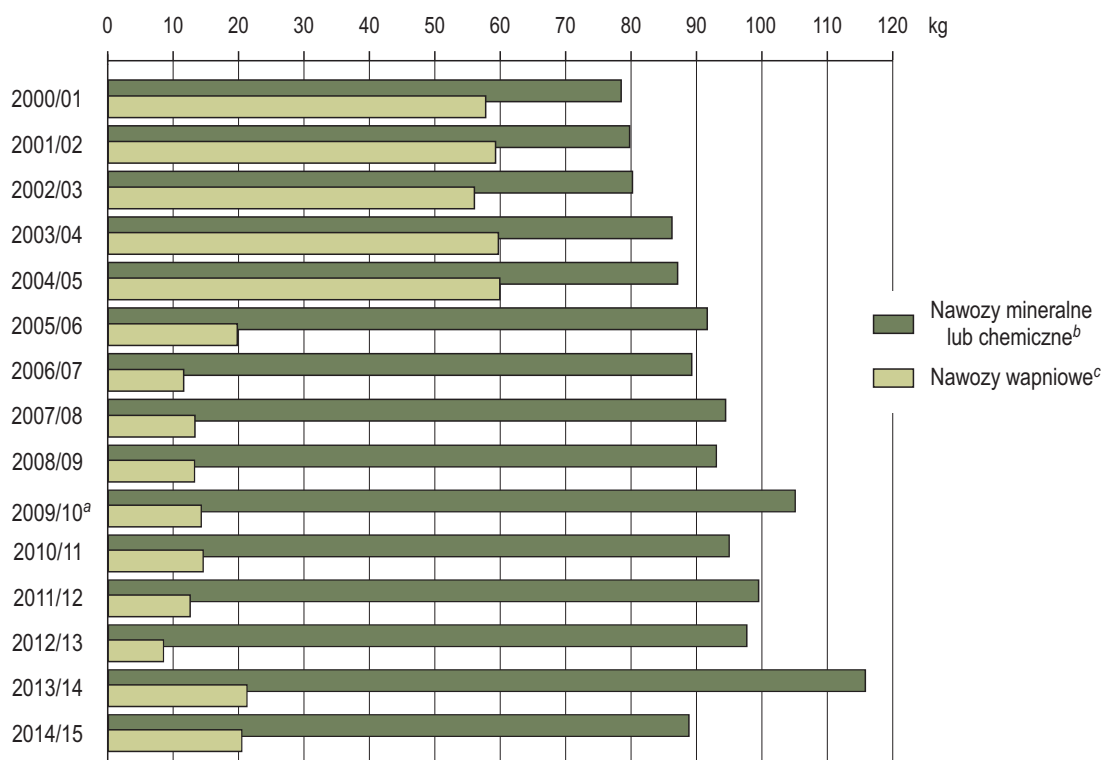
KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA W 2015 R.

Stan w dniu 1 I

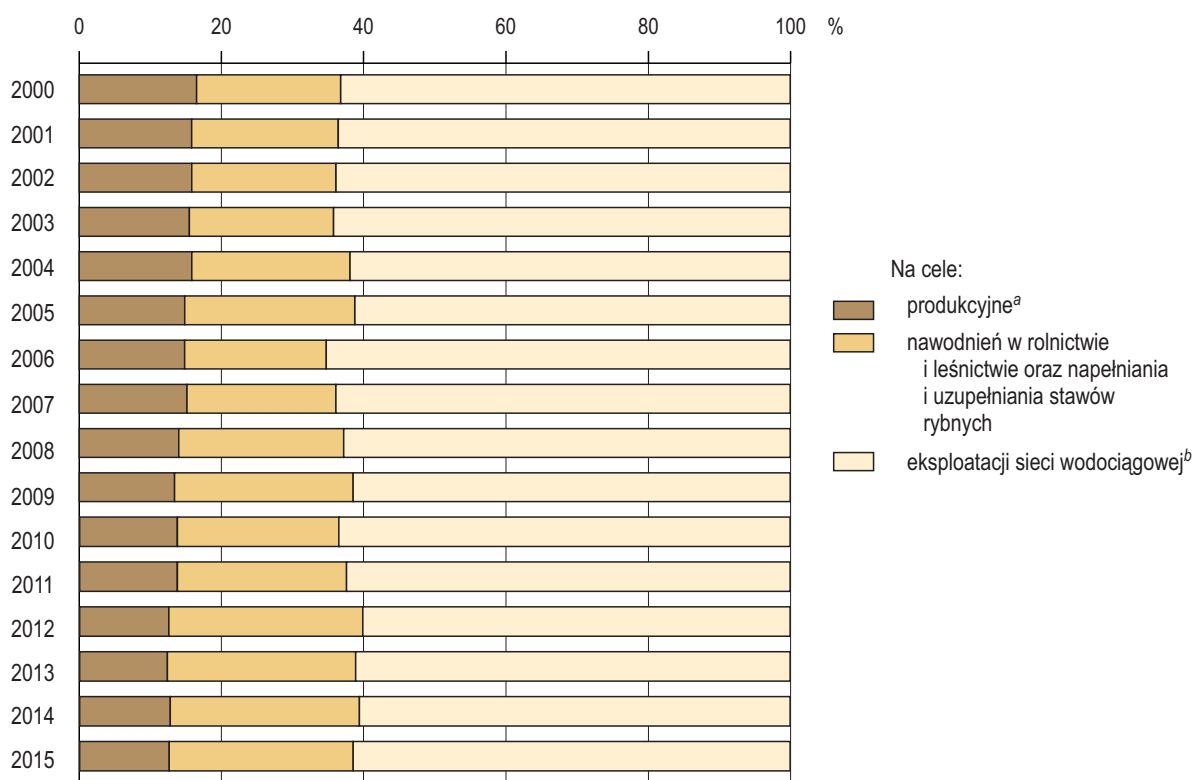
a Mieszaniowe, przemysłowe, inne zabudowane, zurbanizowane niezabudowane, rekreacyjno-wypoczynkowe.

ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH

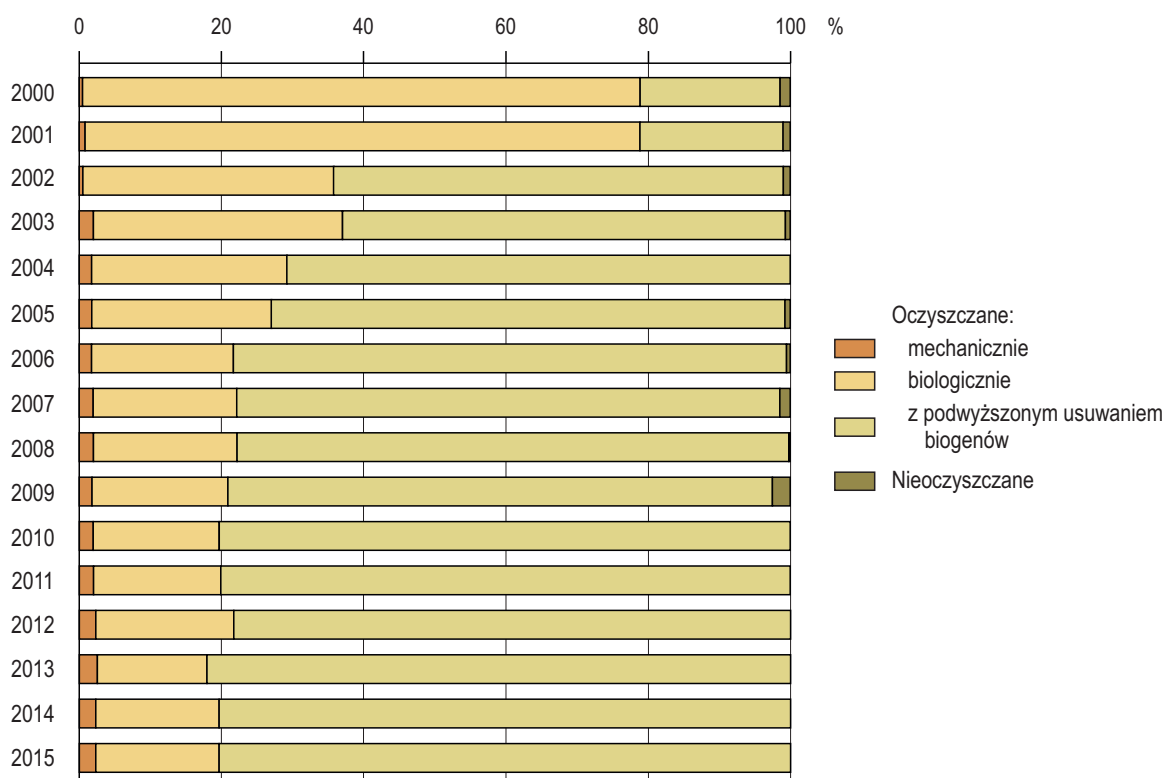
a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

STRUKTURA POBORU WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI

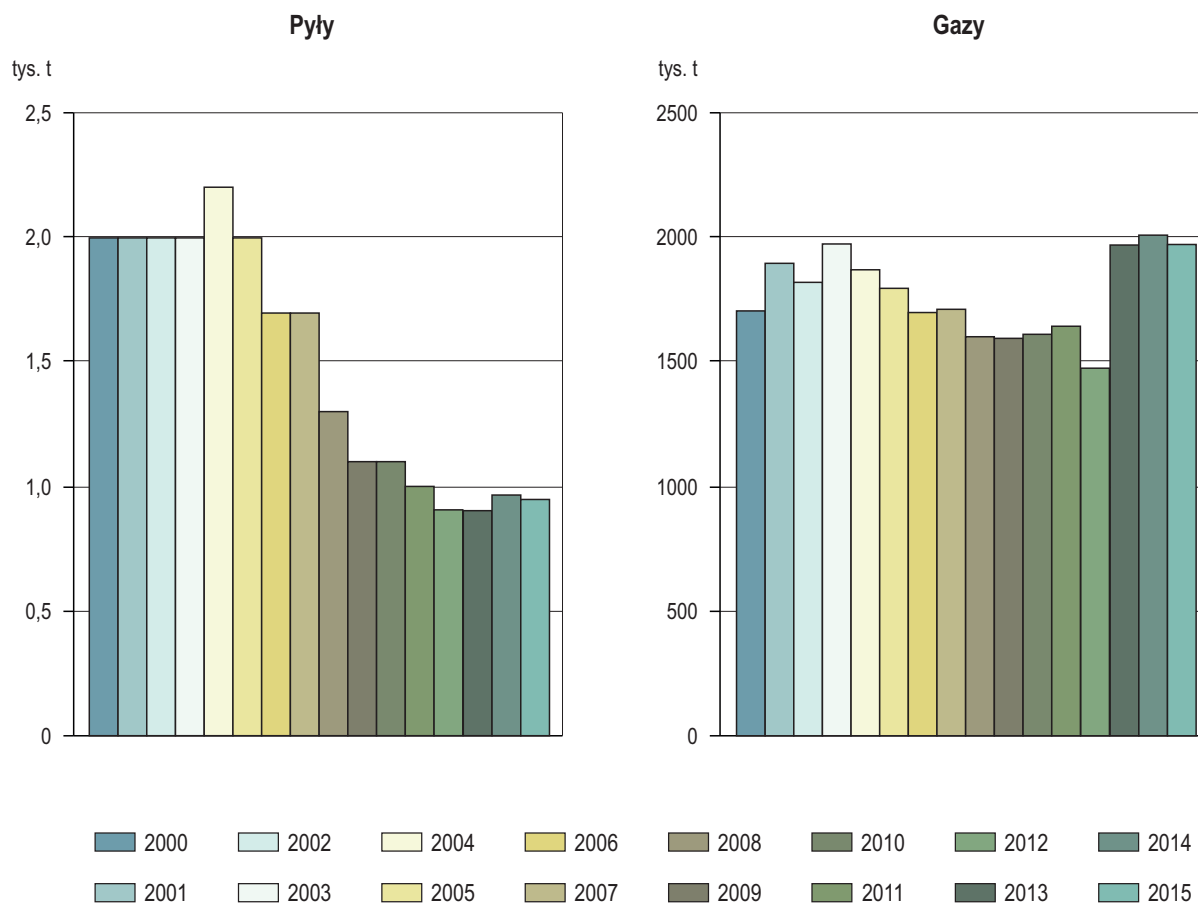

a Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

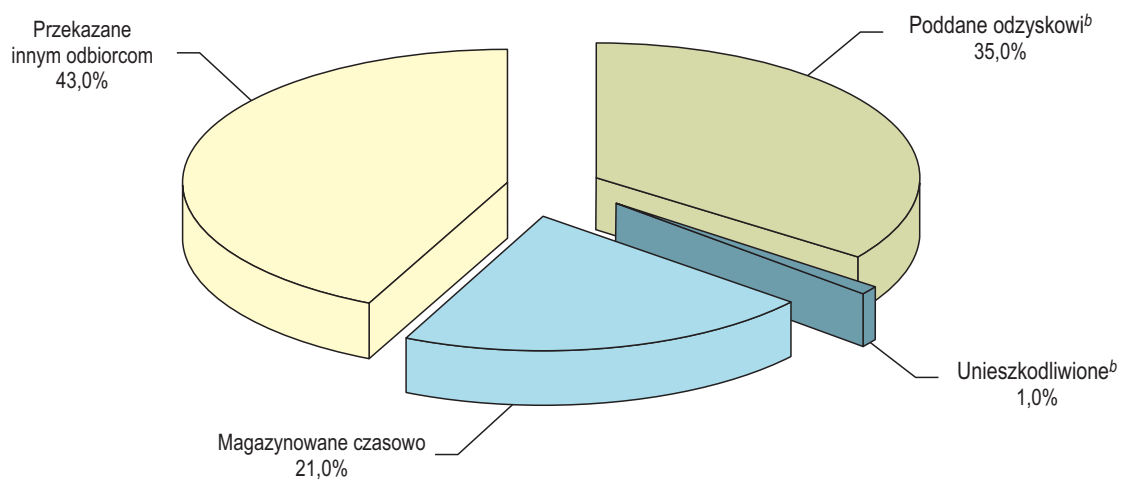
STRUKTURA ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH WYMAGAJĄCYCH OCZYSZCZANIA ODPROWADZONYCH DO WÓD LUB DO ZIEMI

**EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**

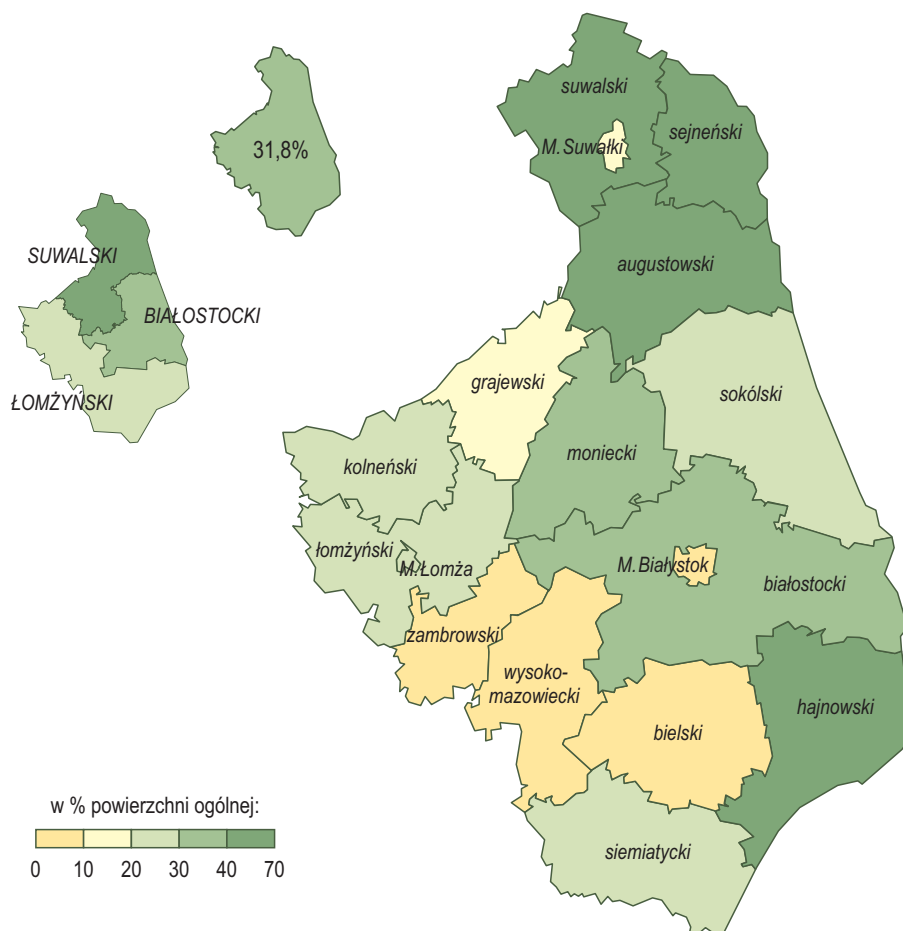
STRUKTURA ODPADÓW^a (z wyłączeniem odpadów komunalnych) W 2015 R.

^a Wytworzonych w ciągu roku. ^b We własnym zakresie przez wytwórcę.

**POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2015 R.**

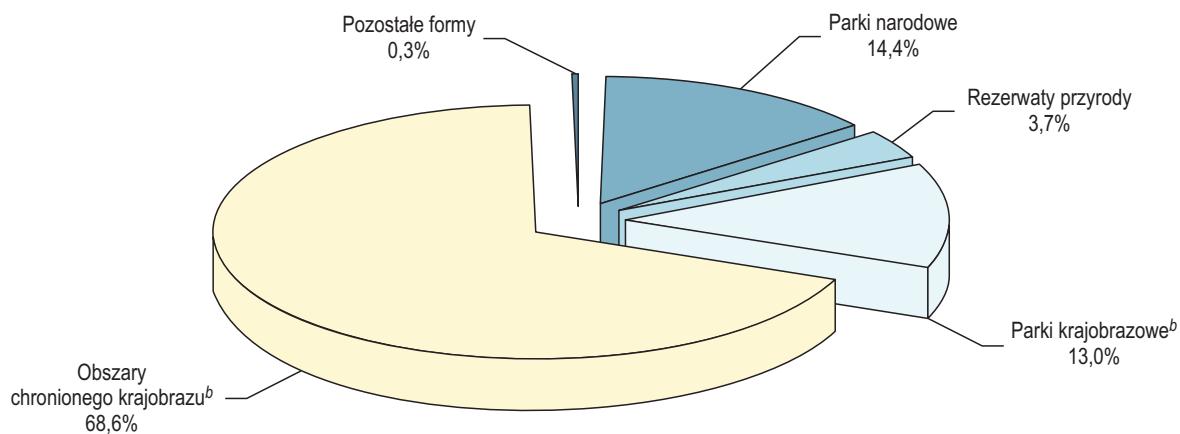
Stan w dniu 31 XII

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000.

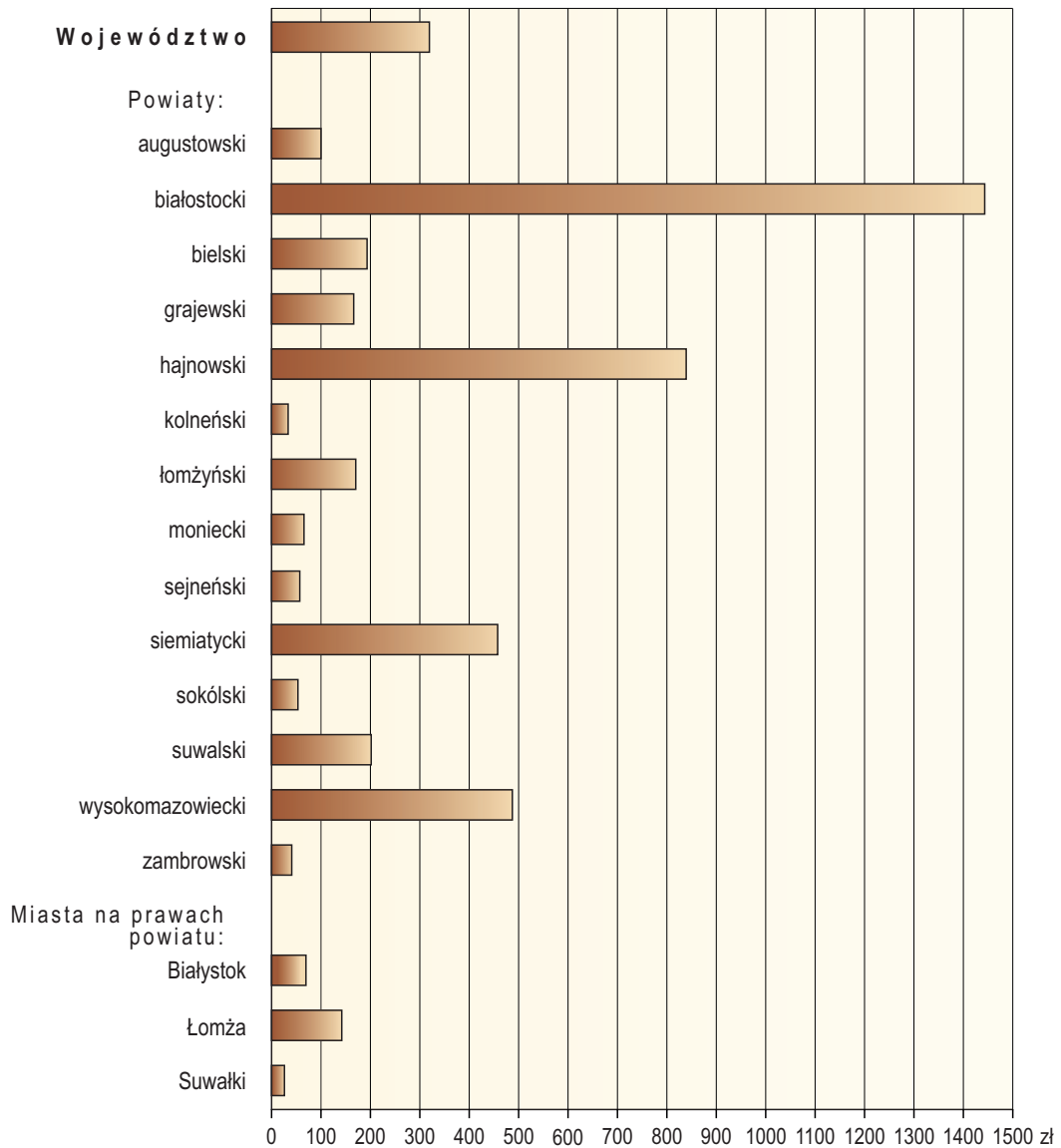
**STRUKTURA POWIERZCHNI O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH
PRAWNIE CHRONIONEJ^a W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

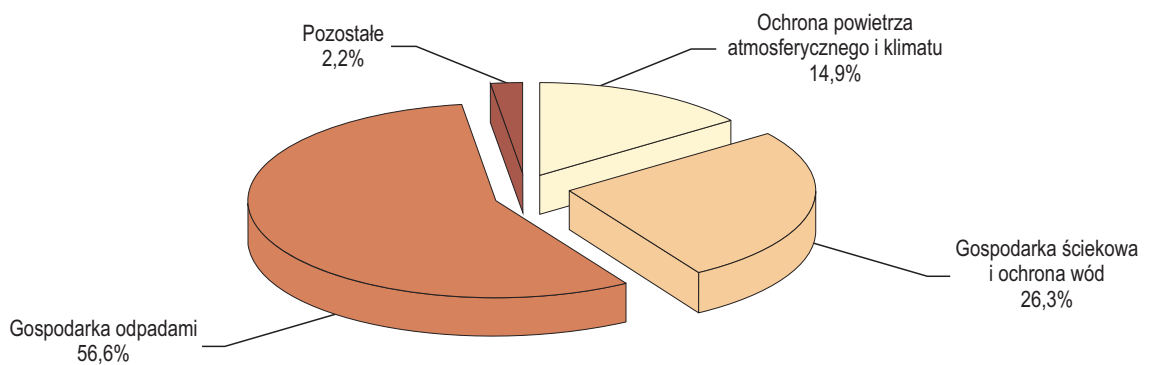

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000. ^b Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

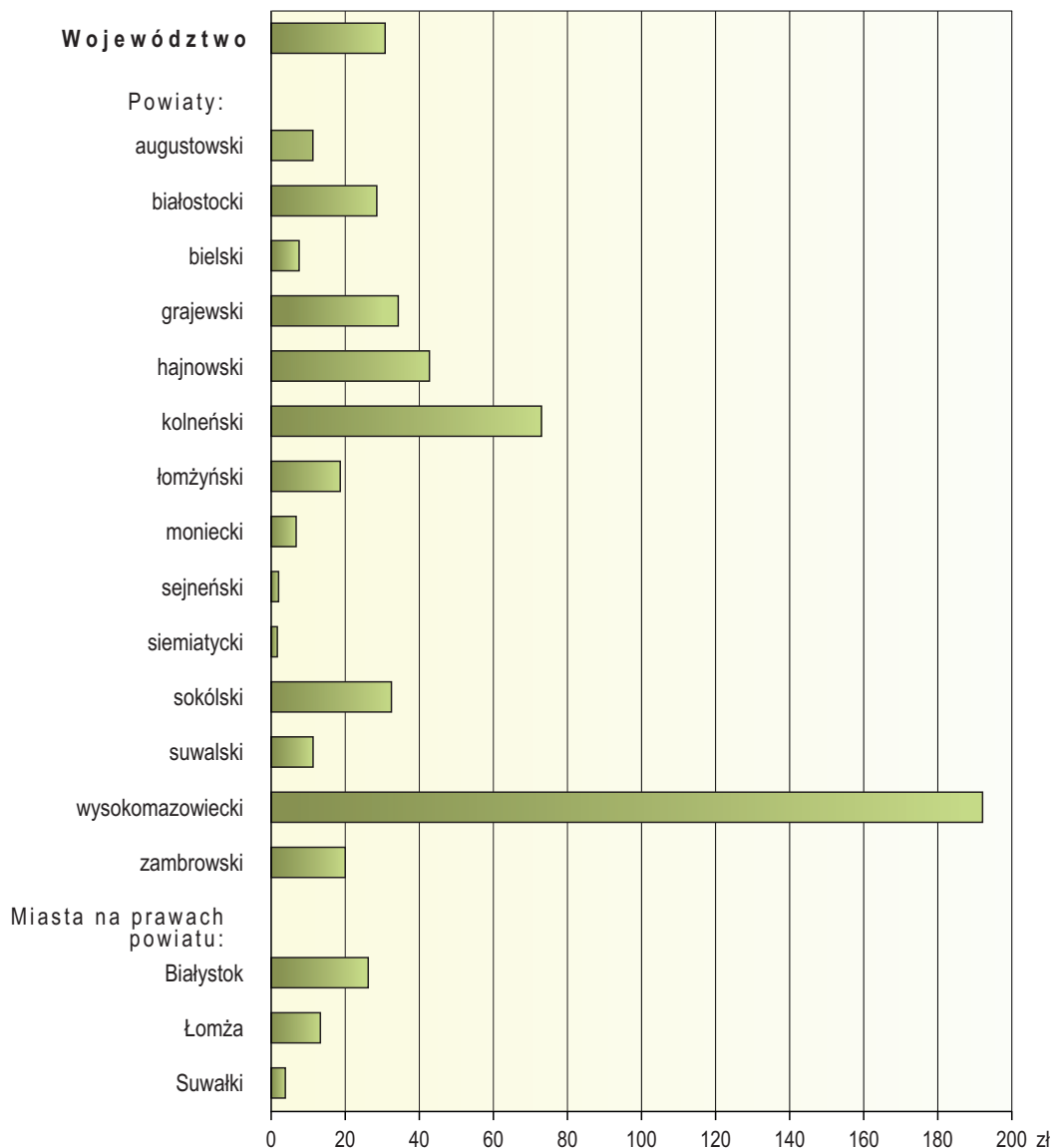
**NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA NA 1 MIESZKAŃCA
WEDŁUG POWIATÓW W 2015 R. (ceny bieżące)**

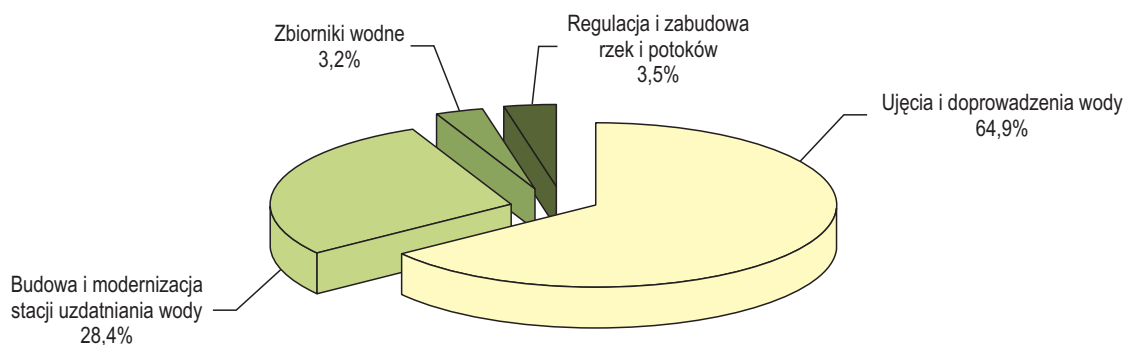
**STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA W 2015 R. (ceny bieżące)**

**NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ NA 1 MIESZKAŃCA
WEDŁUG POWIATÓW W 2015 R. (ceny bieżące)**

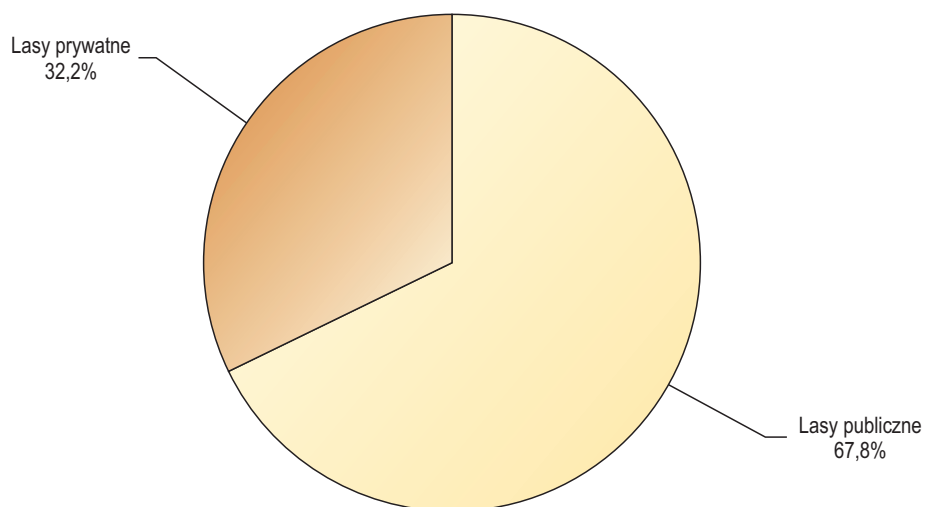

**STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ
WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA W 2015 R. (ceny bieżące)**

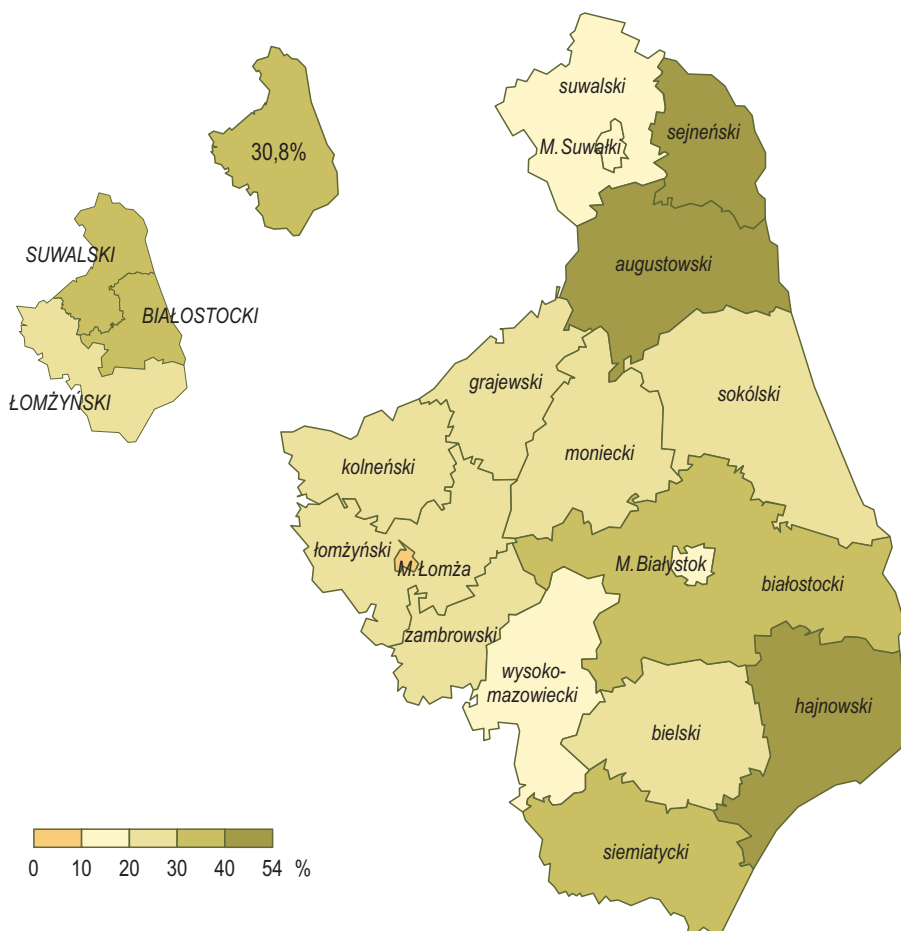
STRUKTURA POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

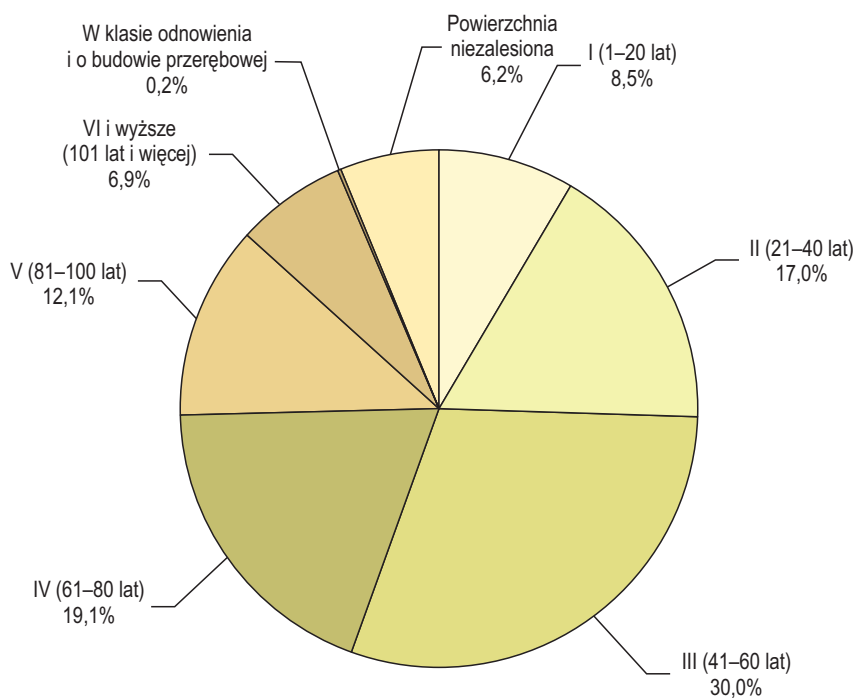
LESISTOŚĆ WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

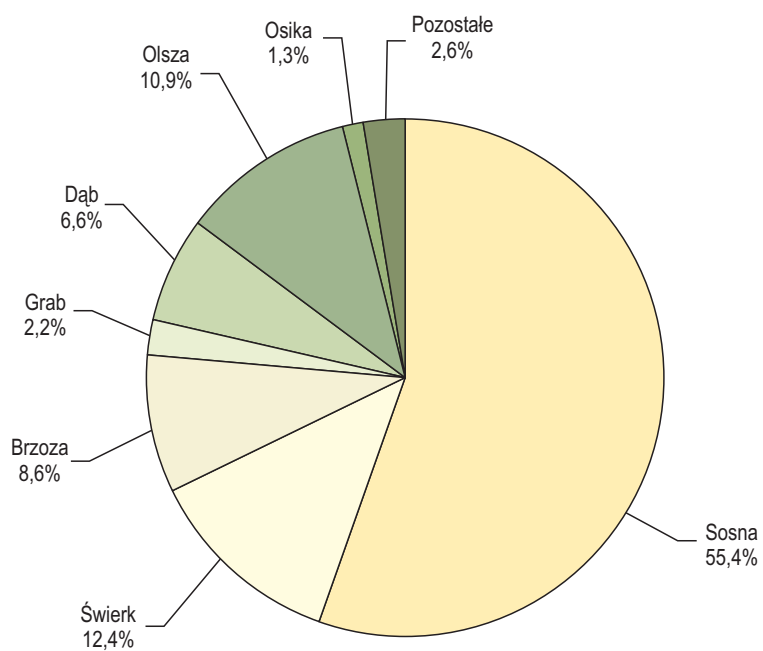

STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW

Według klas wieku drzewostanów

Według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie

U w a g a. Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2011–2015 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.